

Místní akční plán rozvoje vzdělávání pro území ve správním obvodu obcí s rozšířenou působností Žamberk a Králíky

CZ.02.02.XX/00/23_017/0008269

B. Analytická část dokumentu

Verze 6.0 ze dne 24. 9. 2024 (MAP OP JAK)

Obsah

1. Analytická část	4
1.1 Obecná část analýzy	6
1.1.1 Základní informace i řešeném území	6
1.1.2 Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v územích majících souvislost s oblastí vzdělávání	14
A. Strategie na národní úrovni	15
B. Krajské dokumenty	25
C. Strategie na jiných územích než je SO ORP Králíky a SO ORP Žamberk	30
D. Strategie Svazku měst a obcí (SMO)	30
E. Další dokumenty	32
1.1.3 Charakteristika školství v řešeném území	33
A. Předškolní vzdělávání	38
B. Základní vzdělávání	48
C. Návaznost na dokončené ZV	67
D. ZUŠ, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území	68
E. Neformální a zájmové vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území	71
F. Sociální situace	72
1.2 Specifická část analýzy	74
1.2.1 Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území	74
1.2.2 Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území	75
1.2.3 Dotazníkové šetření realizované MŠMT	80
1.2.5 Agregovaný popis potřeb škol	88
1.2.6 Provedená šetření o nastavení stavu rovných příležitostí v území	90
1.2.6a Dotazníkové šetření Nastavení rovných příležitostí: Z pohledu rodičů dětí v MŠ	97
1.2.6b Dotazníkové šetření Nastavení rovných příležitostí: Z pohledu rodičů dětí v ZŠ	103
1.2.7 Informace o stávajícím stavu čtenářské, matematické, digitální gramotnosti a inkluzivity v území MAP včetně srovnávání se situací v ČR	117
1.2.8 Online a distanční vzdělávání ve školách	122
1.2.9 Obecné dotazníkové šetření pro ředitele škol	125
1.3 Východiska pro strategickou část	137
1.3.1 Vymezení problémových oblastí a prioritních oblastí rozvoje	137
1.3.2 SWOT-3 Analýza pro prioritní oblasti	143

Seznam zkratk

APIV – Akční plán inkluzivního vzdělávání

ČR – Česká republika

ČŠI – česká školní inspekce

ČSÚ – český statistický úřad

DZ 2019-2023 - Dlouhodobý záměr České republiky vzdělávací soustavy na období 2019-2023

ICT – informační a komunikační technologie

IT – informační technologie

IVP – individuální vzdělávací plán

KAP – Krajská akční plán

MAP I – Místní akční plán vzdělávání I

MAP II – Místní akční plán vzdělávání II

MAS Orlicko – Místní akční skupina Orlicko

MŠ – mateřská škola

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

OP VVV – Operační program Výzkum, vývoj a vzdělání

ORP – obce s rozšířenou působností

OSN – Organizace spojených národů

PK – Pardubický kraj

PLPP – plán pedagogické podpory

PPP – Pedagogicko-psychologická poradna

RAP – regionální akční plán

RVP – rámcový vzdělávací plán

SO – správní obvod

SRPŠ – Sdružení rodičů a přátel školy

SVČ – středisko volného času

SVP – speciální vzdělávací potřeby

SŠ – střední škola

ŠVP – školní vzdělávací plán

VOŠ – vyšší odborná škola

ZP – zdravotní postižení

ZŠ – základní škola

ZUŠ – základní umělecká škola

1. Analytická část

Analytická část, stejně jako celý dokument Místní akční plán (MAP) vzdělávání pro území ve správním odvodu (SO) obcí s rozšířenou působností (ORP) Žamberk a Králíky, vznikla během stejnojmenného dvaceti pěti měsíčního projektu – MAP OP JAK. Během navazujícího projektu (Místní akční plán vzdělávání pro SO ORP Žamberk a SO ORP Králíky III) probíhala aktualizace/revize *Analytické části*, která vznikla na základě práce v terénu a práce se členky a členkami pracovních skupin. Aktualizace během projektu MAP III proběhla celkem dvakrát, proces místního akčního plánování trval vždy dva roky. Na začátku projektu MAP OP JAK, konkrétně v období únor 2024 – září 2024, byla analytická část aktualizována.

K aktualizaci sloužila *Evaluační zpráva* vytvořená na konci projektu MAP III. Poskytla shrnutí důležitých poznatků a závěrů (příp. rizik) z pohledu uspořádání projektu, obsahuje nastavení komunikace se zúčastněnými aktéry, pohled na různé typy aktivit a také se vyjádřila k samotným výsledkům a výstupům projektu. Projekt MAP OP JAK pracuje dále s nastaveným formátem, který úspěšně započal projekt MAP I, MAP II a poté i MAP III, jak z hlediska směrem do území, ale také v rámci realizačního týmu (RT), a čerpá z jeho zkušeností a poznatků po celou dobu realizace projektu. Pro aktualizaci/revizi byly využity analytické výstupy z MAP III a byly doplněny o další zdroje a šetření.

Došlo k závěrečnému projednání analytických vstupů, k aktualizaci problémových, revizi SWOT 3 analýzy a revizi priorit a cílů MAP.

Na jaře 2024 došlo k další aktualizaci/revizi Analytické části MAP v rámci navazujícího projektu na MAP III v projektu OP JAK *Místní akční plán rozvoje vzdělávání pro území ve SO ORP Žamberk a Králíky* (reg. č. CZ.02.02.XX/00/23_017/0008269). Byly aktualizovány základní údaje o řešeném území, revidovány strategické dokumenty v území, které mají souvislost s oblastí vzdělávání a charakteristiky školství v řešeném území byly aktualizovány/revidovány ke školního roku 2022/2023.

Analytické vstupy:

- **Aktualizace/revize základních údajů o řešeném území**
- Doplnění poznatků z aktuálních existujících strategických záměrů a dokumentů v území pro oblast vzdělávání (kapitola 1.1.2)
- Agregované výsledky dotazníkového šetření MŠMT (kapitola 1.2.3)
- Agregovaný Popis potřeb škol vytvořený v MAP III (kapitola 1.2.5)
- Průběžné vyhodnocení naplňování *Akčního plánu* z předchozího období
- Informace o stávajícím stavu čtenářské, matematické, digitální gramotnosti a inkuzivity v území MAP (kapitola 1.2.7)
- Zpracování a výsledky dotazníkového šetření z jara 2024

Analytická část také zohledňuje šetření, které bylo v rámci projektu OP JAK provedeno za účelem zmapování stavu nastavení rovných příležitostí v území.

Hlavním poradním orgánem pro tuto problematiku je *Pracovní skupina pro rovné příležitosti (PS RP)*.

Další šetření bylo provedeno v druhém cyklu akčního plánování MAP III během tvorby popisů potřeb škol (kapitola 1.2.6), tato aktivita není v rámci projektu MAP OP JAK realizována. Vzhledem ke krátkému časovému odstupu od posledního šetření lze získaná data považovat za relevantní.

Na jaře 2024 proběhlo v rámci projektu OP JAK dotazníkové šetření Nastavení rovných příležitostí: Z pohledu rodičů dětí v MŠ v SO ORP Česká Třebová, SO ORP Ústí nad Orlicí, SO ORP Žamberk a SO ORP Králíky. Dotazník a jeho 21 otázek bylo sestaveno dle *Metodiky rovných příležitostí ve vzdělávání¹*.

Návratnost z území činila 22 odpovědí. 54,4% odpovědí přišlo z ORP Žamberk a 45,5% přišlo z ORP Ústí nad Orlicí.

Na jaře 2024 proběhlo v rámci projektu OP JAK dotazníkové šetření Nastavení rovných příležitostí: Z pohledu rodičů dětí v ZŠ v SO ORP Česká Třebová, SO ORP Ústí nad Orlicí, SO ORP Žamberk a SO ORP Králíky. Dotazník a jeho 26 otázek bylo sestaveno dle *Metodiky rovných příležitostí ve vzdělávání²*.

Návratnost z území činila 79 odpovědí. 97,5% odpovědí přišlo z ORP Žamberk a 2,5% přišlo z ORP Ústí nad Orlicí.

Projekt OP JAK také pracuje s potřebami a jednotlivými investicemi ve školách, kterou jsou představeny ve Strategickém rámci MAP. Dokument prezentuje investiční potřeby jednotlivých škol a spolků z území. Aktualizace dokumentu probíhá každý půl rok. Ke každému investičnímu záměru evidujeme souhlas zřizovatele se zařazením do Strategického rámce. Jednotlivé potřeby a investice byly v rámci aktualizace analytické části zjišťovány také formou Popisů potřeb škol. Všechny školy jsou pravidelně informovány o možnosti zařazení jejich investičního záměru do Strategického rámce MAP včetně možnosti konzultace s námi o samotné investici.

¹ Zdroj: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.penizeproprahu.cz/wp-content/uploads/2018/12/Metodika-rovných-prilezitosti-ve-vzdelavani_web.pdf

² Zdroj: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.penizeproprahu.cz/wp-content/uploads/2018/12/Metodika-rovných-prilezitosti-ve-vzdelavani_web.pdf

1.1 Obecná část analýzy

Místní akční plán je zpracován pro území SO ORP Žamberk a SO ORP Králíky. Vzhledem k tomu, že poskytnutá data z MŠMT jsou zpracována za každé území odděleně, jsou výsledky zpracovány stejným způsobem. Tento postup slouží i k snazšímu porovnání obou území a vymezení specifik každého z nich a k nasměrování cílené podpory aktérům již v rámci realizace projektu MAP, případně k nastavení sdílení dobré praxe a kolegiální podpory.

1.1.1 Základní informace o řešených územích

Správní obvod ORP Králíky sousedící z velké části s Polskou republikou představuje nejvýchodnější výběžek Pardubického kraje a má tak v mnoha ohledech úplně jiný charakter než ostatní SO ORP v kraji. Na východní hranici s obcemi Olomouckého kraje, na jižní straně sousedí s Lanškrounskem a na západě s územím SO ORP Žamberk. Králícko je druhým nejmenším správním obvodem, jeho rozloha je 15 861 hektarů. Ve SO ORP Králíky je celkem 5 obcí – z toho 1 má statut města (Králíky) a 1 má statut městyse (Mladkov). SO je pro období 2021 – 2027 zařazen mezi regiony se soustředěnou podporou státu; tzn. že patří do kategorie „hospodářsky slabé regiony“³.

Správní obvod Žamberk leží na severovýchodě Pardubického kraje a svojí severní částí hraničí s obcemi Královéhradeckého kraje, menší úsek sousedí s Polskou republikou. Na východě je obklopen obcemi Králícka, na jihu hraničí s Lanškrounskem, a na jihozápadě s Orlickoústeckem. Území Žamberecka se rozkládá na 28 153 hektarech a zaujímá 6,2% rozlohy kraje. Ve SO ORP Žamberk je celkem 27 obcí – z toho 3 mají statut města (Jablonné nad Orlicí, Letohrad, Žamberk) a 1 má statut městyse (Kunvald)⁴.

³ Zdroj: https://www.czso.cz/csu/x/charakteristika_spravniho_obvodu_kraliky

⁴ Zdroj: https://www.czso.cz/csu/x/charakteristika_spravniho_obvodu_zamberk

Obr. 1: Územní vymezení MAP Žamberecko a Králícko⁵

 Tab. 1: Základní údaje o SO ORP Králíky⁶, Žamberk⁷ (údaje k 31. 12. 2022)

SO ORP		Králíky	Žamberk
Počet obcí		5	27
Výměra (ha)		15861	28 153
Počet obyvatel		8557	29 480
Hustota obyvatelstva (na 1 km ²)		53,9	104,7
Počet obcí s počtem obyvatel:	do 499	2	11
	500 - 999	1	11
	1 000 – 1 999	0	2
	2 000 – 4 999	2	1
	5 000 a více	0	2
Počet obcí se statutem města		1	3
Počet obcí se statutem městys		1	1

⁵ Zdroj: <https://www.maporlicko.cz/src/Frontend/Files/userfiles/images/mapy/map-zamberk.jpg>
⁶ Zdroj: https://www.czso.cz/csu/x/charakteristika_spravniho_obvodu_kraliky
⁷ Zdroj: https://www.czso.cz/csu/x/charakteristika_spravniho_obvodu_zamberk

SO ORP Králíky⁸

Z hlediska počtu obyvatel je SO ORP Králíky mezi všemi správními obvody v kraji nejméně zalidněný. K 31. 12. 2022 žilo ve SO 8557 obyvatel, hustota zalidnění 53,9 osob/km². Demografický vývoj naznačuje klesající trend počtu obyvatel, což pravděpodobně historicky souvisí s úbytkem pracovních příležitostí. V letech 2018-2019 dochází k mírnému nárůstu obyvatel, v letech 2020-2021 dochází k mírnému poklesu obyvatel a v roce 2022 dochází opět k mírnému nárůstu obyvatel v území SO ORP Králíky (viz graf 1). Trend v úbytku obyvatelstva se projevuje i v klesajícím počtu dětí a žáků, resp. trend v nárůstu obyvatelstva se projevuje ve zvyšujícím se počtu dětí a žáků. Index stáří (viz graf 2) vyjadřuje, kolik je v populaci obyvatel ve věku 60 a více let na 100 dětí ve věku 0-14 let. Počet obyvatel nad 65 let se od roku 2001 konstantně zvyšuje, v roce 2022 zaznamenaly statistiky mírný pokles. Přirozený přírůstek je trvale záporný od roku 2002. Podíl věkové skupiny 0-14 let klesá.

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v letech 2002 – 2022 v SO ORP Králíky⁹

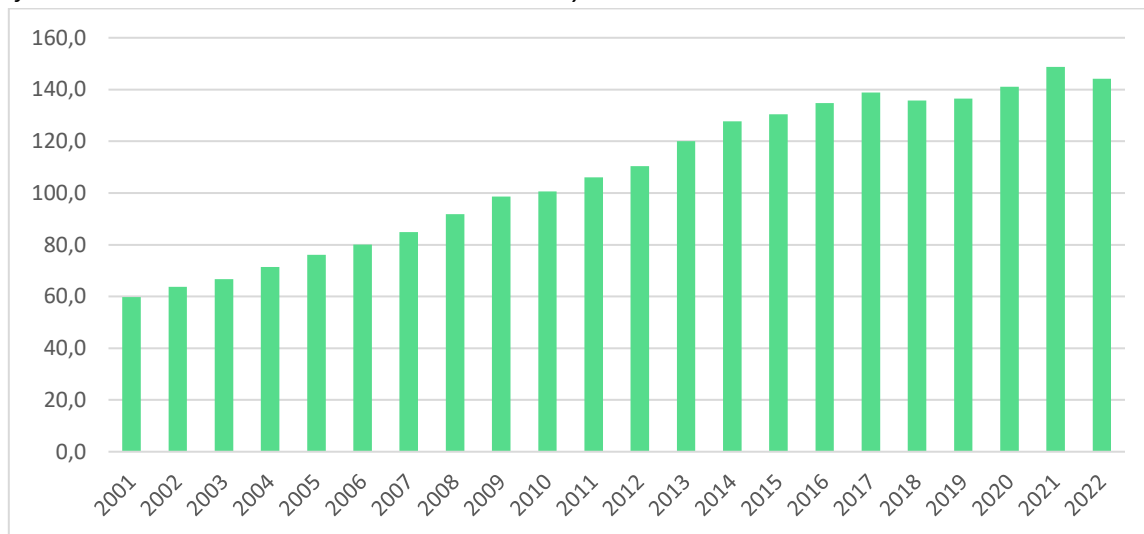

⁸ Zdroj: https://www.czso.cz/csu/x/spravni_obvod_kraliky

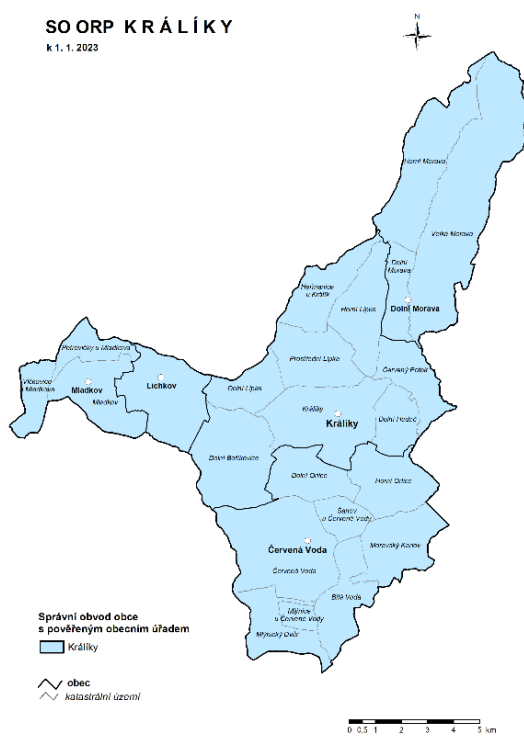
⁹ Zdroj: https://www.czso.cz/csu/x/spravni_obvod_kraliky, zpracování grafu vlastní

Graf 2: Index stáří v letech 2002 – 2022 v SO ORP Králíky¹⁰

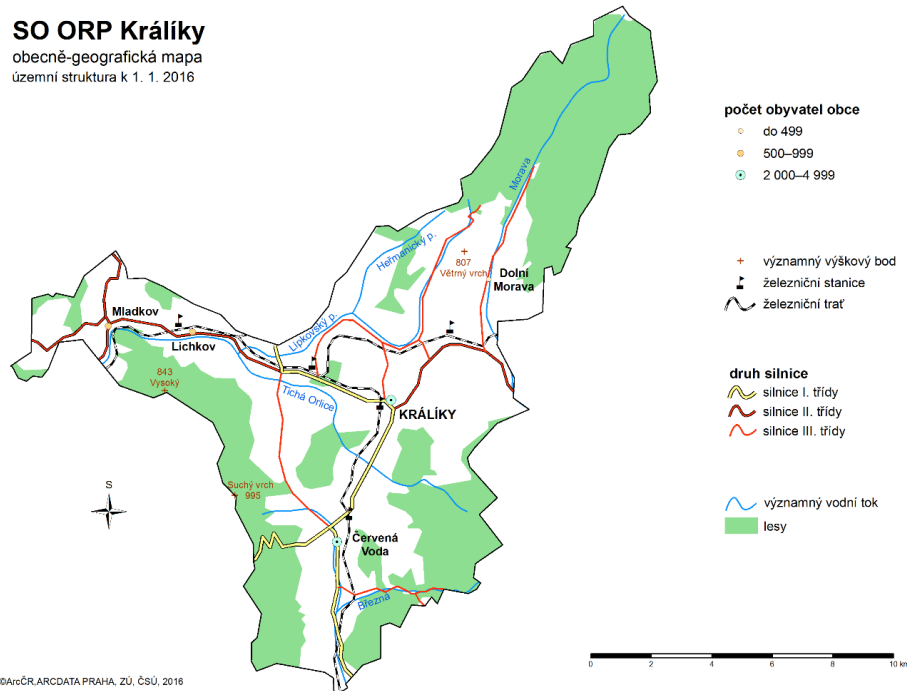
Obr. 2: Administrativní mapa – SO ORP Králíky¹¹

¹⁰ Zdroj: https://www.czso.cz/csu/xe/spravni_obvod_kraliky, zpracování grafu vlastní

¹¹ Zdroj: <https://www.czso.cz/documents/11272/45457130/ORP5305.png/d5b00aeb-3e05-4b8a-ae8f-19259a6cade8?version=1.3&t=1689599339495>

Obr. 3: Obecně geografická mapa – SO ORP Králíky¹²

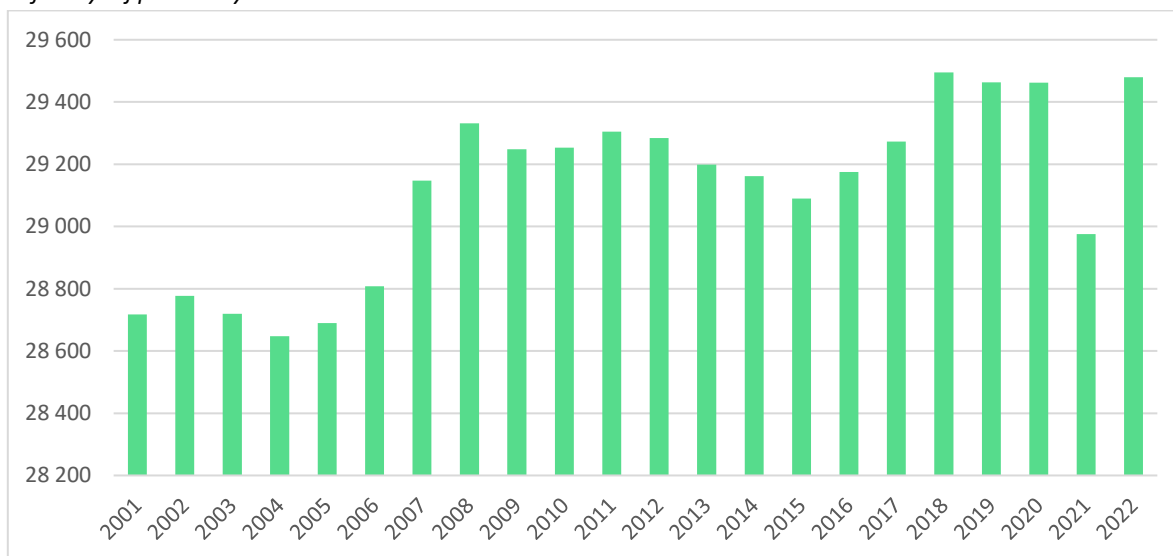
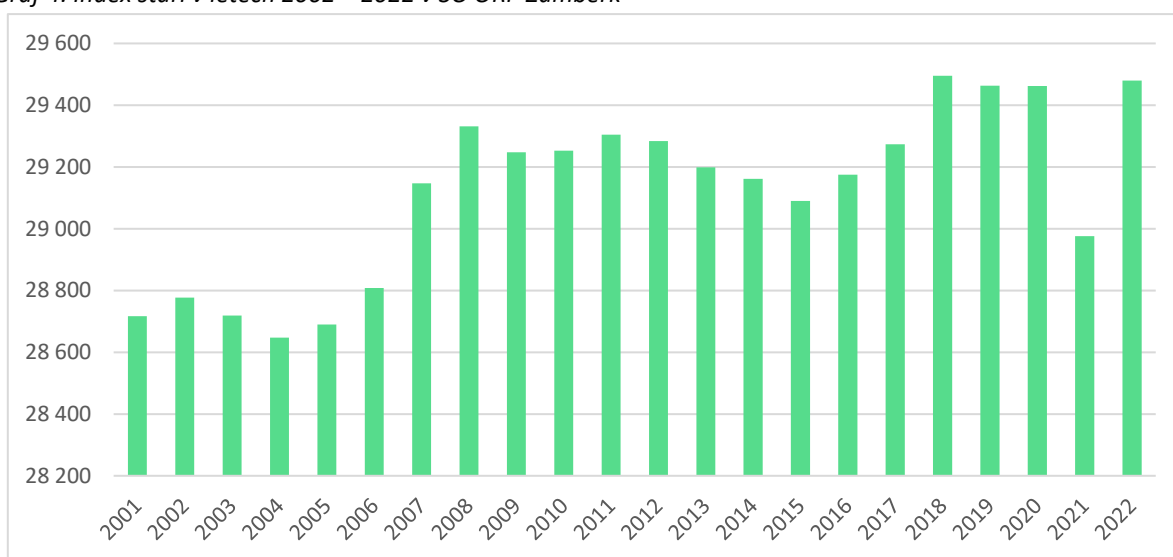

SO ORP Žamberk¹³

Ve 27 obcích, které tvoří SO ORP Žamberk, žilo k 31. 12. 2022 celkem 29 480 obyvatel. Hustota zalidnění je 104,7 osob/km² je pod krajským průměrem. Správní území je dále členěno na tři spádové oblasti pověřených obecních úřadů, jejichž sídla jsou ve městech Jablonné na Orlicí, Letohrad a Žamberk. Z hlediska vývoje počtu obyvatel je zřejmé, že od roku 2008 je počet obyvatel na území SO ORP Žamberk téměř stabilní a kolísá pouze v řádu několika desítek. Mírný nárůst pozorujeme zejm. od roku 2007, kdy počet obyvatel překročil 29 000 hranici (viz graf 3). Co do počtu obyvatel v rámci věkových skupin je jednoznačný trend nárůstu věkové skupiny 65+ a naopak snižování počtu obyvatel ve věkové skupině 0-14 let (viz graf 4). Trend stárnutí populace na území SO ORP Žamberk a snižování počtu mladých lidí a/nebo ekonomicky aktivních obyvatel ve věku 15 – 64 let může znamenat další problémy spojené s tímto negativním demografickým vývojem na území SO ORP Žamberk.

¹² Zdroj: <https://www.czso.cz/documents/11272/56846206/Kraliky.png/3e4bbd27-e44b-414a-a5cf-4129d0954f0d?version=1.1&t=1494310509051>

¹³ Zdroj: https://www.czso.cz/csu/xe/spravni_obvod_zamberk

Graf 3: Vývoj počtu obyvatel v letech 2002 – 2022 v SO ORP Žamberk¹⁴

Graf 4: Index stáří v letech 2002 – 2022 v SO ORP Žamberk¹⁵

¹⁴ Zdroj: https://www.czso.cz/csu/xe/spravni_obvod_zamberk, zpracování grafu vlastní

¹⁵ Zdroj: https://www.czso.cz/csu/xe/spravni_obvod_zamberk, zpracování grafu vlastní

Obr. 4: Administrativní mapa – SO ORP Žamberk¹⁶

Obr. 5: Obecně geografická mapa – SO ORP Žamberk¹⁷

¹⁶ Zdroj <https://www.czso.cz/documents/11272/45457130/ORP5315.png/6ff6ebf3-4cc5-400b-9bf3-f00e3c59adf9?version=1.3&t=1689599348608>

¹⁷ Zdroj: <https://www.czso.cz/documents/11272/56846206/Zamberk.png/8e9c01be-e9ad-4ce5-99a4-c4d55f1ab744?version=1.1&t=1494310503350>

SO ORP Žamberk

obecně-geografická mapa
územní struktura k 1. 1. 2016

počet obyvatel obce

- do 499
- 500–999
- 1 000–1 999
- 2 000–4 999
- 5 000–9 999

+ významný výškový bod

✈ letiště

🚂 železniční stanice

— železniční trať

druh silnice

— silnice I. třídy

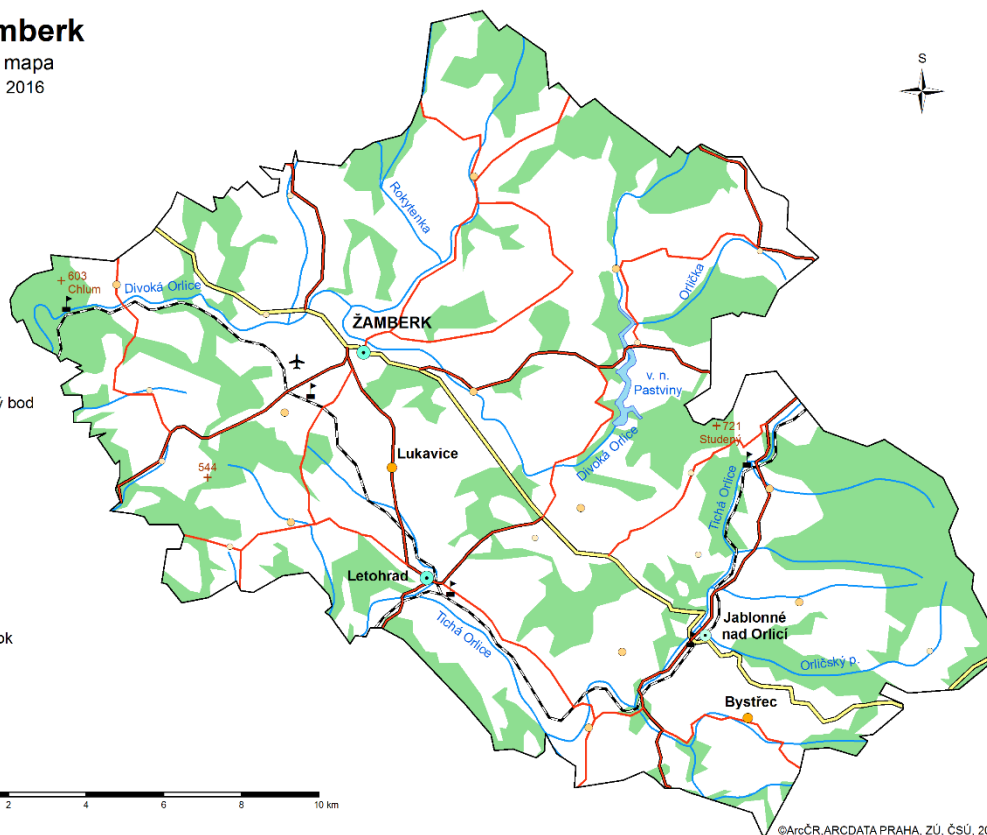
— silnice II. třídy

— silnice III. třídy

— významný vodní tok

— vodní plocha

— lesy

©ArcČR,ARCDATA PRAHA, ZÚ, ČSÚ, 2016

1.1.2 Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů majících souvislost s oblastí vzdělávání

Při zpracování kapitoly byly zohledněny existující dokumenty a strategie na různých úrovních působnosti.

Tab. 2: Strategické záměry a dokumenty

Územní působnost	Název dokumentu
A. Strategie na národní a nadnárodní úrovni	Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+
	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023-2027
	Strategie regionálního rozvoje 2021+
	Strategie sociálního začleňování 2021-2030
	Dohoda o partnerství OP 2021-2027
	Evropa 2020: Strategie Evropské unie pro růst a zaměstnanost
	Agenda 2030: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030
	Strategický rámec Česká republika 2030
	Záměr rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti v základním vzdělávání 2017-2022
	Koncepce jazykového vzdělávání 2017–2022
	Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie Romské integrace) 2021-2030
	Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022 až 2027
	Strategie celoživotního učení ČR
	Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027
	Koncepce včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání
Národní plán obnovy	
B. Krajské dokumenty	Strategie rozvoje Pardubického kraje 2021–2027
	Regionální inovační strategie Pardubického kraje („RIS 3“)
	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Pardubickém kraji (2020–2024)
	Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Pardubického kraje III
	Školská inkluzivní koncepce Pardubického kraje
	Strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Pardubického kraje 2020 – 2028
C. Strategie na jiných územích než je SO ORP	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Orlicko, z. s. (2021-2027)

Králíky a SO ORP Žamberk	
D. Strategie Svazu měst a obcí (SMO)	Strategie území správního obvodu ORP Žamberk v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a servisu samosprávám v území (2015–2024)
	Strategie území správního obvodu ORP Králíky v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a zdravotnictví (2015–2024)
E. Další dokumenty	Analytická zpráva o vzdělávání a sociálních podmínkách v ORP Králíky
	Analytická zpráva o vzdělávání a sociálních podmínkách v ORP Žamberk

A. Strategie na národní úrovni

- *Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+¹⁸*

Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ (dále jen Strategie 2030+) je klíčový dokument pro rozvoj vzdělávací soustavy České republiky v dekadě 2020 – 2030+. Cílem je modernizovat vzdělávací systém Česka v oblasti regionálního školství, zájmového a neformálního vzdělávání a celoživotního učení, připravit ho na nové výzvy a zároveň řešit problémy, které v českém školství přetrvávají.

Strategie 2030+ byla dne 19. října 2023 schválena Vládou ČR.

Úkolem Strategie 2030+ je stanovit směr rozvoje školství a priority investic na dalších deset let (od roku 2020 do roku 2030+).

Dokument Strategie 2030+ je rozdělen na dva hlavní strategické cíle a čtyři strategické linie¹⁹.

Strategické cíle:

1. Zaměřit vzdělávání více na získávání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život
2. Snížit nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a umožnit maximální rozvoj potenciálu dětí, žáků a studentů

Strategické linie:

1. Proměna obsahu, způsobů a hodnocení vzdělávání
2. Rovný přístup ke kvalitnímu vzdělávání
3. Podpora pedagogických pracovníků
4. Zvýšení odborných kapacit, důvěry a vzájemné spolupráce
5. Zvýšení financování a zajištění jeho stability

¹⁸ Zdroj: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-2030>

¹⁹ Zdroj: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.msmt.cz/uploads/Brozura_S2030_online_CZ.pdf

● *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023-2027*²⁰

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023-2027 (dále jen Dlouhodobý záměr) je implementačním dokumentem Strategie 2030+, aktuálně na druhé realizační období (2023-2027). Navazuje na předchozí Dlouhodobý záměr, který byl definován na období 2019-2023. Uvádí základní tendence a cíle vzdělávací politiky pro dané období, stanovuje opatření na úrovni státu a vymezuje prostor pro konkrétní řešení na úrovni krajů. Dlouhodobý záměr 2023-2027 byl dne 20. prosince 2023 schválen Vládou ČR.

Kromě Strategie 2030+ jsou prioritní témata stanovena dle vyhodnocení předchozího záměru a na základě dat: analýz, šetření a výzkumů. Svou podstatou tak reaguje na změny, které hýbou současnou společností, ať už se jedná o změny společenské, kulturní, ekonomické či technologické.

Záměrem dokumentu je stanovit cíle vzdělávací politiky a dále pak na úrovni státu předložit opatření, která kraje aplikují již v konkrétní podobě skrze své vlastní dlouhodobé záměry vzdělávání. Dokument mj. stanoví pravidla pro zapisování nových škol a kapacit do školského rejstříku.

Obsah dokumentu²¹:

1. část: Představuje cíle Dlouhodobého záměru ČR 2023–2027 v širších souvislostech, jedná se především o celkový socioekonomický a environmentální vývoj, vývoj na trhu práce a vývoj klíčových indikátorů v oblasti vzdělávání.

2. část: Obsahuje tři priority, které MŠMT stanovuje pro nadcházející období:

a) Děti a mládež: Osobnostní rozvoj a motivace pro celoživotní učení

b) Školy a pedagogové: Moderní vzdělávání a připravení pedagogové

c) Efektivní systém školství: Udržitelný a efektivní systém založený na odpovědnosti za výsledky.

3. část: Zahrnuje průřezová opatření, na která bude v následujícím období zaměřena pozornost – vzdělávání pro udržitelnost, digitální vzdělávání a umělá inteligence ve vzdělávání, vzdělávání dětí a žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka, well-being, duševní zdraví, bezpečné prostředí a podpora pohybových aktivit, rovnost příležitostí ve vzdělávání a zajištění potřebných kapacit středních škol a jejich oborové struktury odpovídající očekávaným životním drahám.

4. část: Je zaměřena na strategii rozvoje regionálního školství ve všech oblastech a na strategii dalšího rozvoje sítě škol a školských zařízení:

a) Kvalitní a dostupné předškolní vzdělávání

b) Moderní základní vzdělávání pro 21. století

²⁰ Zdroj: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dlouhodoby-zamer-cr-2023-2027>

²¹ [file:///C:/Users/MAS_100/Downloads/DZ%20C4%8CR%202023-2027_elektronick%C3%A1%20publikace-1%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/MAS_100/Downloads/DZ%20C4%8CR%202023-2027_elektronick%C3%A1%20publikace-1%20(1).pdf)

- c) Všeobecné a odborné vzdělávání pro uplatnění v dalším studiu i praxi
- d) Podpora a rozvoj pedagogů a leaderů škol
- e) Rovný přístup a efektivní podpora pro všechny žáky bez rozdílů
- f) Prevence rizikového chování a náhradní výchovná péče
- g) Systémová podpora a řízení škol
- h) Vzdělávání v celoživotní perspektivě
- ch) Strategie dalšího rozvoje sítě škol a školských zařízení/Kritéria rozvoje a optimalizace vzdělávací soustavy a struktury budoucí vzdělávací nabídky škol

● *Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+²²*

Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (dále jen SRR 21+) je národní strategický dokument v oblasti regionálního rozvoje. Ambicí zmíněné strategie je stanovit hlavní cíle regionálního rozvoje v horizontu 7 let, resp. definovat hlavní cíle regionální politiky státu v období 2021-2027 s ohledem na podporu dynamického, vyváženého a udržitelného rozvoje území.

SRR 21+ se zaměřuje na témata, která je nutno řešit intervencemi z národní úrovně, mají určitá územní specifika nebo územní důsledky a lze u nich nalézt řešení daného problému.

Dokument také slouží jako vodítko pro krajské samosprávy při tvorbě strategií rozvoje územních obvodů krajů. SRR 21+ necílí na řešení všech problémů České republiky, ale zaměřuje se pouze na oblasti, ve kterých je vhodné uplatňovat specifické nástroje pro řešení potřeb území. Dokument svým zaměřením vychází ze zastřešujícího národního rozvojového dokumentu Strategický rámec ČR 2030. Strategie není nadřazena dalším národním strategickým dokumentům, nicméně vstupuje do nich při definování jejich územní dimenze.

Cílem a hlavním smyslem SRR 21+ je identifikovat tematické oblasti, ve kterých je potřebný či žádoucí územně specifický přístup, a zároveň určit, jaké různé intervence by měly být realizovány v odlišných územích, což povede k posílení územní konkurenceschopnosti, ke snižování regionálních odlišností a nalézání řešení podporujících udržitelný rozvoj území.

Druhým implementačním dokumentem SRR ČR 2021+ je Akční plán SRR ČR 2023-2024²³ a Koncepce rozvoje venkova, který byl dne 14. 12. 2022 schválen Vládou ČR. Navazuje na Akční plán SRR ČR 2021-2022²⁴.

Aktuální Akční plán SRR ČR 2023-2024 se zaměřuje na témata, která je zapotřebí uchopit z národní úrovně. Dále cílí na témata, která vyžadují různá řešení v různých typech území nebo s odlišnými územními důsledky. Součástí dokumentu je i vyhodnocení prvního Akčního plánu SRR ČR 2021-2022, které bylo provedeno za jednotlivé územní cíle. Akční plán rovněž na

²² Zdroj: <https://mmr.gov.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/regionalni-rozvoj/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2021>

²³ Zdroj: <https://mmr.gov.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/regionalni-rozvoj/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2021/akcni-plan-srr-23-24>

²⁴ Zdroj: <https://mmr.gov.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/regionalni-rozvoj/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2021/akcni-plan-srr-21-22>

základě aktuálních dat potvrzuje vymezení státem podporovaných regionů (tzv. hospodářsky a sociálně ohrožených území).

- *Strategie sociálního začleňování 2021-2030*²⁵

Strategie sociálního začleňování 2021–2030 (dále jen Strategie) je národní dokument schválený vládou ČR dne 20. ledna 2020, který zastřešuje hlavní oblasti významné pro sociální začleňování osob sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených. Materiál pokrývá také oblasti boje s chudobou a sociálním vyloučením a stanovuje prioritní témata sociálního začleňování a jeho financování. Na základě Plánu nelegislativních úkolů vlády na rok 2021 bylo rozhodnuto o jeho rozšíření o témata z oblasti bezdomovectví z důvodu končící platnosti „Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví do roku 2020“. Rozšířená Strategie o vybraná témata z oblasti bezdomovectví byla schválena vládou České republiky dne 13. prosince 2021. Konkrétně byl materiál rozšířen o definici bezdomovectví dle evropské typologie ETHOS, o sociální práci v sociálním bydlení apod. Cílem je i mimo jiné zlepšit zdravotní dostupnost pro osoby bez domova a zaměřit se na lepší dostupnost nízkoprahových pobytových a ambulantních služeb pro osoby v extrémním sociálním vyloučení.

Strategie naplňuje tzv. základní podmínku pro čerpání finančních prostředků z fondů EU v programovém období 2021–2027, dále musí být v souladu i s ústavními principy a mezinárodními závazky ČR. Obsahový rámec je vymezen i z hlediska dosahovaných cílů a základních principů, jako je ochrana lidských práv, práv menšin, rovnost žen a mužů²⁶.

- *Dohoda o partnerství OP 2021-2027*²⁷

Dohoda o partnerství OP 2021-2027 (dále jen Dohoda o partnerství) je strategický dokument vypracovaný každým členským státem v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady společných ustanoveních.

Současná verze Dohody o partnerství, aktualizovaná o přílohu Přehled vymezení a doplňkovosti mezi fondy a ostatními nástroji EU, byla schválena dne 13. května 2022 Evropskou komisí a adaptována na národní úroveň v prosinci 2023²⁸.

---

²⁵ Zdroj: <https://www.mpsv.cz/strategie-socialniho-zaclenovani-2021-2030>

²⁶ Zdroj: chrome-

extension://efaidnbmnnnibpcajpcgiclfndmkaj/https://www.mpsv.cz/documents/20142/225517/Strategie+soci%C3%A1ln%C3%ADho+za%C4%8Dle%C5%88ov%C3%A1n%C3%AD+2021-2030_roz%C5%A1%C3%AD%C5%99en%C3%AD.pdf/f3290708-edac-c579-05d5-92ae8cf872c2

²⁷ Zdroj: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/dohoda-o-partnerstvi>

²⁸ Zdroj: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgiclfndmkaj/https://www.dotaceeu.cz/getmedia/b81cac87-194c-4f59-a17d-d1a4be2e91d7/202312_CZ_DoP_2021-2027_aktualizace_prosinec_2023.pdf.aspx

● *Evropa 2020: Strategie Evropské unie pro růst a zaměstnanost*²⁹

Evropa 2020 je strategickým dokumentem EU pro období let 2010-2020 a navazuje na tzv. Lisabonskou strategii. Cílem strategie je dosažení udržitelného hospodářského růstu EU prostřednictvím efektivnějšího investování do vzdělávání, výzkumu, vývoje a inovací a rozvoji konkurenceschopného průmyslu.

Klíčovými prioritami strategie jsou:

1. Inteligentní růst: rozvíjet ekonomiku založenou na znalostech a inovacích
2. Udržitelný růst: podporovat konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomiku, která bude méně náročná na energetické zdroje
3. Růst podporující začlenění: podporovat ekonomiku s vysokou zaměstnaností, která bude charakteristická sociální a územní soudržností.

Strategie Evropa 2020 vytyčuje pět vzájemně provázaných cílů týkajících se zaměstnanosti, výzkumu a vývoje, změny klimatu a energetiky, vzdělávání a snižování chudoby:

- 75 % obyvatelstva EU ve věku 20 - 64 let by mělo být zaměstnáno (míra zaměstnanosti u osob ve věku 20 až 64 let by se měla zvýšit ze současných 69 % na nejméně 75 %)
- 3 % HDP EU by měla být investována do výzkumu a vývoje
- v oblasti změny klimatu a energetiky by mělo být dosaženo cílů „20-20-20“ (tzn. snížit energetickou náročnost ekonomiky o 20 %, zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie v energetickém mixu na 20 % a snížit emise skleníkových plynů o 20 %);
- podíl dětí, které předčasně ukončí školní docházku, by měl být snížen ze současných 15 % na 10 %, a podíl osob ve věku 30 až 34 let, jež dosáhly terciárního vzdělání, by měl být navýšen ze současných 31 % na nejméně 40 %;
- počet obyvatel členských států EU, kteří žijí pod vnitrostátní hranicí chudoby, by se měl snížit o 25 %, což by vyvedlo z chudoby přes 20 milionů obyvatel EU.

● *Agenda 2030: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030*³⁰

Agendu pro udržitelný rozvoj 2030 (dále jen Agenda 2030) přijalo v roce 2015 světové společenství na Valném shromáždění OSN. Agenda 2030 obsahuje společné cíle udržitelného rozvoje, který má být dosaženo do roku 2030. Jedná se o dlouhodobý a ambiciózní a program ve všech oborech lidského konání.

Cílem Agendy 2030 je do roku 2030 docílit udržitelného rozvoje v následujících oblastech³¹:

1. Lidé – vymýcení chudoby a hladu ve všech jejich formách a rozměrech a umožnění všem lidem na světě, aby naplnili svůj potenciál v důstojnosti, rovnosti a zdravém životním prostředí.

²⁹ Zdroj: <https://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj/strategie-evropa-2020>

³⁰ Zdroj: https://www.mzp.cz/cz/agenda_2030

³¹ Zdroj: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0739&from=EN

2. Planeta – ochrana planety před jejím poškozením, včetně udržitelné spotřeby a výroby a čerpání přírodních zdrojů a podnikání urgentních kroků v rámci klimatické změny.

3. Prosperita – zajištění prosperity a životního naplnění pro všechny, včetně toho, že ekonomický, sociální a technologický rozvoj půjde ruku v ruce s přírodou.

4. Mír – zajištění mírumilovných, spravedlivých a inkluzivních společností, které jsou oproštěny od strachu a násilí.

5. Partnerství – vytvoření „globálního partnerství pro udržitelný rozvoj“ založeném na posílené globální solidaritě zaměřené především na potřeby nejchudších a nejvíc ohrožených lidí se zapojením všech zemí, aktérů a lidí.

K naplňování celosvětově platné a uznávané Agendy 2030 a jejich cílů udržitelného rozvoje se zavázala i Vláda ČR. V roce 2017 přijala Vláda ČR Strategický rámec Česká republika 2030 (viz níže) a v roce 2018 schválila Vláda ČR implementaci Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj v České republice³².

- *Strategický rámec Česká republika 2030*³³

Strategický rámec Česká republika 2030 (dále jen Strategický rámec) je dokument, který udává směr rozvoje naší země na příští desetiletí. Jeho naplnění zvýší kvalitu života ve všech regionech a nasměruje Česko k rozvoji, který je udržitelný po sociální, ekonomické a environmentální stránce.

Strategický rámec je rozdělen na šest kapitol³⁴:

1. Lidé a společnost
2. Hospodářský model
3. Odolné ekosystémy
4. Obce a regiony
5. Globální rozvoj
6. Dobré vládnutí³⁵

- *Záměr rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti v základním vzdělávání*³⁶

Záměr rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti v základním vzdělávání (dále jen Záměr) si klade za cíl vytvořit předpoklady pro zvýšení úrovně čtenářské a matematické gramotnosti

---

³² Zdroj: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/agenda_2030/\$FILE/OUR_ImplementaceAgendy2030_20190121.pdf

³³ Zdroj: <https://www.cr2030.cz/strategie/>

³⁴ Zdroj: <https://www.cr2030.cz/strategie/kapitoly/>

³⁵ Zdroj: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.cr2030.cz/wp-content/uploads/2023/01/Strategicky%CC%81-ra%CC%81mec-C%CC%8CR-2030.pdf

³⁶ Zdroj: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/zamer-rozvoje-ctenarske-a-matematicke-gramotnosti-v-1>

žáků v České republice. Záměr rozvoje gramotností je vymezen na období 5 let (2013–2018)³⁷ a zveřejňuje ho MŠMT³⁸.

● *Koncepce jazykového vzdělávání 2017-2022*³⁹

Koncepce jazykového vzdělávání 2017-2022 (dále jen Koncepce) navazuje na dokument Národní plánu výuky cizích jazyků, který byl zpracován pro roky 2005-2008.

Dlouhodobým cílem Koncepce je posílení komunikační kompetence žáků v cizích jazycích, který je z hlediska cizojazyčné výuky klíčový. Komunikační kompetence žáků v cizích jazycích je dosahována na očekávaných úrovních definovaných ve Společném evropském referenčním rámci (SERR) i v rámcových vzdělávacích programech (RVP).

Dlouhodobý cíl se dále dělí na následující dílčí cíle:

1. Komunikační kompetence žáků v cizích jazycích
2. Jazyková, oborová a metodická vybavenost učitelů cizích jazyků
3. Příprava budoucích učitelů cizích jazyků
4. Zajištění dobrých a vhodných podmínek jazykového vzdělávání⁴⁰

● *Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie Romské integrace) 2021-2030*⁴¹

Hlavním cílem Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie Romské integrace) 2021-2030 (dále jen Strategie romské integrace) je nastavení nástrojů v systémech vládní politiky, a to prostřednictvím účinných mechanismů a procesů, které mají za cíl posilovat rovné a spravedlivé zacházení a rovné příležitosti s respektem k občanské a národnostní identitě Romů. Realizace obsahu tohoto národního dokumentu počítá s aktivní participací zástupců romské národnostní menšiny. Občanské zplnomocnění příslušníků romské národnostní menšiny má vést k jejich občanské, socio-ekonomické, politické, a kulturní emancipaci. Účelem Strategie je vytvořit rámec pro opatření, která rozvinou pozitivní změny, jichž bylo dosaženo v některých oblastech romské integrace, a pro opatření, která povedou ke zvrácení negativních trendů tam, kde negativní trendy přetrvávají, a/nebo se prohlubují.

Cílem je odstranění všech neodůvodněných a nepřijatelných rozdílů mezi situací značné části Romů a většinové populace, zajištění účinné ochrany Romů před diskriminací a anticiganismem a povzbuzení emancipace Romů, romské kultury, jazyka a participace Romů.

³⁷ Zdroj: Záměr rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti v základním vzdělávání nebyl prozatím aktualizován. Analytická část dokumentu MAP tedy pracuje s verzí z let 2013-2018.

³⁸ Zdroj: chrome-

extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://digifolio.rvp.cz/artefact/file/download.php?file=43399&view=3737

³⁹ Zdroj: <https://www.pedagogicke.info/2017/03/nuv-priprava-koncepce-jazykoveho.html>

⁴⁰ Zdroj: Koncepce jazykového vzdělávání 2017-2022 nebyl prozatím aktualizován. Analytická část dokumentu MAP tedy pracuje s verzí z let 2017-2022.

⁴¹ Zdroj: https://vlada.gov.cz/cz/ppov/zalezitosti-romske-komunity/aktuality/strategie-rovnosti--zacleneni-a-participace-romu-strategie-romske-integrace-2021_2030-188413/

Strategie romské integrace byla v roce 2021 schválena Vládou ČR⁴².

● *Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022 až 2027*⁴³

V roce 2022 schválila vláda ČR novou Strategii prevence kriminality v České republice (dále jen Strategie prevence kriminality). Strategie prevence kriminality navazuje na poznatky plynoucí z hodnocení předchozí strategie⁴⁴, určuje priority a cíle v oblasti prevence kriminality a definuje systém prevence kriminality v ČR na úrovni státu i samospráv na další období. Každá z priorit má svůj Strategický cíl, které jsou následně rozvedeny do specifických cílů a následně do konkrétních opatření.

Strategické cíle jsou definovány následovně:

1. Rozvíjí systém prevence kriminality a finančně podporuje aktivity prevence kriminality, staví na přístupu založeném na důkazech a empirických poznatcích, posiluje spolupráci (včetně mezinárodní), kapacity a kompetence relevantních subjektů.

2. Poskytuje pomoc a podporu obětem trestné (i přestupkové) činnosti, s důrazem na pomoc zvláště zranitelným obětem a boj proti násilí, realizuje výzkumy zaměřené na chování a potřeby obětí a činí opatření ke snižování latence a sekundární viktimizace obětí.

3. Se zaměřuje na boj proti recidivě, na včasnou a koordinovanou resocializaci pachatelů a podporuje práci s násilnou osobou.

4. Uplatňuje komplexní a koordinovaný přístup k řešení kriminality v rizikových lokalitách založený na partnerské spolupráci odpovědných subjektů a zástupců/obyvatel lokalit, přičemž se zaměřuje nejen na projevy, ale i příčiny problémů. Zohledňuje přitom specifické potřeby a problémy menšinových skupin žijících v těchto lokalitách.

5. Rozvíjí a podporuje situační prevenci kriminality, posiluje odolnost míst proti trestné činnosti, zvyšuje povědomí veřejnosti o možnostech ochrany, a přitom podporuje a implementuje nové přístupy a technologie.

6. Sleduje vývoj kriminality páchané dětmi a na dětech a včas reaguje vhodnými opatřeními, zvyšuje ochranu dětí před násilím a dalšími kriminálně rizikovými jevy, včas identifikuje ohrožené děti a realizuje potřebné intervence a rozvíjí funkční systém pátrání po pohřešovaných dětech.

7. Aktivně, systémově a koordinovaně posiluje prevenci kybernetické kriminality a rizikového chování v kyberprostoru a poskytuje pomoc a podporu obětem v kyberprostoru⁴⁵.

⁴² Zdroj: [chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgiclfindmkaj/https://vlada.gov.cz/assets/ppov/zalezitosti-romske-komunity/aktuality/Strategie-rovnosti--zacleneni-a-participace-Romu-2021---2030---textova-cast_OK_2.pdf](https://vlada.gov.cz/assets/ppov/zalezitosti-romske-komunity/aktuality/Strategie-rovnosti--zacleneni-a-participace-Romu-2021---2030---textova-cast_OK_2.pdf)

⁴³ <https://www.mvcr.cz/clanek/nova-strategie-prevence-kriminality-v-cr-na-leta-2022-2027-byla-schvalena-vladou.aspx>

⁴⁴ Jedná se o dokument Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020.

⁴⁵ Zdroj: <https://www.mvcr.cz/clanek/strategie-prevence-kriminality-v-ceske-republice-na-leta-2022-az-2027.aspx>

- *Strategie celoživotního učení ČR*⁴⁶

Strategie celoživotního učení ČR (dále jen Strategie celoživotního učení) je základním dokumentem pro ostatní průřezové a dílčí koncepce a politiky ve zmíněné oblasti a představuje ucelený koncept celoživotního učení, který byl schválen v roce 2007 Vládou ČR. Hlavním cílem publikace, která vznikla ve spolupráci s Národním ústavem odborného vzdělávání, je posloužit jako plnohodnotný zdroj informací jak pro odbornou, tak pro širokou veřejnost. Strategie celoživotního učení ČR je rozdělena do čtyř částí. V úvodu je definováno samotné pojetí celoživotního učení, na které navazuje část analytická. Nejdůležitější je část strategická, kde jsou již definovány potřebné kroky a úkoly, které by měly vést ke zlepšení stávající situace. S tímto úzce souvisí poslední kapitola, která se zabývá provázaností vytyčených strategických směrů a návrhů opatření Strategie celoživotního učení s operačními programy ČR⁴⁷.

V roce 2009 schválila Vláda ČR Implementační plán Strategie celoživotního učení, ve kterém byla zmíněná Strategie celoživotního učení doplněna o řadu konkrétních opatření⁴⁸.

- *Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027*⁴⁹

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027 (dále jen Národní strategie primární prevence) je základním strategickým dokumentem MŠMT, vychází z dokumentu pro období 2013-2018 a vymezuje základní pilíře politiky primární prevence.

Na současnou Národní strategii primární prevence⁵⁰ je navázán Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2021⁵¹.

- *Koncepce včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání*⁵²

Koncepce včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání (dále jen Koncepce včasné péče) jedním ze základních dokumentů vymezujících rámec aktivit realizovaných s cílem předcházet vzniku sociálních handicapů, v jejichž důsledku děti socializující se a trvale žijící v sociálně znevýhodňujícím prostředí nedosahují naplnění svého

⁴⁶ Zdroj: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/strategie-celozivotniho-uceni-cr>

⁴⁷ Zdroj: Tamtéž, <https://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/strategie-celozivotniho-uceni-cr>

⁴⁸ Zdroj: Tamtéž, <https://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/strategie-celozivotniho-uceni-cr>

⁴⁹ Zdroj: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/strategie-a-koncepce-ap-msmt>

⁵⁰ Zdroj: chrome-

extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://www.msmt.cz/uploads/narodni_strategie_primarni_prevence_2019_27.pdf

⁵¹ Zdroj: chrome-

extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://www.msmt.cz/uploads/akcni_plan_primarni_prevence_2019_21.pdf

⁵² Zdroj: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/msmt/strategie/koncepce-projekt-vcasne-pece-o-deti-ze-sociokulturne-znevychodnujiciho-prostredi-v-oblasti-vzdelavani>

vzdělávacího potenciálu a předčasně ukončují vzdělávání, a naopak vytvářet předpoklady pro zvýšení jejich školní úspěšnosti, prodloužení vzdělávací dráhy a následné získání kvalifikace.

Koncepce je zcela v souladu s programem Systému včasné intervence a Návrhem opatření k transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti⁵³.

Dokument Koncepce včasné péče obsahuje definici cílové skupiny včasné péče, vzdělávání vycházející z včasné péče, klíčové problémy, příležitosti a podporu včasné péče, vč. finančních zdrojů na včasnou péči⁵⁴.

V roce 2008 schválila vláda ČR Akční plán realizace Koncepce včasné péče, který zastřešuje aktivity v oblasti podpory péče o děti se sociálně znevýhodněného prostředí⁵⁵.

● *Národní plán obnovy*⁵⁶

Národní plán obnovy (dále jen Národní plán) definuje nezbytné reformy a investice, pro jejichž realizaci poskytne finanční zdroje EU. Národní plán nemá za cíl konzervovat stávající stav, ale přinést ČR „upgrade“ v mnoha směrech. K tomu je potřeba zajistit kvalitnější vzdělávání a pružnější trh práce, digitalizovat veřejnou správu, přejít na obnovitelné zdroje energie a snížit energetickou náročnost průmyslu a budov. Potřebuje zvýšit svoji energetickou nezávislost a podpořit odolnost hospodářství a zdraví obyvatel.

Obsahuje sedm hlavních pilířů⁵⁷:

1. Digitální transformace
2. Fyzická infrastruktura a zelená tranzice
3. Vzdělávání a trh práce
4. InSTITUTE, regulace a podpora podnikání v reakci na COVID-19
5. Výzkum, vývoj a inovace
6. Zdraví a odolnost obyvatel
7. REPowerEU

Pilíř 3. Vzdělávání a trh práce se dále v kontextu dokumentu Analytická část dále dělí na tři hlavní komponenty⁵⁸:

3.1 Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace

Vzdělávání bude přizpůsobeno měnícím se potřebám trhu práce, a to nárůstem počtu IT odborníků, zlepšením pokročilých digitálních dovedností u ekonomicky aktivního obyvatelstva a zajištění dlouhodobé zaměstnanosti

⁵³ Zdroj: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/koncepce-vcasne-pece-o-deti....pdf

⁵⁴ Zdroj: <https://vcasnapece.cz/vyzkumy-analyzy/koncepce-vcasne-pece-o-deti-ze-sociokulturne-znevychodnujiciho-prostredi-v-oblasti-vzdelavani/>

⁵⁵ Zdroj: file:///C:/Users/MAS_100/Downloads/Akzni_plan_vcasne_pece_o_deti_ze_socialne_znevychodnujiciho_prostredi.pdf

⁵⁶ Zdroj: <https://www.planobnovyvr.cz/>

⁵⁷ Zdroj: <https://www.planobnovyvr.cz/hlavni-pilire>

⁵⁸ Zdroj: <https://www.planobnovyvr.cz/vzdelavani-a-trh-prace-2>

3.2 Adaptace školních programů

Přizpůsobení studijních programů novým formám vzdělávání a novým oborům, zejména digitální odbornosti. Bude podpořeno doučování žáků ohrožených neúspěchem, učitelé a odborníci získají nové znalosti pro výuku v heterogenních třídách.

3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce

Odstraňování přetrvávající genderové nerovnosti na trhu práce, vytvoření nové kapacity pro zajištění péče o děti mladší tří let. Budování kapacit v oblasti dlouhodobé péče a modernizace současných sociálních služeb.

B. Krajské dokumenty

● *Strategie rozvoje Pardubického kraje*⁵⁹

Jedná se o základní koncepční dokument kraje, který stanovuje zaměření a cíle rozvoje kraje zejména s ohledem na dynamický a vyvážený rozvoj kraje a jednotlivých částí jeho území. Tato strategie navazuje na koncepci platnou v období let 2012–2020.

Hlavní cíle:

1. Zvýšení kvality vzdělávacího procesu na všech stupních škol.
2. Prohlubování spolupráce škol a zaměstnavatelů.
3. Využití potenciálu neformálního, zájmového vzdělávání, environmentální výchovy a výchovy k udržitelnému rozvoji.
4. Zkvalitnění práce s nadanými dětmi, žáky a studenty.

● *Regionální inovační strategie Pardubického kraje („RIS 3“)*⁶⁰

Krajská příloha k národní RIS 3strategii je strategický dokument, jež má zpřesnit zaměření Národní výzkumné a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky. RIS3 strategie by měla efektivně zacílit finanční prostředky (evropské, národní, krajské i soukromé) do aktivit vedoucích k posílení inovační kapacity v Pardubickém kraji a do prioritně vytyčených aktivit, které mohou zvýšit konkurenceschopnost ČR, a to včetně zaměření na konkrétní slibné oblasti specializace.

Hlavní cíle⁶¹:

1. Zajištění absolventů v souladu s potřebami trhu práce
2. Zvýšení kvality absolventů škol
3. Zvýšení kvality výuky na všech stupních škol
4. Zvýšení kvality vybavení a materiálně technického zabezpečení výuky škol

⁵⁹ Zdroj: <https://paradnikraj.cz/regionalni-rozvoj/4823-2/>

⁶⁰ Zdroj: <https://paradnikraj.cz/regionalni-rozvoj/ris3/>

⁶¹ Zdroj: chrome-

extension://efaidnbmnnnibpccajpcgiclfndmkaj/https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/ris3_strategie.pdf

5. Zkvalitnění práce s nadanými dětmi, žáky a studenty
6. Zvýšení kvality řízení vzdělávání
7. Zvýšení kvality vzdělávání pedagogických pracovníků
8. Zvýšení počtu kvalitních dospělých odborníků pro potřeby praxe

● *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Pardubickém kraji (2020-2024)*⁶²

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Pk představuje klíčový strategický dokument kraje v oblasti vzdělávání. Navazuje na již schválené dokumenty PK v této oblasti, dále na Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR. Vychází z regionálních specifíků rozvoje ekonomiky, trhu práce a společnosti, ze strategických dokumentů rozvoje kraje a dokumentů vztahujících se k rozpočtu kraje, které ovlivňují úroveň vzdělávání, stav a rozvoj vzdělávací soustavy Pardubického kraje. Dokument je rozdělen na analytickou část, ve které představuje ekonomický, sociální a demografický vývoj PK a vzdělanostní strukturu obyvatelstva. Druhá část představuje vyhodnocení vzdělávací soustavy Pk cíle, směry a kritéria jejího rozvoje.

Pro oblast základního jsou stanoveny tyto cíle⁶³:

- Rovné příležitosti v základním vzdělávání:
  - Podporovat zřizovatele při navyšování kapacit ZŠ tak, aby každý žák plnil povinnou školní docházku měl zajištěno místo ve spádové škole.
  - Podporovat zapojení ZŠ do programu MPSV Potravinová pomoc dětem ve vážné sociální nouzi nebo do jiných dotačních programů se stejným zaměřením.
  - Eliminovat odklady školní docházky.
  - Udržet podíl žáků odcházejících do víceletých gymnázií pod 10 % ve všech okresech Pk.
  - Zvyšovat kompetence pedagogů ZŠ ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (včetně dětí mimořádně nadaných).
  - Podporovat integraci žáků s nedostatečnou znalostí českého jazyka.
- Zvýšení kvality základního vzdělávání:
  - Poskytovat metodickou podporu pracovníkům ZŠ a jejich zřizovatelům.
  - Podporovat polytechnické vzdělávání a rozvoj manuální zručnosti žáků.
  - Zvyšovat kompetence pedagogů ZŠ v oblasti formativního hodnocení.
  - Podporovat čtenářskou, matematickou a digitální gramotnost.

⁶² Zdroj: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/puk/strategie/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-pardubickeho-kraje-2020-2024>

⁶³ Zdroj: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/puk/strategie/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-pardubickeho-kraje-2020-2024?typ=struktura>

- Podporovat zapojení ZŠ do aktivit zaměřených na rozvoj potenciálu žáků, včetně rozvoje jejich tvořivosti, osvojování zásad trvale udržitelného rozvoje a zdravého životního stylu.

- Podporovat zapojení ZŠ do aktivit zaměřených na rozvoj digitálních kompetencí, prohlubování znalostí z oblasti kybernetické bezpečnosti a využívání prvků polytechnické výchovy ve vzdělávání.

- Podporovat zapojení ZŠ do aktivit zaměřených na profesní rozvoj pedagogů a vedoucích pracovníků.

- Vytvářet podmínky pro prezentaci aktivit ZŠ.

Pro oblast předškolního vzdělávání jsou stanoveny tyto cíle⁶⁴:

- Dostupnost předškolního vzdělávání:
  - Podporovat zřizovatele při rozšiřování kapacit MŠ v lokalitách, kde bude v následujících letech trvalý převis poptávky po umístění dětí ve věku od 3 do 6 let do MŠ.
  - Podporovat zapojení MŠ do výzvy Potravinová pomoc dětem ve vážné sociální nouzi nebo do jiných dotačních programů se stejným zaměřením.
- Zvýšení kvality předškolního vzdělávání:
  - Poskytovat metodickou podporu pracovníkům MŠ a jejich zřizovatelům.
  - Podporovat zřizovatele ve snižování počtu dětí ve třídě s ohledem na možnosti MŠ.
  - Zvyšovat kompetence pedagogů MŠ ke vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (včetně dětí mimořádně nadaných).
    - Zvyšovat kompetence pedagogů MŠ v oblasti formativního hodnocení.
    - Podporovat zapojení MŠ do aktivit zaměřených na rozvoj potenciálu dětí, včetně rozvoje jejich tvořivosti, osvojování zásad trvale udržitelného rozvoje a zdravého životního stylu.
  - Podporovat zapojení MŠ do aktivit zaměřených na rozvoj digitálních kompetencí, prohlubování znalostí z oblasti kybernetické bezpečnosti a využívání prvků polytechnické výchovy ve vzdělávání.
  - Podporovat zapojení MŠ do aktivit zaměřených na profesní rozvoj pedagogů a vedoucích pracovníků.
  - Vytvářet podmínky pro prezentaci aktivit MŠ.

⁶⁴ Zdroj: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/puk/strategie/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-pardubickeho-kraje-2020-2024?typ=struktura>

● *Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Pardubického kraje III*⁶⁵

KAP je analogickým dokumentem k dokumentu MAP s rozdílem, že KAP se zabývá vzděláváním na středních a vyšších odborných školách. Dokument se zaměřuje mimo jiné na provazbu mezi jednotlivými stupni vzdělávání (přechod mezi jednotlivými stupni, spolupráce jednotlivých stupňů a škol) a s neformálním a zájmovým vzděláváním.

Hlavní cíle⁶⁶:

1. Podpora motivačních aktivit středních škol směrem k žákům škol základních.
2. Podpora aktivit a zvýšení provázanosti formální vzdělávání a zájmového vzdělávání.
3. Prohlubování spolupráce zástupců projektu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání s realizátory projektů Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání v rámci Pardubického kraje.
4. Podpora spolupráce s dalšími zainteresovanými aktéry z oblasti vzdělávání.

KAP III je souborem dokumentů, které jsou důležité pro akční plánování v území a skládají se z: analytické části, stanovení priorit a ročních akčních plánů 2023, 2024 a 2025.

Dokumenty KAP jsou podkladovými a prováděcími (implementačními) dokumenty k platnému Dlouhodobému záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR a na něho navázaného Dlouhodobému záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy kraje.

● *Školská inkluzivní koncepce Pardubického kraje*⁶⁷

Cílem Školské inkluzivní koncepce Pardubického kraje je naplánování aktivit vedoucích ke zvýšení kvalitního inkluzivního vzdělávání ve školách, který respektuje základní principy společného vzdělávání, a nastavení rovných příležitostí pro vzdělávání všech dětí, žáků a studentů.

Hlavní cíle:

1. Podpora školních poradenských pracovišť.
2. Vznik a realizace Mobilního centra pro podporu inkluze (MPCI).
3. Vzdělávání odborných pracovníků školních a školských poradenských pracovišť.
4. Podpora spolupráce ŠPP a ŠPZ.
5. Podpořit diagnostiku/identifikaci nadaných a mimořádně nadaných.
6. Rozvíjet formy práce s nadanými a mimořádně nadanými.
7. Podpora spolupráce škol a podpora mimoškolních aktivit při rozvoji nadání.
8. Podpora žáků se SVP.
9. Vzdělávání pedagogických pracovníků.

⁶⁵ Zdroj: <https://www.klickevzdelani.cz/Verejnost/Ze-zivota-skol/KAP-Krajsky-akcni-plan/category/kap/krajsky-akcni-plan-rozvoje-vzdelavani-pardubickeho-kraje-iii-schvalen>

⁶⁶ Zdroj: file:///C:/Users/MAS_100/Downloads/Anal%C4%82%CB%9Dza%20pot%C4%B9%E2%84%A2eb%20%C4%82%C5%9Fzem%C4%82_%20KAP%20III.pdf

⁶⁷ Zdroj: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://www.inkluzevpraxi.cz/files/SIKK_PK_fin_20200207.pdf

10. Prevence předčasných odchodů.
11. Podpůrné aktivity pro žáky s psychickými problémy.
12. Podpora bezbariérovosti.
13. Monitorování činnosti, sběr a vyhodnocení dat.
14. Mezirezortní spolupráce.
15. Metodická a administrativní podpora škol.

● *Strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Pardubického kraje 2020-2028*⁶⁸

Strategie prevence rizikového chování dětí a mládeže Pardubického kraje 2020–2028 představuje klíčový dokument kraje v oblasti primární prevence rizikového chování dětí a mládeže, který je zpracováván na základě Metodického doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních při respektování regionálních potřeb. Vychází z Národní strategie prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027, dále z Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027, krajských koncepčních dokumentů vztahujících se k rozvoji vzdělávání (Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Pardubickém kraji (2020–2024), Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání Pardubického kraje a Strategie preventivních aktivit a snižování škod spojených se závislostním chováním v Pardubickém kraji 2020–2028. Navazuje na Krajský plán primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v Pardubickém kraji 2015–2019.

Materiál je rozdělen do tří částí. První část zahrnuje obecný pohled na politiku primární prevence v České republice a v Pardubickém kraji, druhá analyzuje dosažený stav v oblasti primární prevence a třetí určuje směry rozvoje primární prevence, opatření ke splnění cílů v této oblasti a možnosti financování.

Strategie přehledně uvádí subjekty, které v Pardubickém kraji aktivně působí na poli prevence, včetně využitelných kontaktů a jako hlavní pilíře stanovuje:

- koordinace
- financování
- vzdělávání
- monitoring a evaluace

⁶⁸ Zdroj: <https://www.klickevzdelani.cz/Management-skol/Sborovna/Negativni-socialni-jevny-ve-skole/category/negativni-socialni-jevny-ve-skole/nova-krajska-strategie-primarni-prevence>

C. Strategie na jiných územích než je SO ORP Králíky a SO ORP Žamberk

- *Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Orlicko, z. s. (2021-2027)*⁶⁹

Jedná se o místní rozvojovou strategii zpracovanou pro období 2021-2027 pro území MAS ORLICKO, z.s. Toto území plně zahrnuje ORP Žamberk a ORP Králíky, dále je tvořeno téměř celým SO ORP Ústí nad Orlicí a SO ORP Česká Třebová a mikroregionem Severolanškrounsko. Klíčovými součástmi strategie jsou analýza území, strategie území a její implementace.

Strategická část má celkem 4 strategické cíle. Vzdělávání je součástí strategického cíle 1 Lidé a občanská společnost, oblast se dělí 4 podoblasti, ke kterým se váží specifické cíle a jednotlivá opatření. Dále se oblast vzdělávání dotýká strategického cíle 3 Investiční rozvoj území.

Hlavní specifické cíle a opatření vydefinované dokumentem ve vazbě na MAP:

Strategický cíl: Lidé a občanská společnost

Specifický cíl: Vzdělávání jako pilíř udržitelného rozvoje území

Opatření:

1. Optimální všestranný rozvoj žáků škol v celém spektru praktických činností a dovedností.
2. Dostatečná kapacita, odbornost a podpora účastníků vzdělávání.
3. Podpora spolupráce, síťování a posilování absorpční kapacity území.
4. Škola pro 21. století.
5. Komunitní role ve vzdělávání.
6. Nabídka celoživotního vzdělávání.

Strategický cíl: Investiční rozvoj území

Specifický cíl: Bezpečná, dostupná a funkční občanská vybavenost v obcích

Opatření: Dostupné a kvalitní zázemí pro vzdělávání a služby péče o děti

D. Strategie Svazku měst a obcí (SMO)

- *Strategie území SO ORP Králíky v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a servisu a v samosprávném území (2015-2024)*⁷⁰

Dokument je zpracován na období 2015 až 2024 pro území správního obvodu ORP Králíky. Téma školství je podrobně analyzováno v části 3. Provazbu na téma školství však nalezneme i v jiných částech, úzce jsou s ním svázána např. data o demografické struktuře obyvatel. V části školství se dokument podrobně zabývá předškolním a základním vzděláváním – počtem škol a jejich dělením dle různých kritérií (zřizovatel, úplnost X neúplnost škol apod.). Důležitými údaji jsou data o kapacitním využití škol (mateřských i základních) a financování škol. Dokument konstatuje, že zachování sítě mateřských a základních škol je důležitým stabilizačním prvkem v obcích daného území a ze strany obcí je snaha tyto subjekty zachovat. Demografický vývoj a

⁶⁹ Zdroj: chrome-

extension://efaidnbmnnnibpajpcglclefindmkaj/https://mas.orlicko.cz/src/Frontend/Files/FileExtend/source/36_1693297624.pdf

⁷⁰ Zdroj: chrome-extension://efaidnbmnnnibpajpcglclefindmkaj/https://data.kraliky.eu/download/mos.pdf

výhled však ukazuje na klesající trend počtu žáků. V dokumentu je ještě zmíněna existence Výchovného ústavu v Králíkách, jehož zřizovatelem bylo MŠMT a které již v současné době neprovozuje svoji činnost. Dokument dále konstatuje, že v oblasti neexistuje Středisko volného času, které by zastřešilo zájmovou oblast v odpoledních hodinách. Rovněž poukazuje na špatné zázemí pro sportovní činnost v jednotlivých obcích (zastaralé sály, tělocvičny). Kapacita jediné ZUŠ v šetřené oblasti je trvale kapacitně nedostačující.

V návrhové části pro oblast školství dokument vymezuje 2 problémové okruhy a jejich cíle:

- Absence organizace zastřešující volnočasové aktivity:
    - Založení organizace poskytující zájmové a neformální vzdělávání.
    - Pilotní provoz organizace poskytující zájmové a neformální vzdělávání.
  - Nedostatek specialistů na školách:
    - Společně sdílet logopeda a psychologa.
- *Strategie území SO ORP Žamberk v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a servisu a v samosprávném území (2015-2024⁷¹)*
- Dokument je zpracován na období 2015 až 2024 pro území správního obvodu ORP Žamberk. Téma školství je podrobně analyzováno v části 3. Pro vazbu na téma školství však nalezneme i v jiných částech, úzce jsou s ním svázána např. data o demografické struktuře obyvatel. V části školství se dokument podrobně zabývá předškolním a základním vzděláváním – počtem škol a jejich dělením dle různých kritérií (zřizovatel, úplnost X neúplnost škol apod.). Důležitými údaji jsou data o kapacitním využití škol (mateřských i základních) a financování škol. Přes poměrně značné finanční zatížení obecních rozpočtů je definována snaha o zachování stávající sítě škol, zejména 1. stupně ZŠ v příslušných obcích. Dokument také definuje známé investiční potřeby škol, celkové odhadované investice do roku 2023 činí 192,170 mil. Kč.

V návrhové části pro oblast školství dokument vymezuje 3 problémové oblasti a v jejich rámci cíle:

- Udržitelnost škol, zejména malých a malotřídních:
  - Podpořit spolupráci škol a tím vytvořit podmínky pro jejich efektivnější provoz.
  - Posílit potenciál škol ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Špatný technický stav školních budov a vybavení:
  - Využití fondů EU k revitalizaci školních budov, zateplení a energetickým úsporám.
- Podpora technického a přírodovědného vzdělávání:

⁷¹ Zdroj: <https://www.orlicko.cz/file.doc>

- Rozvoj komunikace a spolupráce mezi základními školami, středními školami a zaměstnavateli v regionu.
- Vytváření podmínek na ZŠ pro získání technických dovedností (dílňky ...).

E. Další dokumenty

- *Analytická zpráva o vzdělávání a sociálních podmínkách v ORP Králíky*⁷²

Analytická zpráva PAW Research prezentuje data o vzdělávací (ne)úspěšnost, sociální situace a faktorech, které mohou přispět ke zlepšení vzdělávání v ORP Králíky. Obsahuje přehledné a unikátní zpracování regionálních dat, shrnutí výsledků, identifikaci slabých a silných míst ve vzdělávání, sociálních podmínkách v daném mikroregionu, ale také doporučení, realistické cíle a pro doporučení a volbu vzdělávacích priorit⁷³. Navazuje na projekt mapavzdelavani.cz, resp. Mapa vzdělávacího (ne)úspěchu.

- *Analytická zpráva o vzdělávání a sociálních podmínkách v ORP Žamberk*⁷⁴

Analytická zpráva PAQ Research prezentuje data o vzdělávací (ne)úspěšnost, sociální situace a faktorech, které mohou přispět ke zlepšení vzdělávání v ORP Žamberk. Obsahuje přehledné a unikátní zpracování regionálních dat, shrnutí výsledků, identifikaci slabých a silných míst ve vzdělávání, sociálních podmínkách v daném mikroregionu, ale také doporučení, realistické cíle a pro doporučení a volbu vzdělávacích priorit⁷⁵. Navazuje na projekt mapavzdelavani.cz, resp. Mapa vzdělávacího (ne)úspěchu.

⁷² Zdroj: <https://www.mapavzdelavani.cz/analyticke-zpravy-pro-orp?orp=1236>

⁷³ Zdroj: file:///C:/Users/MAS_100/Downloads/PAQreport_Kra%CC%81li%CC%81ky%20(2).pdf

⁷⁴ Zdroj: <https://www.mapavzdelavani.cz/analyticke-zpravy-pro-orp?orp=1261>

⁷⁵ Zdroj: file:///C:/Users/MAS_100/Downloads/PAQreport_Z%CC%8Camberk%20(2).pdf

1.1.3 Charakteristika školství v řešeném území

V šetřeném území existuje dostupná síť škol, která kapacitně pokrývá počet dětí a žáků. Obecně platí, že do venkovského typu škol dochází menší počet dětí a žáků, jejich kapacita je někde dostačující a někde nízká. Problémem se tak dlouhodobě stává otázka financování, kdy zejména malé obce doplňují nad rámec svých povinností rozpočty škol. S plnými kapacitami se potýkají některé mateřské školy v centech sledovaného území. Pro kvalitu života obyvatel je také třeba zmínit trávení volného času a kulturu, dostupnost zájmového a neformálního vzdělávání hraje zejména u dětí a mládeže významnou úlohu i v návazných oblastech (prevence rizikového chování, rozvoj zájmu a nadání, výchova k zdravému životnímu stylu). Potenciál škol a investice je tedy žádoucí využít v roli komunitních center, kterými se školy mohou stát.

SO ORP Králíky

Ve SO ORP Králíky jsou všechny mateřské školy zřizovány příslušnou obcí, v Červené Vodě, Lichkově a Mladkově jsou mateřské školy součástí základních škol, MŠ v Králíkách a Červeném Potoce jsou zřízeny jako samostatné subjekty. Mateřská škola Červený Potok má detašované pracoviště v Prostřední Lipce. V území nepůsobí žádná soukromá mateřská škola nebo církevní mateřská škola. Centrem vzdělávání v oblasti je město Králíky. Je spádovou obcí pro 6.–9. ročník ZŠ pro obce Lichkov a Mladkov a nabízí základní školu o kapacitě 800 žáků se školní jídelnou, tělocvičnou a vybudovaným sportovištěm. Ve městě jsou dále tři mateřské školy, základní škola praktická a základní škola speciální (zřizovatel Pardubický kraj), základní umělecká škola. Základní škola všech ročníků a mateřská škola je také v Červené Vodě. Obec Mladkov nabízí mateřskou školu a první čtyři ročníky základní školy. Obec Lichkov mateřskou školu a prvních pět ročníků základní školy. Na Dolní Moravě není žádný vzdělávací subjekt. Každá škola řeší samostatně způsoby optimálního naplňování tříd, nabídky zájmových činností a mimoškolních aktivit. Uvedené školy příležitostně pořádají společenské a kulturní akce. Doprava žáků do škol není realizována školními autobusy, ale běžnými linkovými spoji nebo individuální dopravou.

Kapacita ZŠ i MŠ je přiměřená. V případě obcí Mladkov a Lichkov se jedná o malotřídní typy škol, které si udržují svoji funkčnost a zastávají funkci kulturního a integračního centra v obci. Obě obce v minulých letech významně investovaly do rekonstrukce a modernizace budov škol, zejména s cílem zvýšit jejich energetický statut. Využity byly fondy EU. Základní školy v Králíkách a Červené Vodě mají téměř dvojnásobnou kapacitu, než je jejich naplněnost, i přesto dokáží atraktivně využít veškeré prostory budov.

V SO ORP Králíky působí od 1. 9. 2017 SVČ ANIMO ze Žamberka, které v ZŠ a MŠ Červená Voda pořádá zájmové kroužky a příměstské tábory. Dále se v nabídce mimoškolních aktivit nachází

omezená kapacita uměleckých zájmových kroužků (ZUŠ Králíky), a aktivity několik sportovních klubů, případně zájmových spolků. V prosinci roku 2020 byla otevřena nová moderní multifunkční Sportovní hala Červená Voda vlastněna a provozována FC Jiskra 2008, z.s., která tak nabízí dosud chybějící sportovní zázemí pro celý region.

Tabulka 4: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ve SO ORP Králíky (školní rok 2022/2023)⁷⁶

Název obce	MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ vzdělávající žáky dle §16 odst. 9b ŠZ	gymnázia
celkem škol	6	4	1	0	1	0
Červená Voda	1	1	0	0	0	0
Dolní Morava	0	0	0	0	0	0
Králíky	3	1	1	0	1	0
Lichkov	1	1	0	0	0	0
Mladkov	1	1	0	0	0	0

SO ORP Žamberk

V obcích SO ORP Žamberk bylo ve školním roce 2021/2022 celkem 39 ředitelství školských zařízení, patřících do oblasti základního školství a předškolního vzdělávání, která zajišťovala organizaci a provoz 24 mateřských škol, 21 základních škol, 3 základních uměleckých škol, 1 střediska volného času a 2 gymnázií nižšího stupně. Nejvíce školských zařízení je v Žamberku (celkem 10 ředitelství - 26 % v SO ORP Žamberk) a Letohradě (celkem 7 ředitelství –18 % v SO ORP Žamberk), naopak v obcích České Petrovice, Pastviny, Sobkovice, Studené, Šedivec a Žampach není žádné. Lze tedy konstatovat, že 22,2 % obcí SO ORP Žamberk (6 obcí z 27) nedisponuje žádným školským zařízením základního školství ani předškolního vzdělávání a musí řešit docházku žáků a zajištění vzdělávání ve spolupráci s jinými obcemi.

Reakcí na sílící poptávku po alternativních směrech výuky lze označit vznik nových subjektů, případně spoluprací nových subjektů a stávajících zařízení. Při Letohradském soukromém gymnáziu vzniklo zařízení pro předškolní výchovu Letokvítek - Lesní mateřská škola a Lesní klub Letohrad. Samostatně funguje od 1. 9. 2021 pod zapsaným spolkem Educatis⁷⁷. Při Základní škole v Jamném nad Orlicí vznikla Montessori třída jejíž činnost byla zahájena v roce 2016. Aktuálně (během školního roku 2021/2022) ji navštěvuje 27 žáků (dvě třídy ve spojích)⁷⁸. Iniciátorem vzniku této třídy je spolek Je otevřeno, který zároveň přispěl k otevření předškolního klubu v Jablonném nad Orlicí. Další novým vzdělávacím subjektem je soukromá

⁷⁶ Zdroj: <https://portal.csicr.cz/Search/School>, zpracování vlastní.

⁷⁷ Zdroj: <https://www.lesnims.cz/letokvitek-lesni-materska-skola-a-lesni-klub-letohrad.html>

⁷⁸ Zdroj: <https://www.skolajamne.cz/dokumenty-zs?action=detail&id=1>

škola ZŠ Erudio Orlicko, která je návaznou aktivitou na poskytovanou službu hlídání dětí na základě živnostenského oprávnění v Žamberku. Základní škola svoji činnost zahájila ve školním roce 2016/2017. Činnost školy je podporována firmou Contipro a.s. Dolní Dobrouč a během školního roku 2022/2023 ji navštěvovalo 52 dětí, které byly rozděleny do pěti tříd (1.-5. ročník)⁷⁹. Novým subjektem je také nová Mateřská škola Skipi s.r.o., která svou činnost zahájila se začátkem školního roku 2018/2019. Mateřská škola funguje na principech Montessori pedagogiky a je rozdělena na dvě třídy – jesle (dětí 2-4 roky) s kapacitou 12 dětí a mateřskou školu (3-6 let) s kapacitou 25 dětí. Ve školním roce 2021/2022 mateřskou školu navštěvuje 37 dětí⁸⁰. Od 1. 2. 2019 funguje v rámci Rodinného centra se statutem Dětské skupiny MACEŠKA⁸¹ (zaregistrovaná pod MPSV dle zákona č. 247/2014 Sb), která do té doby v Žamberku fungovala na základě živnostenského oprávnění. Od 1. 9. 2024 vznikla v Letohradě soukromá základní škola pod názvem ZŠ Radost, která se zaměřuje na výuku konceptu svobodného demokratického vzdělávání a respektujícího přístupu⁸².

U všech nově založených subjektů můžeme dlouhodobě sledovat postupný růst počtu dětí a žáků. Důvodem je nejen sílící poptávka rodičů po alternativních a nekonvenčních způsobech vzdělávání, ale někde také plná kapacita státních zařízení (např. město Letohrad). Od 1. 1. 2020 obec Nekoř zřizuje příspěvkovou organizaci s názvem Mateřská škola a základní škola Josefa Luxe Nekoř⁸³. Do té doby se jedná o dva různé školské subjekty – Základní škola Nekoř a Mateřská škola Nekoř. V aktuální verzi dokumentu je pracováno již s jedním subjektem.

Prakticky všechny mateřské školy v obou SO přerušují svůj provoz v období letních prázdnin na dobu několika týdnů. Ve městech, kde je zařízení více obvykle dochází k dohodě o střídavém zajištění chodu MŠ, i přesto však zůstává část prázdnin nepokrytá zcela a část pouze s omezenou kapacitou. Tato situace je nepříznivá především pro pracující rodiče, pro které je nedostupnost služby dohledu o dítě v tuto dobu velmi problematická.

Tabulka 5: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ve SO ORP Žamberk (školní rok 2022/2023)⁸⁴

Název obce	MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVC	ZŠ/MŠ vzdělávající žáci dle §16 odst. 9b ŠZ	gymnázia
celkem škol	24	21	3	1	1	2
Bystřec	1	1	0	0	0	0
Česká Rybná	0	1	0	0	0	0
České Petrovice	0	0	0	0	0	0
Dlouhoňovice	1	0	0	0	0	0

⁷⁹ Zdroj: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.skolaerudio.cz/images/2022-2023.pdf>

⁸⁰ Zdroj: <https://materskaskola.skipi.cz/trida-skipici.html#dokumenty>

⁸¹ Zdroj: https://www.cestaprorodinu.cz/sluzby/rodinne_centrum_a_ds_maceska/detska_skupina_maceska-3-12-19.html

⁸² Zdroj: [www. https://skolaradost.webnode.cz/nase-skola/](https://skolaradost.webnode.cz/nase-skola/), 12. 8. 2024.

⁸³ Zdroj: <https://www.skolanekor.cz/>

⁸⁴ Zdroj: <https://portal.csicr.cz/Search/School>, zpracování vlastní.

Hejnice	1	0	0	0	0	0
Helvíkovice	1	0	0	0	0	0
Jablonné nad Orlicí	1	1	1	0	0	0
Jamně nad Orlicí	1	1	0	0	0	0
Kameničná	1	0	0	0	0	0
Kláštevec nad Orlicí	1	1	0	0	0	0
Kunvald	1	1	0	0	0	0
Letohrad	4	2	1	0	0	1
Líšnice	1	1	0	0	0	0
Lukavice	1	1	0	0	0	0
Mistrovice	1	1	0	0	0	0
Nekoř	1	1	0	0	0	0
Orličky	1	1	0	0	0	0
Pastviny	0	0	0	0	0	0
Písečná	1	1	0	0	0	0
Sobkovice	0	0	0	0	0	0
Studené	0	0	0	0	0	0
Šedivec	0	0	0	0	0	0
Těchonín	1	1	0	0	0	0
Verměřovice	1	1	0	0	0	0
Záchlumí	1	1	0	0	0	0
Žamberk	2	4	1	1	1	1
Žampach	0	0	0	0	0	0

Zajištění dopravní dostupnosti do MŠ v území

V regionu SO ORP Žamberk a SO ORP Králíky v 32 lokalitách je zřízeno 30 mateřských škol – pokrytí v 90 % území. Mateřské školy nejsou zřízeny v 8 lokalitách: Česká Rybná, České Petrovice, Dolní Morava, Pastviny, Sobkovice, Studené, Šedivec, Žampach. Z těchto území je možné vyjždět do nejbližší mateřské školy v území v regionu. Nejkratší vzdálenost výjezdu jsou 2 km, nejdelší vzdálenost 11 km. Průměrná vzdálenost je 5 km. Nejkratší časová dojíždka je 3 min., nejdelší 22 min. Průměrná doba dojíždky je 10,1 min. Rozmístění MŠ je dostatečné, vyjma území Dolní Moravy. Pokrytí dopravních spojů je značně nedostatečné v území: České Petrovice, Dolní Morava, Studené – převážně v ranních hodinách. Doprava do MŠ hromadnými prostředky však není reálná, neboť je předpoklad, že dítě je do MŠ doprovázeno rodičem, který však nemá možnost se hromadným prostředkem do místa vyjíždky navrátit. Z dotazníkového je patrné, že pro 44 % dotazovaných rodičů je nejdůležitějším kritériem při výběru mateřské školy právě dostupnost a spádovost. Takové zjištění potvrzovaly i jednotlivé mateřské školy během tvorby Popisu potřeb. Mateřská škola Červený Potok organizuje způsob svozu, který funguje na bázi linkového dopravy, který jede z Králík s dozorem učitelky, která děti doprovází po dobu cesty.

Zajištění dostupnosti do ZŠ v území

V území v 32 lokalitách je zřízeno:

- 15 lokalit se základní školou s prvním stupněm – tedy do 5. třídy: Bystřec, Česká Rybná, Jamné nad Orlicí, Lichkov, Líšnice, Lukavice, Mistrovice, Mladkov, Nekoř, Orličky, Písečná, Těchonín, Verměřovice, Záchlumí, Žamberk.
- 7 lokalit se základní školou (první i druhý stupeň): Červená Voda, Jablonné nad Orlicí, Klášterec nad Orlicí, Králíky, Kunvald, Letohrad, Žamberk.
- Základní školy nejsou zřízeny v 11 územích: České Petrovice, Dlouhoňovice, Dolní Morava, Hejnice, Helvíkovice, Kameničná, Pastviny, Sobkovice, Studené, Šedivec, Žampach. Z těchto území je možné vyjízdit do nejbližší základní školy v území v regionu.

Nejkratší vzdálenost výjezdu z lokality bez školy je 1 km, nejdelší vzdálenost 11 km. Průměrná vzdálenost je 4,5 km. Nejkratší časová dojíždka je 4 min., nejdelší 22 min. Průměrná doba dojíždky je 9,5 min. Pokrytí škol prvního stupně se jeví jako dostatečné – 69 %. Nedostatečné je však dopravní spojení, a to z lokalit: České Petrovice, Dolní Morava, Kameničná, Studené, Žampach v ranních hodinách (vyjíždka) a České Petrovice, Dolní Morava, Kameničná, Studené v odpoledních hodinách (návratka). Dojíždění do ZŠ na 2. stupeň je nutné z 25 lokalit: Bystřec, Česká Rybná, České Petrovice, Dlouhoňovice, Dolní Morava, Hejnice, Helvíkovice, Jamné nad Orlicí, Kameničná, Lichkov, Líšnice, Lukavice, Mistrovice, Mladkov, Nekoř, Orličky, Písečná, Pastviny, Sobkovice, Studené, Šedivec, Těchonín, Verměřovice, Záchlumí, Žampach. Četnost spojení je nedostatečná v lokalitách: Bystřec, České Petrovice, Dolní Morava, Kameničná, Orličky, Písečná, Studené, Záchlumí, Žampach, a to v ranních hodinách (vyjíždka), v odpoledních hodinách (návratka) je nedostatečné množství spojů do lokality Česká Rybná, České Petrovice, Dolní Morava, Kameničná, Mistrovice, Orličky, Studené, Záchlumí, které je taktéž nejvzdálenější a časově nejnáročnější lokalitou na dojezd. Také dotazníkové šetření potvrdilo, že rodiče základní školu pro své děti volí v první řadě podle dostupnosti a spádovosti školy. Po přestupu z malotřídních školy rodiče volí pro dítě úplnou základní školu podle dobrého spojení (příp. podle svého zaměstnání). Jelikož úplné základní školy jsou situovány ve větších městech, s možností dojíždky není problém.

Výše uvedené údaje lze vztáhnout i na dopravní obslužnost v šetřeném území vzhledem k možnostem zajištění volnočasových aktivit. Dopravní obslužnost do okrajových lokalit SO ORP není dostatečná. Na významu tak nabývá zvažování možností meziobecní spolupráce, případně rozšíření nabídky volnočasových aktivit přímo v obcích, potažmo jimi zřizovaných a nad rámec povinností dotovaných škol.

A. Předškolní vzdělávání

Vzdělávání v mateřských školách v řešeném území se standardně řídí podle školních vzdělávacích programů, vypracovaných dle rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání dle Zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním vzdělávání (tzv. školský zákon).

SO ORP Králíky

Počet žáků v mateřských školách ve školním roce 2021/2022 ve SO ORP Králíky reflektuje tabulka 6, jakož i maximální možnou kapacitu daných subjektů.

Tabulka 6: Kapacita jednotlivých MŠ a počet dětí v MŠ pro školní rok 2021/2022 ve SO ORP Králíky⁸⁵

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků (škol. r. 2021/2022)	Volná místa
Celkem		351	296	55
Základní škola a mateřská škola Červená Voda	Červená Voda	120	101	19
Mateřská škola, Červený Potok, Králíky, okres Ústí n. Orlicí	Králíky	60	50	10
Mateřská škola, Moravská, Králíky, okres Ústí n. Orlicí	Králíky	74	58	16
Mateřská škola, Pivovarská, Králíky, okres Ústí n. Orlicí	Králíky	50	50	0
Základní škola a mateřská škola Lichkov	Lichkov	25	19	6
Základní škola a Mateřská škola Mladkov	Mladkov	22	18	4

Ve školním roce 2022/2023 činila kapacita MŠ na Králícku 383 míst, počet žáků byl 288 dětí a volných míst v MŠ na Králícku bylo 95 míst⁸⁶.

Očekávaný vývoj počtu dětí

Kapacita mateřských škol v SO ORP Králíky je dostatečná ve venkovských mateřských školách. Mateřská škola v Červeném Potoce katastrálně spadá pod město Králíky, nachází se však 4,5 km za městem (2,5 km na detašované pracoviště v Prostřední Lipce), tudíž se jedná také o školu venkovského typu. V Králíkách jsou kapacitně obsazeny obě mateřské školy, které se nachází přímo ve městě. V souvislosti s havarijním stavem budovy v MŠ Červený Potok se může objevit nedostatečný počet míst pro umístění dětí. Pro pracující rodiče se řešení umístít

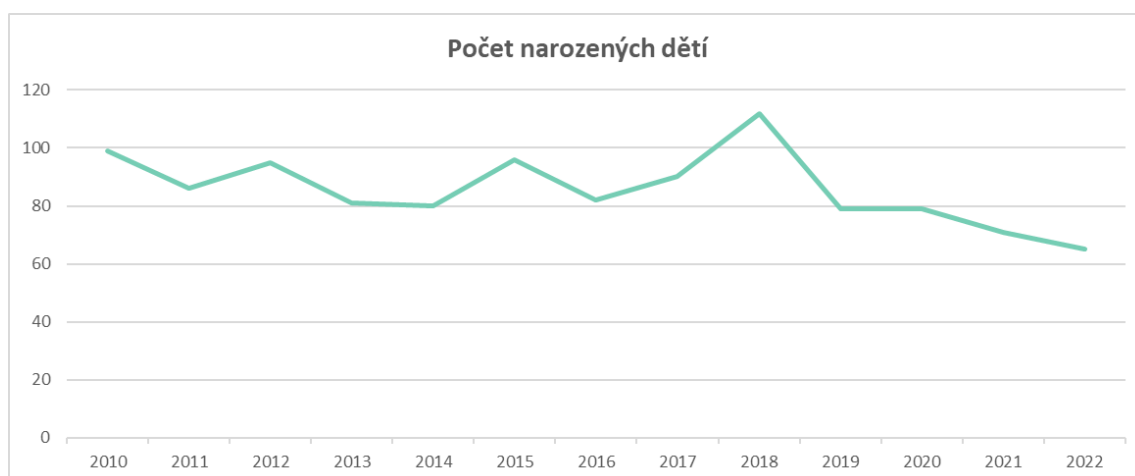
⁸⁵ Zdroj: výroční zprávy škol, <https://rejstriky.msmt.cz/rejskol/default.aspx>, výkaz S1-01, vlastní šetření.

⁸⁶ Zdroj: Odbor výstavby a technické správy, Městský úřad Králíky, email ze dne 30. 5. 2024.

děti do venkovských škol jeví jako nevhodné zejména s ohledem na provozní dobu těchto mateřských škol a tím sladění profesního a soukromého života.

Vývoj počtu narozených dětí pro SO ORP Králíky ukazuje obrázek 6. Předpokládanou kapacitu jednotlivých mateřských škol ukazuje tabulka 7 a obr. 7. Informace potvrzují, že kapacita mateřských škol je dostačující ve venkovských subjektech. Naopak městské mateřské školy překračují kapacitu škol. Např. mateřské školy v Červené Vodě mají celkovou kapacitu 120 dětí (ve třech subjektech), ale dlouhodobě se snaží nepřekračovat celkový počet 110 dětí, který zaměstnanci vnímají jako únosný limit. Velký nárůst počtu narozených dětí mezi lety 2016-2018 představuje aktuální vytížení škol, který by měl mít do budoucna postupnou klesající tendenci.

Obrázek 6: Vývoj počtu narozených dětí mezi lety 2010 – 2022 ve SO ORP Králíky⁸⁷

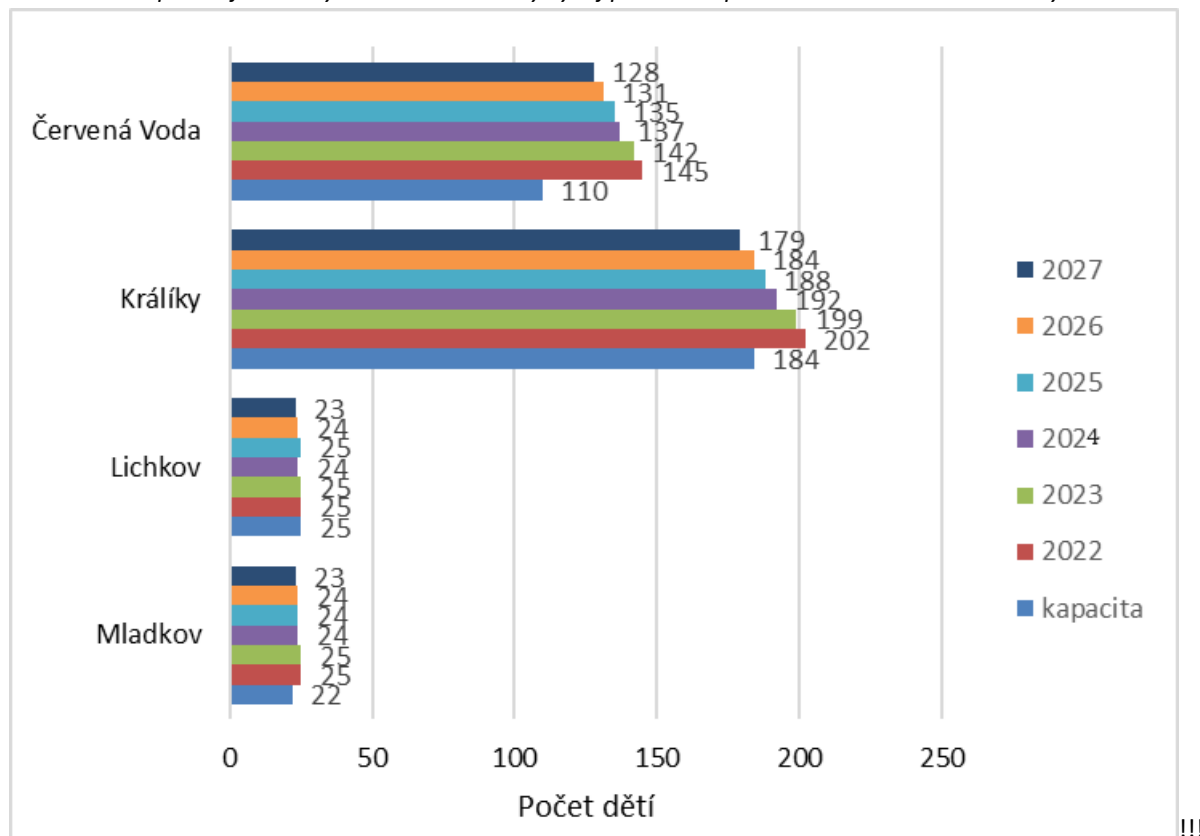
Tabulka 7: Kapacita jednotlivých MŠ a očekávaný vývoj počtu dětí po roce 2022 ve SO ORP Králíky⁸⁸

Název MŠ	Obec	Kapacita**	Počet žáků v jednotlivých letech						
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Roky			2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Celkem		331	397	391	377	372	363	347	
Základní škola a mateřská škola Červená Voda	Červená Voda	120	145	142	137	135	131	128	
Mateřská škola, Červený Potok, Králíky, okres Ústí nad Orlicí	Králíky	60	184	202	199	192	188	184	179
Mateřská škola, Moravská, Králíky, okres Ústí nad Orlicí	Králíky	74							

⁸⁷ Zdroj: https://www.czso.cz/csu/xe/spravni_obvod_kraliky, zpracování vlastní.

⁸⁸ Zdroj: webové stránky obcí, zřizovatelů, weby jednotlivých škol, <http://www.scac.eu/MS.aspx>

Mateřská škola, Pivovarská, Králíky, okres Ústí nad Orlicí	Králíky	50						
Základní škola a mateřská škola Lichkov	Lichkov	25	25	25	24	25	24	23
Základní škola a Mateřská škola Mladkov	Mladkov	22	25	25	24	24	24	23

 Obrázek 7: Kapacita jednotlivých MŠ a očekávaný vývoj počtu dětí po roce 2022 ve SO ORP Králíky⁸⁹

Údaje o pedagogických pracovnících

Počet pedagogických pracovníků (resp. přepočtených úvazků) vzrůstá, ve školním roce 2021/2022 činil 34,6 úvazků (tabulka 8). V SO ORP Králíky nalezneme poměrně vysoké procento nekvalifikovaných pedagogických pracovníků, ve školním roce 2021/2022 činil podíl nekvalifikovaných celých 20 %. Procento nekvalifikovaných pracovníků se zvyšuje. Tato skutečnost souvisí s odchodem mladých lidí z regionu a nestabilitou pracovních příležitostí v pohraničních oblastech. Riziko však zůstává i při zajišťování dalších profesí (psycholog, logoped, asistent pedagoga apod.).

⁸⁹ Zdroj: vlastní zpracování, <http://www.scac.eu/MS.aspx>

Tabulka 8: Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ ve SO ORP Králíky⁹⁰

školní rok	přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2022/2023 ⁹¹	58,2	14,2	24 %
2021/2022	34,6	6,8	20 %
2020/2021	32,4	5,5	17 %
2019/2020	34,1	6	18 %
2018/2019	29,0	2	7 %
2017/2018	30,0	4	13 %
2016/2017	26,8	3,7	14 %
2015/2016	27,3	3,7	14 %
2014/2015	25,9	3,7	14 %
2013/2014	25,7	3,7	14 %
2012/2013	25,7	2,9	11 %
2011/2012	25,8	3	12 %
2010/2011	22,7	3	13 %
2009/2010	23,1	4,5	19 %
2008/2009	21,9	2,3	11 %
2007/2008	21,4	4,4	21 %
2006/2007	21,9	2,1	10 %
2005/2006	21,4	1,3	6 %

SO ORP Žamberk

Ve SO ORP Žamberk je celkem 24 mateřských škol, obcemi je zřízeno 22 z nich (tabulka 9). Jedenáct MŠ je součástí základních škol (mají společné ředitelství). Jedná se o mateřské školy Bystřec, Jamné nad Orlicí, Kunvald, Líšnice, Lukavice, Mistrovice, Nekoř, Orličky, Písečná, Těchonín, Verměřovice. Dvanáct mateřských škol je zřízeno jako samostatné subjekty – mateřské školy Dlouhoňovice, Hejnice, Helvíkovice, Jablonné nad Orlicí, Kameničná, Klášterec nad Orlicí, Letohrad (4 samostatné subjekty), Záchlumí, Žamberk (2 samostatné subjekty). V území SO ORP Žamberk se nachází dvě soukromé mateřská škola – Mateřská škola Skipi s.r.o. v Letohradě a Lesní mateřská škola Letokvítek také se sídlem v Letohradě (zřízena od 1.9.2021). Ve sledovaném ORP nepůsobí žádná církevní mateřská škola, další subjekty zajišťující péči o předškolní děti jsou popsány v části Doplňkové formy zajištění formálního vzdělávání a péče o děti v území.

⁹⁰ Zdroj: Výroční zpráva školy, Výkaz ÚIV (R13-01).

⁹¹ Zdroj: Odbor výstavby a technické správy, Městský úřad Králíky, email ze dne 30. 5. 2024.

Tabulka 9: Kapacita jednotlivých MŠ a počet dětí v MŠ pro školní rok 2021/2022 ve SO ORP Žamberk⁹²

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků (škol. r. 2021/2022)	Volná místa
Celkem		1247	1111	136
Základní škola a mateřská škola Bystřec	Bystřec	50	60	-10
Mateřská škola Dlouhoňovice	Dlouhoňovice	25	21	4
Mateřská škola Hejnice, okres Ústí nad Orlicí	Hejnice	23	22	1
Mateřská škola Helvíkovice, okres Ústí nad Orlicí	Helvíkovice	28	22	6
Mateřská škola Hradisková, Jablonné nad Orlicí	Jablonné nad Orlicí	131	114	17
Základní škola a mateřská škola Jamné nad Orlicí	Jamné nad Orlicí	28	22	6
Mateřská škola, Kameničná, okres Ústí nad Orlicí	Kameničná	25	18	7
Mateřská škola Klášterec nad Orlicí, okres Ústí nad Orlicí	Klášterec nad Orlicí	60	48	12
Masarykova základní škola a mateřská škola Kunvald, okres Ústí nad Orlicí	Kunvald	40	38	2
Mateřská škola Letohrad, Taušlova	Letohrad	84	81	3
Mateřská škola Letohrad, U Dvora	Letohrad	127	120	7
Mateřská škola Skipi s.r.o.	Letohrad	37	37	0
Lesní mateřská škola Letokvítek	Letohrad	15	15	0
Základní škola a Mateřská škola Líšnice, okres Ústí nad Orlicí	Líšnice	56	53	3
Základní škola a mateřská škola Lukavice, okres Ústí nad Orlicí	Lukavice	56	47	9
Základní škola a mateřská škola Mistrovice	Mistrovice	32	32	0
Mateřská škola a základní škola Josefa Luxe Nekoř	Nekoř	52	50	2
Základní škola a Mateřská škola Orličky	Orličky	38	14	24
Základní škola a Mateřská škola Písečná, okres Ústí nad Orlicí	Písečná	40	37	3
ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA TĚCHONÍN	Těchonín	28	20	8
Základní škola a Mateřská škola Verměřovice, okres Ústí nad Orlicí	Verměřovice	28	27	1
Mateřská škola Záchlumí, okres Ústí nad Orlicí	Záchlumí	28	22	6
Mateřská škola ČTYŘLÍSTEK, Žamberk	Žamberk	112	94	18
Mateřská škola SLUNÍČKO, Žamberk	Žamberk	104	97	7

⁹² Zdroj: Zdroj: výroční zprávy škol, <https://rejstrik.msmt.cz/rejskol/default.aspx,výkaz S1-01, vlastní šetření>.

Tabulka 10: Kapacita jednotlivých MŠ a počet dětí v MŠ pro školní rok 2022/2023 ve SO ORP Žamberk⁹³

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků (škol. r. 2021/2022)	Volná místa
Celkem		1248	1103	145

Z tabulky 9 a 10 vyplývá, že kapacita MŠ se navýšila o 1 místo ve školním roce 2022/2023, ubylo 8 dětí a volných míst jen tak o 9 více než v předchozím školním roce 2021/2022.

Očekávaný vývoj počtu dětí

Obsazenost mateřských škol v SO ORP Žamberk odráží demografický vývoj. Celkový počet narozených dětí má na území SO ORP Žamberk v posledních letech mírně stoupající tendenci (obr. 8). Od roku 2021 přírůstek opět mírně klesá. Podle projekce obyvatelstva v Pardubickém kraji do roku 2050 dle ČSÚ však dojde v roce 2023 v kategorii 3-5 let úbytek o 16,7 % oproti roku 2013, což představuje 14 540 dětí. Predikce kapacity jednotlivých zařízení ukazuje, že celkový počet dětí bude od roku 2023 v MŠ klesat (tabulka 10). Kapacitu jednotlivých zařízení po roce 2022 prezentuje také obr. 9. Kapacitu stávajících mateřských škol lze označit jako dostatečnou vzhledem k celkové kapacitě v rámci území, přesto je místně detekováno naplnění kapacity v některých místech. V těchto místech predikce zcela neodpovídá očekávání skutečnosti. Tento trend je zesílen migrací obyvatel do některých míst šetřeného území (např. Letohrad a okolní spádové obce). Jedná se také o obce, které jsou spádové pro obce bez mateřské školy (např. Klášterec nad Orlicí). Tento trend byl potvrzován jednotlivými zástupci mateřských škol během Popisu potřeb i v rámci dalších jednání v projektu MAP, kdy se ředitelé a zřizovatelé shodují, že příštích pět let bude přijímán limitní počet dětí. Někde musí děti odmítat a držet se spádovosti. MŠ Nekoř od školního roku 2018/2019 rozšířila svou kapacitu, zdvojnásobila počet dětí a otevřela místo jedné třídy dvě. Důvodem je nově postavená budova mateřské školy, která byla zřízena vedle stávající základní školy.

Tuto skutečnost potvrzuje počet odmítaných žádostí v některých MŠ (MŠ Letohrad U Dvora v roce 2020 odmítla 13 žádostí, v roce 2021 to bylo 28 žádostí, MŠ Taušlova Letohrad 12 a 16 žádostí). Obdobná situace je i Žamberku.

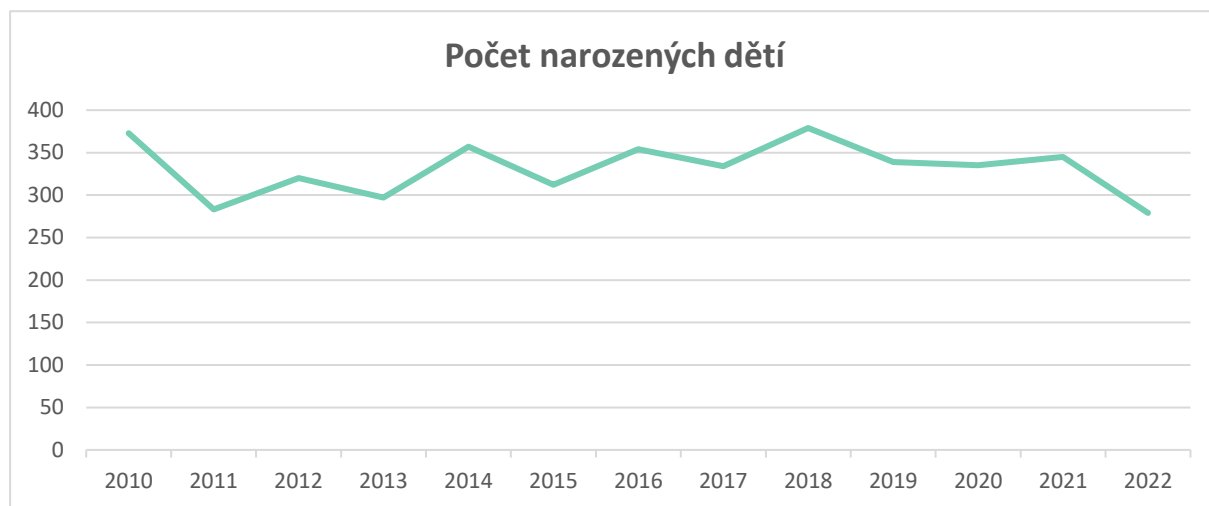
Problémem také zůstává kvalitní péče ve smyslu možného zřízení speciálních tříd (např. logopedických) i v oblasti poskytování kvalitnější péče o děti s SVP (relaxační koutky, rehabilitační prostory apod.).

⁹³ Zdroj: Finanční odbor, oddělení školství, Městský úřad Žamberk, email ze dne: 13. 5. 2024.

Rovněž je třeba přihlédnout k doporučení ČŠI - omezovat ve spolupráci se zřizovateli udělování výjimek při navyšování počtu dětí ve třídách s ohledem na psychickou pohodu, možnosti individuálního působení pedagogů a uspokojování potřeb všech dětí.

Dlouhodobě se také MŠ potýkají s nevyhovujícím zázemím pro pedagogické pracovníky.

Obr. 8: Vývoj počtu narozených dětí mezi lety 2010-2022 ve SO ORP Žamberk⁹⁴

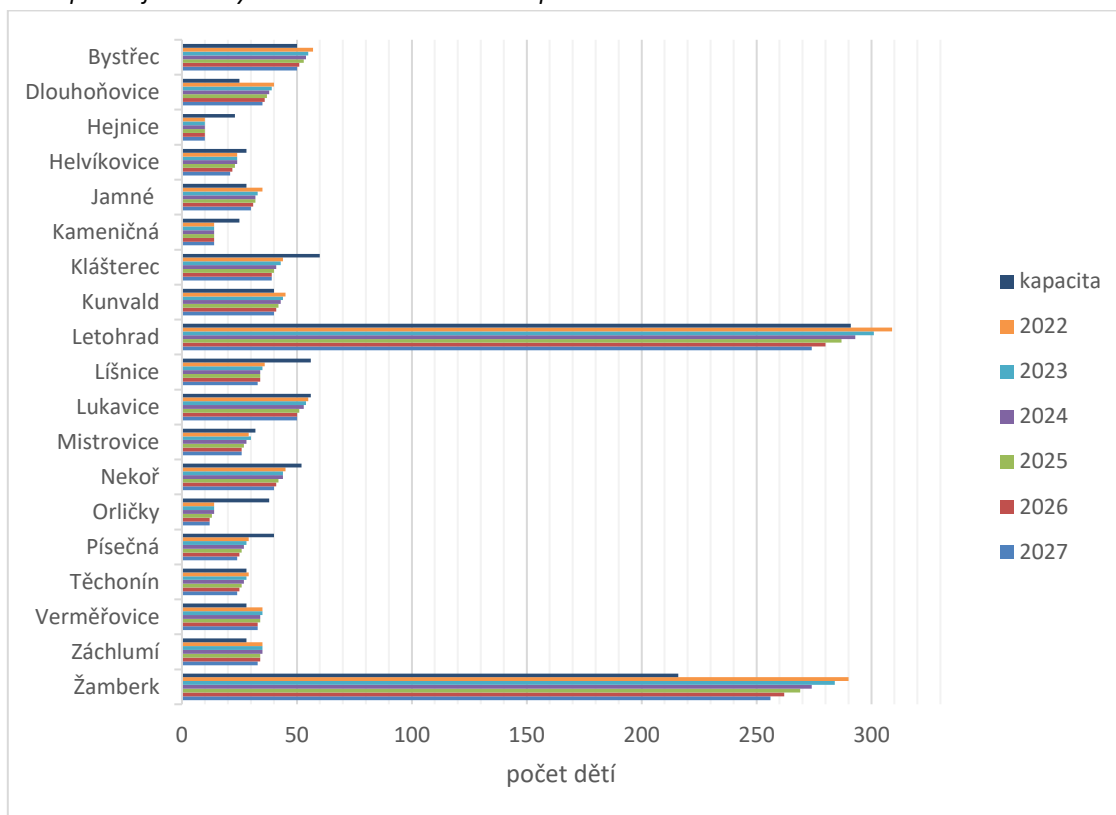
Tabulka 10: Kapacita jednotlivých MŠ ve SO ORP Žamberk po roce 2022⁹⁵

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků					
			2022	2023	2024	2025	2026	2027
Roky			2022	2023	2024	2025	2026	2027
Celkem		1232	1328	1298	1264	1235	1204	1178
Základní škola a mateřská škola Bystřec	Bystřec	50	57	55	54	53	51	50
Mateřská škola Dlouhoňovice	Dlouhoňovice	25	40	39	38	37	36	35
Mateřská škola Hejnice	Hejnice	23	10	10	10	10	10	10
Mateřská škola Helvíkovice	Helvíkovice	28	24	24	24	23	22	21
Mateřská škola Hradisková	Jablonné nad Orlicí	131	152	148	145	141	138	134
Základní škola a mateřská škola Jamné nad Orlicí	Jamně nad Orlicí	28	35	33	32	32	31	30
Mateřská škola, Kameničná, okres Ústí nad Orlicí	Kameničná	25	14	14	14	14	14	14
Mateřská škola Klášterec nad Orlicí	Klášteřec nad Orlicí	60	44	43	41	40	39	39

⁹⁴ Zdroj: vlastní zpracování, https://www.czso.cz/csu/xe/spravni_obvod_kraliky.

⁹⁵ Zdroj: webové stránky obcí, zřizovatelů, weby jednotlivých škol, <http://www.scac.eu/MS.aspx>.

Masarykova základní škola a mateřská škola Kunvald	Kunvald	40		45	44	43	42	41	40
Mateřská škola Letohrad, Taušlova	Letohrad	84	248	309	301	293	287	280	274
Mateřská škola Letohrad, U Dvora		155							
Mateřská škola Skipi s.r.o.		37							
Mateřská škola Letokvítek		15							
Základní škola a Mateřská škola Líšnice	Líšnice	56		36	35	34	34	34	33
Základní škola a mateřská škola Lukavice	Lukavice	56		55	54	53	51	50	50
Základní škola a mateřská škola Mistrovice	Mistrovice	32		29	30	28	27	26	26
Mateřská škola a základní škola Josefa Luxe Nekoř	Nekoř	52		45	44	44	42	41	40
Základní škola a Mateřská škola Orličky	Orličky	38		14	14	14	13	12	12
Základní škola a Mateřská škola Písečná*	Písečná	40		29	28	27	26	25	24
ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA TĚCHONÍN	Těchonín	28		29	28	27	26	25	24
Základní škola a Mateřská škola Verměřovice	Verměřovice	28		35	35	34	34	33	33
Mateřská škola Záchlumí	Záchlumí	28		36	35	35	34	34	33
Mateřská škola SLUNÍČKO	Žamberk	104	216	290	284	274	269	262	256

Obr. 9: Kapacita jednotlivých MŠ ve SO ORP Žamberk po roce 2022⁹⁶

Údaje o pedagogických pracovnících

V SO ORP Žamberk se počty pedagogických pracovníků zvyšují, ve školním roce 2022/2023 až na 113,43 úvazku (ve školním roce 2005/2006 se jednalo 73,1 úvazku) – tabulka 11. Podíl nekvalifikovaných pedagogických pracovníků měl dlouhou dobu klesající tendenci, ale v posledních třech sledovaných školních letech meziročně narůstá. Ve školním roce 2022/2023 opět dochází k poklesu nekvalifikovaných pedagogických pracovníků.

Počet pedagogických pracovníků mateřských škol se může zvýšit příchodem nových pracovních pozic – zejména asistentů pedagoga a dalších profesí, které souvisí se zaváděním inkluzivního přístupu k dětem a žákům, což se ve školním roce 2022/2023 potvrdilo, kdy se počet pedagogických pracovníků zvýšil až na 113,43 úvazku.

⁹⁶ Zdroj: vlastní zpracování, <http://www.scac.eu/MS.aspx>

školní rok	přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2022/2023 ⁹⁷	113,43	9,5	8,4 %
2021/2022	101,8	12,8	12,6 %
2020/2021	98,7	10,4	10,5 %
2019/2020	92,5	7,8	8 %
2018/2019	85,2	2,1	3 %
2017/2018	84,0	1,8	2 %
2016/2017	80,9	1	1 %
2015/2016	82,1	2	2 %
2014/2015	81,7	0,9	1 %
2013/2014	82,6	3,1	4 %
2012/2013	80,9	2,9	4 %
2011/2012	80,2	3,8	5 %
2010/2011	78,1	3,6	5 %
2009/2010	76,5	2,8	4 %
2008/2009	74,5	3	4 %
2007/2008	73,6	4	5 %
2006/2007	69,8	3,2	5 %
2005/2006	73,1	3,2	4 %

Doplňkové formy zajištění formálního vzdělávání a péče o děti v území SO ORP Žamberk, SO ORP Králíky

V území existuje několik forem zajištění vzdělávání a péče o děti realizovaných mimo institucionální vzdělávání. Dětská skupina „MACEŠKA“ (zaregistrovaná pod MPSV dle zákona č. 247/2014 Sb) poskytuje na komerční bázi Cesta pro rodinu, z.ú., Žamberk. Nově (od roku 2018) působí dětská skupina Brouček a dětská skupina Pod Suchým vrchem v Jablonném nad Orlicí. Lesní klub Strom Života v Letohradě působí jako centrum environmentální výchovy předškolního vzdělávání. Soukromé vzdělávací zařízení pro děti od 2 do 7 let Erudio působí v Žamberku. Na Žamberecku dále funguje RC Mozaika v Letohradě a RC Jablíčko v Jablonném nad Orlicí. Vybraná zařízení fungují i v době letních prázdnin a částečně tak přispívají k doplnění potřebné kapacity v době přerušení provozu MŠ. Ve SO ORP Králíky však tato služba není dostatečně rozvinutá. V Králíkách funguje MC Emma, která obnovila svou činnost. Neformální vzdělávání se dlouhodobě potýká s omezenou finanční podporou související primárně s personálním zajištěním, vzděláváním a rozvojem svých pracovníků.

⁹⁷ Zdroj: Finanční odbor, oddělení školství, Městský úřad Žamberk, email ze dne: 13. 5. 2024.

Investiční a neinvestiční potřeby mateřských škol SO ORP Králíky, SO ORP Žamberk

Stav budov mateřských škol je na různé úrovni. Některé budovy byly již zhodnoceny, především se jednalo o zateplení a výměnu oken, některé dosud rekonstrukcí ani opravami neprošly. Stav budov a vybavenost primárně investičních potřeb byly hojně zmiňovány během tvorby Popisů potřeb a následně během jejich aktualizace. Častou potřebou je investice spojené s opravou budov, investice spojená do revitalizací zahrady (obohacení o herní prvky, záhony atd.), investice do polytechniky a investice do oblasti ICT. Ve školním roce 2018/2019 byla otevřena plně zrekonstruovaná nová budova mateřské školy v Nekoři. Ve školním roce 2020/2021 proběhla kompletní rekonstrukce mateřské školy v Klášterci nad Orlicí a v Jamném nad Orlicí (i ZŠ). Větší rekonstrukci akutně potřebuje jedna letohradská mateřská škola.

Investiční i neinvestiční potřeby mateřských škol obou sledovaných území jsou uvedeny ve strategické části dokumentu Finálního dokument MAP III. Konkrétně se jedná o Strategický rámec MAP a přehled investičních a neinvestičních aktivit škol. Všechny mateřské školy jsou pravidelně informovány o možnosti zařazení svého investičního záměru do Strategického rámce MAP, verze 6.0. K 6. 5. 2024 je v dokumentu celkem 107 záměrů od mateřských škol. Od posledního sběru investičních (SR, verze 5.0) přibylo 6 investičních záměrů – 5 nových a 1 aktualizovaný.

B. Základní vzdělávání

Počet škol se meziročně ve sledovaném území výrazně nemění a lze jej označit jako konstantní. Jednotlivé obce usilují o zachování existence škol ve svých obcích, a to zejména jako nástroj pro stabilizaci mladšího obyvatelstva. Klesající demografická křivka se odráží v nevyužitě kapacitě škol.

Pro žáky s tělesným, mentálním, sluchovým, zrakovým postižením, autismem, závažnými poruchami učení a chování a závažnými poruchami řeči mohou být zřizovány školy, třídy a skupiny a to dle §16 odst. 9b Školského zákona. Do těchto škol, tříd a skupin jsou zařazováni děti, žáci a studenti na základě souhlasu zákonného zástupce, popř. studenta a pokud mají doporučení ze školského poradenského zařízení PPP, SPC. V šetřeném území je tato péče zajištěna od základní školy až po střední školu včetně internátního zařízení. Zřizovatelem těchto škol je Pardubický kraj, který určuje jejich zaměření a strukturu tříd. Tuto péči zajišťuje Speciální základní škola Králíky (v SO ORP Králíky) a Střední škola a základní škola Žamberk (v SO ORP Žamberk).

Přípravných tříd pro děti s OŠD při základních školách jsou aktuálně zřízeny v ZŠ a MŠ Červená Voda, ZŠ Žamberk, Nádražní a ZŠ Žamberk 28. října.

SO ORP Králíky

Ve školním roce 2022/2023 byly na území SO ORP Králíky zřízeny obcemi 2 úplné ZŠ (Králíky a Červená Voda) a 2 neúplné ZŠ (Lichkov a Mladkov). V jedné obci (Dolní Morava) není základní škola zřízena.

Tabulka 12: Přehled úplných a neúplných škol ve SO ORP Králíky⁹⁸

Název obce	počet škol	počet úplných škol	počet neúplných škol
Celkem	4	2	2
Červená Voda	1	1	0
Dolní Morava	0	0	0
Králíky	1	1	0
Lichkov	1	0	1
Mladkov	1	0	1

Tabulka 13: Součásti základních škol ve SO ORP Králíky⁹⁹

Název obce	počet základních škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
celkem	4	4	3	4	3	7
Červená Voda	1	1	1	1	1	2
Dolní Morava	0	0	0	0	0	0
Králíky	1	1	0	1	0	3
Lichkov	1	1	1	1	1	1
Mladkov	1	1	1	1	1	1

Z uvedeného přehledu je zřejmé, že všechny ZŠ mají zřízeno ŠD, příp. ŠK. Zároveň provoz školních družin všechny ZŠ přerušují v době hlavních prázdnin, a to i v případě, že nefunguje ani provoz společně zřízené mateřské školy. Tato situace ztěžuje situaci pracujícím rodičům. Všechny základní školy ve správním obvodu SO ORP Králíky poskytují školní stravování pro své žáky, pro pedagogy a v případě zájmu i pro cizí strávníky. Největší školní jídelna sídlí v Králíkách a je schopna vydat až 900 hlavních jídel denně. Jídelna má v rámci kraje velmi dobré jméno a je velice oblíbená i mezi obyvateli města. Je zřízena jako samostatný subjekt – příspěvková organizace města Králíky. V Mladkově, Lichkově a Červené Vodě je ŠJ součástí základních škol. Dalšími součástmi základních škol jsou dvě tělocvičny v Červené Vodě, dvě tělocvičny v Králíkách, jedna tělocvična v Lichkově a jedna také v Mladkově. Součástí ZŠ v Mladkově a Lichkově a Červené Vodě jsou mateřské školy. Tělocvičny jsou koncipovány pouze pro účely ZŠ

⁹⁸ Zdroj: <https://portal.csicr.cz/Search/School>

⁹⁹ Zdroj: Výkaz ÚIV (M3), weby zřizovatelů

vzdělávání a nevyhovují halovým sportům (nemají dostatečné rozměry, tribuny ani další zázemí). V prosinci 2020 byla otevřená multifunkční hala v Červené Vodě pod správou FC Jiskra, která bude sloužit širokému využití. Celkový stav tělocvičen ve městě Králíky je nevyhovující. Ve SO ORP Králíky není plavecký bazén. Nejbližší je v Ústí nad Orlicí (35 km), Šumperku (35 km) a Zábřehu (32 km). Dojezdová vzdálenost osobním vozem je do těchto měst cca 50 minut v letním období. Prostřednictvím MHD je návštěva bazénu prakticky nemožná. V roce 2005 byl v Králíkách otevřen venkovní sportovní areál, jehož součástí je tartanová dráha, volejbalové (nohejbalové) kurty a kluziště s hlazeným betonem pro kolečkové sporty. Není zde umělá ledová plocha.

Vývoj počtu žáků a kapacita ZŠ:

Vývoj počtu žáků jednotlivých základních škol za posledních šest školních let prezentuje následující tabulka 14. S přihlédnutím k očekávanému demografickému vývoji v jednotlivých věkových skupinách je možné očekávat přechod silných ročníků z MŠ do ZŠ, tento jev je, ale nárazový a rezervy v celkové kapacitě ZŠ postačují k přijetí žáků. Kapacitu stávajících základních škol lze označit jako dostatečnou vzhledem k demografickému vývoji a dalších ukazatelů (migrace mladších rodin, index stárnutí). Stanovená maximální kapacita ZŠ postačuje pro přijetí dětí k základnímu vzdělávání. Odchody z 5. nebo 7. ročníku ZŠ (do gymnázií) jsou minimální, pohybují se okolo 5 žáků a nemají vliv na naplněnost ročníků 2. stupně ZŠ.

Tabulka 14: Počet žáků základních škol a kapacita škol za školní roky 2016/2017-2021/2022 ve SO ORP Králíky¹⁰⁰

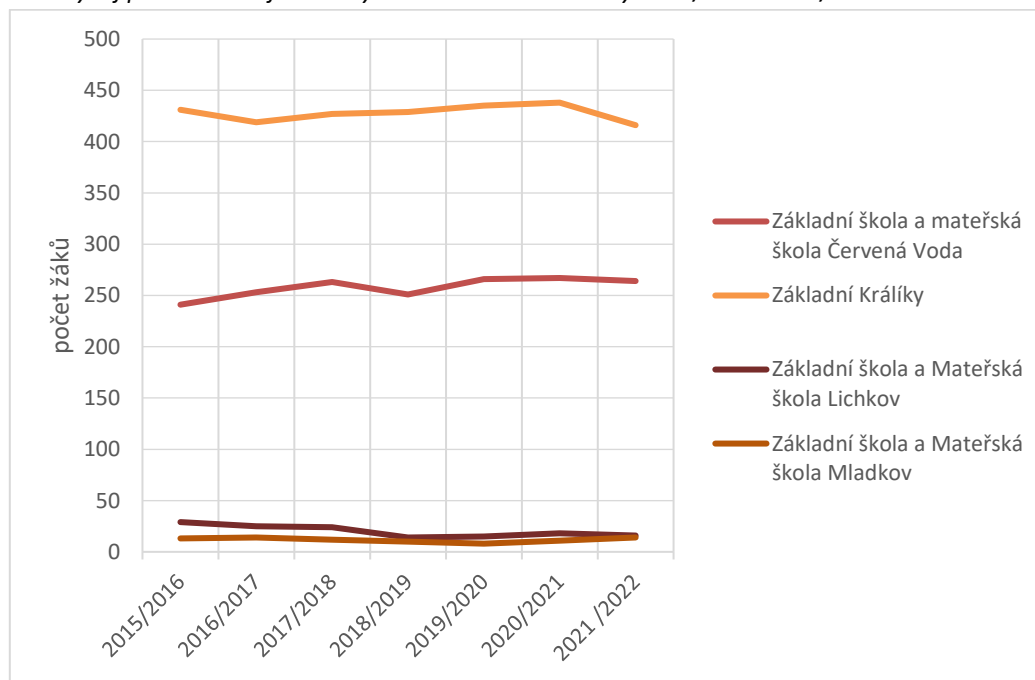
Název ZŠ	Kapacita	Počet žáků (škol. r. 2015/2016)	Počet žáků (škol. r. 2016/2017)	Počet žáků (škol. r. 2017/2018)	Počet žáků (škol. r. 2018/2019)	Počet žáků (škol. r. 2019/2020)	Počet žáků (škol. r. 2020/2021)	Počet žáků (škol. r. 2021/2022)
Celkem	1400	714	711	726	704	724	734	710
Základní škola a mateřská škola Červená Voda	480	241	253	263	251	266	267	264
Základní Králíky	800	431	419	427	429	435	438	416

¹⁰⁰ Zdroj: vlastní šetření, Výkaz ÚIV (M3)

Základní škola a Mateřská škola Lichkov	75	29	25	24	14	15	18	16
Základní škola a Mateřská škola Mladkov	45	13	14	12	10	8	11	14

Ve školním roce 2022/2023 činila kapacita ZŠ na Králícku 1 200 dětí, počet žáků činil 986 dětí¹⁰¹.

Obrázek 10: Vývoj počtu žáků v jednotlivých ZŠ mezi školními roky 2015/2016-2021/2022 ve SO ORP Králíky¹⁰²

¹⁰¹ Zdroj: Finanční odbor, oddělení školství, Městský úřad Žamberk, email ze dne: 13. 5. 2024.

¹⁰² Zdroj: vlastní šetření, Výkaz ÚIV (M3a)

Vývoj počtu žáků s ZP a SVP:

Celkový počet žáků, kteří navštěvují běžné třídy se ZP a SVP za poslední tři roky prezentuje tabulka 15. Je patrné, že hlavně počty žáků s SVP stoupají až do posledního sledovaného roku (mezi školním rokem 2015/2016–2017/2018 téměř třikrát). Prudký nárůst souvisí s legislativními změnami a vyhláškou č. 27/2016, která nabyla účinnosti 1. 9. 2016.

Tabula 15: Počet žáků v běžných třídách se ZP a SVP pro školní roky 2015/2016–2022/2023 ve SO ORP Králíky¹⁰³

	2015/20 16	2016/20 17	2017/20 18	2018/20 19	2019/20 20	2020/20 21	2021/20 22	2022/2023 104
Počet žáků v běžných třídách se zdravotním postižením	28	32	32	47	55	58	46	92
Počet žáků v běžných třídách s SVP	16	47	65	65	77	97	87	129

Vývoj počtu pracovníků ZŠ

Celkový počet pedagogických pracovníků základních škol se ve sledovaných posledních dvou letech snížil. Do školního roku 2019/2020 počet stoupal, snížení je dáno vyšší mírou sdílených pozic u asistentů pedagoga. Počet učitelů mírně stoupl, stejně jako podíl pedagogů bez kvalifikace. Vývoj reflektuje tabulka 16.

Tabula 16: Vývoj počtu pedagogických pracovníků pro školní roky 2019/2020–2022/2023 na základních školách ve SO ORP Králíky¹⁰⁵

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023 ¹⁰⁶
Počet pedagogických pracovníků celkem	112	93	98	101
Počet učitelů celkem	74	73	77	83
Počet přepočtených pedagogických pracovníků	70,39	81,89	74,1	73,4
Bez kvalifikace	5 %	7 %	8 %	9 %

¹⁰³ Zdroj: Výkaz ÚIV (M3a)

¹⁰⁴ Zdroj: Odbor výstavby a technické správy, Městský úřad Králíky, email ze dne 30. 5. 2024.

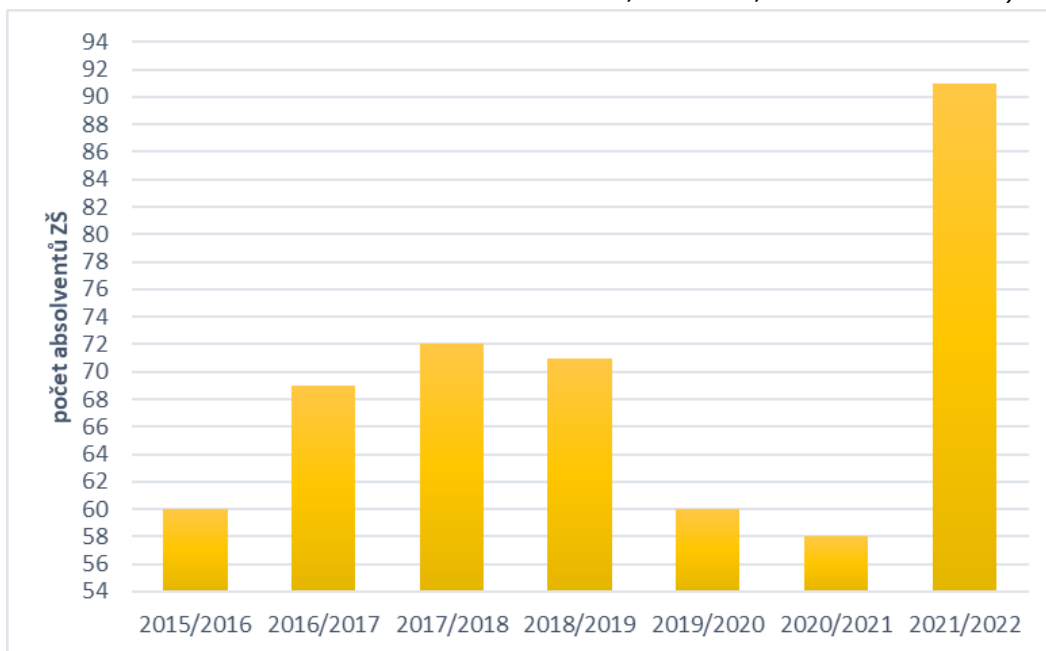
¹⁰⁵ Zdroj: Výkaz ÚIV (R13-01)

¹⁰⁶ Zdroj: Odbor výstavby a technické správy, Městský úřad Králíky, email ze dne 30. 5. 2024.

Počet absolventů základních škol

Počet absolventů, kteří ukončili povinnou školní docházku ve SO ORP Králíky odráží obr. 11. Absolutní počet se mezi dvěma posledními školními roky zvýšil o 33 žáků. V tomto případě statistiku tvoří pouze dvě úplné základní školy, a to Králíky a Červená Voda, v obou těchto školách došlo k nárůstu žáků v posledním roce školní docházky.

Obr. 11: Počet absolventů základních škol ve školních letech 2015/2016-2021/2022 ve SO ORP Králíky¹⁰⁷

Ve školním roce 2022/2023 absolvovalo ZŠ 73 žáků-absolventů¹⁰⁸.

Počet žáků, kteří ukončili školní docházku dříve než v 9. ročníku

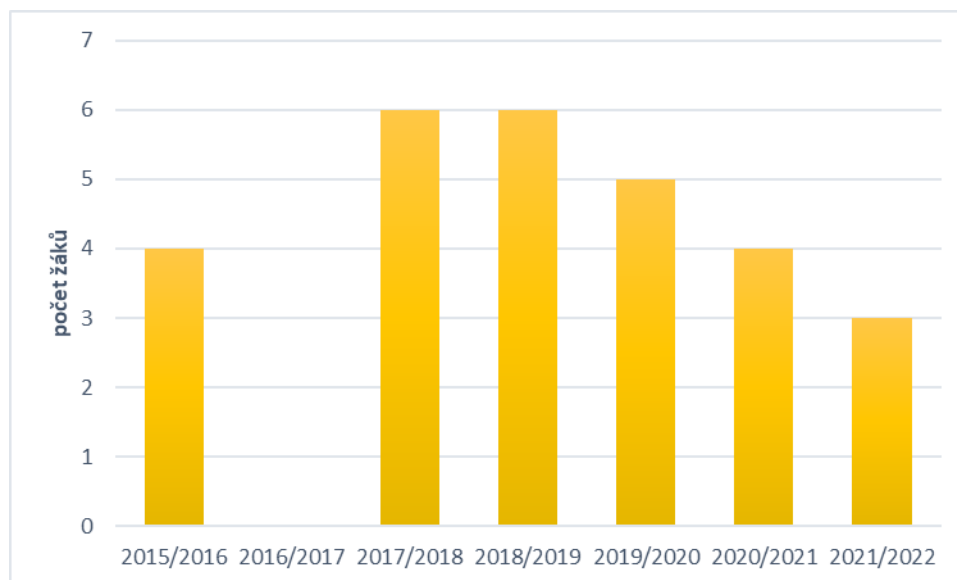
Počet žáků, kteří ve SO ORP Králíky ukončili základní školní docházku dříve než v 9. ročníku je v roce 2021/2022 nižší než v předchozím školním roce (obr. 12). V roce 2016/2017 byl počet nulový. Z dlouhodobého hlediska je však patrné (např. pokud čísla porovnáme se SO ORP Žamberk, viz níže), že celkový počet žáků, kteří ukončují školní docházku dříve než v 9. ročníku je pro SO ORP Králíky jeden z problémů, který souvisí s dalšími zásadními tématy (např. nezaměstnaností, počet žáků, kteří odcházejí do maturitních oborů aj.).

Analytická zpráva o vzdělávání a sociálních podmínkách v ORP Králíky uvádí pro ORP Králíky velmi vysokou vzdělávací neúspěšnost (vedle nedokončení ZŠ zohledňuje i propadání, propadání v 1. ročníku ZŠ). V porovnání mezi ORP má ORP Králíky vyšší vzdělávací neúspěšnost než 86 % v ČR, v rámci kraje je to 93 %.

¹⁰⁷ Zdroj: vlastní zpracování, Výkaz ÚIV (M3)

¹⁰⁸ Zdroj: Odbor výstavby a technické správy, Městský úřad Králíky, email ze dne 30. 5. 2024.

Obr. 12: Počet žáků, kteří ukončili základní vzdělávání dřív než v 9. ročníku ve školních letech 2015/2016-2021/2022 ve SO ORP Králíky¹⁰⁹

Ve školním roce 2022/2023 nedošlo k žádnému („0“) předčasnému ukončení školní docházky dříve než v řádném 9 ročníku¹¹⁰.

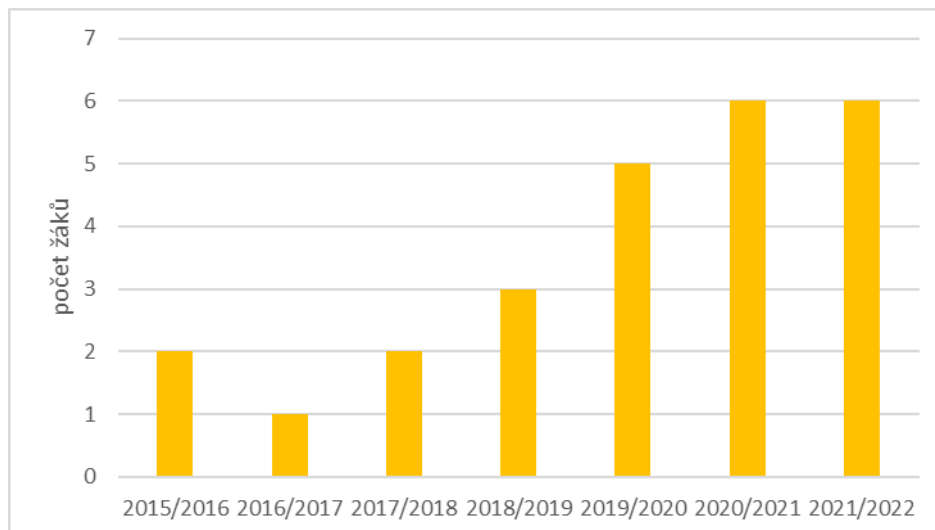
Vývoj počtu žáků, kteří odešli na víceleté gymnázium

Počet žáků, kteří odcházejí ze SO ORP Králíky na osmileté gymnázium je dlouhodobě nízký a pohybuje se v řádu jednotek. Důvodem je mj. geografická poloha regionu a složitější dostupnost víceletého gymnázia – Žamberk, Letohrad. Od školního roku 2017/2018 pozorujeme zvyšující se tendenci (obr. 13).

¹⁰⁹ Zdroj: vlastní zpracování, Výkaz M 3

¹¹⁰ Zdroj: Odbor výstavby a technické správy, Městský úřad Králíky, email ze dne 30. 5. 2024.

Obr. 13: Počet žáků, kteří odešli ve školních letech 2015/2016-2021/2022 na víceleté gymnázium ve SO ORP Králíky¹¹¹

Ve školním roce 2022/2023 odešli ze ZŠ na Králícku na víceleté gymnázium 4 žáci¹¹².

Průměrný počet absencí (omluvených a neomluvených)

Analytická zpráva pro ORP Králíky uvádí počet absencí na žáka v ORP Králíky 89,2 hodin. Tato hodnota je srovnatelná s údaji za celou ČR (87,5h).

Tato data potvrzují i výroční zprávy jednotlivých škol, ačkoli některé základní školy uvádějí počty absencí v posledních 2 školních letech pouze za období prezenční výuky. Data proto nejsou zcela vypovídající a meziroční srovnání nebylo prováděno. Neomluvené absence ve většině případů tvoří primárně úplně základní školy, pro SO ORP Králíky tedy dvě ZŠ.

Standardizované přijímací zkoušky – odcházející do maturitního studia

Podíl žáků, kteří odcházeli ze SO ORP Králíky do maturitního studia za sledované školní roky zhruba 63 % absolventů v daném školním roce. Oproti tomu pouze 6,7 % žáků je v hodnocení v jednotných přijímacích zkouškách v nejlepší pětině (ostatními sociálně podobná ORP 18,4 %, ORP celá ČR 22,3 %) ¹¹³.

¹¹¹ Zdroj: vlastní zpracování, Výkaz ÚIV (M3)

¹¹² Zdroj: Odbor výstavby a technické správy, Městský úřad Králíky, email ze dne 30. 5. 2024.

¹¹³ Zdroj: Analytická zpráva pro ORP Králíky, www.mapavzdelavani.cz.

Počty výchovných opatření

Počet výchovných opatření pro SO ORP Králíky za sledované období (školní roky 2015/2016-2020/2021) byl zjišťován z výročních zpráv. Školní rok 2019/2020 byl bezesporu ovlivněn pandemií koronaviru SARS-CoV-2 a uzavřením škol v druhém pololetí. Z tohoto důvodu došlo k poklesu výchovných opatření. Stejně jako u jiných ukazatelů je v případě sledovaného území SO ORP Králíky statistika tvořena primárně dvěma úplnými školami. Počty výchovných opatření v rámci malotřídních škol jsou nulové.

Školní rok 2021/2022 uvádí ve výchovných opatřeních následující čísla:

- 3. snížený stupeň z chování: 4 žáci
- 2. snížený stupeň z chování: 15 žáků
- Důtka ředitele školy: 30 žáků
- Důtka třídního učitele: 8 žáků
- Napomenutí třídního učitele: 31 žáků

Školní rok 2022/2023 uvádí ve výchovných opatřeních následující čísla:

- 3. snížený stupeň z chování: 4 žáci
- 2. snížený stupeň z chování: 2 žáci
- Důtka ředitele školy: 12 žáků
- Důtka třídního učitele: 22 žáků
- Napomenutí třídního učitele: 18 žáků

SO ORP Žamberk

Z 21 ZŠ na území ORP Žamberk zřízených obcemi nebo soukromým subjektem je celkem 8 úplných ZŠ a 13 neúplných ZŠ. Obcemi je zřizováno 19 škol a 2 jsou zřízeny soukromým subjektem. Z celkového počtu 27 obcí v území ORP Žamberk v šesti obcích není žádná základní škola. Jde o malé obce, pro které je provoz ZŠ příliš náročný a již delší dobu mají vyřešenu školní docházku ve spolupráci s ostatními obcemi (především městy Žamberk, Letohrad a Jablonné nad Orlicí). Jedná se o obce České Petrovice, Pastviny, Sobkovice, Studené, Šedivec a Žampach.

Tabulka 17: Přehled úplných a neúplných škol ve SO ORP Žamberk¹¹⁴

Název obce	počet škol	počet úplných škol	počet neúplných škol
Celkem	21	8	13
Bystřec	1	0	1
Česká Rybná	1	0	1

¹¹⁴ Zdroj: <https://portal.csicr.cz/Search/School>, zpracování vlastní.

České Petrovice	0	0	0
Dlouhoňovice	0	0	0
Hejnice	0	0	0
Helvíkovice	0	0	0
Jablonné nad Orlicí	1	1	0
Jamně nad Orlicí	1	0	1
Kameničná	0	0	0
Kláštorec nad Orlicí	1	1	0
Kunvald	1	1	0
Letohrad	3	3	0
Líšnice	1	0	1
Lukavice	1	0	1
Mistrovice	1	0	1
Nekoř	1	0	1
Orličky	1	0	1
Pastviny	0	0	0
Písečná	1	0	1
Sobkovice	0	0	0
Studené	0	0	0
Šedivec	0	0	0
Těchonín	1	0	1
Verměřovice	1	0	1
Záchlumí	1	0	1
Žamberk	3	2	1

Ve sloupci ŠJ jsou uvedeny pouze kompletní školní jídelny. V obci Česká Rybná a Záchlumí (Bohousová) jsou pouze výdejny, ve sloupci ŠJ tedy nejsou uvedeny. V Letohradě je 1 odloučené pracoviště Základní školy U Dvora, a to Na Orlici, kde se nachází školní družina (je započtena v sloupci ŠD) a výdejna (není započtena do ŠJ).

Součástmi 20 základních škol zřízených obcemi v rámci SO ORP Žamberk je celkem 10 mateřských škol, 21 školních družin (příp. školních klubů), 16 školních jídelen a 29 jiných zařízení (tělocvičny, hřiště, bazény). Ve většině obcí najdeme víceúčelový sportovní areál, který mají školy a školská zařízení možnost využívat. S výjimkou 2 (Záchlumí a Šedivec) také obce disponují s venkovním hřištěm, většina však plánuje jeho obnovení či modernizaci. Nedostatečné možnosti sportování jsou v obci Česká Rybná, Hejnice, Helvíkovice a Orličky. V žádné z obcí SO ORP Žamberk není krytý plavecký bazén, nejbližší je v Šumperku, Zábřehu na Moravě a Ústí nad Orlicí.

Tabulka 18: Součásti základních škol ve SO ORP Žamberk¹¹⁵

Název obce	počet základních škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
Celkem	20	20	10	21	16	29
Bystřec	1	1	1	1	2	2
Česká Rybná	1	1	0	1	0	2
České Petrovice	0	0	0	0	0	0
Dlouhoňovice	0	0	0	0	0	0
Hejnice	0	0	0	0	0	0
Helvíkovice	0	0	0	0	0	0
Jablonné nad Orlicí	1	1	0	1	0	2
Jamné nad Orlicí	1	1	1	1	1	1
Kameničná	0	0	0	0	0	0
Kláštrec nad Orlicí	1	1	0	1	1	2
Kunvald	1	1	1	1	1	2
Letohrad	3	3	0	3	2	4
Líšnice	1	1	1	1	1	0
Lukavice	1	1	1	1	1	2
Mistrovice	1	1	1	1	1	0
Nekoř	1	1	0	1	1	2
Orlíčky	1	1	1	1	1	1
Pastviny	0	0	0	0	0	0
Písečná	1	1	1	1	1	2
Sobkovice	0	0	0	0	0	0
Studené	0	0	0	0	0	0
Šedivec	0	0	0	0	0	0
Těchonín	1	1	1	1	1	2
Verměřovice	1	1	1	1	1	1
Záchlumí	1	1	0	1	0	2
Žamberk	3	3	0	3	1	2
Žampach	0	0	0	0	0	0

Vývoj počtu žáků a kapacita ZŠ:

Jednotlivé počty žáků základních škol ve SO ORP Žamberku prezentuje tabulka 19. V rámci SO ORP Žamberk je výraznější odchod žáků ze ZŠ po ukončení 1. stupně. Každoročně odchází na víceletá gymnázia průměrně 40 žáků, což způsobuje deficit v naplněnosti 2. stupně ZŠ. Nejvíce

¹¹⁵ Zdroj: Výkaz ÚIV (M3), weby zřizovatelů.

tuto skutečnost pocítují základní školy v Letohradě a Žamberku, tedy městech, kde je nižší stupeň gymnázia pro děti nejvíce dostupný (tzn. bez nutnosti dojíždění).

Vzhledem k celkové volné kapacitě by měl předpokládaný nárůst počtu žáků být bez problémů zajištěn. V celkovém kontextu je ale důležitá vedle otázky kapacity také otázka schopnosti stávajících prostor základních škol respektovat potřeby všech žáků a zajistit vzdělávání a služby, které souvisí s novými trendy ve výchově a vzdělávání. Proto je třeba při určování kapacity škol zohlednit, že standart a požadavky na školy jsou náročnější než dříve (menší skupiny, speciální učebny, práce s žáky s SVP atd.) a přehodnotit reálnou současnou kapacitu. S ohledem na financování škol prostřednictvím PH Max je nutné, aby školy využívaly možnosti dělení jednotlivých tříd na menší skupiny.

Ve školním roce 2022/2023 se kapacita základních škol snížila o 50 míst, přičemž počet žáků se navýšil o 78 dětí (tabulka 20). Kapacita základních škol byla ve zmíněném školním roce vyčerpána ze 73,5%, je zde tedy ještě prostor pro případně zvýšení počtu žáků v následujících školních letech.

Tabulka 19: Počet žáků základních škol a kapacita škol za školní roky 2015/2015-2021/2022 ve SO ORP Žamberk¹¹⁶

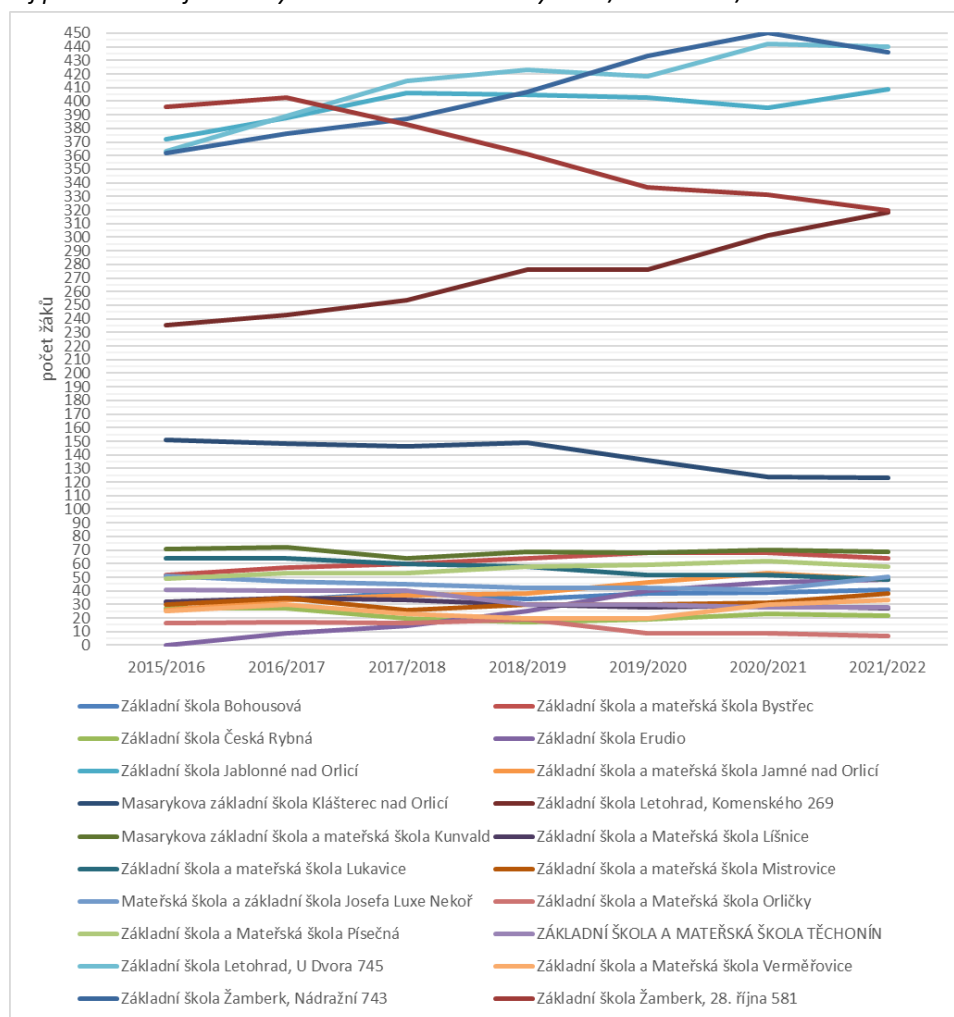
Název ZŠ	Kapacita	Počet žáků (škol. r. 2015/2016)	Počet žáků (škol. r. 2016/2017)	Počet žáků (škol. r. 2017/2018)	Počet žáků (škol. r. 2018/2019)	Počet žáků (škol. r. 2019/2020)	Počet žáků (škol. r. 2020/2021)	Počet žáků (škol. r. 2021/2022)
Celkem	3790	2395	2499	2521	2555	2552	2624	2627
Základní škola Bohousová, okres Ústí nad Orlicí	50	32	33	39	34	38	39	41
Základní škola a mateřská škola Bystřec	100	52	57	60	64	68	68	64
Základní škola Česká Rybná, okres Ústí nad Orlicí	40	27	27	20	17	19	23	22
Základní škola Erudio, Orlicko	80	0	9	14	25	40	46	48
Základní škola Jablonné nad Orlicí	594	372	388	406	405	403	395	409
Základní škola a mateřská škola Jamné nad Orlicí	60	26	33	37	38	46	53	48

¹¹⁶ Zdroj: vlastní šetření, Výkaz ÚIV (M3a), rejstřík škol.

Masarykova základní škola Kláštevec nad Orlicí	180	151	148	146	149	136	124	123
Základní škola Letohrad, Komenského 269	450	235	243	254	276	276	301	318
Masarykova základní škola a mateřská škola Kunvald	200	71	72	64	69	68	70	69
Základní škola a Mateřská škola Líšnice	60	32	35	33	30	28	29	27
Základní škola a mateřská škola Lukavice	86	64	64	60	58	52	52	48
Základní škola a mateřská škola Mistrovice	50	30	35	26	30	30	31	38
Mateřská škola a základní škola Josefa Luxe Nekoř	70	51	47	45	42	42	41	50
Základní škola a Mateřská škola Orličky	50	16	17	16	19	9	9	7
Základní škola a Mateřská škola Písečná	70	49	53	53	58	59	62	58
ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA TĚCHONÍN	60	41	40	40	30	30	28	28
Základní škola Letohrad, U Dvora 745	450	363	389	415	423	418	442	440
Základní škola a Mateřská škola Verměřovice	62	25	30	23	20	20	30	33
Základní škola Žamberk, Nádražní 743	603	362	376	387	407	433	450	436
Základní škola Žamberk, 28. října 581	475	396	403	383	361	337	331	320

Tabulka 20: Počet žáků základních škol a kapacita škol ve školním roce 2022/2023 ve SO ORP Žamberk¹¹⁷

Název ZŠ	Kapacita	Počet žáků (škol. r. 2015/2016)	Počet žáků (škol. r. 2016/2017)	Počet žáků (škol. r. 2017/2018)	Počet žáků (škol. r. 2018/2019)	Počet žáků (škol. r. 2019/2020)	Počet žáků (škol. r. 2020/2021)	Počet žáků (škol. r. 2021/2022)	Počet žáků (škol. r. 2022/2023)
Celkem	3740	2395	2499	2521	2555	2552	2624	2627	2705

 Obr. 14: Vývoj počtu žáků v jednotlivých ZŠ mezi školními roky 2015/2016-2021/2022 ve SO ORP Žamberk¹¹⁸

¹¹⁷ Zdroj: Finanční odbor, oddělení školství, Městský úřad Žamberk, email ze dne: 13. 5. 2024.

¹¹⁸ Zdroj: vlastní šetření, Výkaz ÚIV (M3a), rejstřík škol.

Vývoj počtu žáků s ZP a SVP:

Celkový počet žáků v běžných třídách se zdravotním postižením během posledních školních let prezentuje tabulka 20. Mezi školními roky 2016/2017–2017/2018 byl na celém území zaznamenán nárůst žáků se zdravotním postižením v běžných třídách o 87 %, v posledních dvou sledovaných letech je již počet konstantní a liší se v jednotkách žáků. Počet žáků s SVP nadále meziročně stoupá. Nárůst zaznamenaly primárně úplné městské školy (Jablonné n. Orlicí, Žamberk, Letohrad). Během rozhovorů s jednotlivými školami, i v dotazníkovém šetření provedeném za účelem zjištění nastavení stavu rovných příležitostí v území, nebyl tento stav z žádné ze škol komentován. Většina škol se shodovala, že pokud u nich ve škole probíhá inkluze, tak ji považují za fungující. Důvodem je efektivní nastavení podpůrných opatření. Prudký nárůst, stejně jako ve SO ORP Králíky, souvisí s legislativními změnami a vyhláškou č. 27/2016, která nabyla účinnosti 1. 9. 2016.

Počet žáků v běžných třídách se zdravotním postižením (200) a počet žáků v běžných třídách se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) (297) ve školním roce 2022/2023 je téměř shodný s předchozím školním rokem.

Tabulka 20: Počet žáků v běžných třídách se ZP a SVP pro školní roky 2015/2016–2022/2023 ve SO ORP Žamberk¹¹⁹

	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Počet žáků v běžných třídách se zdravotním postižením	97	169	201	201	205	201	206	200
Počet žáků v běžných třídách s SVP	100	184	246	243	263	309	333	297

Vývoj počtu pracovníků ZŠ

Ve SO ORP Žamberk celkový počet učitelů mezi posledními třemi školními lety stoupl, stejně jako počet přepočtených pedagogů. Mírně se snížil podíl nekvalifikovaných pedagogů, v posledním sledovaném roce činil podíl nekvalifikovaných 12 %.

Ve školním roce 2022/2023 zůstala čísla v kategoriích Počet pedagogických pracovníků, Počet učitelů celkem a Počet přepočtených pedagogických pracovníků přibližně stejná. Nárůst vidíme v kategorii „bez kvalifikace“ (o 20,2%).

¹¹⁹ Zdroj: Výkaz ÚIV (M3a)

¹²⁰ Zdroj: Finanční odbor, oddělení školství, Městský úřad Žamberk, email ze dne: 13. 5. 2024.

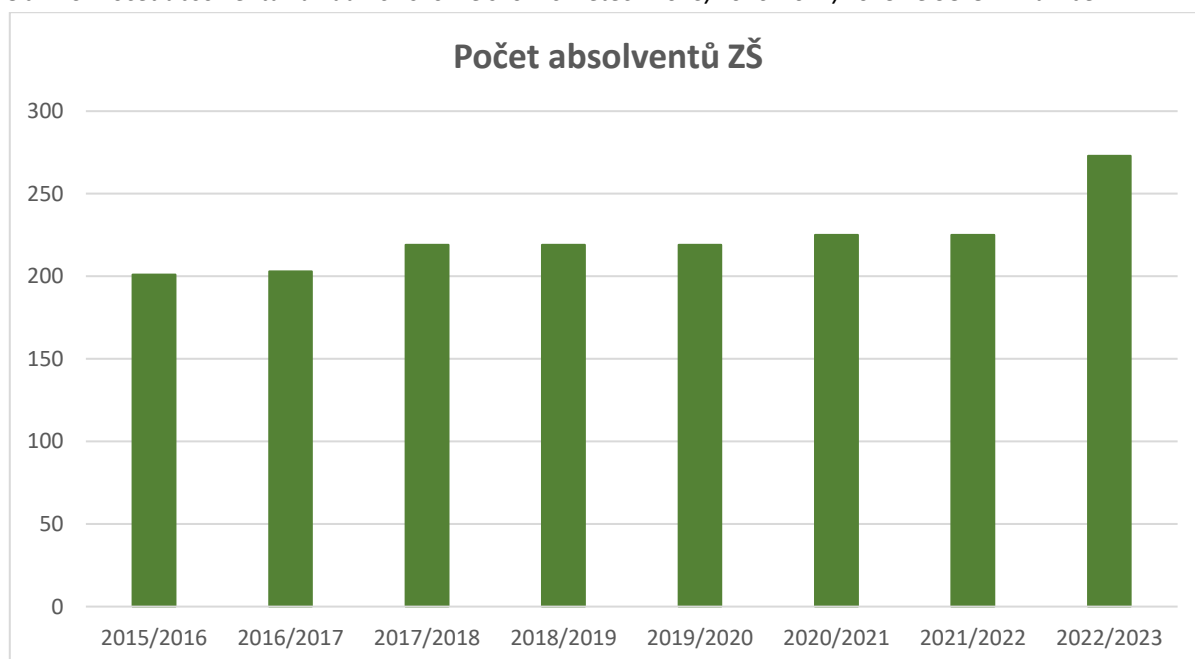
Tabulka 21: Vývoj počtu pedagogických pracovníků pro školní roky 2019/2020–2022/2023 na základních školách ve SO ORP Žamberk¹²¹

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023 ¹²²
Počet pedagogických pracovníků celkem	290	330	344	330
Počet učitelů celkem	223	265	275	271
Počet přepočtených pedagogických pracovníků	191,2	205,97	258,86	252,88
Bez kvalifikace	13 %	12,5 %	12 %	32,2

Počet absolventů základních škol

Počet absolventů se mezi lety 2015/2016–2022/2023 meziročně zvyšoval. Větší nárůst je patrný mezi lety 2016/2017–2017/2018. Poslední dva školní roky počet absolventů stagnuje, ve školním roce 2022/2023 se navýšil. Vývoj posledních školních let prezentuje obr. 15.

Obr. 15: Počet absolventů základních škol ve školních letech 2015/2016–2022/2023 ve SO ORP Žamberk¹²³

¹²¹ Zdroj: Výkaz ÚIV (R13-01)

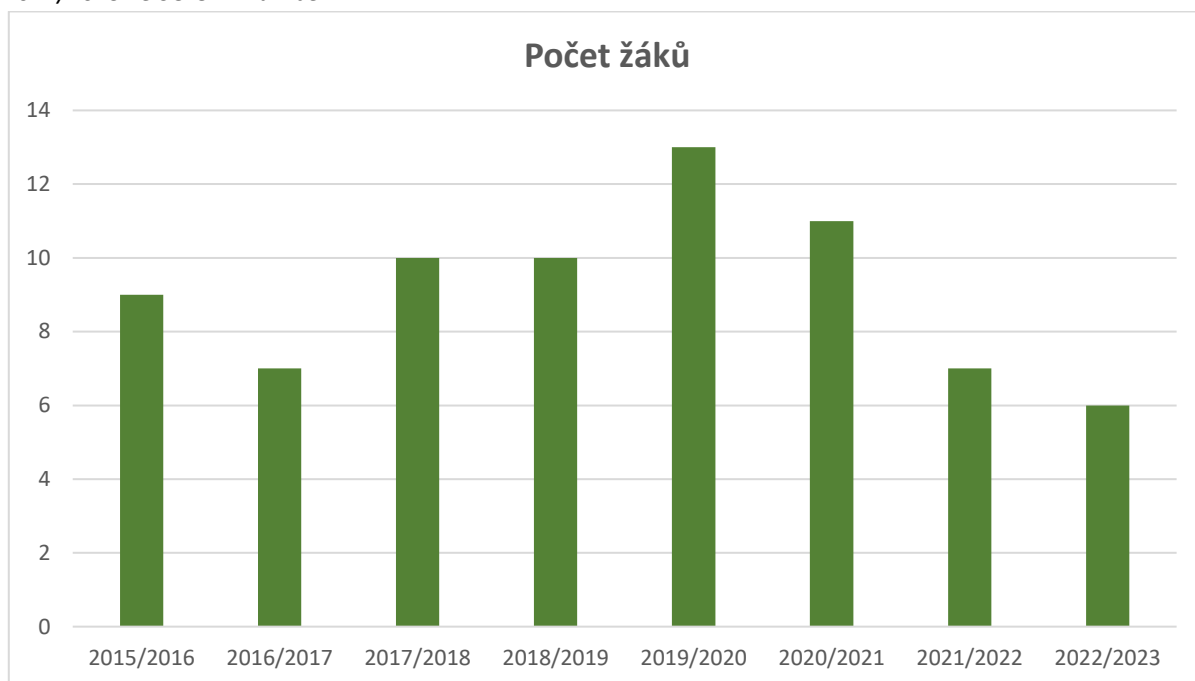
¹²² Zdroj: Finanční odbor, oddělení školství, Městský úřad Žamberk, email ze dne: 13. 5. 2024.

¹²³ Zdroj: vlastní zpracování, Výkaz ÚIV (M3), Finanční odbor, oddělení školství, Městský úřad Žamberk, email ze dne: 13. 5. 2024.

Počet žáků, kteří ukončili školní docházku dříve než v 9. ročníku

Počet žáků, kteří ukončili základní školní docházku dříve než v 9. ročníku ve SO ORP Žamberk se mezi lety 2015/2016–2022/2023 pohybuje v průměru 9,125 žáků. (obr. 16). Ve sledovaném území SO ORP se nachází sedm úplných škol a žádná během tvorby popisů potřeb škol nekonstatovala problém vysoký počet dřívějších odchodů žáků ze ZŠ. Ve školním roce 2022/2023 ukončilo předčasně školní docházku 6 žáků, což je nejméně za sledované období.

Obr. 16: Počet žáků, kteří ukončili základní vzdělávání dřív než v 9. ročníku ve školních letech 2015/2016–2022/2023 ve SO ORP Žamberk¹²⁴

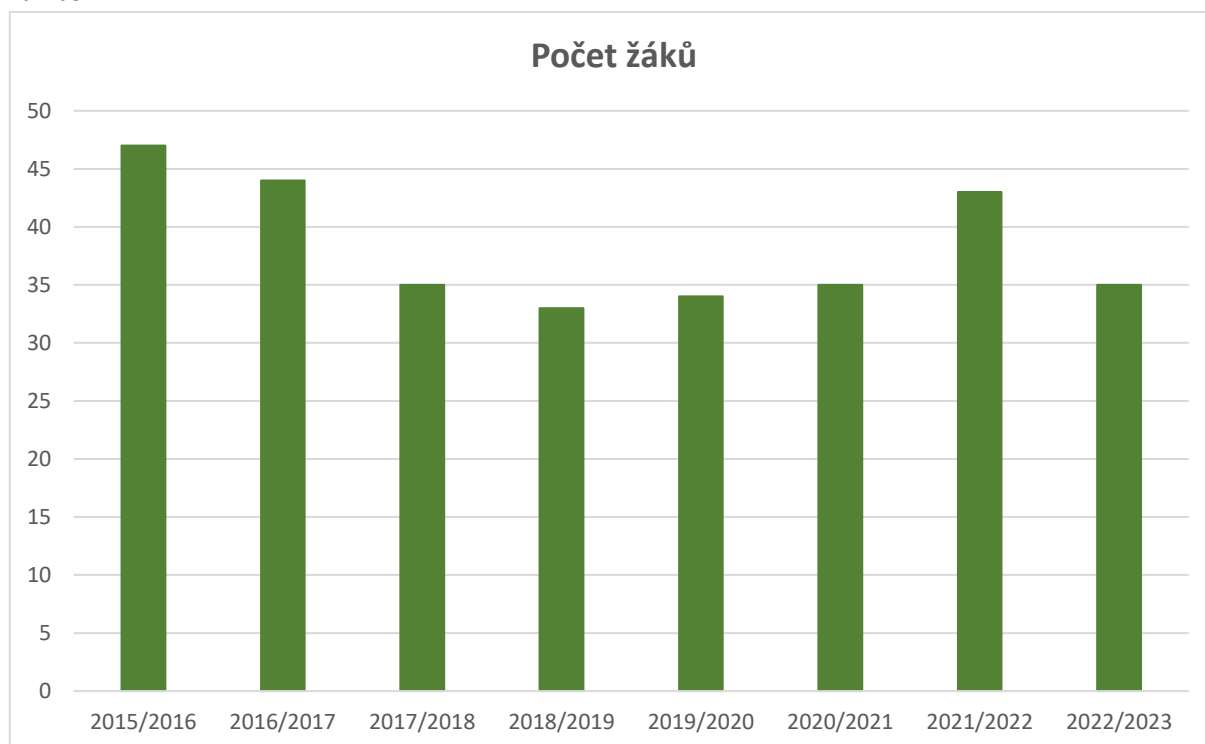
Vývoj počtu žáků, kteří odešli na víceleté gymnázium

Celkový počet žáků, který odchází na osmileté gymnázium ze SO ORP Žamberk prezentuje obr. 17. Konkrétními nejvyššími čísly se prezentují velké městské školy nebo ty, které mají gymnázium v relativně blízké vzdálenosti nebo přímo v místě bydliště (Žamberk, Letohrad). Mezi lety 2015/2016 a 2018/2019 čísla mírně klesala, v posledních třech sledovaných školních letech začala opět stoupat. Ve školním roce 2022/2023 odešlo na víceletá gymnázia 35 žáků, což je nejméně za sledované období.

¹²⁴ Zdroj: vlastní zpracování, Výkaz ÚIV (M3), Finanční odbor, oddělení školství, Městský úřad Žamberk, email ze dne: 13. 5. 2024.

Obr. 17: Počet žáků, kteří odešli ve školních letech 2015/2016-2022/2023 na víceleté gymnázium ve SO ORP Žamberk¹²⁵

Průměrný počet absencí (omluvených a neomluvených)

Počet absencí se za poslední zjišťované školní roky ve SO ORP Žamberk pohyboval okolo 80 h (přepočteno na žáka). Poslední 2 školní roky byly zcela jistě ovlivněny pandemií koronaviru SARS-CoV-2. Data byla zjišťována z jednotlivých výročních zpráv škola z Analytické zprávy pro ORP Žamberk. Neomluvené hodiny byly zjišťovány ze stejných zdrojů. Malotřídní školy mají ve většině případů nulový nebo velmi nízký počet neomluvených hodin. Naopak úplné základní školy mají počty větší. Zpravidla se jedná o žáky druhého stupně a jednotky případů, které celkovou statistiku tvoří.

Některé základní školy uvádějí počty absencí v posledních 2 školních letech pouze za období prezenční výuky. Data proto nejsou zcela vypovídající a meziroční srovnání nebylo prováděno.

Standardizované přijímací zkoušky – odcházející do maturitního studia

Podíl žáků, kteří odcházejí ze základních škol ve SO ORP Žamberk do maturitních oborů se mezi zjišťovanými školními roky pohyboval nad 73 %. Tato hodnota je vyšší, než činí průměr za celou

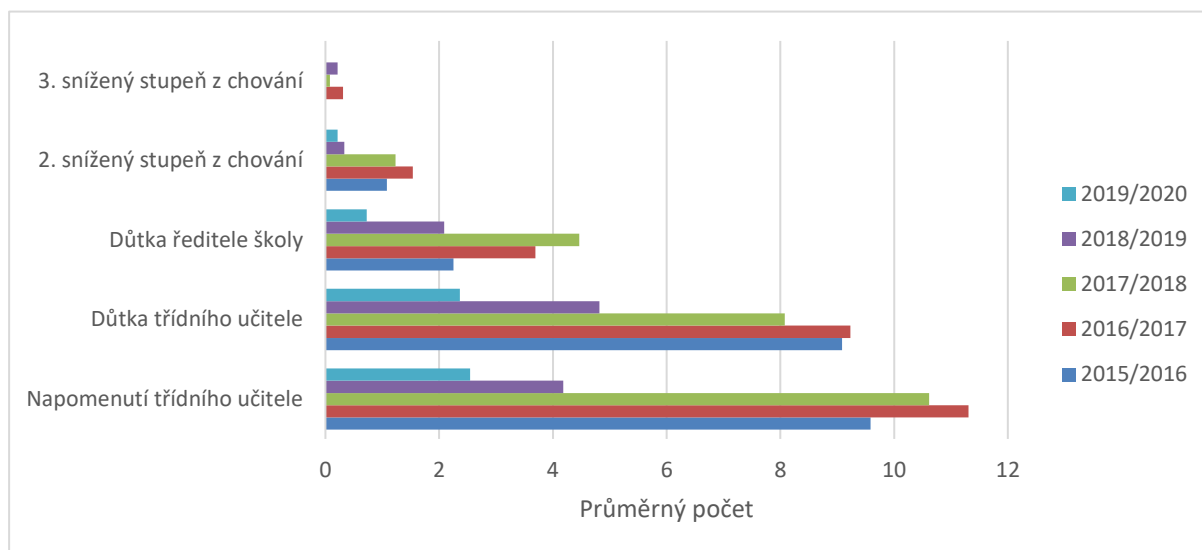
¹²⁵ Zdroj: vlastní zpracování, Výkaz ÚIV (M3), Finanční odbor, oddělení školství, Městský úřad Žamberk, email ze dne: 13. 5. 2024.

ČR (69 %). Téměř čtvrtina žáků (24,4 %) se pak pohybuje v nejlepší pětině hodnocení v jednotných přijímacích zkoušce (průměr ČR 22,3 %)¹²⁶.

Počty výchovných opatření

Pro SO ORP Žamberk jsou průměrné počty výchovných opatření ve sledovaných školních letech 2015/16-2019/2020 znázorněny na obr. č. 18. Z výročních zpráv vyplývá, že nejvíc výchovná opatření udělují úplné základní školy na druhém stupni. Malotřídní základní školy mají často nulové statistiky. Ve všech typech výchovných opatření pozorujeme pokles mezi školními lety 2018/2019–2019/2020. Důvodem bylo uzavření škol a realizace distančního vzdělávání. Pokles lze předpokládat i pro školní rok (2020/2021).

Obr. 18: Průměrný počet výchovných opatření ve školních letech 2015/2016-2019/2020 na základních školách ve SO ORP Žamberk¹²⁷

Investiční a neinvestiční potřeby základních škol SO ORP Králíky, SO ORP Žamberk

Stav budov základních škol je na různé úrovni. Faktem zůstává že rekonstrukce budov /investice do vybavení zůstává pro školy zásadní prioritou. Toto bylo potvrzené během tvorby Popisů potřeb škol v prvním i druhém cyklu akčního plánování v rámci MAP II.

Investiční i neinvestiční potřeby základních škol obou sledovaných území jsou uvedeny ve strategické části dokumentu. Konkrétně se jedná o Strategický rámec MAP a přehled investičních a neinvestičních aktivit škol. Všechny základní školy jsou pravidelně informovány

¹²⁶ Zdroj: Analytická zpráva pro ORP Žamberk. www.mapavzdelavani.cz.

¹²⁷ Zdroj: vlastní zpracování, výroční zprávy škol.

o možnosti zařazení svého investičního záměru do Strategického rámce MAP, verze 6.0. K 6. 5. 2024 je v dokumentu celkem 206 záměrů od základních škol. Od posledního sběru investičních (SR, verze 5.0) přibylo 19 investičních záměrů – 12 nových a 7 aktualizovaných.

C. Návaznost na dokončené základní vzdělávání

Návazné střední a speciální vzdělávání je v území nabízeno v Žamberku, Letohradě, Králíkách. Kromě Letohradského soukromého gymnázia jsou všechny školy zřizovány krajem.

Tabulka 22: Přehled škol nabízejících návazné vzdělávání ve SO ORP Žamberk a Králíky a jejich kapacita¹²⁸

Zařízení	kapacita	Maturitní obor	Výuční list
Gymnázium Žamberk	30	Ano	x
Letohradské soukromé gymnázium	5	Ano	x
Průmyslová střední škola Letohrad	222	Ano	ano
Speciální střední škola a základní škola Žamberk	122	x	ano
Střední odborné učiliště opravárenské, Králíky	320	Ano	ano
Střední škola gastronomická a technická Žamberk	400	Ano	ano

Kapacita zařízení je výrazně vyšší – u oborů zakončených maturitní zkouškou je to o 52 % více, u oborů zakončených výučním listem o 49 % více, než je počet přijatých žáků. Tato skutečnost je způsobena nezájmem absolventů základních škol, a tudíž neotevření mnohých oborů a vlivem demografického vývoje.

Střední školy a střední odborná učiliště (kromě gymnázií) v regionu se snaží zatraktivnit nabízené obory vzdělávání stipendijními pobídkami a na dobré úrovni je také spolupráce s místními významnými zaměstnavateli. Tento trend je výrazným posunem oproti minulým obdobím, školy tak efektivně dokáží zajistit budoucí pracovní příležitosti svým studentům již v době studia a firmy mají možnost vytipovat a vychovat si vhodné pracovní síly. V území již existují i příklady dobré praxe, které odrážejí právě spolupráci firem a středních škol.

Pro větší provázanost a motivaci je úkolem pro další období rozšířit spolupráci s firmami směrem k základním školám. Důležitým faktorem je prezentace návazného získání zaměstnání rodičům žáků ZŠ. Současně lze konstatovat, že část absolventů základních škol (zejména

¹²⁸ Zdroj: vlastní šetření, výkaz M8.

dívek), bude vyhledávat návazné vzdělávání v humanitně zaměřených oborech, které v regionu nejsou nabízeny (obory zdravotnictví, ekonomické obory apod.)

Možnosti uplatnění na trhu práce

Přehled nejvýznamnějších zaměstnavatelů ve SO ORP Žamberk a Králíky:

- OEZ s.r.o.: výroba elektrických rozvodných a kontrolních zařízení; 1500–1999 zaměstnanců;
- Isolit-Bravo, spol. s r.o.: výroba elektrických spotřebičů převážně pro domácnost; 250–499 zaměstnanců;
- FLEXCON, s.r.o.: výroba elektrických vodičů a kabelů j. n.; 50–99 zaměstnanců;
- Kümpers Textil s.r.o.: úprava a spřádání textilních vláken a příze; 250–499 zaměstnanců;
- Šmídl s.r.o.: silniční nákladní doprava;
- 250–499 zaměstnanců;
- Albertinum, odborný léčebný ústav, Žamberk: ústavní zdravotní péče; 200–249 zaměstnanců;
- Dietfurt, s.r.o.: tkaní textilií; 200–249 zaměstnanců;
- Bühler CZ s.r.o.: výroba strojů na výrobu textilu, oděvních výrobků a výrobků z usní 250–499 zaměstnanců;
- BAPA s.r.o.: výroba, obchod a služby, 100–199 zaměstnanců;
- Diabaq a.s.: výroba krmiv z masa a doplňků výživy pro zvířata, 200-249 zaměstnanců;
- Formplast Punkert: lisovna plastů, nástrojárna, 500-999 zaměstnanců.

D. Základní umělecké vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území

SO ORP Králíky

V oblasti SO ORP Králíky působí jedna ZUŠ, a to v Králíkách. Detašované pracoviště má v Červené Vodě, kde ke své činnosti využívá zázemí základní školy. Zřizovatelem ZUŠ Králíky je obec Králíky. ZUŠ sídlí v budově, která je majetkem města. Výtvarný obor se nachází na odloučeném pracovišti ve městě, jeho kapacita neodpovídá potřebě. Základní umělecká škola Králíky je plně organizovaná, má čtyři obory (hudební, výtvarný, taneční a literárně – dramatický). Kapacita školy je celkem 422 žáků a je téměř využita.

V souvislosti s odchodem žáků na střední školy mimo ORP Králíky hrozí nedostatek žáků starších 15 let. Z hlediska hodnocení technického stavu a vybavenosti lze konstatovat, že samotná budova ZUŠ je ve špatném stavu, chybí plynofikace objektu, zateplení. Zcela postrádá

prvky bezbariérovosti a vybavení v oblasti digitálních technologií. P. ředitelka by se ráda dále soustředila na posílení řemeslných oborů (keramika, hrnčířství), kterým primárně chybí prostory.

Tabulka 23: Přehled ZUŠ ve SO ORP Králíky¹²⁹

Název obce	Z toho zřizovaných		
	Krajem	Obcemi	Jiným zřizovatelem
Celkem	0	1	0
Králíky	0	1	0

Počty pracovníků v ZUŠ

Počty pracovníků v ZUŠ v SO ORP Králíky uvádí tabulka č. 24.

Tabulka 24: Údaje o pracovnících ZUŠ ve SO ORP Králíky pro školní rok 2017/2018-2022/2023¹³⁰

ZUŠ v obcích	Pracovníci celkem	
	Fyzické osoby	Přepočtené osoby
2017/2018	24	13,8
2018/2019	24	13,6
2019/2020	23	14,4
2020/2021	21	13
2021/2022	22	13
2022/2023 ¹³¹	23	12,9

SO ORP Žamberk

Na území SO ORP Žamberk působí 3 ZUŠ, a to v Žamberku, Letohradě a Jablonném nad Orlicí. Zřizovatelem všech ZUŠ jsou příslušné obce.

Tabulka 25: Přehled ZUŠ ve SO ORP Žamberk¹³²

Název obce	Z toho zřizovaných		
	Krajem	Obcemi	Jiným zřizovatelem
Celkem	0	3	0
Jablonné nad Orlicí	0	1	0
Letohrad	0	1	0
Žamberk	0	1	0

¹²⁹ Zdroj: vlastní šetření

¹³⁰ Zdroj: Výkaz ÚIV (S 24-01), VZ škol

¹³¹ Zdroj: Odbor výstavby a technické správy, Městský úřad Králíky, email ze dne 30. 5. 2024.

¹³² Zdroj: vlastní šetření.

ZUŠ Žamberk je plně organizovaná čtyřborová škola (obor hudební, taneční, výtvarný – s místní specialitou ručně paličkováná krajka a literárně-dramatický) s kapacitou 582 žáků. ZUŠ stabilně navštěvuje 510 - 560 žáků. Škole chybí vybavení nahrávacího studia. Na vylepšení počítačové výbavy čeká i výtvarný obor. Kapacita tanečního sálu je v současné době nedostatečná, vzhledem k nárokům na elektronické vedení matriky je nutná i obnova konektivity školy a zázemí pro práci pedagogů. Prioritou je aktuálně přístavba pro literárně-dramatický obor.

ZUŠ Alfonse Muchy Letohrad nabízí výuku v hudebním oboru, výtvarném oboru a literárně-dramatickém oboru. Taneční obor není v současné době vyučován. Škola má dvě odloučená pracoviště, a to v ZŠ Dolní Dobrouč a ZŠ Komenského Letohrad. Kapacita ZUŠ je 400 žáků. Pro školu je aktuálně největší prioritou její stěhování do nových prostor, které řeší společně se zřizovatelem (město Letohrad).

V ZUŠ Jablonné nad Orlicí se vyučují tři obory – hudební, taneční a výtvarný. Škola má dvě odloučená pracoviště. Jedno je přímo v sousední budově čp. 230, kde je taneční obor, učebna houslí a sál ZUŠ. Stavebně-technicky je možné, aby žák, který vstoupí do jedné z budov, byl schopen projít do druhé budovy. Druhé odloučené pracoviště je také v Jablonném nad Orlicí v ulici A. Hanuše čp. 85. Od hlavní budovy ZUŠ je vzdáleno cca 5 minut chůze. V této budově je pouze jedna učebna, která je využívána pro výuku orchestrů a bicích nástrojů. Kapacita ZUŠ je 250 žáků. P. ředitel aktuálně vnímá potřebu rozvoje výtvarného oboru. Dále problém s nedostatkem pedagogů z důvodu delší vzdálenosti školy z krajských měst a odlivem mladých z regionu.

Počty pracovníků v ZUŠ

Počty pracovníků v ZUŠ v SO ORP Žamberk uvádí tabulka č. 26.

Tabulka 26: Údaje o pracovnících ZUŠ ve SO ORP Žamberk pro školní rok 2017/2018-2022/2023¹³³

ZUŠ v obcích	Pracovníci celkem	
	Fyzické osoby	Přepočtené osoby
2017/2018	59	38,5
2018/2019	68	44,1
2019/2020	68	45,1
2020/2021	64	41,2
2021/2022	63	40,5
2022/2023 ¹³⁴	68	41,1

¹³³ Zdroj: Výkaz ÚIV (S24-01)

¹³⁴ Zdroj: Finanční odbor, oddělení školství, Městský úřad Žamberk, email ze dne: 13. 5. 2024.

Všechny ZUŠ v území vzájemně spolupracují. Mezi školními lety 2014/2015-2017/2018 se každý rok konala společná akce (vystoupení) pro rodiče i širokou veřejnost. Společné vystoupení se konalo vždy v jedné z účinkujících ZUŠ (po každé v jiném městě). Ve školním roce 2018/2019 (po ukončení koloběhu čtyř let) aktivita pokračovala bez účasti ZUŠ Letohrad putovní výtvarnou výstavou. Ředitelé a ředitelky se shodují, že aktivity stejného nebo podobného typu jsou velmi obohacující nejen pro samotné žáky, ale také pedagogy.

ZUŠ pracují podle školního vzdělávacího programu platného od 1. 9. 2016. Jejich činnost patří do formálního vzdělávání. Dotazníkovým šetřením bylo zjištěno, že v největší míře se problémy ZUŠ týkají obnovy vybavení, a to jak v oblasti vybavení nástroji, tak v oblasti zázemí pro multimediální tvorbu a v oblasti konektivity školy. Dosavadní možnosti čerpání fondů EU v porovnání s mateřskými a základními školami ZUŠ vnímají jako nedostatečné – výzvy nebyly cíleny na podporu vzdělávání v ZUŠ. Takové zjištění bylo podpořeno i v jednotlivých Popisech potřeb. Všechny základně umělecké školy v obou sledovaných území se potýkají s potřebou obnovy a modernizace pomůcek a potřebou investic a rozvoje do dalších oborů mimo hudební.

E. Neformální a zájmové vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území

V území SO ORP Králíky není v současné době široké spektrum možností, které by nabízelo neformální a zájmové vzdělávání (od 1. 9. 2017 SVČ Animo). Tato skutečnost je jednoznačně vnímána jako riziko v oblasti trávení volného času dětí a žáků. V SO ORP Žamberk působí jeden subjekt, a to přímo v Žamberku. Jeho zřizovatelem je město Žamberk. SVČ svoji činnost uskutečňuje ve více oblastech zájmového vzdělávání dětí, žáků, studentů a dospělých. Prostřednictvím pravidelné zájmové činnosti předkládá dětem a mládeži pestrou nabídku aktivit ve volném čase. Každoročně nabízí zájmové kroužky, kluby a kurzy nejen pro děti školního a předškolního věku, ale i pro mládež a dospělé. Pravidelná činnost zahrnuje následující oblasti: tělovýchovu a sport, techniku a přírodovědu, výtvarnou, estetickou a dramatickou výchovu, výuku cizích jazyků, základů práce s PC.

Volnočasové aktivity nabízí také nezisková organizace Cesta pro rodinu, z.ú., která sídlí přímo v Žamberku. Vedle zájmových kroužků nabízí také otevřenou a bezplatnou formu trávení volného času pro děti 8–18 let Klub bez klíče.

Mezi další neziskové organizace, působící na daném území patří zájmové spolky a organizace, které mají zejména na venkově zázemí v dobrovolné činnosti občanů jako je SDH, rybářské spolky, tělovýchovné jednoty apod.

Neformální vzdělávání se dlouhodobě potýká s nízkou finanční podporou, která nejvíce souvisí s nedostatkem personálního zajištění.

F. Sociální situace

Rizikové chování u dětí a mládeže

Metodická doporučení a metodické pokyny v oblasti primární prevence rizikového chování schválená vedením MŠMT:

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MŠMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č. j: 21291/2010-28)

Školy v šetřeném území mají zpracované Minimální preventivní programy. Ty jsou komplexním dlouhodobým preventivním programem školy a jsou součástí školního vzdělávacího programu. Ve školách působí metodici prevence, oporu pro svoji činnost mají v pedagogicko-psychologické poradně, která pravidelně 2x ročně organizuje společná setkání. V posledním sledovaném školním roce (tj. 2021/2022) uvádí 7 ZŠ v ORP Žamberk absenci pozice metodik prevence, v ORP Králíky nemá metodika prevence 1 ZŠ. V rámci PPP Ústí nad Orlicí, která je spádová pro šetřené území, působí Krajské centrum primární prevence, které nabízí školám a školským zařízením realizaci programů primární prevence dle jejich konkrétní zakázky. Programy jsou realizovány na základě individuální domluvy se školou a dle konkrétních požadavků a je tedy možné je přizpůsobit konkrétní skupině nebo oblasti. Na webových stránkách PPP Ústí nad Orlicí naleznou metodici prevence také další nabídku služeb nebo podpory, kontakty a odkazy, které mohou využít při realizaci vlastního Minimálního preventivního programu.

V šetřeném území není žádná sociálně vyloučená lokalita. Oblast Králícka ale vykazuje některé aspekty ohrožující rozvoj území.

Jedná se o následující aspekty:

- vylidňování pohraničí (s dominantní složkou v záporném migračním saldu) a stárnutí obyvatelstva
- struktura vzdělanosti – velké procento obyvatel se základním vzděláním, velmi nízký podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním
- značný podíl domácností vykazujících prvky ekonomického strádání a chudoby, rostoucí zadluženost obyvatel, vysoké procento dětí v bytové nouzi
- nízký podíl žáků (studentů) v území s nadprůměrnými výsledky

Sociální a další služby zaměřené na děti, mládež a rodiče poskytované v regionu

SO ORP Králíky:

- V Králíkách působí Mateřské centrum EMMA. Cílovou skupinou jsou rodiny s malými dětmi (0–8 let). Jeho činnost se zaměřuje na sociální a vzdělávací charakter, zejména se

jedná o přednášky a kurzy, které zkvalitňují péči o malé děti, případně jazykové kurzy. Mateřské centrum pořádá také burzu dětského oblečení.

SO ORP Žamberk:

- Cesta pro rodinu, z.ú. jako poskytovatel služby azylový dům napomáhá ženám a matkám s dětmi, které potřebují dočasné bydlení, pomoci při neshodě v rodině, v případě ohrožení, při zajištění základních životních potřeb. V tomto zařízení se dále poskytuje služba sociální prevence "Krizová pomoc", která pomáhá ženám, rodinám a rodičům s dětmi, kteří se ocitli náhle bez přístřeší a nemá jim kdo pomoci.
- Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Street v Letohradě je poskytováno církevní organizací Oblastní charita Ústí nad Orlicí. NZDM Letohrad nabízí sociální službu pro děti a mládež ve věku 10-20 let z Letohradu a okolí, kterou snaží minimalizovat negativní dopady rizikového chování a jednání dětí a mládeže působící na ně samotné, ale i na celou společnost. Nabízí vhodné alternativy trávení volného času, vytváří podmínky pro změnu jejich stávající obtížné životní situace, která vychází z jejich vlastních potřeb.
- Cesta pro rodinu, z.ú. – Klub bez klíče. V klubu jsou zajišťovány volnočasové, vzdělávací a výchovné aktivity pro děti a mládež.
- Cesta pro rodinu, z.ú. – Rodinné centrum. Rodinné centrum je místem setkávání rodin s malými dětmi. Dospělým i dětem nabízí různé programy podporující osobní rozvoj, vzdělávání, seberealizaci a aktivní smysluplné trávení volného času. Rodinné centrum usiluje o posilování hodnot rodiny, mezigeneračních vztahů, mateřské role žen a podporuje rodiče při výchově dětí.
- Občanské sdružení Šťastný domov, Líšnice. Podporuje rodinu jako jedinečné prostředí pro naplňování potřeb dítěte, vytváří podmínky pro zdravý vývoj dětí z pěstounských rodin a dětí zdravotně postižených. Pomáhá mladým lidem s postižením, kteří opouští v dospělosti rodinu a nemohou bydlet samostatně, zajistit si plnohodnotný domov a práci. Pomáhá mentálně i fyzicky znevýhodněným lidem začlenit se do společnosti.
- Oblastní charita Ústí nad Orlicí – Rodinné centrum Mozaika Letohrad. Rodinné centrum nabízí prostor pro setkávání rodin s dětmi, kde nabízíme vzdělávací aktivity v oblasti posilování rodičovských kompetencí. Rodinné centrum spolupracuje se sociální službou sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi.

1.2 Specifická část analýzy

1.2.1 Analýzy dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území

 Tabulka 27: Analýza cílových (dotčených) skupin v oblasti vzdělávání¹³⁵

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Způsob komunikace
<i>Rodiče dětí do 3 let</i>	Existence MC, zařízení pro děti mladší 2 let jeslového typu	
<i>Rodiče dětí předškolního věku</i>	Kvalitní péče a výchova, dostupnost MŠ, dostatečná doba provozu (sladění soukromého a profesního života), dostupná cena stravování, školného, možnost přijetí dětí návaznosti na návrat do zaměstnání	Prostřednictvím ZŠ, MŠ nebo obce, účast ve školských radách, v projektu účast na aktivitách a zapojení v ŘV. Informační materiály – letáky, Zpravodaje obcí, webové stránky MAS Orlicko
<i>Rodiče dětí a žáků do 15 let</i>	Kvalitní výuka (počet dětí/žáků ve třídě, kvalita vyučujících, kvalita vybavení); nízké ceny obědů a dalších výdajů; vzdálenost do školy ve vztahu k zajištění bezpečnosti dětí; rozsah a kvalita mimoškolní činnosti; poradenství: výchovné a kariérní	
<i>Děti v MŠ a žáci v ZŠ</i>	Děti v MŠ – hrát si a objevovat; Žáci v ZŠ – názornost a atraktivnost výuky; kvalita a rozsah vybavení a mimoškolní výuky	Standardní prostřednictvím ZŠ nebo MŠ; schránky důvěry; školní časopis, dětské parlamenty.
<i>Děti se SVP a jejich rodiče a pedagogové</i>	Podpora pedagogicko-psychologické poradny Pardubického kraje (dále PPP Ústí nad Orlicí), (metodické vedení, supervize) zajištění asistentů pedagogů a dalších odborných pozic ve školách jako je školní psycholog, školní speciální pedagog, školní logoped	Prostřednictvím ZŠ, MŠ, osobní účastí na akcích MAS, zapojení do ŘPS a ŘV. Informační materiály – letáky, Zpravodaje obcí, webové stránky MAS Orlicko
<i>Pedagogové a další zaměstnanci</i>	Stabilní zaměstnání, finanční ohodnocení, postavení pedagoga ve společnosti	Prostřednictvím ZŠ, MŠ, osobní účastí na akcích MAS, zapojení do ŘPS a ŘV. Informační materiály – letáky, Zpravodaje obcí, webové stránky MAS Orlicko
<i>Osoby zajišťující neformální a zájmové vzdělávání</i>	Finanční podpora neformálního a zájmového vzdělávání bez nadměrné administrativní zátěže	Informační nástroje cílené na CS – pozvánky na setkání v rámci projektu MAP, zapojení do ŘPS a ŘV MAP, tiskové zprávy, letáky, e-mailové zprávy. Informační

¹³⁵ Zdroj: vlastní zpracování.

		materiály – letáky, Zpravodaje obcí, webové stránky MAS Orlicko
<i>Zřizovatelé (tzn. obce, kde je zřízena MŠ nebo ZŠ)</i>	Prioritně udržet školu v obci; optimalizovat výdaje na provoz a investice; uspokojit požadavky vlastních občanů	Jednání mezi obcemi, zapojení do ŘPS a ŘV, účast na akcích MAS Orlicko. Informační materiály – letáky, Zpravodaje obcí, webové stránky MAS Orlicko
<i>Představitelé obce, kde škola ZŠ nebo MŠ není</i>	Zajistit pro své občany školní docházku; pokud možno nepřispívat na provoz a mzdy ZŠ, MŠ	Jednání s ostatními obcemi a školami, účast na akcích MAS Orlicko
<i>Široká veřejnost</i>	Stabilní a fungující školy, zajištění bezplatného vzdělávání a dostupnou péčí o děti a mládež. Dostupné mimoškolní aktivity, které budou preventivně působit v oblasti rizikového chování dětí a mládeže, rozvoj obcí (hřiště, tělocvičny a další sportoviště)	Prostřednictvím obcí, propagačními materiály MAS Orlicko (letáky, informace o činnosti poskytnutých OZ, tiskové zprávy), akce realizované v rámci projektu MAP, webové stránky

1.2.2 Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území

Rizika v oblasti vzdělávání byla vymezena na základě existujících dokumentů, shrnutím závěrů dotazníkového šetření a v neposlední řadě na základě jednání s aktéry působícími ve vzdělávání v šetřeném území.

Pro snazší orientaci byla rizika rozdělena do následujících skupin:

- A. Organizační rizika
- B. Finanční rizika
- C. Legislativní rizika
- D. Technická rizika
- E. Věcná rizika

Popis rizik a návrh opatření ke snížení rizika:

 Tabulka 28: Rizika a opatření v oblasti vzdělávání¹³⁶

Skupina rizik	Popis rizika	Charakteristika rizika	Opatření
A. Organizační rizika	A 1. Nepříznivý demografický vývoj (malý počet dětí/nedostatečná kapacita škol)	<p>Střední až velká pravděpodobnost nastání s potenciálem středních škod.</p> <p>Demografický vývoj výrazně ovlivňuje kvalitu vzdělávání, a to jak při velmi malých počtech dětí, tak v případě nedostatečné kapacity v opačném případě.</p>	<p>1. Prorodinná politika obcí</p> <p>2. Podpora existence škol ze strany obcí a tím stabilizace mladšího obyvatelstva</p>
	A2. Nedostatečná dopravní obslužnost	<p>Střední pravděpodobnost nastání s potenciálem středních škod.</p> <p>Dopravní obslužnost je limitujícím faktorem z hlediska dostupnosti vzdělávání, a to jak PV a ZV, tak i zájmového a neformálního.</p>	<p>1. Společná jednání obcí a kraje, důsledné připomínkování při změnách jízdních řádů</p> <p>2. Možnost společného více obcí jednání s místními dopravci</p>
	A3. Nedostatek stabilní finanční podpory v oblasti regionálního školství (normativy)	<p>Střední pravděpodobnost nastání a vysokým potenciálem škod.</p> <p>Zajištění stabilní finanční podpory je předpokladem pro zavedení a udržení nastavených opatření a je nezbytným předpokladem pro naplňování dlouhodobějších cílů.</p> <p>Pozn.: V době zpracování Analýzy je tento způsob financování platný, nový systém financování RgŠ bude uplatňován od 1. 1.</p>	<p>1. Aktivní jednání s krajem a MŠMT</p> <p>2. Aktivní přístup a podpora při čerpání fondů EU (např. MAS, ...)</p>

¹³⁶ Zdroj: vlastní zpracování.

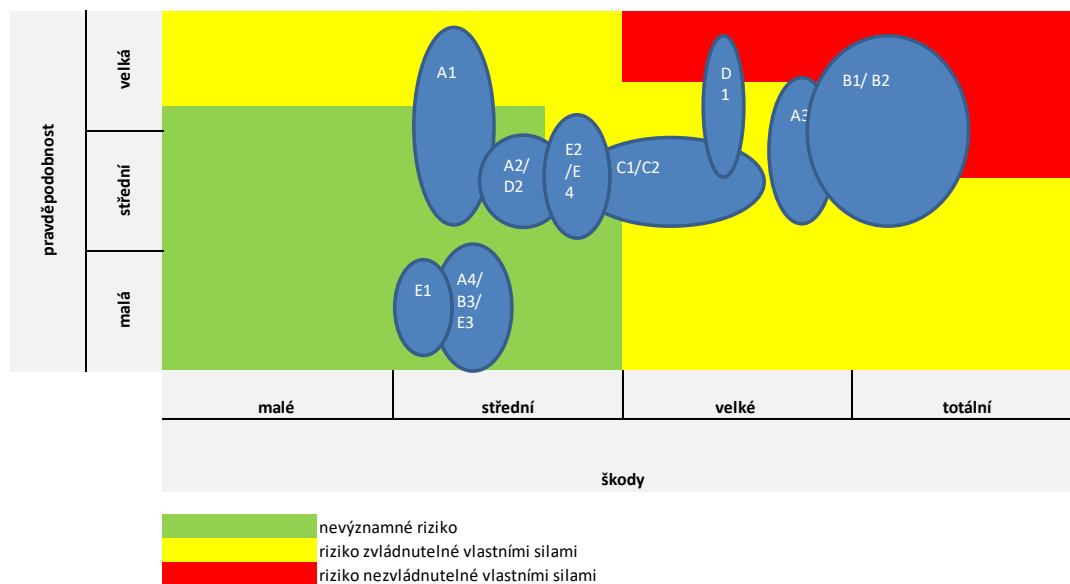
		<i>2019 a jeho dopady nelze ještě vyhodnotit.</i>	
	A4. Neochota ke sdílení zkušeností, sdílení odborných pracovníků	<p>Malá pravděpodobnost nastání se středním dopadem.</p> <p>Riziko lze hodnotit jako malé vzhledem k dosavadní probíhající spolupráci, vč. zapojení do projektu MAP.</p>	<p>1. Setkávání zástupců škol, realizace aktivit</p> <p>spolupráce</p>
<i>B. Finanční rizika</i>	B1. Nedostatek finančních prostředků k zajištění provozu škol a školských zařízení	<p>Pravděpodobnost nastání je střední až velká, případné škody lze hodnotit jako velké až totální.</p> <p>Riziko je vzhledem ke stavu budov v šetřeném území hodnoceno jako střední až velké. Současné jsou kladeny nové nároky na status budov (bezbariérovost, modernizace ŠJ, apod.)</p> <p>Rizika B1 a B2 spolu úzce souvisí – zvyšující se náklady na provoz chybí v další oblasti, kterou je právě modernizace stávajícího vybavení, případně další investice, zlepšující kvalitu a rozsah poskytovaných služeb.</p>	<p>1. Společný nákup energií a služeb pro subjekty zřizované obcí</p> <p>2. Zlepšení energetického statutu budov</p> <p>3. Efektivnější využití volné kapacity – pronájem, případně spolupráce s neziskovým sektorem</p>
	B2. Nedostatek finančních prostředků na investice a modernizaci vybavení		<p>1. Využití mimorozpočtových zdrojů (fondy EU, dotační programy)</p> <p>2. Využití poradenských služeb (animace MAS, poradenství při čerpání fondů EU)</p>
	B3. Nedostatek finančních prostředků na platy	<p>Riziko s malou pravděpodobností nastání a středními škodami.</p> <p>Finanční ohodnocení pracovníků ve vzdělávání je důležitým motivačním prvkem a v oblastech, kde není dostatek kvalifikovaných pracovníků na trhu práce i nezbytným předpokladem</p>	<p>1. Definování problému, politický tlak</p>

		pro zachování kvality výuky a vzdělávání.	
<i>C. Legislativní rizika</i>	C1. Změny legislativy, které vedou k vynuceným investicím a změnám	Střední pravděpodobnost nastání s potenciálem středních až velkých škod. Mění se podmínky působí destabilizačně vzhledem k neúměrnému zatížení vedoucích pracovníků a nadměrné finanční zátěži spojené s implementací vynucených změn a opatření.	1. Spolupráce obcí a škol – aktivní účast v pracovních skupinách pro přípravu reforem
	C2. Reformy, které zhorší podmínky výuky		
<i>D. Technická rizika</i>	D1. Špatný technický stav budov, vč. bezbariérovosti	Střední až velká pravděpodobnost nastání s předpokladem velkých škod. Technický stav budov je hodnocen jako zastaralý, na mnoha místech nevyhovující. V území je malé procento bezbariérových budov.	1. Využití fondů EU
	D2. Zastaralé či nevyhovující vybavení	Střední pravděpodobnost nastání se středními škodami. Vybavení včetně konektivity škol a školských zařízení neodpovídá současným požadavkům, a tak nepřímo ovlivňuje rozvoj kompetencí dětí a žáků.	1. Využití fondů EU a dotačních programů 2. Aktivní spolupráce s firmami v regionu, příp. sponzory
<i>E. Věcná rizika</i>	E1. Špatné řízení škol a školských zařízení	Malá pravděpodobnost nastání se středním dopadem škod. Kvalitní vedení škol a školských zařízení je prvotním předpokladem	1. Výběr kvalitních ředitelů 2. Podpora metodického vedení, sdílení zkušeností a nastavení dalších forem podpory lídrů

		pro rozvoj škol i pedagogických týmů.	
	E2: Nedostatek kvalifikovaných pracovníků, nadměrná fluktuace nedostatečně připravení absolventi nastupující do škol	<p>Střední pravděpodobnost nastání se středním dopadem škod.</p> <p>Kvalifikovaní a motivovaní pracovníci jsou předpokladem pro rozvoj škol a školských zařízení.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Motivace pro potenciální zájemce o zaměstnání 2. Meziobecní spolupráce při zaměstnávání odborných profesí 3. Podpora začínajících učitelů
	E3: Nízká kvalita výuky	<p>Malá pravděpodobnost nastání se středním dopadem.</p> <p>Kvalita výuky úzce souvisí s rizikem E2.</p> <p>Pro aktéry ve vzdělávání je nezbytná kvalitní zpětná vazba a zajištění osobního růstu na úrovni každého jednotlivého pracovníka i týmu jako celku.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sledování kvality výuky, spolupráce s ČŠI 2. Nastavení podmínek pro sebereflexi pracovníků ve vzdělávání a prvků celoživotního učení
	E4: Nezájem rodičů o umístění dětí a žáků v konkrétní škole	<p>Střední pravděpodobnost nastání se středním dopadem škod.</p> <p>Riziko souvisí s problematikou komunikace s rodiči a veřejností, vnímání škol a vysvětlování sporných nebo medializovaných problémů.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktivnější přístup k veřejnosti (akce pro veřejnost, změna role školy – komunitní centra obcí.)

Kvantifikace rizik

Obr. 19: Kvantifikace rizik ve vzdělávání¹³⁷

1.2.3 Dotazníkové šetření realizované MŠMT

Východiskem pro hodnocení kvalitativního posunu škol v rámci základních problémových okruhů byla dotazníková šetření realizované MŠMT. Prováděna byla vždy při začátku a ukončení šablonových výzev¹³⁸. V šetřeném území se ho aktivně účastnila většina škol, získaná data tak lze považovat za relevantní. Návratnost dotazníkového šetření názorně vidíme na obr. 20-23.

Obr. 20: Návratnost dotazníkového šetření-MŠ v ORP Králíky

¹³⁷ Zdroj: vlastní zpracování.

¹³⁸ Šablony I (ŠI): vstupní šetření k výzvě č. 22, 23 Šablony I

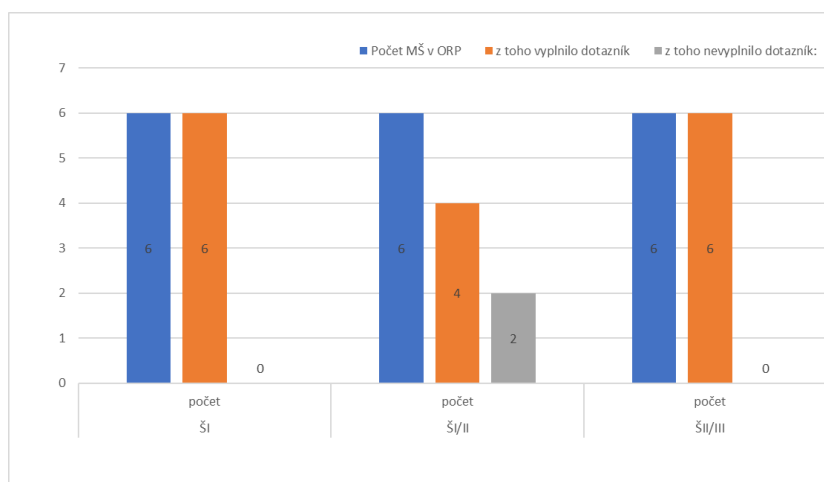
(kompletní výsledky šetření);

Šablony I/II (ŠI/II): šetření závěrečné k výzvě č. 22, 23 Šablony I / šetření vstupní k výzvě č. 63, 64

Šablony II (kompletní výsledky šetření);

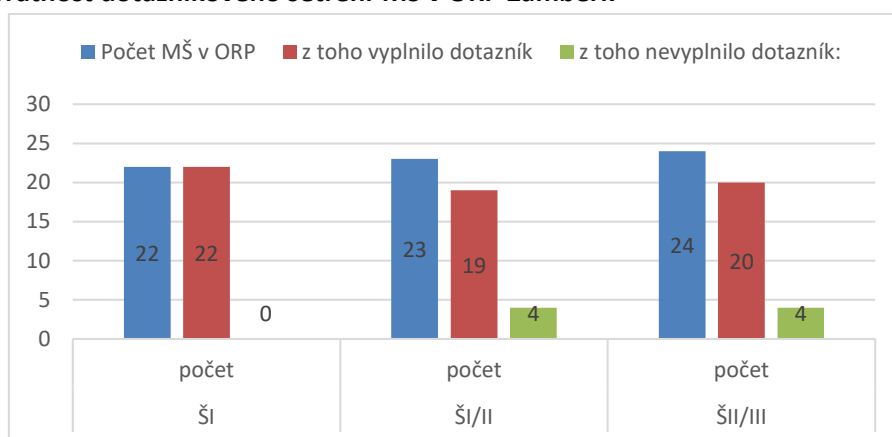
Šablony II/III (ŠII/III): šetření závěrečné k výzvě č. 63, 64 Šablony II / šetření vstupní k výzvě č. 80, 81 Šablony III (výsledky šetření k 22. 11. 2021).

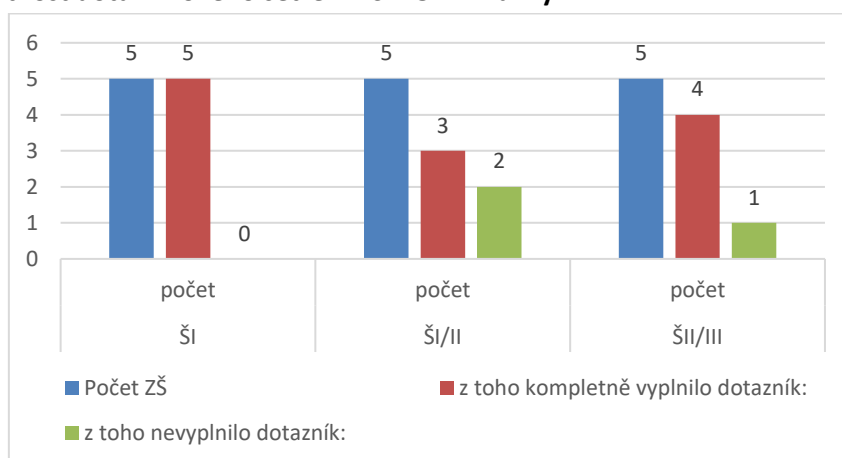
Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření MŠMT

Obr. 21: Návratnost dotazníkového šetření-MŠ v ORP Žamberk

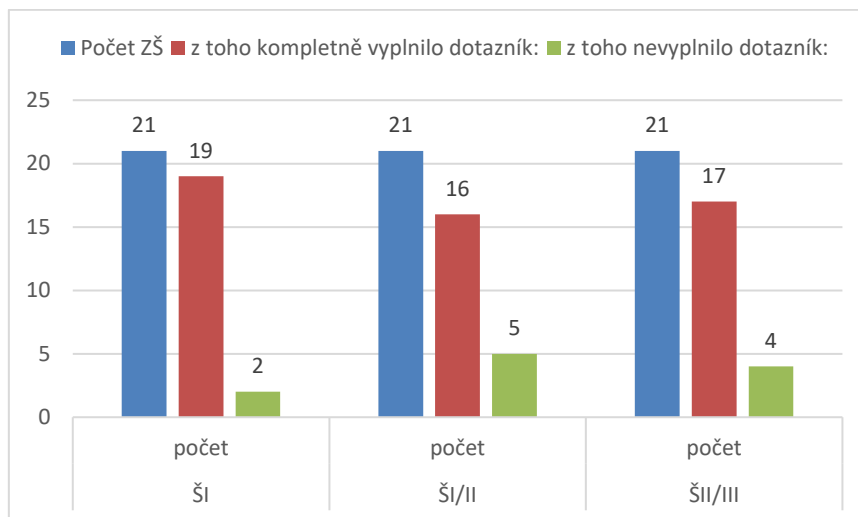
Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření MŠMT

Obr. 22: Návratnost dotazníkového šetření-ZŠ v ORP Králíky

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření MŠMT

Obr. 23: Návratnost dotazníkového šetření-ZŠ v ORP Žamberk

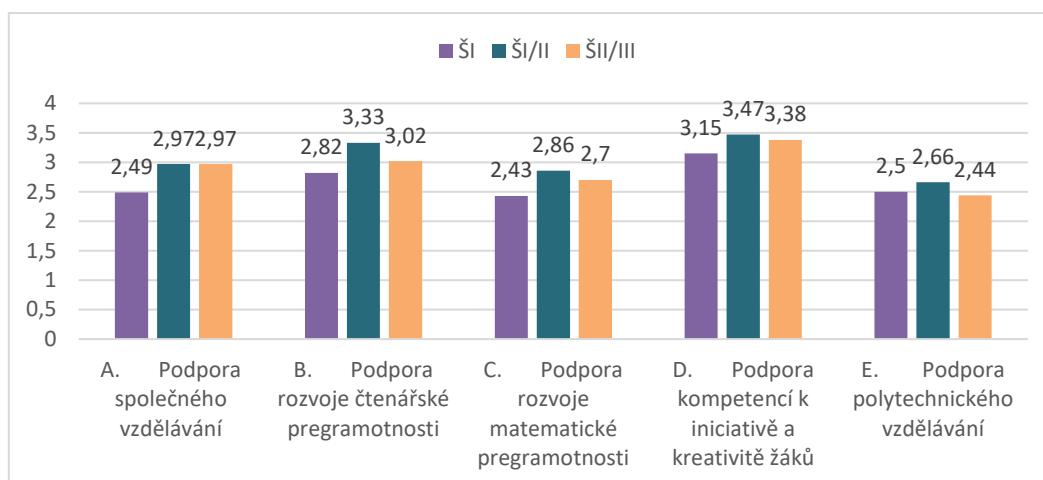
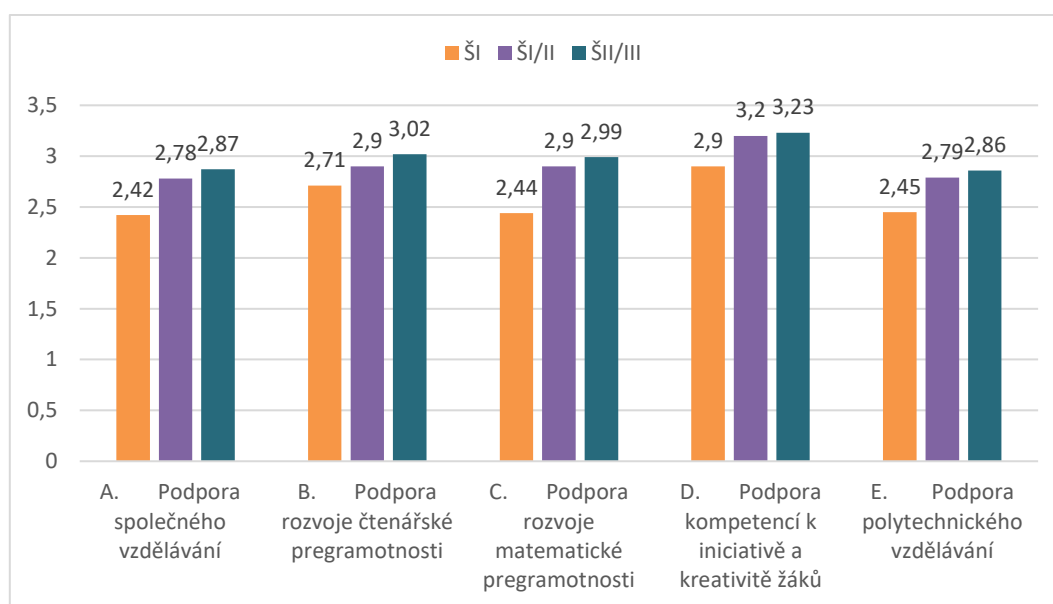
Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření MŠMT

Hodnocení kvalitativního posunu v rámci definovaných oblastí názorně ukazují obrázky 24-25 pro mateřské školy a 26-37 pro ZŠ.¹³⁹

Obr. 24 Posun v jednotlivých oblastech za MŠ v ORP Králíky:

¹³⁹ Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP vychází z hodnocení aktuálního stavu MŠ na následující škále:

1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)
2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)
3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)
4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty)

Obr. 25: Posun v jednotlivých oblastech za MŠ v ORP Žamberk

Mateřské školy v obou ORP označují jako nevíce rozvinutou oblast Podporu kompetencí k iniciativě a kreativě žáků. Žádnou ze sledovaných oblastí pak nehodnotí pod 2,44 body. Další oblasti rozvoje Digitální kompetence pedagogických pracovníků školy a Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence hodnotí MŠ na obou územích shodně nad bodem 3.

V oblasti inkluzivního / společného vzdělávání pak v podrobnějším hodnocení označily mateřské školy v obou ORP jako největší překážku bezbariérovost (Králíky 1,5 bodu, Žamberk 1,95 bodu).¹⁴⁰

Rizikem je poměrně nízké sebehodnocení MŠ v oblasti práce s dětmi s OMJ na obou územích. Pozitivním trendem je pak výrazné zlepšení komunikace a spolupráce na úrovni pedagogického sboru (učitelé, učitelé X asistent pedagoga) a také využívání externích poradenských služeb (PPP, SP, neziskové organizace, OSPOD...). Zde je shodně v obou územích komunikace a spolupráce hodnocena jako velmi dobrá až spíše dobrá.

V oblasti **čtenářské gramotnosti** označují MŠ na obou územích jako nejméně rozvinuté oblasti využívání interaktivních metod a pomůcek k rozvoji ČG a nižší míru sdílení příkladů dobré praxe s učiteli jiných škol.

V oblasti **matematické gramotnosti** jsou výsledky totožné se zjištěními v oblasti čtenářské gramotnosti, mateřské školy na území ORP Králíky navíc definují jako slabší oblast i spolupráci a informovanost o rozvoji matematické gramotnosti směrem k rodičovské veřejnosti.

Podporu kompetencí k iniciativě a kreativě mateřské školy na obou územích hodnotí jako nejvíce rozvinutou oblast, na území ORP Králíky je nejméně hodnoceno sdílení dobré práce (2,67 bodu, ve srovnání na území ČR pod průměrem), na území ORP Žamberk zaznamenaly školy pak v tomto bodě výrazný posun.

Na území ORP Žamberk je v této oblasti pod průměrem ČR využívání pomůcek k rozvoji kreativity, i v této oblasti však vidíme posun mezi jednotlivými obdobími.

V oblasti **polytechnického vzdělávání** vidíme značné rezervy a prostor k rozvoji MŠ z ORP Králíky.

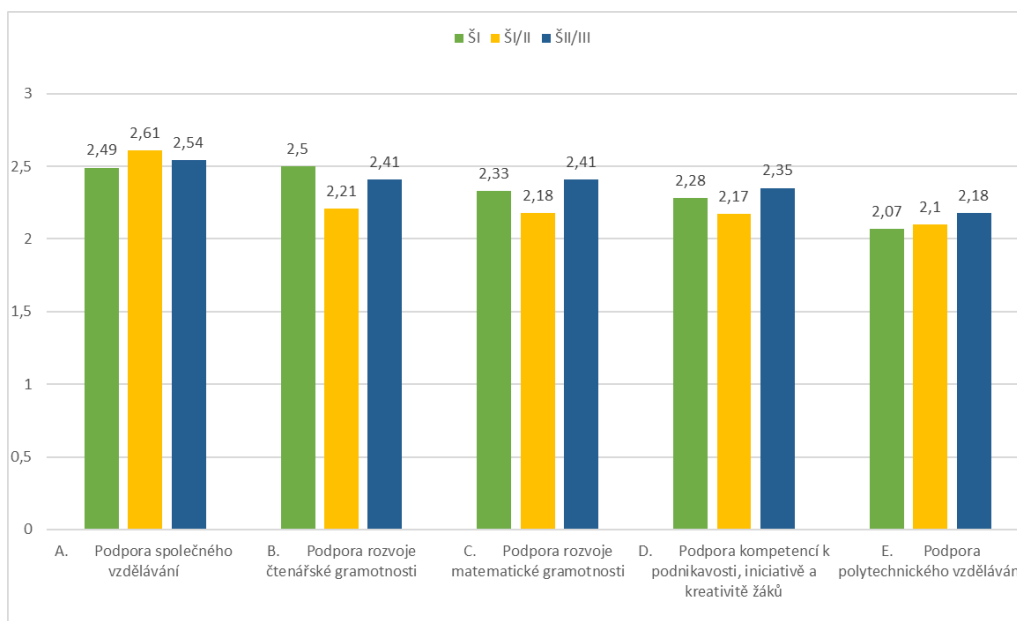
V porovnání s průměrem ČR vykazují nižší hodnocení ve všech bodech kromě vzdělávání pedagogů v oblasti polytechniky, v dalších aspektech vidíme buď stagnaci nebo i pokles hodnocení mezi jednotlivými obdobími.

MŠ na území ORP Žamberk naopak v oblasti polytechniky body hodnoceny vysoko, prostor k rozvoji je v oblastech spolupráce s jinými MŠ.

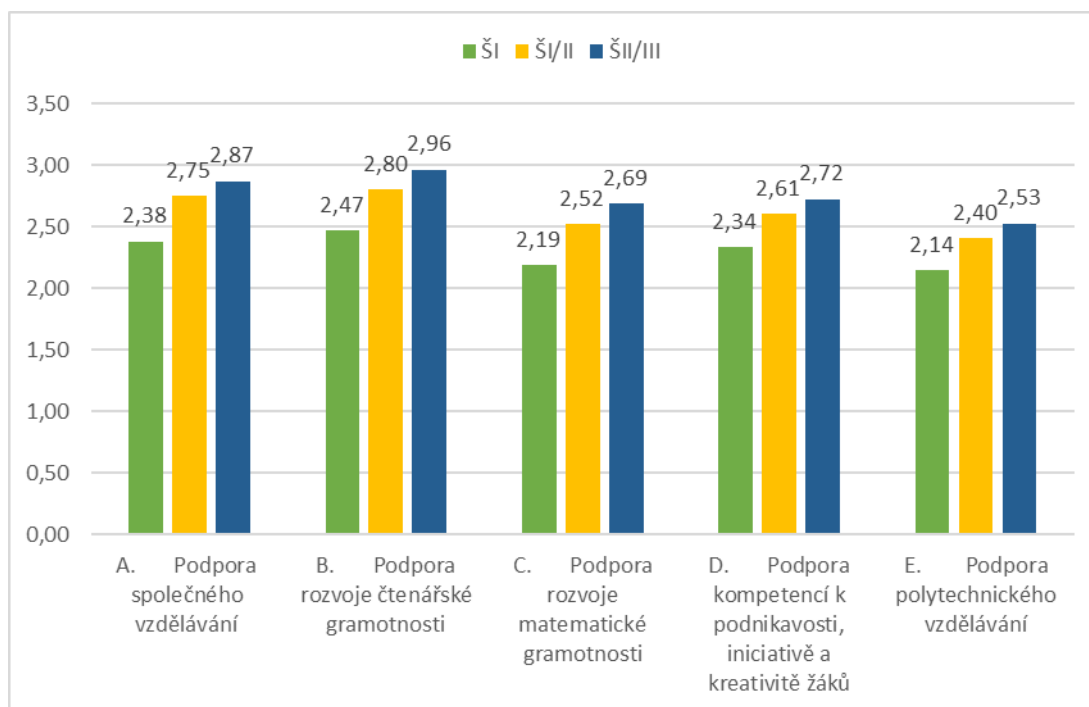
Velmi vysoké sebehodnocení vidíme u oblasti **Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence**. V ORP Králíky je ve většině bodů hodnota nad 3,5 (výjimka bod Bezpečné využívání ICT technologií), v ORP Žamberk je hodnocení nad hodnotou 3 ve všech bodech.

¹⁴⁰ Hodnocení k výstupu ŠII/III, tj. 22. 11. 2021

Obr. 26: Posun v jednotlivých oblastech za ZŠ v ORP Králíky:

Obr. 27: Posun v jednotlivých oblastech za ZŠ v ORP Žamberk:

Základní školy v ORP Králíky hodnotí jako nejvíce rozvinutou oblast inkluzivního/společného vzdělávání, rozdíly v hodnocení jednotlivých sledovaných oblastí jsou však velmi malé.¹⁴¹ Ve všech sledovaných oblastech jsou výsledky pod průměrem ČR.

Základní školy v ORP Žamberk nejlépe hodnotí oblast podpory čtenářské gramotnosti, i zde vidíme malé odchylky v hodnocení jednotlivých oblastí. Vyjma zmíněné čtenářské gramotnosti jsou ostatní oblasti pod průměrem ČR.

Další oblasti rozvoje (Jazykové vzdělávání, Digitální kompetence pedagogických pracovníků, Sociální a občanské kompetence a Kariérové poradenství pro žáky) hodnotí ZŠ mezi body 2 a 3. Oblast Kariérového poradenství pro žáky je v hodnocení nad průměrem ČR v ORP Králíky a oblast Sociálních a občanských kompetencí je nad průměrem ČR v ORP Žamberk.

V oblasti **inkluzivního/společného vzdělávání** je na bodě 2 shodně bezbariérovost škol a rizikem je nízké hodnocení v oblasti výuky českého jazyka pro cizince (hodnota 1,33 v ORP Králíky a 1,65 pro ORP Žamberk).

Pozitivním jevem je hodnocení kvality spolupráce v rámci využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání. Základní školy v obou ORP hodnotí spolupráci jako velmi dobrou až spíše dobrou.

Školy v ORP Králíky¹⁴² uvádí, že 0 % z nich má k dispozici úplné školní poradenské pracoviště, v ORP Žamberk je to pak 11,8 %. Neúplné ŠPP má v ORP Králíky 66,7 %, v ORP Žamberk pak 23,5 % škol.

V oblasti rozvoje **čtenářské gramotnosti** vidíme rozdíl mezi školami v ORP Králíky (všechny sledované body jsou pod průměrem ČR, nejnižší skóre pak vidíme u organizace mimoškolních činností pro zvýšení motivace a realizaci např. dílen či kroužků čtení) a ORP Žamberk (zde je sebehodnocení většinou nad bodem 3, nejnižší bodové skóre má podpora práce žáků s nadáním v oblasti tvůrčího psaní).

V oblasti **matematické gramotnosti** v ORP Králíky byly definovány rezervy v péči o žáky nadané v oblasti matematiky a ve spolupráci a informovanosti směrem k rodičům (zde bodové hodnocení 1,75 bodu). V ORP Žamberk základní školy hodnotí rozvoj MG jako rozvíjející se až funkční oblast.

Oblast **jazykové gramotnosti** v ORP Králíky vidíme poměrně široký rozptyl mezi hodnocením jednotlivých bodů (1,5 – 2,75). Je to dáno i tím, že území má pouze 2 základní školy s druhým stupněm, proto např. organizace výměnných pobytů je málo využívaným nástrojem k rozvoji jazykových dovedností. I tak ale vidíme rezervy např. ve vybavení školních knihoven cizojazyčnými tituly, případně organizací interaktivních výstav knih apod. (shodně hodnocení 1,5).

¹⁴¹ Hodnocení k výstupu ŠII/III, tj. 22. 11. 2021

¹⁴² Údaj k počtu škol, které vyplnily dotazníkové šetření

V ORP Žamberk hodnotí školy oblast jako více rozvinutou, v některých ohledech hodnocení převyšuje průměr ČR a ve všech bodech je patrný posun. Nejmenší progres vidíme v organizaci akcí typu interaktivní výstavy knih apod.

V oblasti podpory **kompetencí k podnikavosti, kreativity a iniciativy** v ORP Králíky můžeme sledovat, že v rámci vstupu do šablon OP VVV1 byly všechny sledované aspekty nad průměrem v ČR, při výstupu z šablon 3 byly naopak všechny pod průměrem ČR. Nízkou míru hodnocení pak školy definují u organizace debat, konzultací a exkurzí pro žáky a učitele a u aktivní činnosti v rámci fiktivních firem apod. (zde lze opět usuzovat na nižší hodnocení u škol s pouze 1. stupněm).

U škol v ORP Žamberk je tato oblast vyváženější, nejnižší hodnocení je shodně jako v kralických školách u organizuje konzultace, debaty a exkurze na podporu podnikavosti, iniciativy pro žáky i učitele.

V oblasti **polytechnického vzdělávání se v ZŠ** na obou územích setkáváme s hodnocením 2-3 body u oblasti vlastní práce s žáky, nižší hodnocení shodně v obou územích má spolupráce se SŠ, VŠ, případně výzkumnými pracovišti (1,5 v Králíkách a 1,82 v Žamberku).

V kralických školách pak sledujeme i nižší hodnocení k oblasti podpory předškolní polytechnické výchovy (např. spolupráce s MŠ, společné akce apod.). V ORP Králíky je tato hodnota 1,5. Stejná oblast za ZŠ v ORP Žamberk je 2,24.

V ORP Králíky je také poměrně nízká míra spolupráce s místními firmami a podnikateli (opět hodnota 1,5, v ORP Žamberk 2,59).

Oblast **rozvoje sociálních a občanských dovedností** je v ORP Králíky hodnocena mezi body 2,5-3, v žádném bodě není hodnocení nižší. V ORP Žamberk je hodnocení ještě vyšší (mezi 2,94 a 3,53).

Oblast podpory **kariérového poradenství pro žáky** můžeme v ORP Králíky jako nadprůměrnou (v 6 z 9 bodů má hodnocení nad průměrem ČR). V ORP Žamberk jsou výsledky průměrné.

Údaje za ŠD a ŠK, ZUŠ a SVČ jsou k dispozici pouze ve shrnutí za Pardubický kraj, proto nejsou předmětem tohoto vyhodnocení.

1.2.5 Agregovaný Popis potřeb škol

Aktualizace dokumentu Agregovaný Popis potřeb škol na území MAP vznikla v první polovině roku 2021. První verze dokumentu vznikla na začátku projektu MAP II, v roce 2019. Obě verze byly základním analytickým vstupem a klíčovým dokumentem místního akčního plánování ve sledovaném území. Terénní šetření¹⁴³, při kterém došlo k samotné aktualizaci jednotlivých Popisů potřeb škol, z kterých Agregovaný Popis potřeb vychází, bylo provedeno během prvního pololetí školního roku 2020/2021. Celkem bylo v rámci něj navštíveno 45 škol, tedy všechny mateřské školy, základní školy, základní umělecké školy a školy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona, které jsou zapojeny do projektu MAP II. Jedná se o 100 % škol v území SO ORP Žamberk, SO ORP Králíky.

Jednotliví zástupci škol / kontaktní osoby (primárně ředitelé škol) během schůzek k tvorbě dokumentu Popis potřeb školy hovořili o věcech, které u nich ve škole fungují dobře a úspěšně a o slabinách, které řadí k aktivitám, ve kterých by se mohly zlepšit nebo ve kterých potřebují pomoc, aby se mohly zlepšit. Školy se měly vyjádřit k rozvoji čtenářské gramotnosti, matematické gramotnosti, i k rozvoji potenciálu žáka v dalších oblastech a k dalším potřebám školy. Odrasovým můstek pro hodnocení byl již vytvořený Popis potřeb školy z roku 2019. Agregovaný dokument na základě popisné analýzy reflektuje souhrnné výsledky a je odrazem stavu potřeb z území. Agregovaný Popis potřeb je dostupný [zde](#).

Zásadní informace a zjištění:

- Jednotlivé mateřské i základní školy přirozeněji hovořily o věcech, které se netýkaly rozvoje základních gramotností – čtenářské a matematické. Rozsáhleji a hlouběji dokázaly hovořit o dalších věcech a aktivitách, které ale nesouvisí s výukou čtenářské a matematické gramotnosti.
- Oblast čtenářské gramotnosti je školami v území vnímána obecně úspěšněji než rozvoj matematické gramotnosti. Konkrétně školy nejvíc hovořily o školních knihovnách (příp. spolupráci s obecní nebo městskou knihovnou) a o aktivitách spojené s četbou. Nutno však podotknout, že míra odpovědí není vysoká. Pořád platí, že aktivity týkající se čtenářské a matematické gramotnosti školy dokázaly popisovat jen velmi povrchně a jednoduše.
- Nejčastěji zmiňovanými aktivitami, které školy realizují po rozvoji základních gramotností mimo výuku, jsou činnosti vykonané v rámci šablonových výzev. Školy se aktuálně připravují na realizaci Šablon III. Většina škol musela díky pandemii koronaviru SARS-CoV-2 prodlužovat realizaci Šablon II.

---

¹⁴³ Z důvodu špatné epidemiologické situace způsobené pandemií SARS-CoV-2 byly některé schůzky realizované on-line / distančně. Primárně prostřednictvím platformy ZOOM. Jednalo se o jednu třetinu škol.

- Z hlediska matematické gramotnosti byla jako dobře fungující činnost zmiňována Hejného matematika a nadstandartní aktivity, které pro rozvoj ve škole vykonávají (šablonové výzvy).
- Z hlediska pomoci v rozvoji čtenářské a matematické gramotnosti víc odpovědí směřuje do oblasti matematiky. Jako nutnou ke zlepšení ji označilo víc škol (v porovnání se čtenářskou) jak v odvětví materiální podpory, tak v potřebě sdílení zkušeností nebo v obecné podpoře, kde školy blíže potřebu nespecifikovaly. U mateřských škol je potřeba rozvoje čtenářské a matematické pregramotnosti vyrovnanější.
- Pokud školy měly hovořit o věcech, které u nich ve škole fungují, nejčastěji popisovaly kvalitní vztahy (s dalšími kolegy, se zřizovatelem nebo s rodiči), které souvisí se spoluprací s dalšími školami v území. Dále se jednalo o věci, které v rámci výuky i mimo ni nabízejí – exkurze, výlety, sportovní aktivity, zájmové kroužky, doučování.
- V dalších potřebách školy se z hlediska potřeby pomoci nejvíc vyskytovaly odpovědi týkající se investic. Mnohdy se jednalo o základní vybavení a opravu školních budov a jejich prostor (sociální zařízení, výměna oken, nedostačující a nevyhovující prostory učeben), které jsou zásadní pro vytvoření kvalitního a správného prostředí jak pro děti a žáky, ale také pro všechny pedagogické a nepedagogické zaměstnance školy. Dále se jednalo o potřebu spojenou s nutnou modernizací a obnovou počítačové techniky (PC, tiskárny, konektivita, interaktivní tabule aj.). Školy byly informovány o možnosti uvedení svých investičních záměrů do Strategického rámce MAP.
- Školy se zdokonalily v práci s ICT (materiálně i v rámci posílení svých kompetencí). Důvodem bylo dlouhodobé uzavření škol v důsledku pandemie SARS-CoV-2.
- Po absolvování druhé návštěvy škol a během aktualizace první verze dokumentu byla u některých škol patrná absence strategického plánování. Rozvoj škol bývá často nahodilý (např. podle aktuálních trendů / podle vyhlášených finančních výzev). Systematicky nepracují za účelem jednotného rozvoje školy a v dílčích prioritách rozvoje si nestanovují dlouhodobé i krátkodobé cíle.
- Aktualizace dokumentů Popisy potřeb škol byla ovlivněna aktuální nejasnou, dlouhodobou a nepředvídatelnou situací. Např. v mateřských školách byly omezeny všechny kontaktní a komunitní aktivity, které jsou jinak velmi oblíbené a časté.
- Všechny základní umělecké školy v území se těší hojně návštěvnosti, jejich aktivity jsou oblíbené a podle dalšího průzkumu jsou těmi nejběžnějšími mimoškolními aktivitami. Všechny ZUŠ se však potýkají s potřebou nutné rekonstrukce budov (příp. rozšířením), obnovou hudebních nástrojů a s potřebou investic spojených se zkvalitněním a rozšířením dalších oborů.

1.2.6 Provedená šetření o nastavení stavu rovných příležitostí v území

Základní dotazníkové šetření bylo pro SO ORP Žamberk a Králíky realizováno od června do září 2022. Jeho cílem bylo zmapování nastavení stavu rovných příležitostí v území pomocí témat, které předepisovala samotná Metodika pro rovné příležitosti OP VVV, pomocí otázek, která z Popisů potřeb škol realizovaných v rámci projektu MAP II vycházela jako důležitá nebo je jako důležité k šetření určili členové pracovních skupin. Definovaný postup byl využit i pro projekt MAP III.

Celkem byly vytvořeny dva elektronické dotazníky. První byl určen pro mateřské školy a základní školy a druhý pro rodiče v území. Dotazník určený pro mateřské a základní školy se věnoval otázkám inkluze, víceletým gymnáziím, způsobu výuky cizích jazyků a finanční náročnosti volnočasových aktivit. Dotazníky rodičů doplňovaly jednotlivá zjištění od škol a soustředily se na to, aby dané téma bylo reflektováno i z jejich pohledu.

Šetření se zúčastnilo celkem 25 škol (9 ZŠ, 10 sloučených ZŠ a MŠ a 6 samostatných MŠ).

Rodiče vyplnili 154 dotazníků (84 relevantní pro ZŠ a 70 relevantní pro MŠ).

- Podle dotazníkového šetření i podle členů PS se v území nenacházejí školy, které by vzdělávaly vyšší míru žáků s SVP (mimo ty, které jsou zřízeny podle §16 odst. 9. školského zákona). Vyšší míru sociálně znevýhodněných rodin pak sledujeme na Králícku, v Letohradu je pak vyšší koncentrace dětí s OMJ (i mimo nově příchozích dětí z Ukrajiny).
- Většinou se školy shodují, že spíše nevnímají rozdíly v úrovni poskytovaných služeb. Pokud uvádí rozdíly, zmiňují základní školy zejména odlišné pedagogické přístupy (alternativní pedagogické směry, velikost tříd), výuku cizích jazyků s rodilým mluvčím. Mateřské školy pak zmiňují existenci propracovaných adaptačních programů či logopedickou prevenci.
- Více než polovina rodičů uvádí, že ZŠ v území nabízí stejné podmínky, rozdíl ale vnímá v přístupu pedagogů, případně stabilitě pedagogického sboru. V případě mateřských škol rodiče dále uvádí, že vnímá rozdíl v provozu MŠ v období letních prázdnin, kdy zejména venkovské MŠ volí dlouhou dobu uzavření provozu.
- Hlavními kritérii pro výběr základní školy i mateřské školy je pro rodiče dostupnost školy, nejčastěji volí spádovou ZŠ nebo MŠ. Jako druhé nejdůležitější kritérium volí rodiče kvalitu a úroveň školy. Následuje kvalita samotných pedagogů, případně doporučení známých.
- Svůj postoj k důležitosti kvalitní výuky cizího jazyka vyjádřili na škále 1 – 5 (1 – není vůbec důležitá až 5 – je velmi důležitá). Nikdo z rodičů nevolil odpověď „není vůbec důležitá“, naopak 59,5 % považuje kvalitní výuku cizího jazyka za „velmi důležitou“.

Na druhou stranu ale pouze 4 rodiče uvedli, že volili ZŠ právě podle kvality či pestrosti výuky cizího jazyka, 9 rodičů se ke kvalitě výuky cizího jazyka přiklánělo jen částečně, zbylá většina při výběru ZŠ výuku cizího jazyka nezohledňovala. V doplňkových odpovědích nalezneme důvody typu – stejná nabídka i úroveň výuky, malý výběr jazyka, nedostatek vyučujících.

- K otázce výuky druhého cizího jazyka rodiče uvedli: 78 % rodičů by druhý cizí jazyk ponechalo jako volitelný předmět, 15 % souhlasí s dosavadní úpravou (tzn. že druhý cizí jazyk je povinný pro všechny žáky) a pouze 7 % rodičů se domnívá, že by se druhý cizí jazyk nemusel vyučovat (stačí jeden cizí jazyk).
- Výuku cizího jazyka považuje v MŠ za velmi důležitou 21 % rodičů, naopak ji za nedůležitou považuje 26 %.
- V otázce využití rodilého mluvčího v MŠ pak celých 43 % nepovažuje za důležité, aby výuku cizího jazyka vedl rodilý mluvčí. Za velmi důležité to naopak považuje 11 % rodičů
- Školy provádí testování dle ČŠI, nejčastěji v 5. a 9. ročníku. Pouze 2 školy uvádí, že výsledky v testování jsou nadprůměrné, žádná ZŠ neuvádí výsledky podprůměrné.

Další otázky byly zaměřeny na společné vzdělávání a ta jak na vnímání samotné inkluze, tak na zvládnutí v rámci základní či mateřské školy, kterou navštěvuje dítě/děti respondentů.

- Většina základních i mateřských škol se shodlo, že inkluze u nich ve škole funguje (díky efektivním opatřením) nebo u nich vůbec neprobíhá.
- 37 % respondentů z řad rodičů MŠ vyjádřilo nesouhlasné nebo spíše nesouhlasné stanovisko k společnému vzdělávání. Nejčastěji zmiňují obavy z přetíženosti pedagogických pracovníků a nedostatku času pro všechny děti (zejména v kontextu přípravy na školní docházku).
- Naopak pozitivně vnímá inkluzi 63 % rodičů dětí v MŠ – zde uvádějí, že v případě správného nastavení je pro děti prospěšná. Mezi klady uvádí výchovu k toleranci, vrstevnické učení a deklarují důvěru v připravenost pedagogů.
- 38 % rodičů žáků ZŠ vyjádřilo nesouhlasné nebo spíše nesouhlasné stanovisko k společnému vzdělávání. Nejčastěji zmiňují obavy z výchovných obtíží inkudovaných žáků, přetíženosti pedagogů a zpomalení tempa ostatních žáků.
- Naopak pozitivně vnímá inkluzi 62 % rodičů žáků ZŠ – zde uvádějí, že v případě správného nastavení je pro děti prospěšná.
- Dále se rodiče měli možnost vyjádřit, zda základní škola, kterou navštěvuje jejich dítě, zvládla nastavení podmínek ke společnému vzdělávání. Zde 31 % uvádí odpověď ANO, 21 % se domnívá, že NE, 48 % nedokáže posoudit. U odpovědí NE byli respondenti

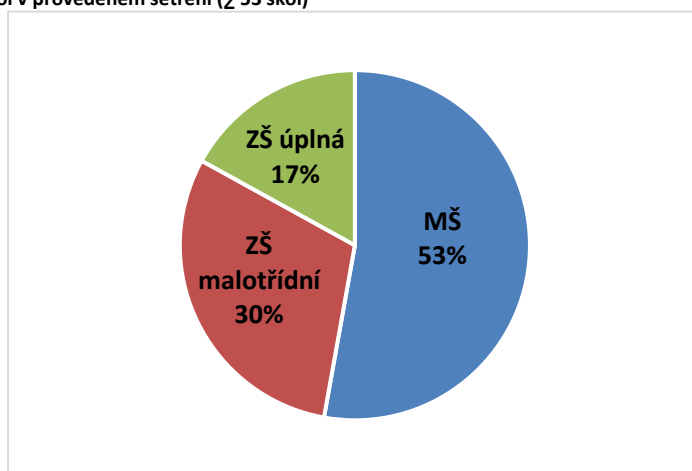
požádání i o doplnění – zde nalezneme konkrétní špatné zkušenosti (agresivita některých dětí, málo možností k doučování, nekompetentnost pedagogů, přehlížení problémů a nespolupráce učitelů).

- k případnému odchodu dítěte na víceleté gymnázium, tj. z 5. nebo 7. třídy ZŠ téměř 62 % uvádí jako důvod přechodu na víceleté gymnázium kvalitnější vzdělávací nabídku a lepší možnost návazného studia (VŠ), 10 % rodičů naopak uvádí, že o přechodu na víceleté gymnázium u svého dítěte vůbec neuvažuje. Necelých 18 % by volilo dle schopností a přání dítěte. Mezi dalšími důvody se v jednotkách hlasů objevují praktické důvody jako dopravní dostupnost či spádovost. Část rodičů se také domnívá, že na 2. st. ZŠ zůstává více žáků s výchovnými problémy.
- Investice rodičů při vstupu dítěte do 1. třídy ZŠ z pohledu školy:
Téměř 74 % procent zástupců škol odhaduje vstupní investici do 500Kč, 18 % do 1000Kč a 8 % v rozmezí 1000 - 1499 Kč
- Většina škol se domnívá, že nákladovost vzdělávání v jejich škole je srovnatelná v rámci zájmového území. Současně uvádí, že se snaží příspěvky rodičů co nejvíce snížit a část pomůcek hradit z rozpočtu školy.
- K nákladovosti volnočasových aktivit nabízených školou většinou uvedli, že doučování, kroužky a další aktivity nabízí zdarma.
- Více než 44 % rodičů uvedlo, že finanční náročnost mimoškolních aktivit zvládají bez omezení, případně, že financování mimoškolních aktivit je nikterak nezátěžuje
- Dojezdová vzdálenost, kterou jsou rodiče ochotni postupovat se pohybuje do 23 km. Možnost nad 24 km volilo jen necelých 5 % respondentů
- Část rodičů dětí MŠ uvedla, že jejich dítě žádné pravidelné další aktivity nemá – konkrétně jde o 30 % respondentů.
- 17 % rodičů uvedlo, že nabídku mimoškolních aktivit považuje za nedostatečnou. V doplňující odpovědi uvedli, že postrádají nabídku aktivit mimo ZUŠ, které mají omezenou kapacitu, (taneční kroužky, gymnastika, mažoretky zejména pro starší dívky, šití a další rukodělné aktivity). Zmíněn je i nedostatek dospělých, kteří by byli ochotni kroužky vést a malou nabídku pro oblast ORP Králíky. Někteří rodiče zmiňují i špatnou dopravní obslužnost zejména v odpoledních hodinách (děti z rodin bez vlastního auta jsou tak limitovány v možnostech na kroužky docházet).
- Rodiče, kteří uvedli zájmové aktivity se dále vyjádřili k nákladovosti: jako finančně nejnáročnější uvádí plavání a lyžování
- K otázce stravování ve školních jídelnách se opět vyjadřovali pouze zástupci ZŠ. 74 % škol sleduje, zda se jejich žáci stravují ve školní jídelně, 26 % toto nesleduje.

- 42 % škol uvádí, že je schopna žákům, kteří se z ekonomických důvodů nestravují v ŠJ, zajistit možnost stravování, např. přes projekt Obědy do škol nebo přes neziskové organizace, případně další možnosti. 26 % pak uvádí, že takové žáky ve škole nemají, a proto tuto situaci neřešili.

Další šetření k na stavení rovných příležitostí bylo provedeno v rámci škol a jejich návštěv během tvorby aktualizace Popisů potřeb škol v rámci projektu MAP II. Zvolené otázky byly vydefinovány a konzultovány v rámci RT MAP podle Postupů MAP II a v rámci pracovních skupin před provedeným šetřením. Šetření se zúčastnily všechny školy zapojené do projektu MAP II, tedy všechny školy z území SO ORP Žamberk, SO ORP Králíky. Nastavení rovných příležitostí bylo zkoumáno v rámci mateřských škol a základních škol (obr. 28). Z celkového podílu dotazovaných subjektů je 17 % úplných základních škol, 30 % malotřídních škol a 53 % mateřských škol, kdy více jak polovina jsou součástí základních škol. Školy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona byly z pochopitelných důvodů vynechány. Pro základní umělecké školy byla zjišťována jejich finanční náročnost a je jim věnována poslední část této podkapitoly. Vzhledem ke krátkému časovému odstupu od druhého cyklu Popisů potřeb škol lze data považovat za relevantní a zjištění platná i pro účely MAP III.

Obr. 28: Poměr typů škol v provedeném šetření (Σ 53 škol)

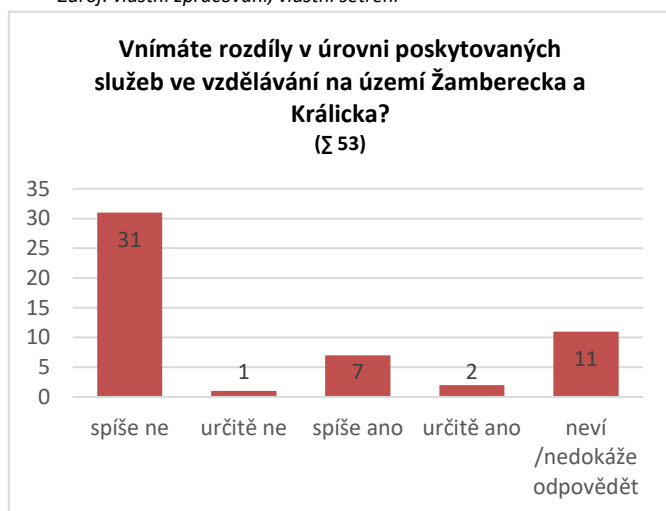
Zdroj: vlastní zpracování, vlastní šetření

Obr. 29 a 30 prezentuje, jak školy vnímají rozdíly v poskytovaných službách ve vzdělávání a rozdíly ve výsledcích vzdělávání v rámci Žamberecka a Králícka. Přibližně 30 škol (přes 55 %) uvedlo, že spíše rozdíly nevnímají. Přibližně 20 % škol nedokázalo odpovědět, protože neznají ostatní poměry, nesoustředí se na ostatní školy a nedokážou je relevantně posoudit. U obou otázek bylo patrné, že pro školy je těžké vnímat celé sledované území (SO ORP Žamberk, SO ORP Králíky) v rámci celého geografického měřítka. Většina škol dokáže dané poměry porovnat v rámci daného místa obce a okolních obcí. Pokud školy měly definovat

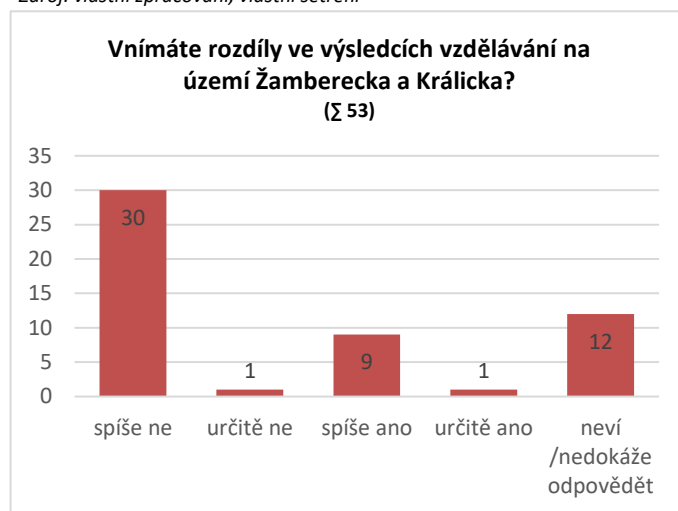
konkrétní místa, které se od ostatních liší tím, že tam poskytují jinou úroveň poskytovaných služeb ve vzdělávání, byly nejčastěji zmiňovány v poměru vesnice X město. Daleko čteněji výsledky ve vzdělávání vnímali jako odlišné zástupci mateřských škol v porovnání se zástupci základních škol, kdy MŠ mají tendence vyzdvihovat výsledky své školy.

Obr. 29: Rozdíly v poskytovaných vzdělávacích službách

Zdroj: vlastní zpracování, vlastní šetření

Obr. 30: Rozdíly ve výsledcích vzdělávání

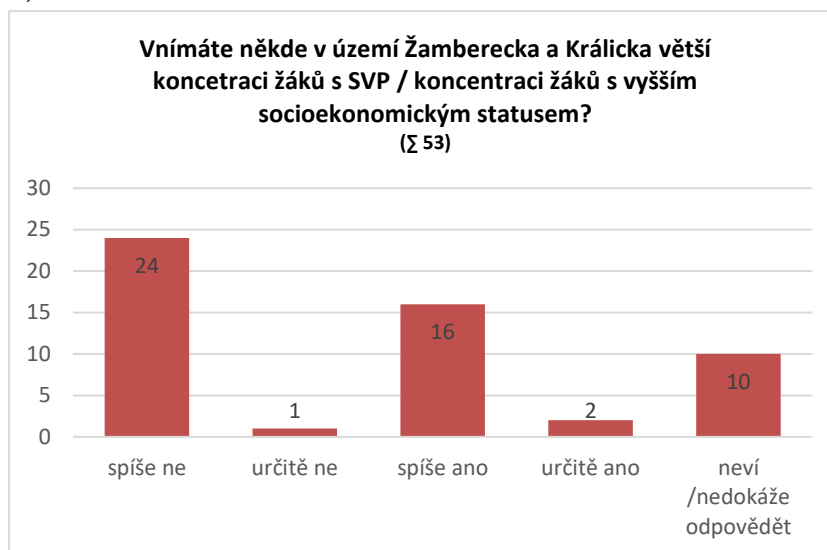
Zdroj: vlastní zpracování, vlastní šetření

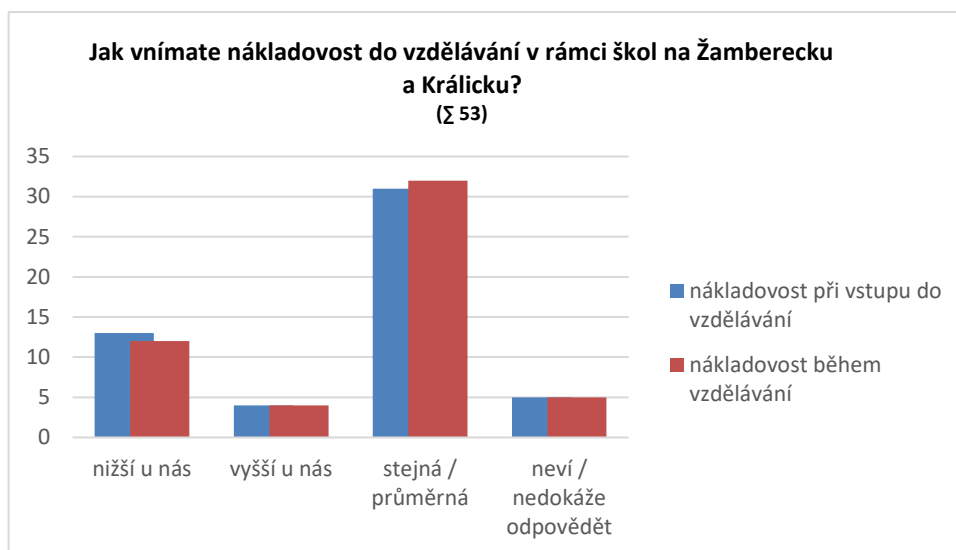
Vnímání koncentrace většího počtu dětí a žáků s SVP / s vyšším socioekonomickým statusem na sledovaném území reprezentuje obr. 31. Celkem 24 škol (45 % škol) nedefinuje takové oblasti. Naopak 16 škol (30 %) označilo, že takové místa vnímají („spíše ano“). Konkrétně se jednalo o pojmenování privátních škol (MŠ v Letohradě, ZŠ v Žamberku). Dále se jednalo o školy, které se nachází v blízké vzdálenosti např. azylového domu v Žamberku. Jedna žamberecká ZŠ pojmenovala, že ona je ta, ve které se v rámci regionu koncentruje větší množství žáků s SVP. Ostatní školy to vnímají také tak. Důvodem je dle ředitele školy pozitivní a otevřený přístup k žákům s SVP, který mimo jiné plyne ze zkušenosti. Dále otevřený přístup k inkluzivnímu vzdělávání jako takovému a dobrý vztah s PPP. Jednotky škol označilo za takové oblasti Orličky nebo region Krállicko.

Obr. 31: Koncentrace žáků s SVP / s vyšším socioekonomickým statusem

Zdroj: vlastní zpracování, vlastní šetření

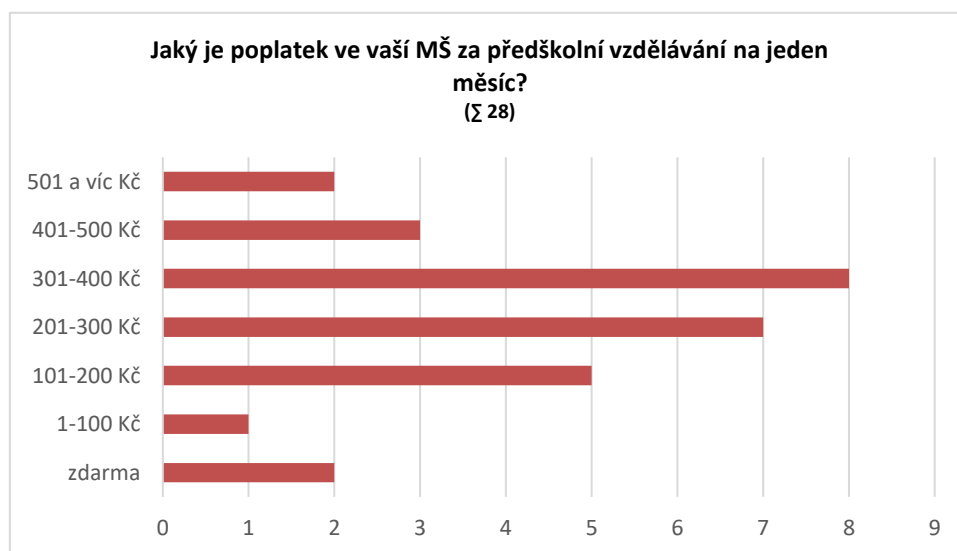

Finanční náročnost byla zjišťována v rámci nákladovosti ve vzdělávání (obr. 32). Většina škol (přes 57 %) definovalo, že v rámci území je vzdělání stejně nákladné, a to jak při vstupu do něj, tak i během něj. Druhý největší podíl škol (25 %) odpověděl, že nákladovost je u nich nižší než u ostatních. Většinou se jedná o mateřské školy. Stejně jako u jiných odpovědí bylo pro školy obtížné porovnávat školy v rámci celého sledovaného území. Všechny oslovené školy sledují, kolik žáků navštěvuje obědy (100 %). Školy znají možnosti, které nabízí úhradu obědů dětem ze sociálně znevýhodněných rodin. V rámci šetření uvedlo 7 škol, že tyto možnosti využívají (čtvrtina základních škol). Jedná se o velké městské základní školy ze Žamberku, Letohradu, Klášterce nad Orlicí, Červené Vody a Králík. Malotřídní školy se s tímto problémem setkávají ojediněle.

Obr. 32: Nákladovost vzdělávání

Zdroj: vlastní zpracování, vlastní šetření

Porovnání úplaty za předškolní vzdělávání ukazuje obr. 33. Nejvíce mateřských škol má nastavené školné v rozmezí 301–400 Kč za měsíc bez stravného. V tomto rozpětí se nachází osm škol (29 %). Dále v rozmezí 201-300 Kč (28 %). Zdarma je MŠ ve 2 obcích, obě se nacházejí ve SO ORP Králíky. Dvě mateřské školy, ve kterých úplata za předškolní vzdělávání překračuje 500 Kč za měsíc, jsou nové. Jedna z nich je soukromá.

Obr. 33: Úplata za předškolní vzdělávání¹⁴⁴

Zdroj: vlastní zpracování, vlastní šetření

¹⁴⁴ Úplata za předškolní vzdělávání nezahrnuje stravné, povinný předškolní rok je zdarma

Finanční náročnost v rámci základních uměleckých škol ve sledovaném území je podobná s největším rozptylem 490 Kč za pololetí. V území se nacházejí čtyři základní umělecké školy a jejich školné v hudebním oboru se pohybuje v rozmezí od 1600 Kč – 1790 Kč za pololetí. Ve výtvarném oboru od 1100 Kč – 1590 Kč za pololetí. Všechny základní umělecké školy nabízí na základě individuálního posouzení možnost slevy (např. sourozenec) nebo pomoc ze strany zřizovatele v případě žáků ze sociálně slabých rodin. Ředitelé škol se s takovým problémem často nepotkávají.

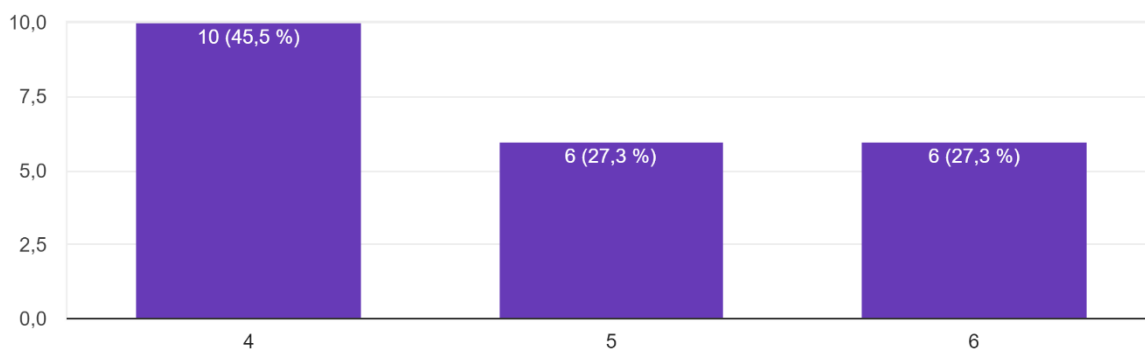
1.2.6a Dotazníkové šetření Nastavení rovných příležitostí: Z pohledu rodičů dětí v MŠ

Na jaře 2024 proběhlo dotazníkové šetření Nastavení rovných příležitostí: Z pohledu rodičů dětí v MŠ v SO ORP Česká Třebová, SO ORP Ústí nad Orlicí, SO ORP Žamberk a SO ORP Králíky. Dotazník a jeho 21 otázek bylo sestaveno dle *Metodiky rovných příležitostí ve vzdělávání*¹⁴⁵. Návratnost z území činila 22 odpovědí. 54,4% odpovědí přišlo z ORP Žamberk a 45,5% přišlo z ORP Ústí nad Orlicí.

Dětem respondentů bylo v době vyplnění *Dotazníkového šetření* 4 roky (45,5%), 5 let (27,3%), a 6 let (27,3%).

2. Kolik je Vašemu dítěti let?

22 odpovědí

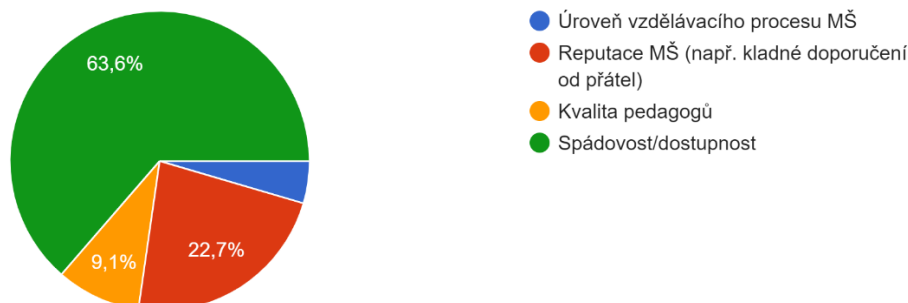
Rodiče dětí v MŠ vybírali MŠ pro své dítě/svoje děti podle následujících kritérií:

- Spádovost/dostupnost (63,6%)
- Reputace MŠ (např. kladné hodnocení okolí) (22,7%)
- Kvalita pedagogů (9,1%)
- Úroveň vzdělávacího procesu (4,5%)

¹⁴⁵ Zdroj: [chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.penizeproprahu.cz/wp-content/uploads/2018/12/Metodika-rovných-příležitostí-ve-vzdělávání_web.pdf](https://www.penizeproprahu.cz/wp-content/uploads/2018/12/Metodika-rovných-příležitostí-ve-vzdělávání_web.pdf)

3. Jaké kritérium bylo pro Vás nejdůležitější při výběru MŠ pro Vaše dítě?

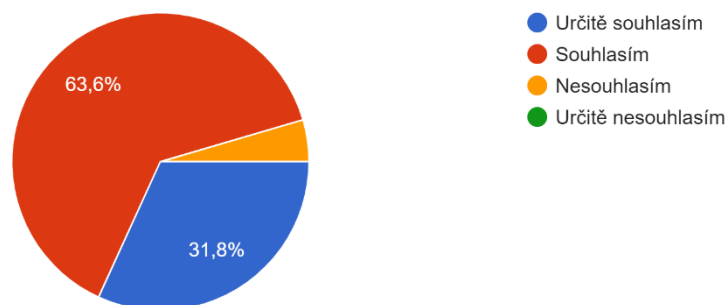
22 odpovědí

Rodiče dětí v MŠ určitě souhlasí s tvrzením, že MŠ v území nabízí stejné podmínky pro všechny děti v 31,8%, souhlasím s tvrzením v 63,6% a nesouhlasí s tvrzením v 4,5%.

4. Do jaké míry souhlasíte s tvrzením, že MŠ v území nabízí stejné podmínky pro všechny děti?

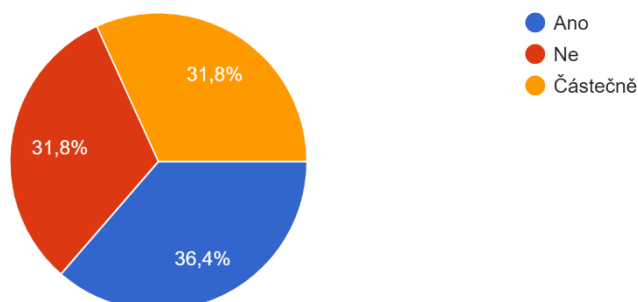
22 odpovědí

Rodiče dětí v MŠ vypsali, že vnímají následující rozdíl: „Spádová MŠ je pro nás dál, než nespádová, tam ale nerovné podmínky bránily našemu přijetí“.

Rodiče dětí v MŠ vybírají MŠ pro své dítě/pro svoje děti i na základě nabídky aktivit, které MŠ nabízí (např. angličtina, plavání...). S tímto názorem souhlasí 36,4% rodičů, 31,8% rodičů nevybírá MŠ na základě nabízených aktivit a 31,8% rodičů se tímto řídí pouze částečně.

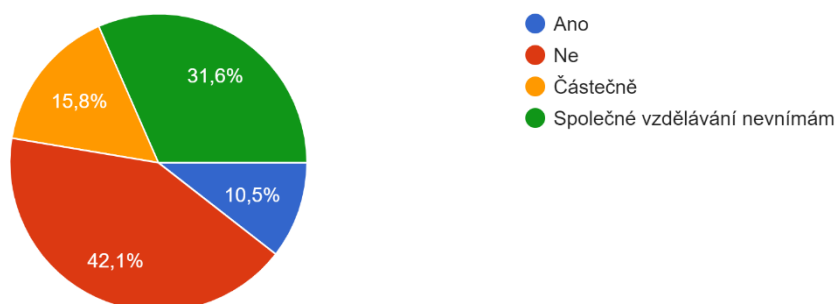
6. Vybírali jste MŠ pro své dítě i na základě nabídky aktivit, které nabízí (angličtina, plavání apod.?)
22 odpovědí

Někteří rodiče dětí v MŠ si změn v souvislosti s termínem inkluze čili společného vzdělávání všimli („ano“ volilo 10,5%), někteří ne („ne“ volilo 42,1%), někteří si všimli „jen menších změn“ („částečně:“ volilo 15,8%) a někteří si myslí, „že v naší MŠ je taková praxe zavedena již dlouho, nevšimla jsem si rozdílů mezi vyučováním žáků se specifickými potížemi a bez nich“, tzn. že 31,6% rodičů společné vzdělávání nevnímá.

Rodiče volili možnost „ano“ z důvodu přítomnosti asistentů v MŠ.

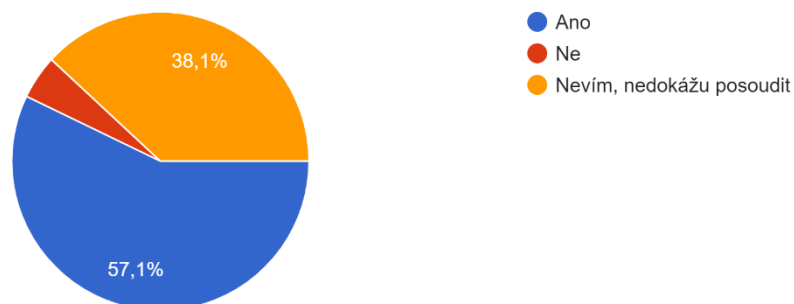
Ano
19 odpovědí

57,1% rodičů si myslí, že jejich MŠ a její pedagogický sbor si s inkluzí neboli společným vzděláváním poradila. 4,8% rodičů si myslí, že si jejich MŠ a její pedagogický sbor si s inkluzí neboli společným vzděláváním neporadila. 38,1% rodičů nedokáže situaci posoudit. Někteří rodiče, kteří volili odpověď „ne“, uvedli, že by měly jinak fungovat sloučené třídy.

10. Myslíte, že MŠ a její pedagogický sbor, kterou Vaše dítě navštěvuje, si se společným vzděláváním (inkluzí) poradila?

21 odpovědí

Děti rodičů v MŠ pravidelně navštěvují následující aktivity: plavání, angličtina, výtvarka, atletika, sportovní kroužek, logopedie, tancování, fotbal, lyžařský výcvik, sokol, lezení, hra na hudební nástroj, keramika, hasičská příprava, sauna.

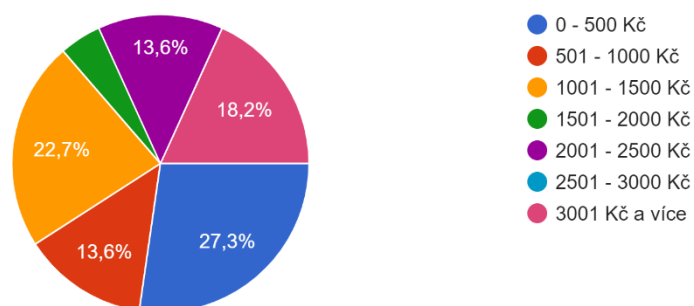
Jedná se o aktivity, které děti navštěvují buď v MŠ, nebo i mimo ni - ve volném čase.

Podle rodičů dětí v MŠ jsou finančně nejnáročnější následující volnočasové aktivity: plavání, angličtina, fotbal, lezení, hudební vzdělání a lyžování.

Rodiče v průměru investují do volnočasových aktivit svých dětí 0-500 Kč (27,3%), 501-1000 Kč (13,6%), 1001-1500 Kč (22,7%), 1501-2000 Kč (4,5%), 2001-2500 Kč (13,6%), 2501-3000 Kč (0%) a 3001 Kč a více (18,2%).

14. Kolik peněz v průměru investujete do těchto pravidelných aktivit po dobu jednoho pololetí (zahrnující pouze úhradu samotné aktivity)?

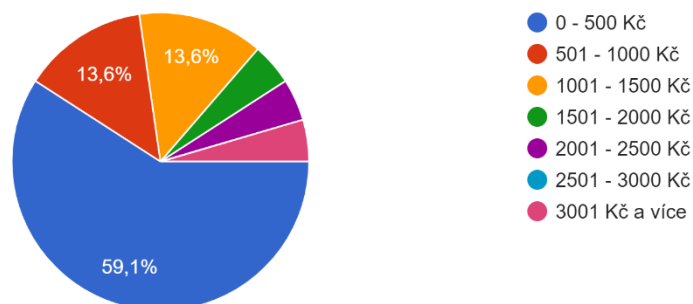
22 odpovědí

Výdaje za volnočasové aktivity dětí v průměru za jedno pololetí činí: 0-500 Kč (59,1%), 501-1000 Kč (13,6%), 1001-1500 Kč (13,6%), 1501-2000 Kč (4,5%), 2001-2500 Kč (4,5%), 2501-3000 Kč (0%) a 3001 Kč a více (4,5%).

15. Kolik peněz v průměru investujete do potřeb nutných k výkonu těchto pravidelných aktivit po dobu jednoho pololetí (pomůcky, materiál, sportovní pomůcky atd)?

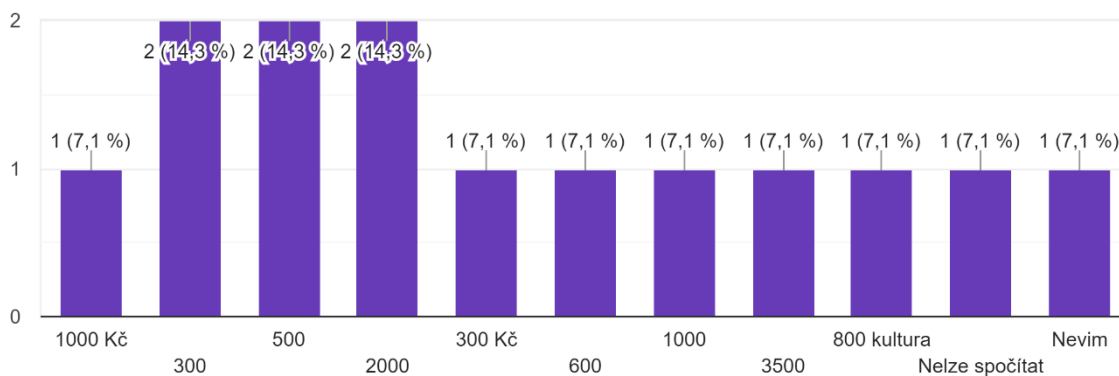
22 odpovědí

Kolik finanční prostředků rodiče dětí v ZŠ investují na další aktivity, příp. formou jednorázových příspěvků¹⁴⁶ za pololetí, ukazuje graf níže (graf u otázky č. 16).

16. Kolik peněz přibližně investujete na další aktivity, příp. jednorázově (např. KRPŠ) za pololetí?

14 odpovědí

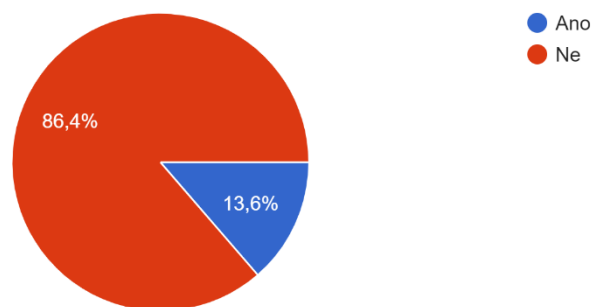
13,6% rodičů dětí v MŠ se domnívá, že existují aktivity, které jejich dítě nenavštěvuje z důvodu velké finanční náročnosti pro rodinný rozpočet. Jedná se o angličtinu a plavání, příp. větší množství kroužku najednou.

¹⁴⁶ Např. příspěvek do Klubu rodičů a přátel školy (KRPŠ), Sdružení rodičů a přátel školy (SRPŠ) apod.

86,4% rodičů dětí v MŠ se nedomnívá, že finanční náročnost volnočasových aktivit jejich dětí ohrožuje rodinný rozpočet.

17. Existují aktivity, které Vaše dítě nenavštěvuje z důvodu finanční náročnosti pro Váš rodinný rozpočet?

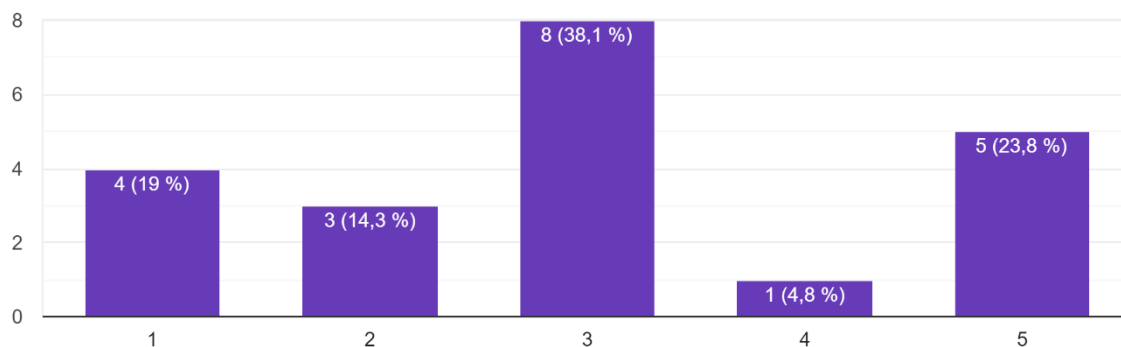
22 odpovědí

Výuka cizích jazyků dětí v MŠ není pro rodiče vůbec důležitá z 19%, spíše nedůležitá z 14,3%, průměrně důležitá z 38,1%, spíše důležitá z 4,8% a velmi důležitá z 23,8%.

19. Jak moc je pro Vás důležitá výuka cizích jazyků v MŠ?

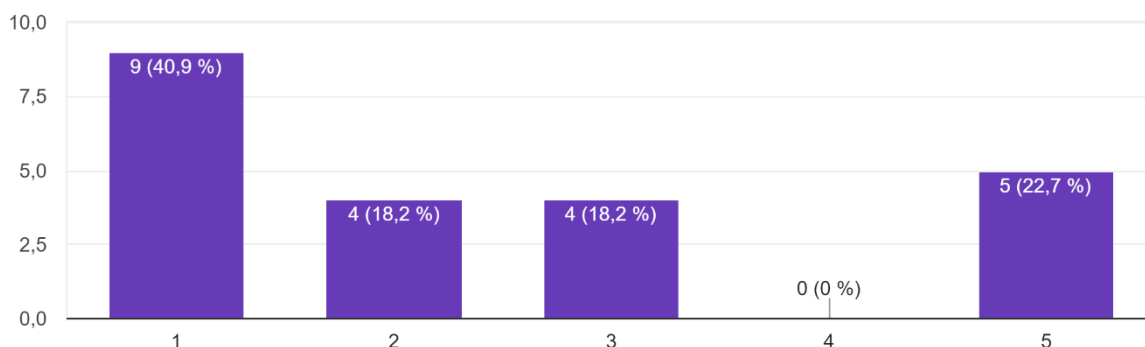
21 odpovědí

Výuka cizích jazyků dětí v MŠ rodilým mluvčím není pro rodiče vůbec důležitá z 40,9%, spíše nedůležitá z 18,2%, průměrně důležitá z 18,2%, spíše důležitá z 0% a velmi důležitá z 22,7%.

20. Jak moc je pro Vás důležitá výuka cizích jazyků v MŠ s rodilým mluvčím?

22 odpovědí

Rodiče dětí v MŠ by v budoucnu měli zájem o následující témata setkání: *nástup do ZŠ, první pomoc, správný pohyb u dětí, zdravotní workshop, přednášky organizované PPP Ústí nad Orlicí, šikana, rekvalifikace – učitel angličtiny v MŠ, ukázkové hodiny vzdělávání dětí v MŠ, logopedie, canisterapie, cizí jazyk a sport.*

1.2.6b Dotazníkové šetření Nastavení rovných příležitostí: Z pohledu rodičů dětí v ZŠ

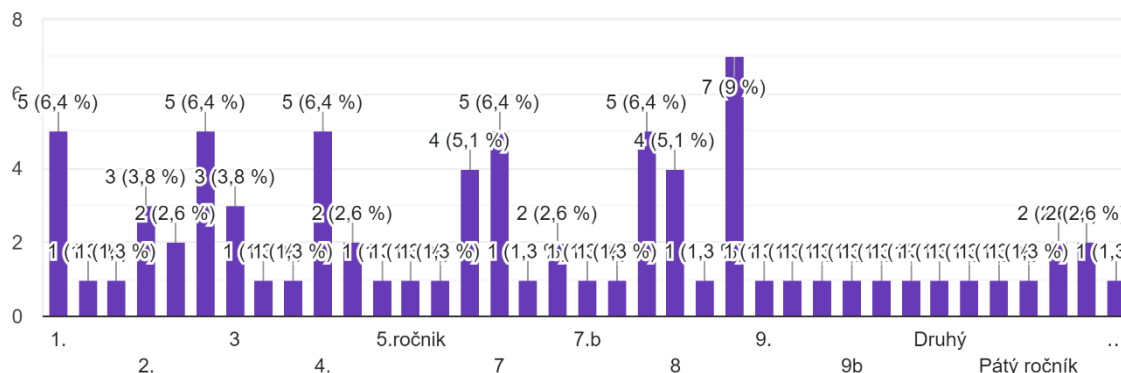
Na jaře 2024 proběhlo dotazníkové šetření Nastavení rovných příležitostí: Z pohledu rodičů dětí v ZŠ v SO ORP Česká Třebová, SO ORP Ústí nad Orlicí, SO ORP Žamberk a SO ORP Králíky. Dotazník a jeho 26 otázek bylo sestaveno dle *Metodiky rovných příležitostí ve vzdělávání*¹⁴⁷. Návratnost z území činila 79 odpovědí. 97,5% odpovědí přišlo z ORP Žamberk a 2,5% přišlo z ORP Ústí nad Orlicí.

Dotazníkové šetření vyplnili rodiče, jejich děti chodí do 1. – 9. třídy ZŠ (vyjma 6. ročníku), takže máme k dispozici informace z 1. a 2. stupně ZŠ, jak ukazuje graf níže (graf u otázky č. 2).

¹⁴⁷ Zdroj: [chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.penizeproprahu.cz/wp-content/uploads/2018/12/Metodika-rovných-přiležitosti-ve-vzdelavani_web.pdf](https://www.penizeproprahu.cz/wp-content/uploads/2018/12/Metodika-rovných-přiležitosti-ve-vzdelavani_web.pdf)

2. Do jakého ročníku Vaše dítě chodí?

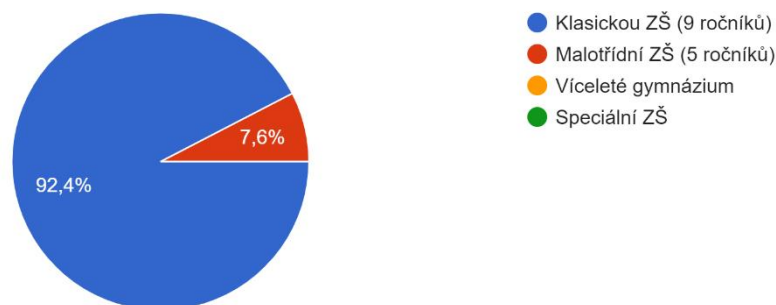
78 odpovědí

92,4% dětí navštěvuje klasickou 9ti třídní ZŠ a 7,6% dětí navštěvuje malotřídní ZŠ, tzn. 5ti třídní.

3. Jaký typ ZŠ Vaše dítě navštěvuje?

79 odpovědí

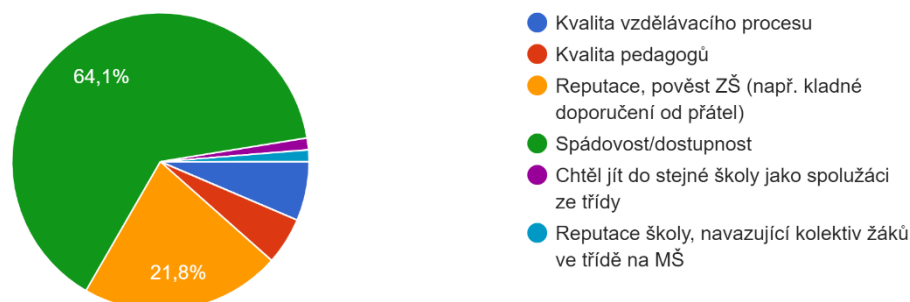
Nejdůležitějším kritériem rodičů při výběru ZŠ byla:

- spádovost/dostupnost (64,1%),
- reputace/pověst ZŠ (např. kladné doporučení okolí) (21,8%),
- kvalita vzdělávacího procesu (6,4%),
- kvalita pedagogů (5,1%),
- reputace školy, navazující kolektiv žáků ve třídě na MŠ (1,3%),
- dítě chtělo jít do stejné třídy jako jeho spolužáci ze třídy (1,3%).

4. Jaké kritérium bylo pro Vás nejdůležitější při výběru ZŠ pro Vaše dítě?

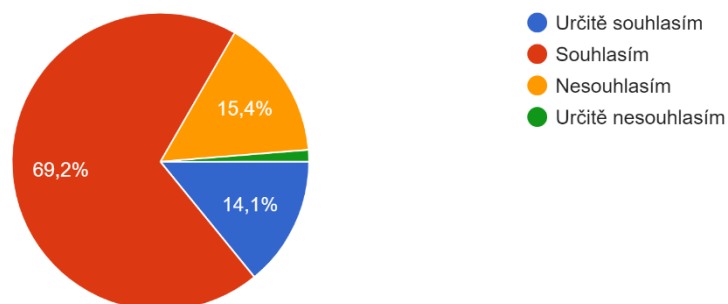
78 odpovědí

Rodiče určitě souhlasí s tvrzením, že ZŠ v území nabízí stejně podmínky pro všechny žáky z 14,1%, souhlasí s tvrzením s 69,2%, nesouhlasí s tvrzením z 15,4% a určitě nesouhlasí s tvrzením z 1,3%

5. Do jaké míry souhlasíte s tvrzením, že ZŠ v území nabízí stejné podmínky pro všechny žáky?

78 odpovědí

Rodiče vnímají následující rozdíly mezi školami, resp. vysvětlují, proč se podle nich nechovají ZŠ v území ke všem žákům stejně:

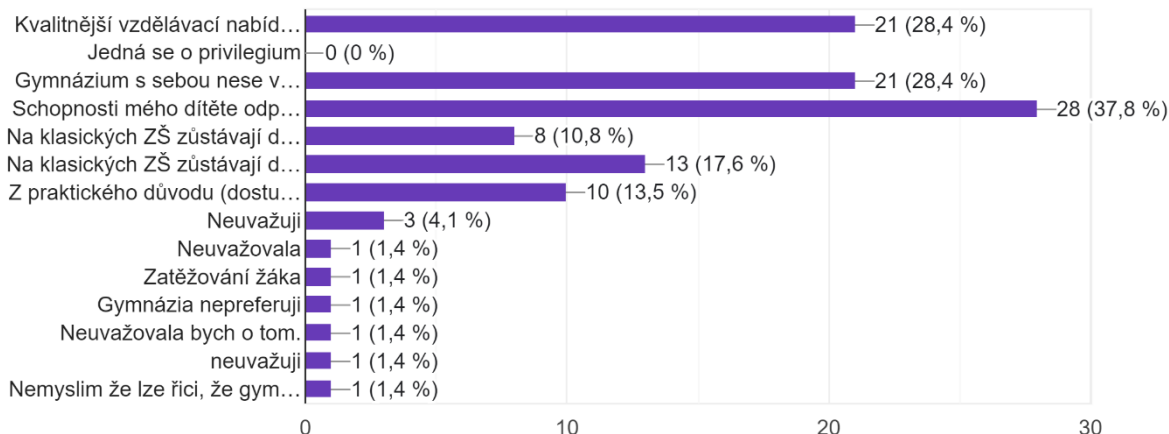
- *Mám dítě s vrozenou vadou, máme lékařské zprávy, nějaké omezení, ale ve škole nikdo nerespektuje.*
- *(ne)řešení vztahových věcí v třídních kolektivech, komunikace s rodiči*
- *Metoda výuky matematiky*
- *Klasifikace*
- *Nevnímám žádné rozdíly. Snad jen nadanější děti a děti pomalejší by měly být vzdělávány jinak.*
- *Dle finančních možností rodiny*
- *Chování učitelů*

- *Komunikace s žáky občas chybí. Řešení problémů bez žáka, např. udělení dvojky z chování bez komunikace s žákem či rodičem.*
- *V zadávání DÚ*
- *Rozdíl ve známkování*
- *Styl učiva*
- *Učitel - žák*
- *Kvalita výuky není všude stejná*
- *V Ukrajině k žákům větší nařízení (máme domácí úkoly každý den).*
- *Přístup některých učitelů a přístup vedení školy*
- *Určitě velké rozdíly ve formě i kvalitě vzdělání, v přístupu pedagogů a jejich formy učení.*
- *Malotřídky mají výhodu v počtu dětí. Pedagogové se dětem více věnují.*
- *Styl vyučování, nároky na žáka*
- *Rozdíl vidím v porovnání vesnice x město a s tím souvisejícím počtem žáků ve třídě. Pak samozřejmě hraje velkou roli vedení školy a samotní pedagogové.*
- *Nároky na žáky*
- *Používají různé metody výuky.*
- *Školu dělá učitel, takže je vše o personálním obsazení.*
- *U malotřídky se asi nestane, že z důvodu chybějícího pedagoga sloučí třídy A a B v rámci ročníku do jedné třídy. Není to podle mého názoru chyba školy, snažili se náhradu najít a prostě nebyla.*
- *Každá škola má své pro a proti, záleží na okolnostech výběru*
- *Styl výuky, množství domácích úkolů, délka vyučování*
- *v pestrosti nabídek odpoledních aktivit - zájmové kroužky, divadla, ... a aktivit v době výuky - plavání, lyžařský kurz, divadlo, výlety do hvězdárny apod.*
- *Asi mají rozdílné požadavky a přístupy, což je přirozené.*
- *Počet dětí na třídu, zkostnatělá výuka u některých učitelů*
- *Druhý cizí jazyk- někde je stále jen němčina a ruština*
- *Učební metody*
- *Někde na škole je povinné plavání, někde na to nejsou peníze. Přitom na plavání by měli jezdit všichni.*
- *Některé děti jsou oblíbenější u pedagogů než ostatní.*
- *Finanční rozdíly. Městské jsou více finančně dotované než vesnické. Naopak menší kolektiv jak učitelů, tak žáků na vesnici je velkým plusem.*
- *Metody výuky, respektující X nerespektující přístup, vybavení.*

Rodiče by o odchodu svého dítěte na víceleté gymnázium uvažovali v případě, že by schopnosti jejich dítěte odpovídaly požadavků, gymnazijních škol z 37,8%. Kvalitnější vzdělávací nabídka (v porovnání s běžnou ZŠ) a možnost, že gymnázium s sebou nese větší možnosti, např. následná možnost přijetí na VŠ, získaly od rodičů shodně 28,4%. Jako třetí stále u rodičů převládá názor, že na klasických ZŠ zůstávají žáci s vyšší mírou kázeňských problémů (17,6%). Další rodičovské odpovědi a jejich procentuální zastoupení najdete v grafu níže (graf u otázky č. 7).

7. Z jakého důvodu byste uvažovali o odchodu Vašeho dítěte na víceleté gymnázium?

74 odpovědí

Na otázku, jak rodiče pociťují společné vzdělávání, tzn. společné vzdělávání všech dětí bez rozdílu=inkluze – tj. systém, který byl v českých ZŠ zaveden v roce 2016 jsme obdrželi následující odpovědi:

- *pedagogové jsou ve větší zátěži, modifikují zadání pro více úrovní v rámci jedné třídy, na bystré děti nezbývá tolik času*
- *Vnímám rozdíl*
- *Špatně obrovský vliv na kolektiv a chod ve třídě*
- *Skvělé*
- *Inkluze je hloupost, paní Valachová by za to měla nést odpovědnost.*
- *Žádný rozdíl oproti předchozímu systému*
- *Dobrá*
- *Je to špatné*
- *Problematické*
- *Dobře*
- *Mých děti se zatím nedotkla, nemůžu soudit.*
- *Systém pociťují jako nešťastný*
- *Myslím si, že pro "postižené děti" to není nejlepší řešení.*
- *Děti, vnímají děti která mají různé zvýhodnění, jako neférové. Např. jedno dítě píše celý diktát, druhé pouze doplňuje písmena, a dostanou stejnou známku za rozdílný rozsah znalostí a objemu vypracované práce. Za mě inkluze NE.*
- *Netuším*
- *Nijak*
- *Nebyl to dobrý nápad, slabším dětem je potřeba více se věnovat. A pokud nezvládají ZŠ, měla by tu pro ně být zvláštní ZŠ.*
- *Nevadí mi to.*

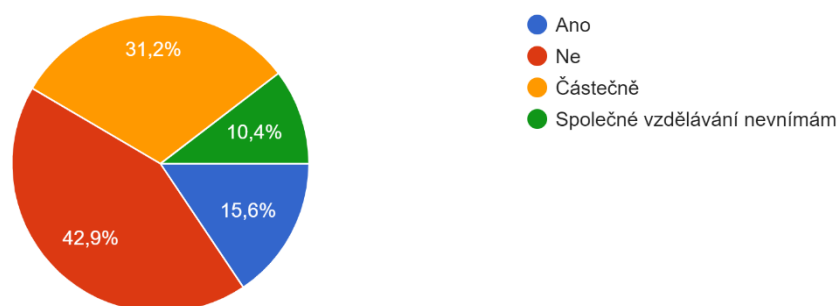
- *Pozitivně*
- *Trochu chaoticky*
- *Raději slabší žáci ve škole, kde se jim budou věnovat*
- *Brzdí to rozvoj dětí, stahuje je to dolů, učitelé nemají na děti tolik času. Naše společnost potřebuje lidi vzdělané, aby byli pro společnost platné, a ne spadat na úroveň "slabých" dětí.*
- *Člověk povinen být všestranně rozvinout.*
- *Nemá to smysl, určitá komunita dětí potřebuje jiné zaměření*
- *Někdy si myslím, že to není moc dobré.*
- *Dobře*
- *Nevnímám problémy.*
- *Myslím si, že pedagogům bere hodně síly péče o děti se speciálním postižením. A celá třída pak je bržděna.*
- *Inkluze nebyla dobrá volba. Základní školy navštěvují děti, které tam nemají co dělat, vyžadují náročnou péči, kterou jim samotný pedagog (i sebelepší) nedokáže poskytnout, aniž by to nebylo na úkor ostatních žáků ve třídě. Takovéto děti mají s učivem problémy, bývají také častými účastníky šikany a posměchu. Speciální školy byly těmto dětem uzpůsobeny, ale v běžné ZŠ je takovými dětmi limitována celá třída. Píši z vlastní zkušenosti.*
- *Jediný co mě teď napadá, možná ne úplně rovnocenné známkování*
- *Jen brzdí děti a inkluzivní děti se cítí méněcenné*
- *Zmatek, nekoncepčnost, rozhodování od stolu bez ohledu na dopady*
- *Zatím nemáme zkušenost*
- *Myslím, že se to promítá v kvalitě výuky. doma neustále slyším, že se výuka zdržuje a čeká se na pomalejší jedince*
- *Úroveň vzdělávání tím klesá, protože se musí brát ohledy na slabší jedince. Oddělené vzdělávání by, podle mého názoru, přispělo k větší efektivitě u obou skupin. Podobně jako se někteří žáci "vyčlení" ke studiu na víceletém gymnáziu, aby se mohli rozvíjet podle svých schopností a možností. V tom je, podle mě, větší individualita.*
- *Špatně, mezi dětmi se dělají rozdíly, které zejména mladší dítě nemůže pochopit.*
- *Myslím, že "výrazně pomalejší" děti brzdí ty průměrné a berou neúměrně čas pedagogovi, který by se mohl věnovat rozvoji ostatních žáků*
- *kladně*
- *vnímám kladně*
- *Nemohu posoudit*
- *Vnímám více nevýhod než výhod.*
- *Zatím to nijak negativně nevnímám*
- *Pro některé děti je to dobrá příležitost vidět, že jsou mezi nimi i žáci s nižším intelektem a učí se spolupracovat. Ale máme málo asistentů, nejsou rozřazovací třídy, nemáme speciální pedagogy a školní psycholog je zahlcen.*
- *jsem ráda, že děti vidí kolem sebe různé typy lidí*
- *Pokud to nemá dopad na výuku nemám s tím problém, děti by se měly naučit chovat k ostatním bez rozdílu*
- *Negativně*
- *zatím s ním nemáme konkrétní bližší zkušenosti*
- *Je dobré děti začlenit do kolektivů, ale s mírou pochopení pro potřeby asistenta u konkrétních dětí.*

- Asi moc ne, naštěstí u nás není mnoho silně problémových žáků.
- Zkostnatělá
- Ve třídě je více hluku, jede se pomalu. Hodně se opakuje.
- Nelíbí se mi Hejného vyučování
- neklid ve třídě, neustálé vyrušování dětí a asistentů při výuce
- Některé děti jsou problematické a narušují kázeň ve třídách a šikanují slabší jedince. Tyto děti by byly dřív ve zvláštních školách a všichni by byli spokojeni.
- Kdyby některé děti byly ve zvláštních školách, tak by na obyčejných ZŠ byl větší kázeňský pořádek a klid.
- Nelze tento problém globalizovat na všechny děti. Některým inkluze moc pomáhá a jiné děti se s tím trápí.... Je potřeba tyto děti častěji aspoň 2x nejlépe 3x do roka posuzovat a podle toho jim vytvořit IVP nebo přearadit do jiné školy.... A opravdu v těch těžších případech není řešením asistent..... Takové dítě dokáže zabrzdit celou třídu.....
- Nijak zvlášť nevnímám.
- Pro všechny je to velká zátěž. Jak pro pedagogy, tak i pro děti - v tomto systému. Pokud je ve třídě více dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, opravdu nestačí jeden asistent pedagoga.

15,6% rodičů vnímá společné vzdělávání=inkluzi jako limitující pro své dítě a 31,2% jako částečně limitující. 42,9% rodičů nevnímá společné vzdělávání=inkluzi jako limitující pro své dítě. 42,9% rodičů společné vzdělávání nevnímá.

9. Vnímáte společné vzdělávání (inkluzi) jako limitující pro Vaše dítě?

77 odpovědí

Rodiče (15,6%), kteří uvedli „ano“, tzn. že vnímají společné vzdělávání=inkluzi jako limitující pro své dítě, dále doplňují:

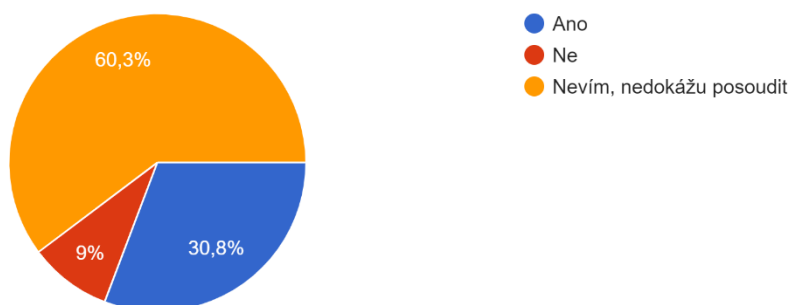
- inkluze narušuje růst zdatnějších žáků
- Nerovnost mezi žáky a výukou
- Děti, které vyrušují i v přítomnosti asistenta. Jejich tempo je pomalé. Děti se na druhém stupni za asistenta již stydí
- Vyučující pedagog je i přes pomoc asistenta nucen se více věnovat pomalejším žákům a tím se stává vyučování pro bystřejšího žáka nezáživným, nudným, neatraktivním.

- *Menší soustředění, omezení*
- *Ve třídě je větší hluk, celá třída je omezena v kulturních a zážitkových akcích.*
- *Pomalé tempo. Tyto děti navíc potřebují mnohonásobně větší péči ze strany pedagoga, jemuž se pak dostává málo času na věnování se zbytku třídy. Ve třídě jsou sklony k posměchu a šikaně.*
- *Brzdí rozvoj dětí a bere čas učitelům*
- *Kázeň, pravidla, vyučující musí řešit daleko více problémů s těmito dětmi (i papírově) a nezbývá mu čas ani síly na děti bez inkluze.*
- *Dcera dostává více samostatné práce, aby měla paní učitelka čas na ostatní děti*
- *Narušení průběhu vyučování, bez asistence limituje rychlost vyučování, často nevhodné chování a vyrušování zneklidní i mé dítě.*
- *Nespravedlivé známkování, jisté úlevy, celkový negativní vliv na děti*
- *Více dětí, které potřebují asistenta, v běžné třídě může vést k vyrušování během výuky*
- *Hluk, jede se pomalu. Více agresivní děti.*
- *nesoustředěnost při výkladu látky, kdy ve třídě není ticho, ale neustále někdo vyrušuje, povídá si*
- *V rychlosti probírané látky.... Učitel neustále opakuje již probranou látku*
- *Nesoustředěnost při práci, dítě se spec. vzdělávacími potřebami ruší, pedagog musí více času věnovat inkludivním dětem a nezbývá mu čas na děti průměrně, či nadprůměrně.*

60,3% rodičů neví nebo nedokážou posoudit, zda si jejich ZŠ dokázala se společným vzděláváním=inkluzí poradit. 30,8% rodičů si myslím, že ano, a 9% rodičů si myslí, že si jejich ZŠ nedokázala se společným vzděláváním=inkluzí poradit.

11. Myslíte, že ZŠ a její pedagogický sbor, kterou Vaše dítě navštěvuje, si se společným vzděláváním (inkluzí) poradila?

78 odpovědí

ZŠ by se při adaptaci společného vzdělávání měla podle rodičů vzít v úvahu:

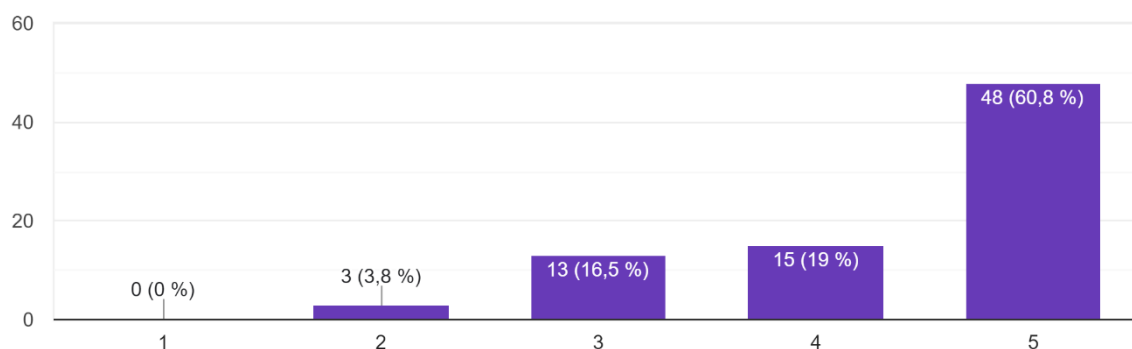
- *Do jisté míry si pedagogové poradili, museli se prostě přizpůsobit, ale je znát určitá apatie a vyhoření v postoji k inkluzi, celá věc působí nekoncepčně a neuceleně jako některé jiné akce v resortu školství, teorie se od praxe dosti liší a je otázka nakolik je vína na samotných vyučujících.*

- *Pedagogové vědí, co mají dělat, ale stojí je to hodně sil.*
- *Pedagogové dělají maximum. Problém je v nedostatku asistentů, kteří by spolu s ním s těmito dětmi pracovali.*
- *Netříštit pozornost mezi vícero zaměstnání a plně se soustředit na problematiku školství*
- *předávat si informace, poradit si*
- *Problém vidíme spíše v osobnostních kvalitách asistenta/asistentů pedagoga.*
- *Někteří jedou stále ve stejných kolejích, pokud musím dětem platit doučování a pak mají pěkné známky tak je asi něco špatně.*

Výuka cizích jazyků je pro rodiče velmi důležitá (60,8%), spíše důležitá pro 19% rodičů, průměrně důležitá pro 16,5% rodičů, spíše nedůležitá pro 3,8% rodičů a nedůležitá pro 0% rodičů.

13. Jak moc je pro Vás důležitá kvalita výuky cizích jazyků na ZŠ?

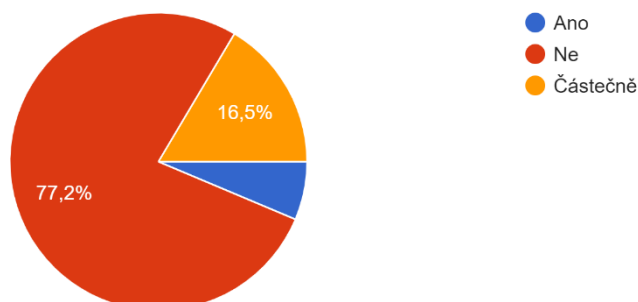
79 odpovědí

Přičemž ale rodiče v Dotazníkovém šetření zároveň přiznávají, že se při výběru ZŠ nerozhodovali i s ohledem na nabídku cizích jazyku, a to z 77,2%, ale pouze částečně z 16,5%. Ano vyjádřilo 6,3% rodičů.

14. Rozhodovali jste se při výběru ZŠ i s ohledem na nabídku výuky cizích jazyků?

79 odpovědí

K odpovědi „ano“, dále rodiče uvedli:

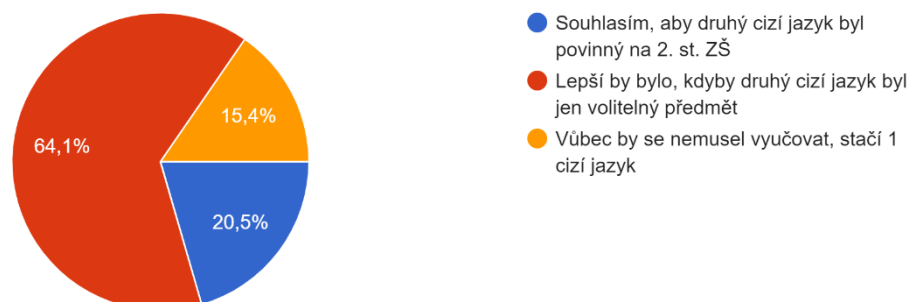
- kvalitní pedagog - stabilní (nestřídá se každý rok), kvalitní materiály s podporou i pro rodiče, pestré metody, jak jazyk dětem nabídnout, zohlednění různých typů učení u dětí, zapojení technologií, nabídka angličtiny v jiném formátu (např. divadlo), rodilý mluvčí, možnost výjezdu
- Pestrost jazyků
- Rodilý mluvčí, bohužel v dostupných školách tato možnost není, za mě je lepší kvalitní výuka jednoho jazyka, než dva a žádný pořádně
- Rodilý mluvčí
- Syn na jazyky není, tak si vybral lehčí ruštinu oproti němčině. Ruština mu jde. Angličtina mu nešla, měl 4-5, další rok měl jinou učitelku a nosil 1-2. Takže to je i o přístupu učitele, než o pestrosti.
- Ano, vše výše zmíněné
- Byla to velmi důležité informace pro mě.
- Každá škola má jiné možnosti.
- Nechápu, proč je druhý cizí jazyk na ZŠ povinný, když žádná z navazujících středních škol již tuto podmínku nemá. Opět zde chybí nějaká koncepce a návaznost.
- Výuka rodilým mluvčím by byla super, zahraniční výjezd je asi vzhledem k možnostem některých rodičů nemožný, pestrost jazyků pro malý počet žáků minimální...
- výuka učitelem z jazykové školy, možnost zájezdu do zahraničí, účast v jazykových soutěžích
- Kvalita učení

V návaznosti na otázku výše rodiči vyjádřili názor, že by bylo lepší, kdyby druhý cizí jazyk byl pouze jako volitelný předmět, nikoli povinný (64,1%). 20,5% rodičů souhlasí s tím, aby druhý cizí jazyk zůstal povinný a 15,4% procenta rodičů je názoru, že by se druhý cizí jazyk nemusel vůbec vyučovat.

16. Jak vnímáte povinnost výuky druhého cizího jazyka od 8. třídy ZŠ?

78 odpovědí

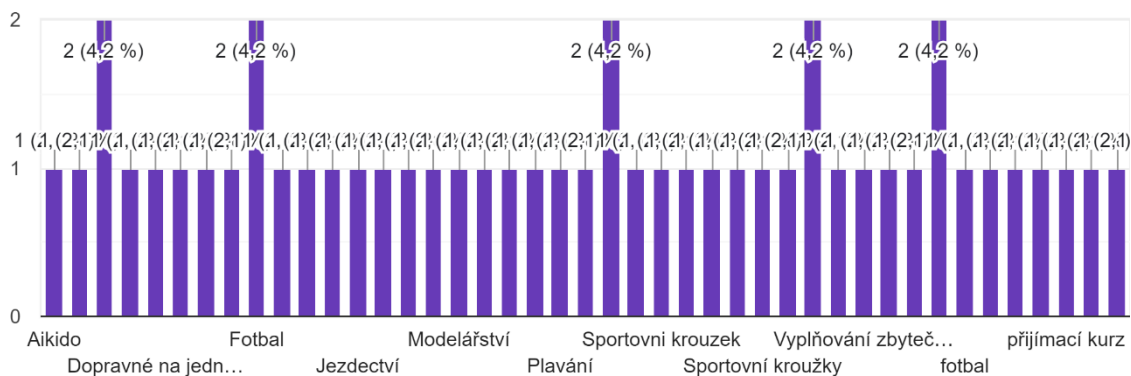

Podle rodičů se jejich děti věnují ve volném čase následující aktivitám: ZUŠ, Fotbal, sportovní kroužky, hasiče, ZUŠ - kytara, nauka, sbor, náboženství, Sportovní kroužky, 3x týdně trénink, víkendy zápasy, Myslivecký kroužek, volejbal, Vaření, Jezdectví, hra na housle, Hokej, fotbal, Skaut, hudebka, Dancing, Hasiči, náboženství, floorbal, Hudební školu -kytara, Tanečky, Tenis, Doučování, kroužky, Hasičák, sokol, hudebka, Máme studium v Ukrajině základní škola online, Kroužek hokejbal, Skaut, hasiči, Skaut, fotbal, hudební-trubka, Sportovní spolek, Přírodovědný kroužek, fotbal, aikido, Biatlon, hasičský sport, Sokol, hasiči, keramika, horolezectví, Deskové hry, Florbal, Motokross, Fotbal, Keramika, Sokol, hudební, Tancování, výuka anglického jazyka, Skaut, fotbal, florbal, Florbal, Sokol, hasičský krouzek, ZUŠ, náboženství, Biologicky kroužek, sportovní kroužek, Flétna, jóga, ZUŠ akordeon, ZUŠ dramatika, keramika, hasiči lezení, sokol, florbal, ZUŠ, doučování, kroužek pečení, přípravný kurz k přijímacím zkouškám, Rybářský kroužek, ZUŠ-klavír, *sborový zpěv. Sport - fotbal, hokejbal, fotbal, Sokol, Skaut, ZUŠ, ZUŠ, Sokol, Skaut, tancování, Přírodovědný kroužek, sbor, biatlon, Florbal, zuš, pathfinder, Hra na klavír, skaut, Kroužky v rámci družiny: sportovky, výtvarníček, deskovky, mimoškolní: jóga s gymnastikou pro děti, skaut, fotbal, náboženství, kroužek her v družině, šachy, Doučování, plavání, modelářský kroužek, Skaut, florbal, šachy, pingpong, náboženství, Doučování, ZUŠ - tanec, violoncello, orchestr, jazyková škola, Modelářství, horolezectví, hasiči, Horolezectví, tenis, šachy, hasiči, Nástroj v zuš a atletiku, náboženství, Sportovní kroužky (florbal a plavání), ZUŠ, Pathfinder (něco jako Skaut), Zuš - taneční obor, DDM - keramika, jízda na koni-soukromě.*

Podle grafu níže (graf u otázky č. 18) je finančně nejnáročnější aktivitou: biatlon, fotbal, tenis a florbal.

18. Jaká mimoškolní aktivita je pro Vás finančně nejnáročnější?

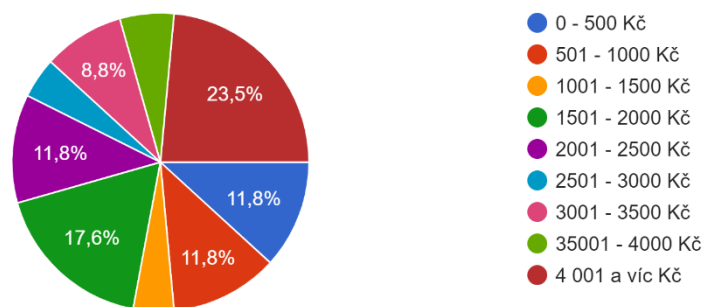
48 odpovědí

Výdaje za volnočasové aktivity dětí v průměru za jedno pololetí činí: 0-500 Kč (11,8%), 501-1000 Kč (11,8%), 1001-1500 Kč (4,4%), 1501-2000 Kč (17,6%), 2001-2500 Kč (11,8%), 2501-3000 Kč (4,4%) a 3001 Kč a více (29,4%).

19. Kolik peněz v průměru investujete do těchto pravidelných aktivit na dobu jednoho pololetí (zahrnující pouze úhradu samotné aktivity)?

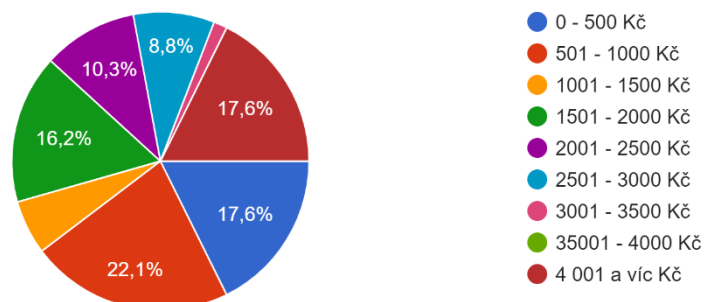
68 odpovědí

Kolik rodiče investují do potřeb nutných k výkon pravidelných volnočasových aktivit, ukazuje graf k otázce č. 20.

20. Kolik peněz v průměru investujete do potřeb nutných k výkonu těchto pravidelných aktivit na dobu jednoho pololetí (pomůcky, materiál, sportovní pomůcky atd)?

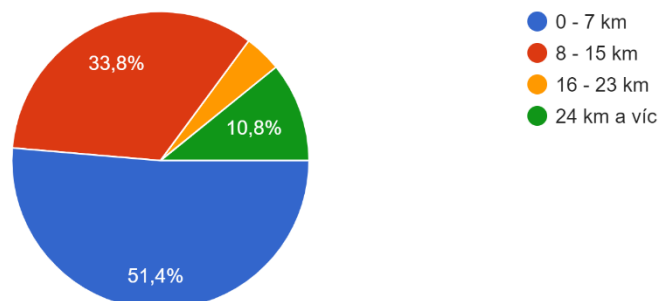
68 odpovědí

Maximální dojezdová na volnočasové aktivity dětí je podle rodičů 0-7 km (51,4%), 8-15 km (33,8%), 16-23 km (4,1%) a 24 km a více (10,8%).

21. Jaká je pro Vás a Vaše dítě maximální dojezdová vzdálenost za mimoškolními aktivitami? Jedná se o jednu cestu.

74 odpovědí

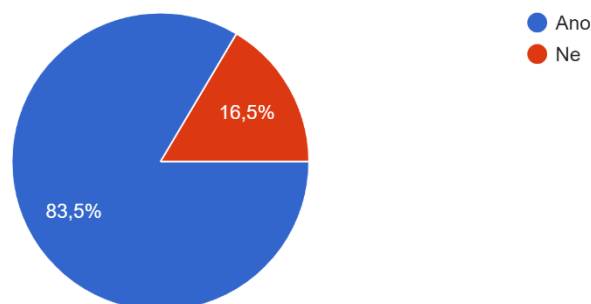

83,5% rodičů si myslí, že nabídka volnočasových aktivit v území je dostatečná. 16,5% uvedla, že nabídka volnočasových aktivit v území není dostatečná.

Chtěli by, např. doplnit: *balet, Florbal, fotbal, hokej, cyklo, Sport, tanec, Pro kluky box, posilovna, Sportovní aktivity, Sebeobrana, bojový sport, Radiotechnický kroužek, multifunkční hřiště pro děti, atletický kroužek, více aktivit i na vesnici, Návštěva historických památek, muzeí, divadlo Evropy, s jazykové výukovou, víc kroužků technického směru pro Letohrad, sport pro dívky, judo, jazyky.*

22. Myslíte, že nabídka mimoškolních aktivit v území je dostatečná?

79 odpovědí

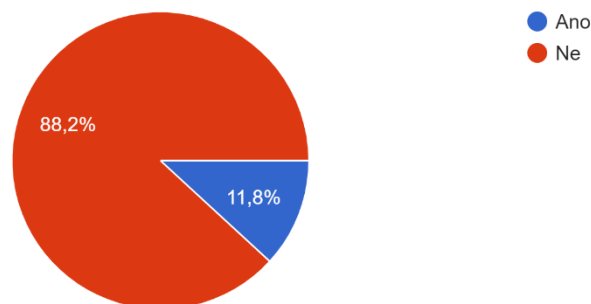

11,8% rodičů dětí v ZŠ se domnívá, že existují aktivity, které jejich dítě nenavštěvuje z důvodu velké finanční náročnosti pro rodinný rozpočet. Jedná se o angličtinu a plavání, příp. větší množství kroužku najednou.

88,2% rodičů dětí v ZŠ se nedomnívá, že finanční náročnost volnočasových aktivit jejich dětí ohrožuje rodinný rozpočet.

24. Existují aktivity, které Vaše dítě nenavštěvuje z důvodu finanční náročnosti pro Váš rodinný rozpočet?

76 odpovědí

Finančně náročné aktivity jsou podle rodičů: *tenis, posilovna, jezdecký, rodinný průzkum jemnosti písčiny na Kubě, hudební, taneční, fotbal, lyžování.*

Rodiče dětí v ZŠ by v budoucnu měli zájem o následující témata setkání: *psychika dětí, Téma sex, šikana, internet, Finanční gramotnost (Hospodaření s penězi) a zdraví životní styl (jaké látky jsou pro tělo špatné, zdravá strava), Degustace francouzských vín, Kultura, jako společnost pro lidi, Škola podává dostatečné vzdělání, Angličtina, Finanční gramotnost, digitální technologie, Skaut, Jak dítě pozitivně vést a motivovat k plnění školních povinností, nadané děti; inkluze a jak ji lépe zvládat; povzbudit učitele, kteří mají praxi a můžou být vzorem a rádcem pro mladé učitele, bezpečnost (na internetu, o užívání zdraví škodlivých/návykových látek), finanční*

gramotnost, prevence běžných lehkých onemocnění dětí, Nevím jaká je nabídka, Konverzace s rodilým mluvčím, cestování, Umělá inteligence jak s ní pracovat, zapojení ručních prací do výuky, Téma puberty.

1.2.7 Informace o stávajícím stavu ČG, MG, DG a inkluзивity v území MAP, včetně srovnání se situací v ČR

Zdrojem pro níže zjištěné informace byly Popisy potřeb jednotlivých škol, Agregovaný Popis potřeb škol, vlastní poznatky, které byly zjištěny během realizace projektu MAP II (práce Pracovních skupin, rozhovory s aktéry z terénu), výroční a tematické zprávy ČŠI a zprávy o šetření PISA.

Tvorby vlastního Popisu potřeb školy se zúčastnily všechny školy z území (45 podle RED IZO). Nutno však podotknout, že přes polovinu těchto škol se nachází v obcích do 3 tis. obyvatel (53 %). Jedná se tedy často o malé, primárně malotřídní, školy. Tato fakta se odrazily na jednotlivých Popisech potřeb škol, kdy kontaktní osoby těžko definovaly konkrétní věci, které v rámci rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti realizují. Mnoho těchto škol v širším měřítku strategicky neplánuje a jednotlivé výuky se vymezují pouze vlastním ŠVP. Rozvoj základních gramotností je nahodilý, vyhodnocení neprobíhá. Menší vesnické školy obtížně hovořily o definovaných cílech a aktivitách, které prostupují výukou v souvislosti rozvoje gramotností. Toto zjištění se znovu potvrdilo i během aktualizace Popisů potřeb škol při druhém cyklu místního akčního plánování. Zapojené osoby dokázaly daleko konkrétněji a rozsáhleji hovořit o dalších aktivitách, které v rámci výuky i mimo ni realizují, které se však netýkají rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti. Pokud školy měly znovu definovat potřeby v rozvoje oblasti základních gramotností, jednalo se převážně o investiční, tvrdé, potřeby. Většinou školy nedefinovaly jiné potřeby v rámci čtenářské a základní gramotnosti, naopak je neutrálně hodnotily skrze aktivity, které v rámci výuky a mimo ni dělají. Svědčí to o nízké schopnosti formulovat konkrétní potřeby a stanovené cíle. S takovým zjištěním souvisí nejen podpora dalšího vzdělávání pedagogů, podpora vzájemného sdílení a komunikace, ale také potřeba rozvoje strategického plánování ve školách za účelem efektivního rozvoje a fungování celé školy a s tím spojené definování konkrétních cílů a způsobů k jejich dosažení. Pracovní skupiny určily příčiny této absence: administrativní vytížení pedagogů a ředitelů, nedostatek času a kapacity, nedostatečné kompetence v této oblasti, absence lídra aj. Důležitou součástí je také podpora obnovy základních materiálních nedostatků. Většina škol je svázána základními materiálními potřebami, které jsou prioritně pro ně důležitějšími a je pro ně těžké se od nich vymezit, soustředit se na zkvalitňování samotné výuky v různých oblastech a reflektovat je jako důležitější potřeby. Klíčové je budování kvalitního vztahu zřizovatel – škola. Dokud nebude vzdělávání pro zřizovatele prioritou a nebude hledat způsoby, jak školy materiálně zabezpečit, učitelé nebudou moc svoji energii soustředit na

způsob výuky a její kvalitu. Toto tvrzení plně podporuje Pracovní skupina pro financování, která se vztahem zřizovatel – ředitel zabývala několikrát během projektu MAP II.

Ve všech níže analyzovaných oblastech se v rámci této podkapitoly se odrazila situace způsobená pandemií SARS-CoV-2 (od 03/2020 až do doby této aktualizace – 05/2021), která neumožňovala činnost škol v takovém režimu, na jaký byly pedagogové, žáci i rodiče zvyklí.

Stav čtenářské gramotnosti v rámci území

Konkrétní, nejčastější činnost, kterou školy v rámci čtenářské gramotnosti zmiňovaly byly aktivity související s četbou. Jednalo se buď o provoz vlastní školní knihovny (příp. o spolupráci s obecní knihovnou) nebo o realizaci mimoškolních aktivit v rámci čtenářské gramotnosti. Především čtenářské kluby a dílny jsou ve školách velmi oblíbené a relativně časté. Jedná se o nejjednodušší aktivitu (z pohledu časové náročnosti přípravy nebo kvalifikace a zkušeností pedagoga), kterou lze pro podporu čtenářské gramotnosti vykonávat. Stejně jako provoz školní knihovny nebo menší části knižního školního fondu. Také formy materiální podpory v podobě investic do knižního fondu například od zřizovatele nebo z dalších finančních zdrojů v minulých letech byly časté. Potřebu materiálního vybavení knihovny zmínily pouze jednotky škol. Na práci s knihou, různé formy předčítání a vyprávění se v hojně míře zaměřují také mateřské školy v území. Agregovaný Popis potřeb reflektuje, že přes MŠ v území, hodnotí pozitivně aktivity, které během dne provozují za účelem podpory a rozvoje čtenářské pregramotnosti. Pro většinu malotřídních základních škol bylo velmi obtížné hovořit o rozvoji čtenářské gramotnosti mimo práci s knihou (např. o kritickém myšlení, práci s textem, práci ve skupinách atd.). U větších (primárně úplných) základních škol se takové hodnocení objevovalo. Zároveň se objevovala také potřeba přístupu kritického myšlení nejen u žáků, ale také pedagogů. V souvislosti s rozvojem čtenářské gramotnosti se velmi málo objevovala potřeba DVPP pro sebe nebo své kolegy. Pokud škola realizuje Šablony OP VVV, často další vzdělávání čerpá díky nim, stejně jako čtenářské kroužky. Některé školy také o další vzdělávání nestojí, ředitelé nedokážou své pedagogy v dalším vzdělávání motivovat a často to odůvodňují zahlcením, které s dnešní dobou souvisí. Důvodem je také nízký počtem pracovníků školy, které souvisí s obtížnou vzájemnou zastupitelností.

Kolize profesního vzdělávání s pracovním rozvrhem je také nejčastějším důvodem, který pedagogové v rámci celé ČR uváděli jako překážku pro profesní rozvoj (Mezinárodní šetření TALIS 2018). ZŠ ve větší míře definovaly potřebu sdílení zkušeností v rámci sebevzdělávání (poptávka však není taková). Mateřské školy takovou potřebu naopak definují – přibližně třetina oslovených mateřských škol definuje potřebu vzdělávání čtenářské pregramotnosti.

Stav matematické gramotnosti v rámci území

V otázce podpory matematické gramotnosti školy nejvíc zmiňovaly nadstandardní aktivity a alternativní formy, které do výuky zařazují. Nadstandardními aktivitami byly myšleny mimoškolní aktivity, které pro rozvoj a na podporu matematické gramotnosti školy realizují. Agregovaný Popis potřeb ukazuje, že tento způsob rozvoje zmínilo 27 % základních škol. Mimoškolní aktivity zaměřené na matematickou gramotnost byly víc zmiňovány než mimoškolní aktivity na rozvoj čtenářské gramotnosti. Nejčastěji se jedná o provoz různých kroužků nebo klubů (logické hry, deskové hry atd.) nebo doučování, které jsou podporovány buď zřizovatelem nebo z šablon. Hlavně v malých obcích takové mimoškolní aktivity jsou nejčastějším možným způsobem trávení volného času dětí, jsou tedy velmi oblíbené a nabízejí alternativu ke školní družině. Dalším zmiňovaným způsobem rozvoje matematické gramotnosti byly alternativní způsoby výuky. Hlavně se jednalo o výuku formou Hejného matematiky (úplně nebo z části) nebo používání Montessori prvků ve výuce. Některé školy, které v první cyklu tvorby Popisů potřeb škol definovaly jako potřebu zařazení alternativních prvků do výuky, během druhého cyklu tento požadavek redefinovaly nebo zcela vyřadila. Zmiňována oblíbenou aktivitou byla také výuka finanční gramotnosti, která je velmi populární a její základy praktikují také některé mateřské školy. V MŠ rozvoj a podpora matematické pregramotnosti je hodnocena méně pozitivně v porovnání se čtenářskou gramotností. S tím souvisí vyslovená potřeba od zástupců mateřských škol pro DVPP v této oblasti.

Stav inkluzivity v rámci území

Situace inkluzivity (společném vzdělávání) ve sledovaném území byla zjišťována nejen během tvorby Popisů potřeb škol v rámci druhého cyklu místního akčního plánování, ale také v dotazníkovém šetření, které se na nastavení rovných příležitostí v území soustředilo (realizováno během prvního cyklu místního akčního plánování), viz kap. 1.2.6. Jsou patrné změny přístupu k procesu inkluze ve školách, pokud porovnáme návštěvy škol v roce 2018 a 2020. Situace se ustálila, není to hlavním tématem. Školy se k žákům s SVP chodívají stejně jako před rokem 2013 (komunikují s PPP, plní její doporučení a snaží se o individuální přístup). Pokud oslovené školy měly konkrétně definovat, co funguje v rámci inkluze u nich ve škole, nejčastější odpovědí byl asistent pedagoga, plnění doporučení, IVP a PLPP, podpůrné opatření. Naopak zúčastněné školy v souvislosti, co nefunguje v procesu inkluze, zhodnotily, zbytečné administrativní zajištění, bezbariérové přístupy, absence speciálního pedagoga, absence kompenzačních a didaktických pomůcek. Šetření, které v rámci tvorby Popisu potřeb probíhalo, podporuje zjištění, že problémy s inkluzí v území není velké. Většina škol se ve velkém měřítku s žáky s SVP nepotkává, pokud ano, plní vše v rámci svých možností a velké problémy se společných vzdělávání vyjádřila jen hrstka škol. Např. se jednalo o školy z větších měst, kde je větší koncentrace obyvatelstva, mladých rodin a zároveň pracovních příležitostí.

Jedná se primárně o Letohrad, Žamberk, Jablonné nad Orlicí a Králíky. Definované problémy a komplikace často pramení z nedostatečného materiálního nebo personálního zajištění výuky (příp. nespolupráce s rodiči). Některé školy popisují také problémy v komunikaci se zákonnými zástupci, kdy jejich nespolupráce problém komplikuje a prohlubuje. Pokud se k inkluzi měly vyjádřit dvě základní školy zřízené podle §16 odst. 9. školského zákona, které se v území nachází, je patrné, že ony mají ty nejideálnější podmínky pro vzdělávání žáků s SVP a ZP. Školy jsou vybaveny velkým množstvím kompenzačních pomůcek a kvalitním personálním obsazením. Zároveň, po legislativním uzákonění společného vzdělávání, se proměnilo složení žáků navštěvující ZŠ zřízené podle §16. Základní škola v Žamberku nabízí také možnost předškolního vzdělávání dětem, které potřebují větší míru podpurných opatření nebo je nemožné je vzdělávat v klasické MŠ. Mnoho klasických MŠ v okolí o takové možnosti neví, zároveň speciální pedagogové základních škol v území ne vždy plně znají možnosti, které škola žákům s SVP nabízí.

Stav digitální gramotnosti v rámci území, ON-LINE vzdělávání

Stav digitální gramotnosti v území byl zkoumán v rámci tvorby Popisů potřeb, kdy se školy k tomuto tématu vyjadřovaly v rámci hodnocení čtenářské i matematické gramotnosti. Je patrné, že relativně velké množství škol se potýká s nedostatečným materiálním vybavením z hlediska ICT. Tato situace byla zásadně ovlivněna uzavřením škol a zavedením distančního vzdělávání. Došlo k posílení této oblasti nejen v rámci kompetencí pedagogů, ale také v rámci materiálního zabezpečení. Školy během aktualizace Popisu potřeb škol tolik definovaly potřebu modernizace a obnovu stávající ICT vybavení. Potřebu naopak více definovaly mateřské školy, které neobdržely v první polovině školního roku 2020/2021 finanční dotaci na potřebné ICT vybavení pro distanční výuku jako základní školy. On-line vzdělávání je detailněji rozebráno v navazující kap. 1.2.8.

Sekundární analýza PISA 2015 říká, že ve školách, kde je dostupné ICT vybavení pro každého učitele, dosahují žáci lepších výsledků. Primárně v malotřídních školách je počítačů jen v počtu jednotek a jednotlivé třídy a také pedagogové se o ně dělí. Velké množství pedagogů (včetně mateřských škol) definovalo snahu o zařazení výukových programů do hodin. Některé mateřské školy se naopak práci s počítači a dalšími technologiemi cíleně vyhýbají, s odkazem na častou práci dětí s tablety a mobilními telefony doma.

Srovnání se situací v ČR

Podle tematické zprávy ČŠI v rámci srovnání úrovně rozvoje čtenářské gramotnosti pro celou ČR je patrné, že pro základní školy z území je důležité ve výuce čtenářské gramotnosti realizovat víc než jen základní dovednosti. Potřebné je zahrnovat kritické uvažování, práci s informacemi v textu a zobecňování. Dále, čtenářskou gramotnost vnímat v širším spektru,

nevztahovat ji jen k výuce českého jazyka nebo literatury. Velmi důležité je takové dovednosti podporovat u nižších ročníků (a primárně malotřídních škol), aby se žáci s tímto přístupem setkávali už od brzkého věku a klasická frontální výuka byla doplněna o další formy výuky. Doporučení školám v tématu matematické gramotnosti podle ČŠI v tematické zprávě je hledání a využívání možností pro zvyšování zájmu žáků o matematiku. Z vlastního šetření, které v souvislosti s tvorbou Popisů potřeb probíhalo, nebylo toto patrné. Učitelé nezáměrně děti o matematiku mezi své potřeby (problémy) nezahrnovali. Naopak byla zmiňována snaha o zapojení ICT do výuky například formou výukových programů nebo vlastní výroba pomůcek v jiných předmětech a jejich využití v matematice. Do jaké míry je práce s technologiemi přínosná nejen v matematické a čtenářské gramotnosti, je další otázkou. Podle Sekundární analýzy PISA 2015, není klíčová míra používání ICT, ale způsob, jakým žáci tyto technologie využívají. Nicméně to, že většina základních škol je chce aktivně využívat ve výuce a také využívá, považujeme jako první důležitý krok. Interaktivní tabule je běžná a u mnohých škol její pořízení bylo v minulých letech na předních příčkách mezi prioritami. Stejně tak jako počítače, které jsou přítomné ve většině škol.

V jednotlivých inspekčních zprávách (primárně malotřídních škol) se také jako definovaná slabá stránka objevuje potřeba rozvoje sebehodnocení a sebereflexe žáků. Malotřídní školy fungují svým vlastním způsobem, většina se jich shoduje, že jejich žáci v oblasti čtenářské i matematické gramotnosti (v úrovni znalostech) nemají po přestupu na druhý stupeň do úplné ZŠ, problém (úplné ZŠ to potvrzují). Důvodem je individuální přístup, který malotřídní školy v souvislosti s věcmi, které fungují, zmiňovaly. Díky nižšímu počtu dětí ve třídě a díky spojmům, kdy je pohromadě několik ročníků, pedagog ke každému praktikuje individuální přístup a zaměřuje se jednotlivě na schopnosti každého. Tento individuální přístup, stejně jako další výhody malotřídních škol, které často přispívají k příznivému klimatu školy a dobrým výsledkům žáků, jsou často také popsány v jednotlivých inspekčních zprávách. Nicméně podle Sekundární analýzy PISA 2015, menší počet žáků ve třídě neznamená automaticky lepší výsledek žáků. Pokud malotřídní školy definovaly oblast, kde zaostávají (v porovnání s ostatními žáky), je to primárně anglický jazyk. Jedná se však o úroveň znalostí a schopností, ne o znalosti přímo související s čtenářskou gramotností. Rozvoj matematické gramotnosti na území MAP, dle celorepublikové tematické zprávy ČŠI, se shoduje právě v souvislosti příznivého klimatu a rozvoje matematické gramotnosti. Příznivé klima třídy (menší počet žáků, určitá blízkost a individuální přístup), které ve výuce primárně v menších školách funguje, je hodnoceno jako důležitým faktorem a klíčovým prvkem pro kvalitní a úspěšnou výuku matematiky. Dále se shoduje zjištění prezentované v tematické zprávě ČŠI rozvoje matematické gramotnosti, že pro školní rok 2015/2016 došlo ke zvýšení podílu učitelů hlásajících se k jinému než tradičnímu stylu výuky. Tento trend byl během tvorby jednotlivých Popisů potřeb patrný.

V rámci porovnání inkluzivity se situací v ČR, je, dle Tematické zprávy ČŠI z března 2018, patrné, že doporučení zjednodušení administrativních procesů platí také pro základní i mateřské školy v území ORP Žamberk a ORP Králíky. Stejně jako zlepšení personálních podmínek (školní psycholog, speciální pedagog, asistent pedagoga). Důležité je také doporučení spolupráce pedagogů a asistentů, aby docházelo k efektivnímu vzdělávání žáků. Nejdůležitější je však materiální podpora, hlavně mateřských škol.

Tematická zpráva ČŠI reflektuje, že průměrná úspěšnost žáků 9. ročníků ZŠ v oblasti čtenářské gramotnosti v Pardubickém kraji je přibližně 45 %, což je třetí nejvyšší výsledek v rámci celé České republiky (po kraji Zlínském a Praze). Celková nízká úspěšnost, kdy očekávaná 60% hranice nebyla naplněna (průměrná úspěšnost 45 %), je celorepublikový problém. V oblasti matematické gramotnosti je Pardubický kraj na místě čtvrtém (70% úspěšnost po kraji Zlínském, Praze a Moravskoslezském kraji).

1.2.8 On-line a distanční vzdělávání ve školách

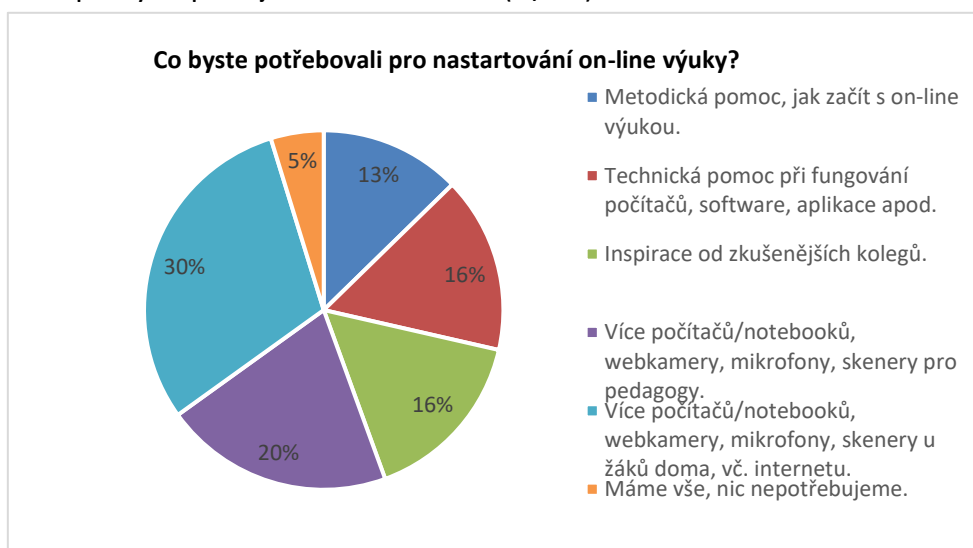
Bezprecedentní situace, která ve školách nastala na jaře 2020 zcela jistě ovlivnila životy samotných pedagogů, dětí, žáků a rodičů. Mimořádné opatření vydané Ministerstvem zdravotnictví dne 10. 3. 2020 zakázalo osobní účast žáků a studentů základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol na vzdělávání. Na základě zakázání osobní účasti žáků na vzdělávání, byla většina škol nucena přistoupit k výuce distanční, ve většině případů poté k online výuce, kterou podporovalo a požadovalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Situace se nenavrátila do zcela standartního režimu na delší dobu ani po roce trvání a aktuálně, od 04/2021, dochází k postupnému návratu dětí a žáků do škol.

O tom, jak konkrétně bude distanční výuka v konkrétní škole vypadat rozhoduje ředitel školy. MŠMT vytvořilo webové stránky <https://nadalku.msmt.cz/cs>, které dávají školám tipy ke vzdělávání na dálku, dále MŠMT podpořilo vysílání České televize vzdělávacích pořadů pro žáky 1. a 2. stupně včetně přípravy na přijímací zkoušky na SŠ a víceletá gymnázia. Tato forma vzdělávání je zcela legitimní podle školského zákona (zákon č. 561/2004 Sb. - Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání) a naplňuje cíle, které právní úprava školám přikazuje plnit. V reakci na nastalou situaci se objevila široká paleta nástrojů, které umožňovala výuku na dálku ať už v synchronním režimu – učitel se s žáky setkává on-line v reálném čase a v asynchronním režimu, kdy učitel zadá výukové materiály, student si je vyzvedne a pracuje ve vlastním tempu, v on-line prostředí se spolu nesetkávají. Zároveň velké množství platforem, přes které bylo možno vést výuku on-line nabídlo své služby zdarma.

V rámci projektu jsme provedli několik šetření za účelem reakce na aktuální situaci v daných školách a k nastavení parametrů pomoci. První šetření jsme provedli v dubnu 2020 a druhé bylo realizováno během tvorby Popisů potřeb škol (09/2020-2/2021).

Obr. 34 ukazuje, co školy definovaly jako potřebné na začátku zahájení distančního vzdělávání (jaro 2020). Celkem 30 % odpovědí směřovalo do technického a materiálního vybavení žáků a 20 % do technického materiálního vybavení pedagogů. Metodická pomoc byla definována jen ve 13 % případů, inspirace od zkušenějších kolegů v 16 % odpovědí. Během terénního šetření a tvorby popisů potřeb škol, většina škol uvedla, že provedla výpůjčku několika počítačů a techniky žákům. Hlavně v případě velkých, úplných škol, se jednalo o desítky výpůjček. Zároveň v této době (podzim 2020) z 24 oslovených ZŠ odpovědělo 12 škol (50 %), že aktuálně pomoc nepotřebují a vše funguje tak jak má (na začátku této situace tak odpověděly pouze tři školy). Potřeby se týkaly například technické pomoci, sdílení zkušeností a inspirace nebo pomoc pro rodiče. Pokud školy měly ohodnotit, jak zvládají distanční vzdělávání, průměrná známka byla 1,7.

Obr. 34: Definované potřeby škol po zahájení distančního vzdělávání (04/2020)

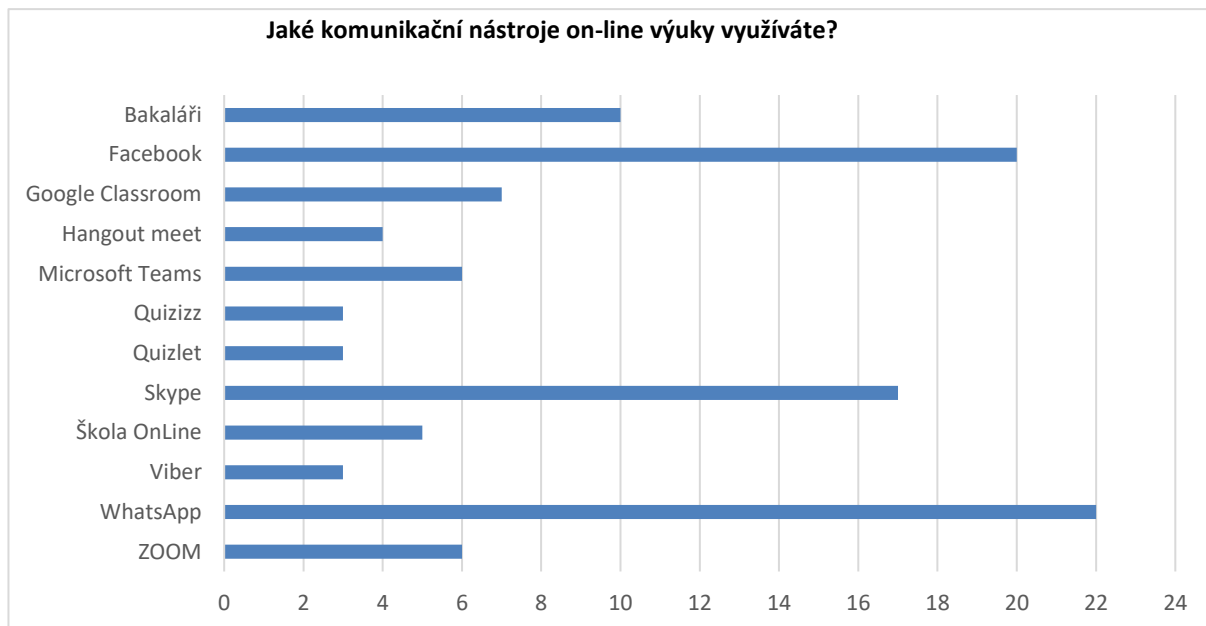

Zdroj: vlastní zpracování, vlastní šetření

Nejužívanější komunikační nástroje on-line výuky byly na jaře 2020 definovány: WhatsApp, Facebook a Skype (obr. 35). Výsledky šetření provedeného na podzim 2020 toto nepotvrdily, v té době jako hlavní platformu distančního / on-line vzdělávání nejvíce škol uvedlo Microsoft Teams (29 %), Google Classroom (25 %) a email (16 %). Většina škol uvedla, že platformou využívá více, dle ročníku a dle úvahy samotného pedagoga. Email definovaly pouze malotřídní školy. Využití on-line výuky ukazuje obr. 35.

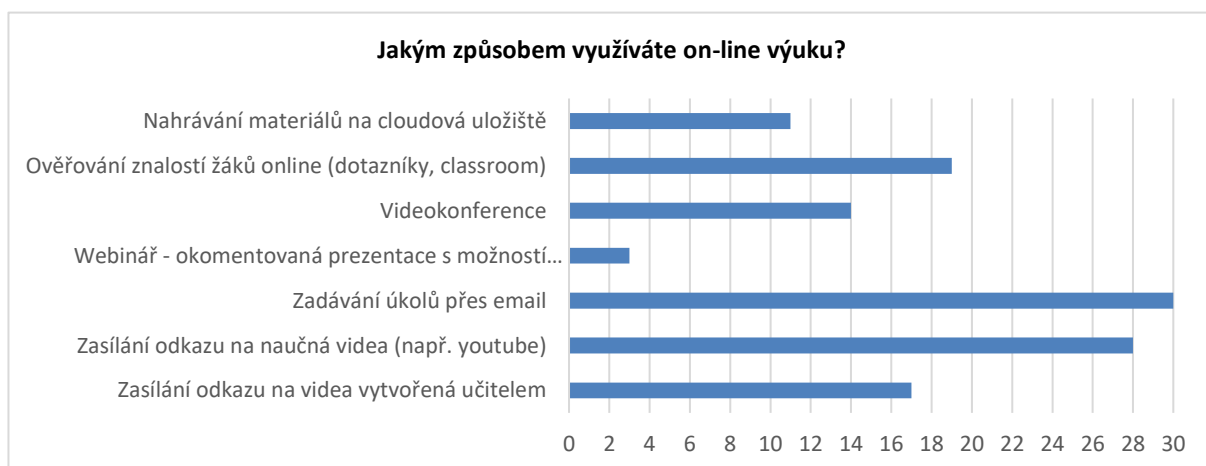
Obr. 35: Komunikační nástroje výuky jednotlivých škol (04/2020)

Zdroj: vlastní zpracování, vlastní šetření

Obr. 36: Využití on-line výuky (04/2020)

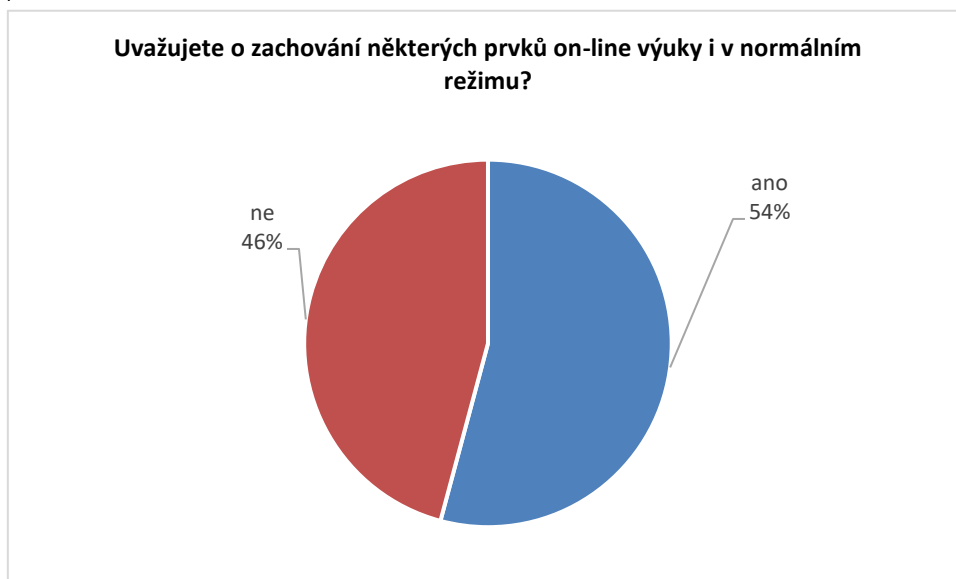
Zdroj: vlastní zpracování, vlastní šetření

Pokud školy měly říct, zda uvažují o zachování distanční výuky / on-line vzdělávání i v budoucnu, většina odpověděla, že ano (54 %). Např. když je žák nemocný nebo pro potřeby domácích úkolů. V tomto případě školy nedefinují překážky, pokud ano, tak v největší míře špatné připojení k internetu a nedostatek technického vybavení na straně žáků. Naopak školy nechtějí zachovat možnost on-line výuky nebo její část z důvodu, že preferují fyzický kontakt anebo to nevidí jako přínosné (hlavně u malých žáků, malotřídních škol).

Obr. 37: Využití on-line výuky v normálním režimu (04/2020)

Zdroj: vlastní zpracování, vlastní šetření

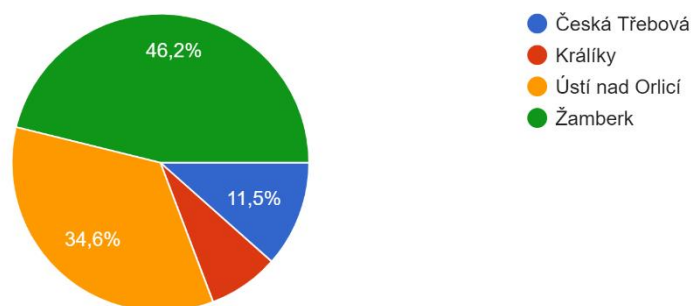

1.2.9 Obecné dotazníkové šetření pro ředitele škol

Na jaře 2024 proběhlo dotazníkové šetření, které jsme nazvali *Obecný dotazník* pro ředitele a ředitelky škol a školských zařízení v ZŠ v SO ORP Česká Třebová, SO ORP Ústí nad Orlicí, SO ORP Žamberk a SO ORP Králíky. Dotazník obsahuje 16 otázek a návratnost z území činila 26 odpovědí. 46,2% odpovědí přišlo z ORP Žamberk, 34,6% odpovědí přišlo z ORP Ústí nad Orlicí, 11,5% odpovědí z ORP Česká Třebová a 7,7% odpovědí přišlo z ORP Králíky.

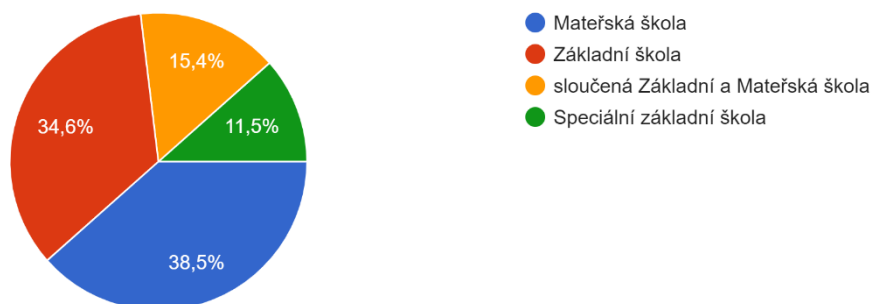
Škola/školské zařízení patří do ORP:

26 odpovědí

Dotazník vyplnilo 38,5% MŠ, 34,6% ZŠ, 15,4% sloučených ZŠ a MŠ a 11,5% Speciální základní škola.

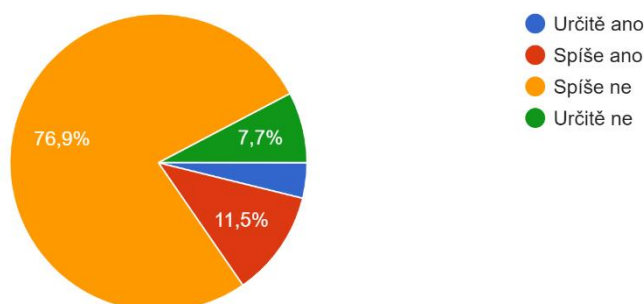
Jedná se o:
26 odpovědí

Zřizovateli zmíněných škol a školských zařízení je z 88,5% obec a z 11,5% Pardubický kraj.

Ředitelé a ředitelky MŠ, ZŠ a školských zařízení uvedli, že spíše nevnímají rozdíly ve výsledcích vzdělávání (76,9%) a určitě nevnímají v 7,7%. Rozdíly spíše vnímají v 11,5% a určitě vnímají v 3,8%.

2. Vnímáte rozdíly mezi ZŠ/MŠ v území ve výsledcích vzdělávání?
26 odpovědí

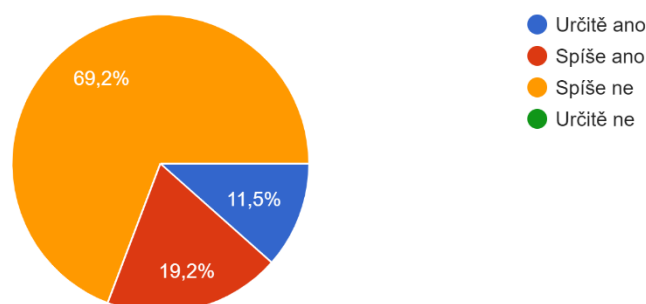
K odpovědi „určitě ano“ nebo „spíše ano“ dále uvádějí:

- Rozdílná očekávání a nároky zákonných zástupců
- Individuální přístup ovlivňuje výsledek vzdělávání, třídní pravidla, vzdělání pedagogů.
- ochota pedagogů věnovat se dětem navíc (např. doučování) - úspěšnost v přijímacím řízení na SŠ, inkluze - nedostatečná péče o inkludované děti a nadané děti
- Jedná se o věk

Ředitelé a ředitelky MŠ, ZŠ a školských zařízení uvedli, že spíše nevnímají zvýšenou koncentraci žáků se SVP (69,2%). Zvýšenou koncentraci žáků se SVP vnímají v 19,2% a určitě vnímají v 11,5%.

3. Vnímáte někde v území větší koncentraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) a žáků ze sociálně znevýhodněných rodin?

26 odpovědí

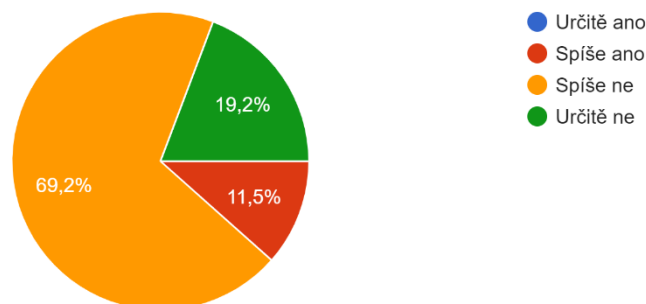
K odpovědi „určitě ano“ nebo „spíše ano“ dále uvádějí:

- připadá mi, že přímo na naší škole počet dětí narůstá, jinak nevím
- V místě, kde žije více rodin se sociálním znevýhodněním.
- děti z azylových domů
- V Ústí nad Orlicí je Spec. škola pro tyto děti. A v Č. Třebové je sídliště Borek, kde bydlí hodně těchto dětí.
- V Základní škole Česká Třebová, Nádražní ulice - ve spádu je velká vyloučená lokalita
- Mateřské škole Česká Třebová, Vinohrady je zařazeno 7 dětí s SVP a pracují tam 4 asistenti pedagoga, stejná MŠ má i odloučené pracoviště ve "vyloučené" lokalitě, kde se kumulují děti se sociálně znevýhodněných rodin. V ostatních MŠ ve městě se jedná pouze např. o jedno dítě.
- Spolupráce ZŠ Nádražní 743 s SPC a PPP ve velmi dobrém vztahu a duchu.
- Sociálně vyloučené lokality (např. tzv. Borek u Č. Třebové)

Dále ředitelé a ředitelky MŠ, ZŠ a školských zařízení uvedli, že spíše nevnímají zvýšenou koncentraci žáků z rodin s vyšším sociálně-ekonomickým statusem (69,2%). Zvýšenou koncentraci žáků z rodin s vyšším sociálně-ekonomickým statusem spíše vnímají v 11,5%. Určitě nevnímají v 19,5%.

4. Vnímáte někde v území větší koncentraci žáků z rodin s vyšším sociálně-ekonomickým statusem?

26 odpovědí

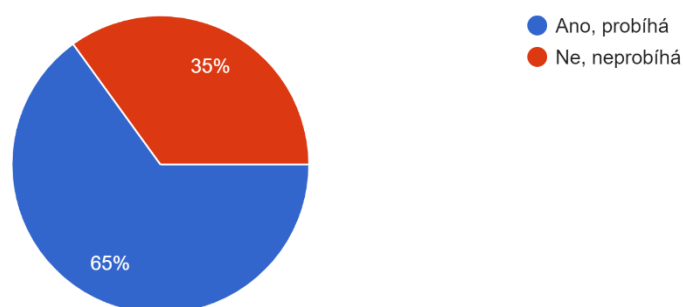
K odpovědi „určitě ano“ nebo „spíše ano“ dále uvádějí:

- Větší městské školy, k nám do okrajovek cíleně nechodí. V městských školách mají sociálně slabé a zároveň dobře situované. Mají to složitější v přístupu. My zatím pracujeme s průměrem.
- víceletá gymnázia
- Možná větší města, bohatší oblasti

Další sada otázek se týkala působení České školní inspekce (ČŠI).

5. Probíhá u vás ve škole/školském zařízení testování vzdělávacích výstupů Českou školní inspekcí (ČŠI)? Otázka relevantní pouze pro ZŠ.

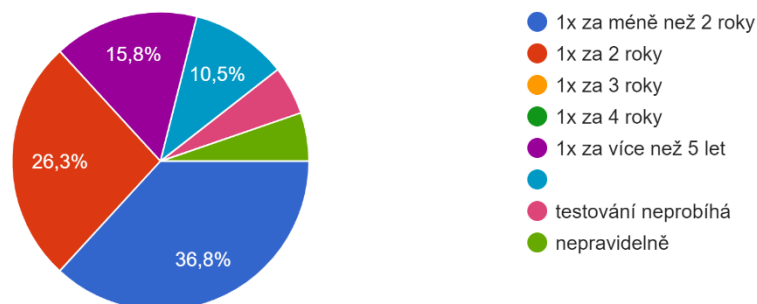
20 odpovědí

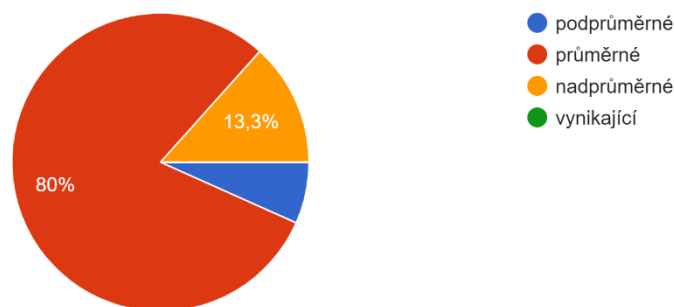
6. Jak často u Vás ve škole/školském zařízení probíhá testování vzdělávacích výstupů ČŠI? Otázka relevantní pouze pro ZŠ

19 odpovědí

7. Jaké jsou výsledky testování vzdělávacích výstupů ČŠI ve Vaší škole? Otázka relevantní pouze pro ZŠ

15 odpovědí

Ředitelé a ředitelky doplnil stručný komentář, jak testování u nich ve školách probíhalo:

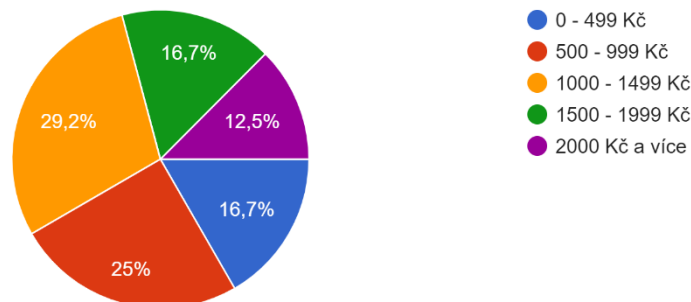
- 5. a 9. ročník, jazyky, matematika, gramotnosti
- 5. a 9. ročník, čtenářská gramotnost, matematika, všeobecný přehled
- Testování jsou žáci 5. ročníku.
- Jsou vylosovány ročníky a předměty, ve kterých jsou dané ročníky poté testovány.
- Testování ČŠI pro 5. ročník, M, ČJ
- testované ročníky (3,5,8); čtenářská gramotnost, finanční g., matematická g.,
- Online formou např.: srovnávání výsledků žáků 5. a 9. tříd, čtenářská gramotnost atd
- Online testování 5. a 8. ročníky
- Testování - tělesná zdatnost (3. roč.), čtenářská gramotnost a studijní předpoklady (5. roč.)
- testování žáků 5. ročníků

- 5. ročník, čtenářská gramotnost

- Letos 9. ročníky, ICT gramotnost, loni myslím 5. ročníky

8. Jaká je celková průměrná investice zákonných zástupců při vstupu do 1. ročníku MŠ/ZŠ z pohledu školy?

24 odpovědí

Ředitelé a ředitelky dále doplnili:

- příspěvek obce a školy na školní potřeby, pracovní sešity, 1500 Kč
- objednáváme veškeré pomůcky, rodiče je pak uhradí
- nejvyšší investice je aktovka
- Při nástupu do školky je největší fin. výdaj, zakoupení bačkůrek.

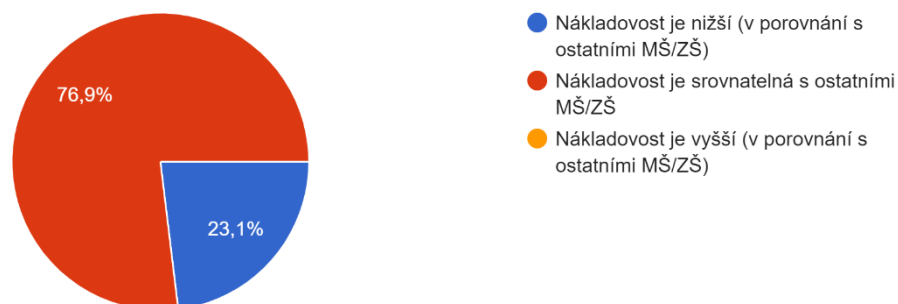
Naše škola vybírá pouze příspěvek na školní potřeby ve výši 300,- Kč, děti dostanou sešity, kopírované listy, složky, čtvrtky, mají k dispozici kreslicí potřeby, potřeby na pracovní vyučování - hradí škola

- Pozor není v této částce nákup aktovky, penálu, oblečení, sportovních pomůcek atd.
- Při vstupu do MŠ situaci řeší rodiče různě. Finance navíc představuje možná více oblečení, to ale ne u každého dítěte. Rodiče nově zatíží školné, a stravné. Strava opět jako oblečení - dítě jí i doma. Za takřka celodenní stravu rodič v MŠ zaplatí necelých 50Kč. Ne všichni rodiče se do této částky doma vejdou.

- plavecký výcvik, cvičební úbor a ostatní pomůcky
- Do nákladů nepočítám aktovku, penál apod.
- vč. aktovky, oblečení na TV i školních potřeb (pastelky, obaly na sešity..)
- Velmi individuální.
- Aktovka, penál, desky, vybavení do ŠD, na TV apod.

9. Jak hodnotíte nákladovost vzdělávání v porovnání s ostatními MŠ/ZŠ ve Vaší škole?

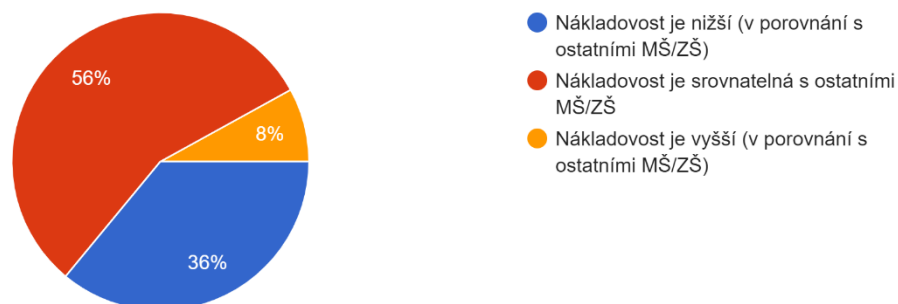
26 odpovědí

- financování aktivit žáků školy prostřednictvím a příspěvím SRPDŠ
- některé školy mají nižší nákladovost, ale rodiče musí vše shánět sami a často volí nízkou cenu např. za barvy, které nemalují - takže se snažíme o ověřené produkty a cenu hledáme nejnižší my.
- S ostatními ředitelkami se domlouváme o úrovni vzdělávání i fin. výdajích.
- Snažíme se získávat finanční příspěvky z grantů, projektů (prevence, EVVO, OPJAK, NPO, ...)
- Spolupracujeme s ostatními malotřídními školami.

10. Jak hodnotíte v porovnání s ostatními MŠ/ZŠ nákladovost doučování a volnočasových aktivit nabízených Vaší školou?

25 odpovědí

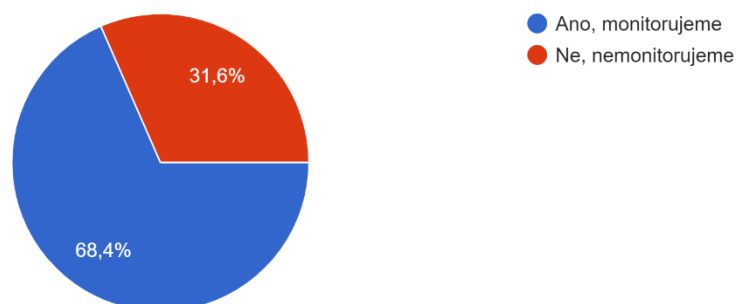

- doučování a zájmové kroužky pro žáky školy zdarma

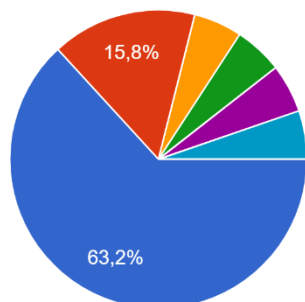
- nabízíme několik kroužků zdarma, tam kde jsou náklady na suroviny a výrobek si děti odnášejí, platí rodiče cenu surovin (vaření, pečení)
- Od tohoto šk. roku spolupracujeme s DDM Kamarád a děti v odpo. hodinách mohou navštěvovat kroužky / zájm. Vzdělávání - volnočasové aktivity / v prostorách školy i pro mimoškolkové děti.
- máme pouze kroužek angličtina a flétna, kde rodiče hradí pouze spotřební materiál (učebnici flétny) 50-200 Kč ročně.
- Máme hrazeno z projektu NPO
- Zájmové kroužky i doučování pro naše žáky je bezplatné.
- MŠ nabízí pouze plavání. Po ukončení provozu MŠ edukativně stimulační skupinky a AJ. Náklady na tyto aktivity jsou srovnatelné, zajišťují je stejné subjekty i u ostatních škol ve městě.
- Záleží na tom, zda je projekt realizován v rámci projektu (např. JAK), příp. je veden pod záštitou DDM

11. Monitoruje Vaše škola, kolik dětí se NESTRAVUJE ve školní jídelně? Otázka relevantní pouze pro ZŠ

19 odpovědí

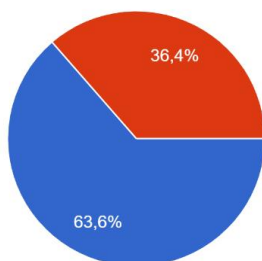
12. Pokud dítě nechodí na oběd z finančních důvodů, zajistí mu Vaše škola možnost stravování (např. přes projekt Obědy do škol nebo přes neziskové organizace?) Otázka relevantní pouze pro ZŠ
19 odpovědí

- Ano, zajistí
- Ne, nezajistí
- zajistí, pokud se jedná o spolupracující rodinu v nouzi. Pokud děti nechodí na obědy např. proto, že jsou mlsné, neř...
- Na obědy chodí všichni žáci školy. Nikdo nemáme finanční problémy.
- Jediné dítě, které se ve škole nestravuje (z důvodu dietního stravování), si přin...
- Nemáme

- *Obědy zdarma - Pardubický kraj*
- *dotace/dar od obedyprodeti.cz*
- *Děti dostávají obědy zdarma díky projektu Pardubického kraje.*
- *dotované stravování*
- *přes projekt Obědy do škol a přes neziskové organizace*
- *Projekt Pardubického kraje - výběr žáků zařazených do obědů byl dle posouzení vedení školy na základě daných kritérií*
- *Přes neziskové organizace.*
- *Women for women*
- *Jsou zařazeni do projektu Women for women*
- *programy jako např. Women for women, příspěvky od Úřadu práce*
- *zajišťujeme dotaci přes projekt Obědy do škol*
- *Vyřídíme za rodiče žádost, komunikujeme se ŠJ.*

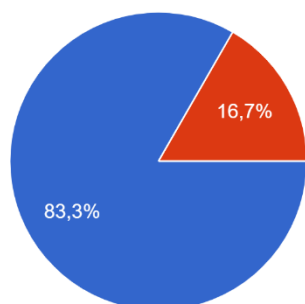
13. Uvádíte počty absencí a počty výchovných opatření ve Výročních zprávách?
22 odpovědí

- Ano, uvádíme
- Ne, neuvádíme

Pokud ano (odpověď: "ano, uvádíme"), máte na webových stránkách zveřejněnou Výroční zprávu za rok 2022/2023? Otázka relevantní pro ZŠ. MŠ nemají z...racovávat, pokud jejich zřizovatel neurčí jinak.

18 odpovědí

- Ano, Výroční zprávu za rok 2022/2023 máme na webových stránkách uveřejněnou
- Ne, Výroční zprávu za rok 2022/2023 nemáme na webových stránkách uveřejněnou

14. Kolik hodin omluvených absencí za jeden školní rok považují ředitelé a ředitelky za přijatelný:

- 100
- 75
- 50 - 100
- 30
- 40000

- dle závažnosti handicapu
- do 30%

- Jsme malotřídní škola, nemáme problém s absencemi.

- V MŠ nemáme kolik. Ověřujeme si, za jakým účelem dítě zůstává doma (častá nemocnost) a jak se rozvíjí. Pokud v nějakém směru potřebuje podpořit a bývá často doma, domluvíme se na individuálních konzultacích s rodiči a posíláme domů "úkoly".

- 60
- Na jednotlivé pololetí v průměru 60 hodin na žáka.
- cca 100
- cca 60 hodin (3 týdny)
- 200 hod.
- 150-200
- Záleží na okolnostech a jednotlivých případech. Nelze generalizovat.
- 100-200

15. Jak ovlivnily dopady inkluze vzdělávací proces ve Vaší škole? Uveďte, prosím, klady a zápory.

- Klady - sociální citění, respekt, Zápory - personální náročnost

- Záparem je vyšší počet žáků se závažnými problémy v ZŠ, což může negativně ovlivňovat výsledky vzdělávacího procesu ostatních žáků.

- Inkludovaným dětem se věnuje hodně času a energie, ačkoli o ni často nestojí (nabízené doučování). Rádi bychom se stejně věnovali i nadaným žákům a žákům běžným.

- Děti získaly podporu asistentů, kteří jsou velmi užiteční i pro pedagogy i třídní kolektivy.
- Větší zatížení pro vyučující, více administrativy.
- Inkluze se naší školky příliš nedotkla. Měli jsme však dítě s přiznaným PO stupně 1 a stanovení

stupně a spolupráce s PPP se mi příliš nelíbila. Hlavně při ukončení bych uvítala návštěvu nějakého pracovníka a zpětnou vazbu.

- náročnost práce, individualizace
- Plus - IT kompetence, mínus - pohybové a sociální kompetence dětí

nižší počet žáků, spojování ročníků
snížení počtu žáků

- V případě zařazení dětí se 4. stupněm podpůrných opatření do běžné třídy je velmi obtížné, až nemožné dítě integrovat. Jeho přítomnost ve třídě velmi negativně ovlivňuje klima třídy a vyloženě ruší a zabraňuje ostatním dětem udržení pozornosti při vzdělávacím procesu. Pobyt těžce postiženého dítěte (autismus, mentální retardace) v běžné třídě je nepřínosný jak pro samotné integrované dítě, tak pro všechny ostatní děti ve třídě. Celá třída dvaceti dvou dětí se stále přizpůsobuje pouze jednomu dítěti, které má speciální potřeby. Nechápu, z jakého důvodu jsou běžné děti povinny být celý den v přítomnosti někoho, kdo není schopen dodržovat základní pravidla, křičí, houká, ničí a nejuje. V případě náhlé nepřítomnosti asistentky, není jednoduše v silách jedné učitelky celou třídu i s integrovaným dítětem zvládnout. Tam potom už nejde o vzdělávání, ale pouze o "přežití bez úhony na zdraví všech". V běžné mateřské škole nepracuje žádný speciální pedagog. V případě dětí s nižším stupněm SVP se daří s pomocí asistenta nastavit vzdělávací proces tak, aby byl přínosem pro obě strany. Inkluze jistě přínosná je, ale měla by mít nějakou hranici.

- úbytek žáků, spojené ročníky ve třídě, obtížná výuka, možné problémy s existencí školy
- Klady - pracovali jsme online, vyzkoušeli jsme si i jiný druh práce více jsme pracovali digitálně. Zápory

- chyběli kamarádi, společně strávený čas, komunikace se všemi společně, bylo méně pohybu, fyzická aktivita s vrstevníky kulturní akce.

- V naší MŠ máme pouze 1 dítě s inkluzí, je to dobré pro jeho rozvoj i pro vnímavost a citlivost kolektivu na jinakost. Nedovedeme si však představit, že by ve třídě mělo být těchto dětí více, máme za to, že to by již narušilo přístup k ostatním dětem.

- zpomalení tempa, snížení úrovně žáků, klady = 0
- Ve škole se trápí žáci, kteří by na spec. školách mohli zažívat úspěch. Hodnotím to jako VP a SP
- Zásadně, inkluze brzdí a komplikuje výchovně vzdělávací proces na škole.

- Ve škole vzděláváme spoustu dětí s nižší i vyšší mírou potřeby podpory. Je to ale všeobecný jev - obecně se děti hůře soustředí, mají logopedické obtíže, paměťové schopnosti nejsou přirozeně v domácím prostředí rozvíjeny, domácí příprava není pravidelná. Na druhou stranu vidím otevřenost a uvolněnost (ze strany rodičů i dětí), důraz na wellbeing.

- v naší škole inkluze vzdělávací proces příliš neovlivnila
- Náročná práce ve velkém počtu dětí (28 dětí na 1 učitelku), nutná potřeba asistentky.
- neměli jsme žáky s SVP

- Klady - heterogenní třídy, inkludovaní žáci součástí kolektivů, vztahy, tolerance, respekt. Zápory - často se zaměřujeme na problémové žáky, upravujeme výuku, aby to všichni zvládli. Nevšímáme si tolik nadaných a nadprůměrných.

- Více práce a papírování pro učitele, snížení kvality výuky

16. Mají podle Vás děti v území rovný přístup ke stejným vzdělávacím možnostem a to ve všech školách v území?

- Ano
- Ne
- nemohu posoudit, spíše ne
- myslím si že ano
- Neumíme posoudit. Měly by mít.

1.3 Východiska pro strategickou část

1.3.1 Vymezení problémových oblastí a prioritních oblastí rozvoje

Hlavním východiskem strategické části *Místního akčního plánu vzdělávání* je jeho zasazení do hlavního cíle – zlepšit úroveň vzdělávání v území SO ORP Žamberk a Králíky, a to na úrovni každého jednotlivého žáka, na úrovni učitelů i na úrovni celých škol.

Prvotním vstupem pro vymezení problémových oblastí a následně prioritních oblastí rozvoje bylo dotazníkové šetření. Jeho výsledky byly zohledněny i při prioritizaci témat k otevření partnerské komunikační platformy všech aktérů vzdělávání na zájmovém území.

Během aktualizace analytické části a během aktualizace problémových oblastí se pracovalo s novými analytickými vstupy a nově zjištěnými informacemi. Po jednání pracovních skupin na začátku projektu MAP III došlo k aktualizaci stávajících priorit a cílů.

Na základě dokumentace MAP III a po jednání Pracovních skupin v projektu OP JAK byly vymezeny následující problémové oblasti a došlo k aktualizaci stávajících priorit a cílů.

- *Oblast společného vzdělávání*

V souvislosti s implementací společného (inkluzivního) vzdělávání jsou na školy kladeny vysoké nároky spojené s širokou heterogenitou složení jejich žáků. Příprava na tuto změnu nebyla dostatečná (chyběla materiální podpora i dostatečné vzdělávání pedagogů i asistentů pedagoga). Mnohé školy se díky tomu aktuálně potýkají s nezkušeností a nepřipraveností svých zaměstnanců na široký vzorec dětí a žáků (vč. aktuálního nedostatku personálu). Dále je důležité uzpůsobení prostředí, pomůcek, využívání asistentů a dalších odborníků a péči o duševní zdraví všech žáků i učitelů. Zároveň je nutné oblast vzdělávání a osvěty rozšířit na rodiče a širší veřejnost.

Priorita 1: Vytvoření kvalitního a dostupného systému pro společné vzdělávání v primárním vzdělávání (PV), základním vzdělávání (ZV), neformálním a zájmovém vzdělávání.

Cíl 1.1: Školy budou mít kvalitní dostatečné materiální, personální a technické a prostorové podmínky, aby mohly přijmout a kvalitně vzdělávat všechny děti a žáky včetně dětí a žáků s SVP. ŠPZ a ŠPP budou mít personální kapacity (vč. výchovných poradců, školních metodiků prevence, školních psychologů a speciálních pedagogů), prostorové, technické podmínky a nástroje pro péči o děti a žáky s SVP.

Cíl 1.2: Nepedagogičtí i pedagogičtí pracovníci škol (asistent pedagoga, školní asistent, chůva a jiné) se budou vzdělávat v nových metodách práce s heterogenní skupinou, v oblasti využití kompenzačních pomůcek, využívány budou i formy rozvoje jako sdílení, stáž, supervize, mentoring. Školy se budou scházet mezi sebou navzájem i s dalšími aktéry (neziskové

organizace, veřejnost, další obory) za účelem zvýšení spolupráce a sjednocení požadavků na klíčové kompetence dětí a otevření dialogu s rodiči dětí a žáků, odborníky a širší veřejností.

Cíl 1.3: Rozvoj neziskového sektoru a podpora jeho pracovníků za účelem kvalitnějšího propojení a případného doplnění kapacity škol a rozšíření stávající nabídky neformálního a zájmového vzdělávání a vzdělávání dětí s SVP, zajištění dostupnosti zájmového a neformálního vzdělávání vč. ZUŠ v kontextu dopravní obslužnosti spádových obcí.

Cíl 1.4: Podpora výchovy ke spolupráci a k toleranci obecně. Např. k respektu k individuálním odlišnostem, multikulturní výchově, víře, náboženství, rase, pohlaví, barvě pleti, odlišnému jazyku, politickému či jinému smýšlení, národnímu nebo sociálnímu původu, menšině a majetku.

Cíl 1.5: Podpora práce s dětmi a žáky s OMJ – podpora cílená na začleňování dětí a žáků, podpora pedagogických pracovníků, materiální podpora, podpora a pomoc při komunikaci s rodinami dětí a žáků s OMJ.

Cíl 1.6: Vzájemná spolupráce a podpora mezi MŠ a ZŠ při přechodu dětí. Definování/vyjasnění kompetencí při přechodu dětí. Podpora společného setkávání a programů. Např. „Průkaz předškoláka“ (ZŠ Klášterec nad Orlicí).

Cíl 1.7: Nastavení prvků spolupráce mezi stupni vzdělávání (MŠ vs. ZŠ, návaznost ZŠ s 1. stupněm vs. spádové školy) pro zajištění kontinuity rozvoje dětí a žáků a prevence školního neúspěchu žáků.

- *Oblast rozvoje základních gramotností v ZV a pregramotností v PV*

V oblastech rozvoje základních gramotností v předškolním i základním školství, je často problémem nedostatečná spolupráce mezi stupni vzdělávání, nedostatečné materiální vybavení i kompetence některých pedagogů. Častým problémem je také nedostatek kvalifikovaných pedagogů. Malý důraz je kladen na spolupráci s neškolskými subjekty a uplatňování nových přístupů a metod. Není systematicky pracováno s talentovanými dětmi a žáky (vč. inkludovaných) a podporován jejich zájem a nadání. Aktuálně je třeba věnovat pozornost i implementaci nové informatiky a rozvoji digitální gramotnosti.

Priorita 2: Rozvoj základních gramotností (čtenářská, matematická, digitální a jazyková) v předškolním i základním školství

Cíl 2.1: Modernizace vybavení škol a školských zařízení vč. ICT ~~a konektivity~~ škol za účelem zkvalitnění výuky napříč gramotnostmi. Zlepšení materiálních podmínek pro rozvoj gramotností (vybavení, pomůcky v dostatečném počtu, organizace exkurzí ...).

Cíl 2.2: Využití moderních metod rozvoje profesních dovedností pedagogů -, supervize, sdílení, stáže. Aplikace nových forem výuky do praxe škol včetně metodické podpory. Podpora a sdílení dobré praxe v zavádění nové informatiky.

~~Cíl 2.3: Nastavení prvků spolupráce mezi stupni vzdělávání (MŠ x ZŠ, návaznost ZŠ s 1. stupněm X spádové školy) pro zajištění kontinuity rozvoje dětí a žáků a prevence školního neúspěchu žáků.~~

Cíl 2.4: Využití potenciálu škol – propojení neformálního a zájmového vzdělávání – kroužky, kluby, vč. péče o nadané děti a žáky.

- *Oblast polytechnického vzdělávání a podpory praktických dovedností dětí a žáků*

V oblasti zázemí pro technické a přírodovědné vzdělávání uvádějí školy největší deficit vybavení a moderních pomůcek. V území s úspěchem probíhá projekt Technohrátky a Technické hry, který je cílen na zvýšení zájmu žáků ZŠ o technické a přírodovědné obory, dále však ZŠ a MŠ nejsou pro rozvíjení zájmu připraveny a systematicky podporovány. Pro další rozvoj a udržení zájmu je nezbytné naučit děti a žáky využívat získaných poznatků a dovedností v praktickém i občanském životě a rozvíjet jejich pracovní návyky a dovednosti v širším kontextu.

Priorita 3: Rozvoj technického a přírodovědného vzdělávání a širší podpora praktických dovedností

Cíl 3.1: Investice do materiálního vybavení vč. stavebních úprav – dílny, kuchyňky, školní zahrady, počítačové a odborné učebny, laboratoře a jejich využití pro výuku i mimoškolní činnost za účelem zkvalitnění výuky a posílení kompetencí pro praktický život i jako základ pro další profesní rozvoj.

Cíl 3.2: Popularizace technického a přírodovědného vzdělávání.

Cíl 3.3: Rozvoj profesních kompetencí pedagogů v oblasti technického a přírodovědného vzdělávání - DVPP, nastavení spolupráce s firmami v regionu již na úrovni ZŠ, zapojení rodičů příp. prarodičů v MŠ i ZŠ. Podpora učení venku.

tlak zdola na strukturu vzdělávacích programů.

● *Oblast rozvoje lidských zdrojů a kariérového poradenství*

Probíhající změny kladou vysoké nároky na všechny aktéry vzdělávání a vyžadují zařazení celoživotního učení do priorit každého jedince. Zároveň nedostatek pedagogických i nepedagogických zaměstnanců škol a školských zařízení si žádá rozvoj lidských zdrojů. U dětí a žáků je potřeba rozvíjet podnikavost a iniciativu vč. kariérové poradenství v základních školách. Pozornost je třeba věnovat i systematickému a cílenému rozvoji sociálních kompetencí dětí a žáků a podporovat hodnotově orientovanou výuku.

Priorita 4: Rozvoj lidských zdrojů, rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků a kariérové poradenství ve základních školách

Cíl 4.1: Dostatek všech pracovníků vzdělávání, rozvoj kompetencí vedoucích pracovníků, systematický rozvoj všech pracovníků působících ve vzdělávání (portfolio učitele, osobnostní výchova). Podpora vedoucích pracovníků škol prostřednictvím právní poradny a servisu – možnost konzultací, případně předávání zkušeností s řešením obdobných problémů. Podpora sdílení a předávání zkušeností vedoucích pracovníků.

Cíl 4.2: Prohlubování kompetencí výchovných poradců v oblasti kariérového poradenství, nastavení spolupráce mezi školami. Prohlubování profesních kompetencí výchovných poradců ZŠ – možnosti využívání nových profesních diagnostických nástrojů pro žáky s SVP a žáky ohrožené předčasným odchodem ze vzdělávání, diagnostika nadání a předpokladů u všech žáků včetně dětí mimořádně nadaných. Podpora práce s nadáním, metodika.

Cíl 4.3: Zapojení nových forem do výuky – fiktivní firmy, návštěva SŠ v rámci výuky Člověk a svět práce. Podpora sociálních kompetencí žáků a práce s rodiči.

- *Oblast podpory zdravého životního stylu, podpora a rozvoj volnočasové činnosti*

V oblasti chybí širší a finančně dostupná nabídka volnočasových aktivit. Tato skutečnost je zřejmá zejména v SO OPR Králíky a v menších obcích obou SO ORP. Jedná se také o nízké množství kluboven a podobných míst, kde žáci společně tráví volný čas neorganizovaně, ale s širokou nabídkou možností a aktivit. Kvalitní trávení volného času plní svoji úlohu i v oblasti primární prevence rizikového chování. Rozvoj zájmu a nadání dětí a žáků ve školní i mimoškolní činnosti a výchova k zdravému životnímu stylu je tak oblastí, které je třeba věnovat zvýšenou pozornost.

Priorita 5: Výchova k zdravému životnímu stylu a rozvoj zájmu o nadání dětí a žáků ve školní a mimoškolní činnosti

Cíl 5.1: Rozšíření spektra znalostí žáků MŠ a ZŠ z oblasti zdravého životního stylu, které povedou žáky k ustáleným návykům, resp. ke zdravému životnímu stylu a pohybu. Podpora vnějších podmínek pro podporu zdravého životního stylu ve školách a zařízeních pro mimoškolní výchovu, podpora spolupráce s místními neziskovými organizacemi (spolky), edukace rodin.

Cíl 5.2: Vytvoření podmínek pro využití venkovních prostor škol jak pro výuku, tak pro relaxační a o oddychové aktivity v rámci mimoškolní činnosti, zavedení interaktivních prvků do výuky. Podpora budování vnitřních sportovišť.

Cíl 5.3: Podpora školské primární prevence (specifická a nespecifická) – osobnostní rozvoj pedagogů a vzdělávání, spolupráce s neziskovým sektorem. Propagace akcí (vč. bezplatných webinářů a přednášek) zaměřených na rodiče.

Cíl 5.4: Prevence psychické labilitu i fyzických zdravotních dopadů/omezení u dětí a žáků v důsledku nezdravého životního stylu

- *Oblast infrastruktury a materiálně technického vybavení*

Ve všech oblastech většina škol naráží na překážky způsobené špatným technickým stavem budov, nízkou úrovní vybavenosti a potřeby investovat jak do budov samotných (vč. bezbariérovosti), tak do moderního vybavení a pomůcek pro kvalitnější rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků. Agregovaný Popis potřeb škol reflektuje problémy v oblasti infrastruktury a z tohoto důvodu byla tato priorita během tvorby analytické části zařazena.

Priorita 6: Vytvoření kvalitního prostředí (rozvoj a modernizace infrastruktury), které bude vyhovující pro všechny zaměstnance škol a školských zařízení, pro jejich žáky a účastníky zájmového a neformálního vzdělávání

Cíl 6.1: Modernizace a rekonstrukce budov škol a školských zařízení (zájmového vzdělávání a budov neformálního) a jejich dílčích prostor.

Cíl 6.2: Modernizace zázemí, obnova vybavení vnitřních i ~~vnějších~~¹⁴⁸—prostor škol a školských zařízení, včetně modernizace pomůcek všech pracovníků škol (zahrnující potřeby zájmového a neformálního vzdělávání).

Cíl 6.3: Modernizace zázemí, obnova vybavení vnějších prostor škol, včetně vybavení podporující hru a rozvoj přirozených herních činností dětí. Vizuální zlepšení okolí školy (lavičky, vlajky apod.)

Cíl 6.4: Zdravé školní prostředí s důrazem na hygienu (např. hluchost) a estetiku prostor (umělecky i architektonicky hodnotné prostředí). Odpočinkové a relaxační zóny pro děti i pro pedagogy.

---

¹⁴⁸ Rozpracováno v novém cíli 6.3

- *Oblast rozvoje strategického řízení a plánování ve školách, podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání*

Tvorba popisů potřeb škol a jejich aktualizace po dvou letech ukázala na absenci strategického plánování v některých školách. Pro některé ředitele škol je obtížné v rámci celé své škály povinností strategicky plánovat, určit priority rozvoje a následně proces vyhodnocovat. Stejně těžké je i zapojení dalších pedagogů a zaměstnanců školy. Rozvoj ve školách bývá často nahodilý, chybí jasné vize v dílčích oblastech, s kterými by bylo dlouhodobě pracováno. Pracovní skupiny definovaly jednotlivé důvody a příčiny této skutečnosti: administrativní a byrokratická zátěž ředitelů a pedagogů; nedostatek času a kapacity; nedostatečné kompetence v této oblasti; nedostatečné finanční prostředky pro takový rozvoj; absence lídra, obavy ředitelů aj. Často samy školy nepřikládají takové potřebě adekvátní váhu a podceňují ji. Spolupráce a podpora zřizovatele není často dostatečná. Tato problematika je také řešena v rámci Strategie 2030+ konkrétně jí řeší strategická linie č. 4 – Zvýšení odborných kapacit, důvěry a vzájemné spolupráce. Jednotlivé cíle této linie řeší: koncentraci odborných kapacit; lepší využití dat a zvýšení relevance a kvality vzdělávacího výzkumu; snižování nepedagogické zátěže škol a posílení informovanosti, komunikace a spolupráce. Posílení celé oblasti řízení bude mít v konečném důsledku pozitivní dopad na zlepšení klimatu ve školách a zlepšení kvality vzdělávání po všechny žáky v regionu.

Priorita 7: Podpora a rozvoj správného strategického řízení a plánování škol, podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání

Cíl 7.1: Snížení byrokratické a administrativní zátěže jednotlivých škol a jejich pracovníků. Snížení nepedagogické zátěže ředitelů a pedagogických pracovníků. Posílení jasné vzájemné informovanosti, komunikace, spolupráce a důvěry mezi školami. Sjednocení celého procesu v rámci středního článku ve vzdělávání.

Cíl 7.2: Posílení komunikace a práce v týmu v rámci celých škol. Podpora participace všech pracovníků v definování společné hlavní a dílčích vizí. Společná evaluace těchto procesů a průběžného vyhodnocování. Vytvoření vhodných podmínek pro posílení sdílení zkušeností ve sborovných škol. Využití mentoringu, koučinku a kolegiální podpory.

Cíl 7.3: Posílení komunikace a pravidelné vzájemné informovanosti mezi školami a jejich zřizovateli, vč. většího zapojení zřizovatelů do diskuzí týkající se regionálního školství, podnícení zájmu o něj. Podpora zřizovatele v hledání vhodných lídrů na pozice ředitelů. Podpora začínajícím ředitelům a učitelům.

Cíl 7.4: Vzdělávání, osvěta a sdílení zkušeností v oblasti strategického řízení a plánování. Kontinuální podpora této oblasti. Správná implementace získaných znalostí.

1.3.2 SWOT Analýza pro prioritní oblasti

SWOT-3 ANALÝZA	
Priorita 1: Vytvoření kvalitního a dostupného systému pro společné vzdělávání v PV, ZV, neformálním a zájmovém vzdělávání	
SILNÉ STRÁNKY (S)	SLABÉ STRÁNKY (W)
1. Některé školy mají vytvořený komunikační prostor pro rodiče, vnímají jejich potřeby a dokáží s nimi komunikovat.	1. Nedostatečná vzájemná komunikace školy a rodiny (nezvládnutí řešení konfliktů a problémů, častá migrace sociálně slabých rodin apod.).
2. Školy vytvářejí a rozvíjejí přátelské a otevřené klima.	2. Technický stav budov, včetně bezbariérovosti.
3. Pedagogové provádějí pedagogickou diagnostiku a na jejím základě volí formy a metody práce, dokáží včas rozpoznat odlišnost.	3. Nízká zkušenost pedagogů (např. spolupracovat ve výuce s dalším pedagogickým/nepedagogickým pracovníkem, např. tandemová výuka, efektivní spolupráce učitel vs. asistent), vč. přetrvávající nezážitosti a malé praxe v práci s heterogenní skupinou.
4. Čerpání prostředků z fondů EU, vč. IROP - za účelem posílení vlastního personálního zázemí (asistent pedagoga, chůva, investice do budov...).	4. Byrokratická zátěž ředitelů a přetrvávající nedostatek pracovníků (primárně učitelů, asistentů pedagoga, speciálních pedagogů a psychologů).
	5. Nedostatek nebo úplná absence mimoškolních aktivit pro žáky 2. stupně.
	6. Ekonomicky a hodnotově slabší rodiny v regionu, nespolečující rodiny.
	7. Nejednoznačně vydefinované kompetence dětí pro přechod mezi MŠ a ZŠ - nesoulad pedagogů MŠ a ZŠ.
	8. Nedostatečné další vzdělávání nebo sebezvzdělávání pedagogů v systému inkluzivního vzdělávání - absence školení nebo se jich pedagogové neúčastní, neučí se spolupracovat s odbornými pracovníky ve škole.
PŘÍLEŽITOSTI (O)	HROZBY (T)
~~1. Čerpání prostředků z fondů EU, vč. IROP za účelem posílení vlastního personálního zázemí (asistent pedagoga, chůva, investice do budov...).~~	1. Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí (např. asistentů pedagoga, pedagogické/nepedagogické pracovníky) - dlouhodobě udržitelné finanční zabezpečení personálních nákladů
2. Nové formy práce - tandemová výuka, supervize.	2. Nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné děti (např. výstavy, exkurze, kroužky atd.)
3. Sdílení odborných pracovníků (psycholog, speciální pedagog) pro více škol - využití OP JAK.	3. Nejednoznačně vydefinované kompetence dětí pro přechod mezi MŠ a ZŠ - nesoulad pedagogů MŠ a ZŠ.
4. Využití organizovaných dobrovolníků v oblasti doučování či mimoškolní výchově.	4. Nedostatečné další vzdělávání nebo sebezvzdělávání pedagogů v systému inkluzivního vzdělávání - absence školení nebo se jich pedagogové neúčastní, neučí se spolupracovat s odbornými pracovníky ve škole.
5. Neformální poradenství pro rodiče.	5. Nedostatek/absence nedostatečná kapacita (personální i prostorová) pro organizaci neformálních neorganizovaných mimoškolních aktivit pro žáky 2. stupně ("kluby bez klíče" apod.).
6. Zavedení pozice sociálního pedagoga ve škole za účelem propojení, síťování a podpory pedagogů, žáků, rodičů a odborníků.	6. Rodič se neorientuje v problematice - při konfliktu se školou neví/není, kdo by mu poskytl rady mimo školu.
7. Zapojení vzdělaných uprchlíků do formálního a především neformálního vzdělávání.	

SWOT-3 ANALÝZA	
Priorita 2: Rozvoj základních gramotností (čtenářská, matematická a jazyková) v předškolním a základním školství	
SILNÉ STRÁNKY (S)	SLABÉ STRÁNKY (W)
1. Aktivní přístup řady pedagogů, společná vize pedagogického sboru (příklady dobré praxe v území).	1. Neochota Malá motivace k profesnímu rozvoji (výběr na základě osobního progresu, portfolio učitele) vyplývající z přetížení učitelů.
2. Dostatečné materiální vybavení některých škol díky možnosti získání peněz z grantů*.	2. Nedostatek lidských zdrojů (primárně kvalifikovaných pedagogů, speciálních pedagogů...).
3. Zkušenosti v oblasti čerpání podpory (projekty, dotační programy, šablony...)*.	3. Nižší koncentrace pedagogů v oblasti rozvoje digitální gramotnosti dětí a žáků, obavy části z nich.
PŘÍLEŽITOSTI (O)	HROZBY (T)
1. Sdílení dobré praxe v oblasti gramotností mezi sebou i s učiteli z jiných škol, supervize (konzultace ohledně vhodných postupů, pomůcek apod.).	1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, možné půlení hodin), nedostatečné finanční zajištění pro pracovníky neformálního vzdělávání.
2. Projekty zaměřené na oblast rozvoje gramotností.	2. Nedostatečné finanční podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.).
3. Podpora mimoškolní oblasti - spolupráce s rodiči a neziskovým sektorem.	3. Nestabilita v legislativě, nekonceptnost, chybí možnost konzultací.
4. Možnost využívání moderních digitálních technologií (mobil, wifi...) a převzetí zodpovědnosti spojených s užíváním.	
<small>* PS MDF + RP navrhovala sloučení bodu 2. a 3., resp. S2. a S3. Podle příručky Pravidla pro žadatele a příjemce - specifická část (19. 6. 2023) musí SWOT-3 Analýza obsahovat minimálně 3 silné (S) a slabé stránky (W), 3 příležitosti (O) a 3 ohrožení (T). Ponecháno v původní verzi.</small>	

SWOT-3 ANALÝZA	
Priorita 3: Rozvoj technického a přírodovědného vzdělávání a širší podpora praktických činností	
SILNÉ STRÁNKY (S)	SLABÉ STRÁNKY (W)
1. Pedagogové i vedení škol si uvědomují důležitost rozvoje dětí a žáků v této oblasti.	1. Časový prostor ve výuce a nemožnost výběru dle zájmů žáků.
2. Školy mají tyto oblasti ošetřené v ŠVP ZŠ a MŠ (stanovení cílů).	2. Vysoký počet dětí a žáků ve třídě.
3. Zájem žáků o praktické činnosti.	3. Menší míra ochoty pro nové formy výuky, např. učení ~~venku~~ mimo třídu.
4. Podpora rozvoje technických dovedností (Technohrátky, Technické hry) v regionu, spolupráce s firmami.	4. nedostatek vhodných pedagogů.
PŘÍLEŽITOSTI (O)	HROZBY (T)
1. Možnosti RVP, vytvoření vnějších podmínek pro kreativitu učitelů (vzdělávání, finanční ohodnocení, materiální podmínky).	1. Omezující legislativa - bezpečnost dětí a žáků, učební plány.
2. Rozšíření spolupráce s místními firmami (technické kroužky, odborník do výuky, exkurze "tam i zpět")*.	2. Nezájem ze strany žáků a rodičů - přetrvávající příklon k humanitním oborům vzdělání.
3. Spolupráce s rodiči a neziskovým sektorem - ukázky řemesel, dobrovolnictví, nasměrování zájmu k technickým oborům SŠ*.	3. ~~Málo~~ nedostatek příležitosti v oblasti neformálního vzdělávání.
4. Aktuálně probíhající revize RVP.	
<small>* PS MDF + RP navrhovala sloučení bodu 2. a 3., resp. O2. a O3. Podle příručky <i>Pravidla pro žadatele a příjemce - specifická část</i> (19. 6. 2023) musí SWOT-3 Analýza obsahovat minimálně 3 silné (S) a slabé stránky (W), 3 příležitosti (O) a 3 ohrožení (T). Ponecháno v původní verzi.</small>	

SWOT-3 ANALÝZA

Priorita 4: Rozvoj lidských zdrojů, rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků a kariérového poradenství v ZŠ

SILNÉ STRÁNKY (S)	SLABÉ STRÁNKY (W)
1. Existující síť kvalifikovaných výchovných poradců na školách, PPP, SPC.	1. Nižší zájem o další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) kvůli vyšším cenám za DVPP.
2. Nabídka dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP).	2. Prostorové podmínky, čas a kapacita PPP, učitelů, SPC.
3. Široká nabídka PC programů a materiálů na internetu - informační testy apod.	3. Chybějící pozice sociálních pedagogů na školách.
	4. Kariévní poradenství v současné podobě v některých školách.
PŘÍLEŽITOSTI (O)	HROZBY (T)
1. Výměna zkušeností, sdílení, supervize.	1. Vzdělávání budoucích pedagogů bez vazby na terén a jeho potřeby (nedostatečná provázanost).
2. Individuální rozvoj pedagogů, osobnostní rozvoj.	2. Popírání změn ve společenském klimatu (funkce školy vs. funkce rodiny).
3. Fungující žakovský parlament, Ekoškola.	3. Nedostatek přirozených autorit, nevychová.
4. Podpora hodnotově zaměřené výuky.	4. Předčasný odchod ze vzdělávání.
5. Podpora oslav tradic, svátků a různých výročí obce s podporou školy.	
6. Podpora iniciativ rodičů v rámci školy.	

SWOT-3 ANALÝZA	
Priorita 5: <i>Výchova k zdravému životnímu stylu a rozvoj zájmu a nadání dětí a žáků ve školní i mimoškolní činnosti</i>	
SILNÉ STRÁNKY (S)	SLABÉ STRÁNKY (W)
1. Existence zdrojů v oblasti školní prevence.	1. Nízká zkušenost pedagogů při práci s nadanými dětmi, resp. absence času pedagogů se jim věnovat.
2. Možnost podpory individuálního nadání v jednotlivých oblastech, placené aktivity.	2. Snadný přístup dětí k nezdravým potravinám, alkoholu, drogám , cigaretám, energy drinkům, nikotinovým sáčkům, kratomu apod. Malé možnosti škol toto korigovat.
3. Vzdělávání - zdravý životní styl.	3. Nedostatek míst určených k trávení neorganizovaných volnočasových aktivit žáků.
	4. Nedostatek dlouhodobé osvěty směřované na rodiče žáků, nízký zájem ze strany rodičů (vč. bezplatných akcí, webinářů apod.).
	5. Absence zařízení neformálního vzdělávání v některých městech a obcích.
PŘÍLEŽITOSTI (O)	HROZBY (T)
1. Nabídka v souladu se zdravým životním stylem - školní jídelny (ŠJ), prostory školy.	1. Sociální prostředí - negativní vzory.
2. Individualizace - práce s nadáním, zájmem a jeho podpora.	2. Nedostupnost hrazených volnočasových aktivit - finanční limity rodičů (nejen již ze "sociálně slabé" rodiny).
3. Využití potenciálu škol, spolupráce s neziskovým sektorem (META, bezplatné webináře a semináře pod záštitou Pardubického kraje...).	3. Závislost dětí na ICT technice a sociálních sítích a s tím spojená rizika, média, reklama, dezinformace, šikana. Malé možnosti škol toto korigovat.
	4. Nárůst psychické lability i fyzických a zdravotních dopadů/omezení u dětí a žáků v důsledku nezdravého životního stylu.
	5. Nedostatečná kapacita pro sportování dětí a žáků (tělocvičny, haly, hřiště).

SWOT-3 ANALÝZA

Priorita 6: Vytvoření kvalitního prostředí (rozvoj a modernizace infrastruktury), které bude vyhovující pro všechny zaměstnance školy a školských zařízení, pro jejich žáky a účastníky zájmového a neformálního vzdělávání

SILNÉ STRÁNKY (S)	SLABÉ STRÁNKY (W)
1. Jasná koncepce ze strany žadatele.	1. Absence jasného plánu.
2. Silná motivace žadatele.	2. Omezené rozpočty na investiční + neinvestiční náklady, administrativní náročnost .
3. Stávající kredit školy.	3. Absence zařízení poskytujících neformální vzdělávání v některých městech a obcích.
PŘÍLEŽITOSTI (O)	HROZBY (T)
1. Spolupráce žadatele a zřizovatele.	1. Zvyšování nákladů.
2. Příliv nových žáků.	2. Zvyšující se administrativa.
3. Přisun nových možností a činností.	3. Délka povolovacích řízení.
4. Budování komunitních center.	4. Podmínka bezbariérovosti v projektech.
5. Zapojení spolků.	5. Časová prodleva (nedostatek řemeslníků).
	6. Absence koncepce , příp. změna koncepce (politická, projektová...).

SWOT-3 ANALÝZA	
Priorita 7: Podpora a rozvoj správného a strategického řízení a plánování škol, podpora pedagogických a didaktických manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání	
SILNÉ STRÁNKY (S)	SLABÉ STRÁNKY (W)
1. Manažerské a pedagogické kompetence ředitele.	1. Časová náročnost.
2. Již absolvované vzdělávání v této oblasti.	2. Absence týmové spolupráce v rámci pedagogického sboru.
3. Dobře fungující tým, pedagogický sbor.	3. Nekompetence pedagogického sboru, absence metodiky.
	4. Nechuť pracovat "navíc".
	5. Obava ze zodpovědnosti.
	6. Více druhů koncepcí a plánů - potřeba sjednocení.
	7. Nedostatek mladých pedagogů.
	8. ~~Nedostatečné kompetence některých ředitelů v oblasti rozvoje týmů, popřípadě nezáměr o tuto oblast~~
PŘÍLEŽITOSTI (O)	HROZBY (T)
1. Sdílení zkušeností a příklady dobré praxe mezi školami, exkurze do jiných škol.	1. Legislativa (časté změny, nejistota škol ~~z toho plynoucí~~).
2. Prezentace školy před veřejností.	2. Tlak rodičů a veřejnosti.
3. Proškolení celého pedagogického sboru v dané problematice, společný cíl a práce.	3. Omezení ze strany zřizovatele školy (např. finanční).
4. Mentoring a koučink pro pedagogy a pracovníky ve vzdělávání, podpora začínajících ředitelů.	4. ~~Nedostatečné kompetence některých ředitelů v oblasti rozvoje týmů, popřípadě nezáměr o tuto oblast~~ .
5. Revize cílů, možnost ke změně.	5. Nižší zájem některých zřizovatelů o problémy škol (mimo stavebních úprav apod.).
6. Nové formy organizace práce (4 dny pracovní/1 den "duševního" odpočinku), sdílení úvazků, domácí příprava.	6. Slučování a rušení malotřídních škol.
7. Využití etablovaných vzdělávacích organizací - NPI, Job Leader, reditelnazivo.cz atd.	

Seznam tabulek, obrázků a zdroje dat

- Tabulka 1: Základní údaje o SO ORP Žamberk, Králíky
- Tabulka 2: Strategické záměry a dokumenty
- Tabulka 3: Opatření a aktivity Komunitně vedeného místního rozvoje území týkající se vzdělávání MAS ORLICKO
- Tabulka 4: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ve SO ORP Králíky (školní rok 2021/2022)
- Tabulka 5: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ve SO ORP Žamberk (školní rok 2021/2022)
- Tabulka 6: Kapacita jednotlivých MŠ a počet dětí v MŠ pro školní rok 2021/2022 ve SO ORP Králíky
- Tabulka 7: Kapacita jednotlivých MŠ a očekávaný vývoj počtu dětí po roce 2021 ve SO ORP Králíky
- Tabulka 8: Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ ve SO ORP Králíky
- Tabulka 9: Kapacita jednotlivých MŠ a počet dětí v MŠ pro školní rok 2021/2022 ve SO ORP Žamberk
- Tabulka 10: Kapacita jednotlivých MŠ ve SO ORP Žamberk po roce 2021
- Tabulka 11: Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ ve SO ORP Žamberk
- Tabulka 12: Přehled úplných a neúplných škol ve SO ORP Králíky
- Tabulka 13: Součásti základních škol ve SO ORP Králíky
- Tabulka 14: Počet žáků základních škol a kapacita škol za školní roky 2015/2016-2021/2022 ve SO ORP Králíky
- Tabulka 15: Počet žáků v běžných třídách se ZP a SVP pro školní roky 2015/2016-2021/2022 ve SO ORP Králíky
- Tabulka 16: Vývoj počtu pracovníků pro školní roky 2015/2016-2021/2022 na základních školách ve SO ORP Králíky
- Tabulka 17: Přehled úplných a neúplných škol ve SO ORP Žamberk
- Tabulka 18: Součásti základních škol ve SO ORP Žamberk
- Tabulka 19: Počet žáků základních škol a kapacita škol za školní roky 2015/2015-2021/2022 ve SO ORP Žamberk
- Tabulka 20: Počet žáků v běžných třídách se ZP a SVP pro školní roky 2015/2016-2021/2022 ve SO ORP Žamberk
- Tabulka 21: Vývoj počtu pracovníků pro školní roky 2019/2020-2021/2022 na základních školách ve SO ORP Žamberk
- Tabulka 22: Přehled škol nabízejících návazné vzdělávání ve SO ORP Žamberk a Králíky
- Tabulka 23: Přehled ZUŠ ve SO ORP Králíky
- Tabulka 24: Údaje o pracovnících ZUŠ ve SO ORP Králíky pro školní rok 2017/2018-2021/2022
- Tabulka 25: Přehled ZUŠ ve SO ORP Žamberk
- Tabulka 26: Údaje o pracovnících ZUŠ ve SO ORP Žamberk pro školní rok 2017/2018-2021/2022
- Tabulka 27: Analýza cílových (dotčených) skupin v oblasti vzdělávání
- Tabulka 28: Rizika a opatření v oblasti vzdělávání
- Obr. 1: Územní vymezení MAP Žamberecko-Králícko
- Obr. 2: Vývoj počtu obyvatel v letech 2001–2020 ve SO ORP Králíky
- Obr. 3: Index stáří v letech 2001-2020 v SO ORP Králíky
- Obr. 4: Vývoj počtu obyvatel v letech 2001–2020 ve SO ORP Žamberk
- Obr. 5: Index stáří v letech 2001-2020 ve SO ORP Žamberk
- Obr. 6: Vývoj počtu narozených dětí mezi lety 2010-2020 ve SO ORP Králíky

- Obr. 7: Kapacita jednotlivých MŠ ve SO ORP Králíky po roce 2021
- Obr. 8: Vývoj počtu narozených dětí mezi lety 2010-2020 ve SO ORP Žamberk
- Obr. 9: Kapacita jednotlivých MŠ ve SO ORP Žamberk po roce 2021
- Obr. 10: Vývoj počtu žáků v jednotlivých ZŠ mezi školními roky 2015/2016-2021/2022 ve SO ORP Králíky
- Obr. 11: Počet absolventů základních škol ve školních letech 2015/2016-2021/2022 ve SO ORP Králíky
- Obr. 12: Počet žáků, kteří ukončili základní vzdělávání dřív než v 9. ročníku ve školních letech 2015/2016-2021/2022 ve SO ORP Králíky
- Obr. 13: Počet žáků, kteří odešli ve školních letech 2015/2016-2021/2022 na víceleté gymnázium ve SO ORP Králíky
- Obr. 14: Vývoj počtu žáků v jednotlivých ZŠ mezi školními roky 2015/2016-2021/2022 ve SO ORP Žamberk
- Obr. 15: Počet absolventů základních škol ve školních letech 2015/2016-2021/2022 ve SO ORP Žamberk
- Obr. 16: Počet žáků, kteří ukončili základní vzdělávání dřív než v 9. ročníku ve školních letech 2015/2016-2021/2022 ve SO ORP Žamberk
- Obr. 17: Počet žáků, kteří odešli ve školních letech 2015/2016-2021/2022 na víceleté gymnázium ve SO ORP Žamberk
- Obr. 18: Průměrný počet výchovných opatření ve školních letech 2015/2016-2019/2020 na základních školách ve SO ORP Žamberk
- Obr. 19: Kvantifikace rizik ve vzdělávání
- Obr.20: Návratnost dotazníkového šetření-MŠ v ORP Králíky
- Obr.21: Návratnost dotazníkového šetření-MŠ v ORP Žamberk
- Obr. 22: Návratnost dotazníkového šetření-ZŠ v ORP Králíky
- Obr. 23: Návratnost dotazníkového šetření-ZŠ v ORP Žamberk
- Obr. 24: Posun v jednotlivých oblastech za MŠ v ORP Králíky
- Obr. 25: Posun v jednotlivých oblastech za MŠ v ORP Žamberk
- Obr. 26: Posun v jednotlivých oblastech za ZŠ v ORP Králíky
- Obr. 27: Posun v jednotlivých oblastech za ZŠ v ORP Žamberk
- Obr. 28: Poměr typů škol v provedeném šetření (Σ 53 škol)
- Obr. 29: Rozdíly v poskytovaných vzdělávacích službách
- Obr. 30: Rozdíly ve výsledcích vzdělávání
- Obr. 31: Koncentrace žáků s SVP / s vyšším socioekonomickým statutem
- Obr. 32: Nákladovost vzdělávání
- Obr. 33: Úplata za předškolní vzdělávání
- Obr. 34: Definované potřeby škol po zahájení distančního vzdělávání (04/2020)
- Obr. 35: Komunikační nástroje výuky jednotlivých škol (04/2020)
- Obr. 36: Využití on-line výuky (04/2020)
- Obr. 37: Využití on-line výuky v normálním režimu (04/2020)
- <https://www.maporlicko.cz/dokumenty/dokumenty-zamberecko-a-kralicko/uzemni-vymezeni> [online]. [cit. 2019-07-10]
- https://www.czso.cz/csu/x/charakteristika_spravniho_obvodu_zamberk [online]. [cit. 2021-03-18]
- https://www.czso.cz/csu/x/charakteristika_spravniho_obvodu_kraliky [online]. [cit. 2021-03-18]
- <https://www.czso.cz/documents/10180/121739326/1300722002.pdf/aee54b9c-afaf-4d58-8532-270d3fa4d40d?version=1.1> [online]. [cit. 2021-03-18]

- https://www.czso.cz/csu/xe/spravni_obvod_zamberk [online]. [cit. 2021-03-18]
- https://www.czso.cz/csu/xe/spravni_obvod_kraliky [online]. [cit. 2021-03-18]
- <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-2030> [online]. [cit. 2021-03-19]
- <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dz-cr-2019-2023> [online]. [cit. 2021-03-19]
- <https://www.msmt.cz/mladez/koncepce-podpory-mladeze-na-obdobi-2014-2020> [online]. [cit. 2021-03-19]
- <https://mnr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2021> [online]. [cit. 2021-03-19]
- <https://www.mpsv.cz/strategie-socialniho-zaclenovani-2021-2030> [online]. [cit. 2021-03-19]
- <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/s/verejna-konzultace-k-prvnimu-navrhu-dohody-o-partn> [online]. [cit. 2021-04-21]
- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0739&from=EN> [online]. [cit. 2021-04-21]
- <https://www.cr2030.cz/strategie/> [online]. [cit. 2021-04-21]
- <https://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/zamer-rozvoje-ctenarske-a-matematicke-gramotnosti-v-1> [online]. [cit. 2021-04-21]
- https://www.nidv.cz/images/ntopics/manual-nahrane/Koncepce_jazykoveho_vzdelavani_PV_compressed.pdf [online]. [cit. 2021-03-19]
- https://www.vlada.cz/cz/ppov/zalezitosti-romske-komunity/aktuality/verejna-konzultace-ke-strategii-romske-integrace-2021_2030--181257/ [online]. [cit. 2021-03-19]
- <https://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/strategie-celozivotniho-uceni-cr> [online]. [cit. 2021-03-19]
- <https://www.mvcr.cz/clanek/strategie-prevence-kriminality-v-ceske-republice-na-leta-2016-az-2020.aspx> [online]. [cit. 2021-03-19]
- http://www.msmt.cz/uploads/akcni_plan_primarni_prevence_2019_21.pdf [online]. [cit. 2021-04-21]
- http://www.msmt.cz/uploads/narodni_strategie_primarni_prevence_2019_27.pdf [online]. [cit. 2021-04-21]
- https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/koncepce-vcasne-pece-o-deti....pdf [online]. [cit. 2021-03-19]
- <https://www.msmt.cz/file/35232/> [online]. [cit. 2021-03-19]
- https://portal.cenia.cz/eiasea/download/U0VBX1BBSzAwN0tFbmF2cmhfMjQ3OTE3MTQwMzczNjlyOTg4Ni5wZGYPAK007K_navrh.pdf [online]. [cit. 2021-03-19]
- https://paradnikraj.cz/wp-content/uploads/2021/02/Regionalni_akcni_plan_Pk___textova_cast.pdf [online]. [cit. 2021-05-17]
- https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/ris3_strategie.pdf [online]. [cit. 2021-05-17]
- <https://www.pardubickykraj.cz/pro-skoly/84274/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-v-pardubickem-kraji-2016-2020> [online]. [cit. 2021-05-17]
- <https://www.klickevzdelani.cz/Verejnost/Ze-zivota-skol/KAP-Krajsky-akcni-plan/category/kap/krajsky-akcni-plan-rozvoje-vzdelavani-pardubickeho-kraje-ii-schvalen> [online]. [cit. 2021-05-17]
- <https://www.klickevzdelani.cz/Verejnost/Ze-zivota-skol/KAP-Krajsky-akcni-plan/category/kap/skolska-inkluzivni-koncepce-pardubickeho-kraje> [online]. [cit. 2021-05-17]
- <http://data.kraliky.eu/download/mos.pdf> [online]. [cit. 2021-05-17]

- [Strategie území správního obvodu ORP Žamberk v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a servisu samosprávám v území \(2015–2024\). \[cit. 2015\]](#)
- <https://rejstriky.msmt.cz/rejskol/default.aspx> [online]. [cit. 2021]
- <http://www.scac.eu/MS.aspx> [online]. [cit. 2021-04]
- Výroční zprávy jednotlivých škol (2015/2016-2019/2020). [cit. 2019, 2021]
- Webové stránky jednotlivých obcí. [cit. 2019, 2021]
- Výkaz ÚIV (R13-01), Výkaz ÚIV (M3), Výkaz ÚIV (M3a), Výkaz ÚIV (P1-04) – poskytnuto příslušnými ORP. [cit. 2019, 2021]
- Tematické zprávy ČŠI, zprávy ČŠI, mezinárodní šetření PISA [cit. 2019, 2021]
- Dotazníkové šetření poskytnuté MŠMT (2015), vlastní šetření – Popisy potřeb škol (2018, 2020), Agregovaný Popis potřeb škol (2018, 2020), dotazníkové šetření k rovným příležitostem (2018), dotazníkové šetření k on-line výuce (2020)